

Edgar Rice BURROUGHS

Prințesa Marțiană

**EDGAR RICE
BURROUGHS**

**PRINȚESA
MARȚIANĂ**

Versiunea în limba română și postfață de
MIHAI BĂDESCU

A Princess of Mars
1917

CUVÂNT ÎNAINTE

Către cititorii acestei cărți:

Prezentându-vă sub forma unei cărți ciudatul manuscris al căpitanului Carter, am găsit de cuviință că sunt necesare câteva precizări privitoare la personalitatea lui remarcabilă.

Prima mea amintire este legată de cele câteva luni pe care căpitanul Carter le-a petrecut la ferma tatălui meu din Virginia, cu puțin înainte de începerea Războiului Civil. Aveam pe atunci cinci ani dar îmi amintesc bine bărbatul înalt și brunet cu figură blândă și ținută athletică căruia îi spuneam Unchiul Jack.

Părea întotdeauna bine dispus și se amesteca în jocul copiilor cu aceeași plăcere cu care își petrecea timpul alături de adulții de seama lui; alteori mi-l amintesc risipind ore în șir ca s-o amuze pe bunica mea cu povestiri și întâmplări din viața lui atât de aventuroasă. Îl îndrăgeam cu toții, iar sclavii ajunseseră să venereze până și locurile pe care călca. Era un tip deosebit de bărbat, înalt de un metru optzeci și cinci, lat în umeri și subțire în talie, în câteva cuvinte avea înfățișarea unui luptător perfect antrenat. Trăsăturile sale erau regulate și aveau un contur atât de ferm, părul negru îl purta îngrijit pieptănat, iar ochii cenușii, asemeni oțelului, reflectau o trăsătură puternică de loialitate, o privire înflăcărată, plină de inițiativă. Manierele fără cusur și curtoazia sa evocau fără vreo umbră de îndoială figura tipică a gentlemanului sudist de cea mai înaltă clasă.

Felul său de a călări, mai ales atunci când se afla la vânătoare, era o încântare și un deliciu chiar și pentru acele ținuturi de călăreți neîntrecuți. Îmi amintesc și acum de nenumăratele avertismente ale tatălui meu la adresa galopurilor sale nebunești; la toate obișnuia să răspundă

râzând binedispus și nu uita să-i reamintească tatălui meu că nu se născuse calul de pe care să cadă și să moară.

Când izbucnise războiul, plecase de la noi și nu-l mai văzusem aproape cincisprezece sau șaisprezece ani. Se înapoiase fără să ne anunțe și îmi amintesc că atunci constatasem cu surprindere că, aparent, nu îmbătrânise deloc și nici nu se schimbase în vreun fel anume. În societate rămăsese același tip genial și vesel pe care-l știam dar, când se credea singur, îl surprindeam adesea privind ore în șir cerul cu chipul transfigurat de un dor neștiut și o tristețe fără seamăn. Noaptea continua să privească bolta înstelată scrutând ceva ce n-am înțeles decât mult mai târziu, când aveam să-i citesc manuscrisul.

Ne povestise atunci că o vreme, după război, prospectase și exploatase câteva mine în Arizona, iar faptul că o făcuse cu succes se putea deduce din cantitatea aproape nelimitată de bani pe care o avea la dispoziție. Dar când venea vorba de viața lui din această perioadă devenea foarte reținut și practic nu dorea să vorbească deloc despre subiectul acesta.

Rămăsese cu noi aproape un an, după care plecase la New York unde își cumpăraseră un mic teren pe malul Hudsonului. Aici, îl vizitam o dată pe an, cu ocazia călătoriilor mele la piața din New York, pentru că împreună cu tatăl meu aveam pe atunci un lanț de magazine generale răspândite în toată Virginia. Căpitanul Carter își construise o căsuță mică și cochetă chiar pe malul râului, iar cu ocazia uneia din ultimele mele vizite, în iarna lui 1885, am remarcat că era foarte ocupat cu scrisul. Abia mai târziu mi-am dat seama că era vorba de acest manuscris.

Mi-a spus atunci că, dacă i se va întâmpla ceva, ar dori ca eu să am grijă de bunurile lui. Îmi dăduse cheia de la seiful din biroul său spunându-mi că acolo voi găsi testamentul și câteva instrucțiuni personale pe care mă implora să le duc la îndeplinire întocmai.

În noaptea aceea, după ce m-am despărțit de el și m-am dus la culcare, l-am văzut de la fereastra camerei mele cum stătea în lumina Lunii pe promontoriu cu brațele îndreptate

spre cer, de parc-ar fi adresat un apel. Atunci am crezut că se ruga, deși nu-l bănuisem, niciodată de religiozitate în sensul strict al termenului.

La câteva luni de la această ultimă vizită, prin martie 1886 cred, am primit o telegramă din partea lui în care mă ruga să vin de urgență. Fusesem dintotdeauna printre favoriții săi în familia Carterilor și m-am grăbit să-i îndeplinesc rugămintea.

Sosisem în mica stație de cale ferată situată la aproape un kilometru și jumătate de casa lui în ziua de patru martie 1886. Când am cerut unui birjar să mă conducă la căpitan, acesta m-a întrebat dacă-i sunt cumva prieten pentru că avea să-mi comunice o veste proastă. Căpitanul tocmai fusese găsit mort, imediat după ivirea zorilor, de către paznicul proprietății învecinate, chiar în acea dimineață.

Din anumite motive știrea nu mă surprinsese prea mult dar m-am grăbit cât am putut mai repede spre casa lui pentru a mă îngriji de înmormântare și toate formalitățile necesare.

Paznicul împreună cu șeful poliției locale și mai mulți vecini se adunaseră în biroul de lucru al casei. Paznicul povestea cele câteva amănunte legate de găsirea cadavrului subliniind faptul că mai era cald când îl atinsese. Zăcea lungit în zăpadă cu mâinile întinse înainte, undeva în direcția falezei iar, când îmi arătase locul, mă fulgerase gândul că se afla exact pe bucata aceea de pământ unde îl văzusem în noaptea aceea cu brațele ridicate în semn de implorare a cerului.

Nu descoperisem semne de violență pe corp și, cu ajutorul medicului de cartier, judecătorul hotărâse că moartea survenise datorită unui atac de cord. Rămas singur în birou, am deschis seiful și am văzut cutia în care îmi spusese că voi găsi instrucțiunile. Ele s-au dovedit cât se poate de ciudate dar le-am dus la îndeplinire până în cele mai mici detalii.

În instrucțiuni mă ruga să-i duc cadavrul în Virginia, să îl îmbălsămez și să-l așez într-un cosciug fără capac, iar pe acesta într-un cavou pe care și-l construise dinainte și despre care am aflat mult mai târziu că era foarte bine ventilat. Instrucțiunile îmi atrăgeau totodată atenția să veghez

personal ca totul să se desfășoare întocmai și pe cât posibil în taină.

Cât privește averea sa, hotărâse ca eu să primesc toate dividendele pe o perioadă de 25 de ani, după care întregul său patrimoniu urma să treacă definitiv în posesia mea. În privința manuscrisului, trebuia să-l păstrez sigilat și fără să-l citesc, exact așa cum îl găsisem, timp de unsprezece ani; în plus nu trebuia să-i divulg conținutul mai devreme de douăzeci și unu de ani de la moartea lui.

Un aspect ciudat mi-a atras atenția la cavoul unde încă zace cadavrul său: ușa masivă era prevăzută cu o singură clanță de mari dimensiuni, placată cu aur și care putea fi apăsată numai din interior.

*Sincer al dumneavoastră,
EDGAR RICE BURROUGHS*

DEALURILE ARIZONEI

Sunt un om foarte bătrân, dar cât de bătrân, nici eu nu mai știu. Posibil să am o sută de ani, poate mai mult. Nu știu pentru că n-am îmbătrânit ca toți oamenii și nici n-am avut o copilărie; îmi amintesc doar faptul că am fost dintotdeauna un bărbat de aproape treizeci de ani. Înfățișarea mea de acum este aceeași cu cea de acum patruzeci de ani sau chiar mai mult și, cu toate acestea, presimt că nu voi trăi o veșnicie, că într-o bună zi va trebui să mor cu adevărat de o moarte din care nu mai există întoarcere. Nu-mi dau seama de ce ar trebui să-mi fie teamă, de vreme ce am murit deja de două ori și sunt încă în viață; cu toate acestea resimt aceeași oroare ca toți ceilalți și, poate datorită acestui fapt, nu mai sunt acum atât de convins de nemurirea mea.

Această convingere m-a determinat să aștern pe hârtie momentele cele mai interesante ale vieții, dar și ale morții mele. Nu pot explica fenomenul; pot doar întocmi, folosindu-mă de cuvintele unui simplu soldat, o cronică a evenimentelor ciudate ce mi s-au întâmplat, în decursul celor zece ani cât cadavrul meu a zăcut nedescoperit într-o peșteră din Arizona.

N-am mai spus această poveste și nimeni nu va vedea manuscrisul până ce nu voi fi trecut definitiv în eternitate. Știu că omul obișnuit nu dă crezare la ceea ce mintea sa nu este în stare să cuprindă și sunt convins că voi fi pus la stâlpul infamiei de către public, pastori sau presă, că voi trece drept un mincinos colosal, în timp ce eu nu spun decât purul adevăr căruia, într-o bună zi, știința îi va da, cu siguranță, consistența și atuurile necesare. Poate că impresiile despre Marte, pe care le-am câștigat și cunoștințele pe care am să le expun pe parcursul acestei cronici vor ajuta primele încercări de

înțelegere a misterelor planetei surori, mistere care nu mai există pentru mine.

Numele meu este John Carter, deși sunt mai bine cunoscut drept Căpitanul Jack Carter din Virginia. La sfârșitul Războiului Civil m-am trezit cu mai multe sute de mii de dolari (confederați) și gradul de căpitan de cavalerie într-o armată care nu mai exista, fiind supusul unui stat ce dispăruse o dată cu speranțele Sudului. Fără bani, fără stăpân, numai cu ce aveam pe mine, m-am îndreptat atunci spre Sud-Vest pentru a căuta aur și a-mi recăștiga astfel norocul.

Am petrecut aproape un an, prospectând întruna în compania unui alt ofițer confederat, căpitanul James K. Powell din Richmond. Norocul ne-a surâs din plin pentru că la sfârșitul iernii lui 1865, după multe eforturi și privațiuni, am localizat cel mai remarcabil filon de aur pe care nici în visele noastre cele mai frumoase nu îndrăznisem să ni-l imaginăm. Powell, care prin educație era inginer minier, apreciasse că puteam obține pe minereul de acolo, în mai puțin de trei luni, peste un milion de dolari.

Deoarece echipamentul pe care-l aveam cu noi era destul de rudimentar, am hotărât ca unul dintre noi să se întoarcă în lumea civilizată, să cumpere echipamentul necesar și să revină cu forța umană de care aveam nevoie ca să începem exploatarea.

Fiind mai familiarizat atât cu ținutul dar și cu echipamentul minier de trebuință am fost de acord că Powell era cel mai nimerit să întreprindă această călătorie. Totodată ne-am înțeles ca eu să rămân pe loc și să susțin dreptul nostru de proprietate în fața unor eventuali, deși puțin probabil, prospectorii rătăcitori.

Pe 3 martie 1866 am împachetat proviziile de drum pe doi dintre asinii noștri, apoi Powell s-a urcat pe cal și, luându-și la revedere, a început să coboare pantele muntelui ce închidea valea - prima etapă a călătoriei sale.

Dimineața în care plecase Powell se dovedise, ca mai toate aici în Arizona, clară și foarte frumoasă și zărisem multă vreme animalele lui de povară, căutându-și cu greu drumul la

vale, ori de câte ori apăreau de după vreun promontoriu sau ajungeau pe vreun platou. Ultima oară îl văzusem cam pe la trei după-amiaza, când intrase în umbra aruncată de lanțul versanților aflați de cealaltă parte a văii.

O jumătate de oră mai târziu, aruncându-mi întâmplător ochii de-a lungul văii, am fost surprins să remarc trei siluete micșorate de distanță cam în același loc unde-mi zărisem ultima oară prietenul și cele două animale de povară ale sale. Nu m-am alarmat imediat dar, pe măsură ce încercam să mă conving că lui Powell nu i se putuse întâmpla nimic și că siluetele pe care le văzusem pe urmele lui nu erau decât antilope sau cai sălbatici, deveneam tot mai neliniștit.

De când pătrunsesem în zona aceea, nevăzând niciun indian ostil, devenisem cumva foarte puțin precaută, ba chiar începusem să ridiculizam poveștile pe care le auzisem despre marele număr de tâlhari feroși despre care se presupunea că ar bântui regiunea, luându-și obolul de vieți și torturându-i pe toți aceia care le căzuseră în ghearele nemiloase.

Știam că Powell era bine înarmat și, pe deasupra, antrenat în luptele cu indienii, dar din propria-mi experiență, pentru că luptasem și eu mulți ani printre indienii Sioux din Nord, îmi dădeam seama că ar fi avut puține șanse în fața unei puteri de Apași vicleni. În cele din urmă, nemaîndurând tensiunea, m-am înarmat cu pușca și cu cele două Colt-uri, am apucat la repezeală două centuri de cartușe și, aruncându-mă în șa, am pornit-o pe urmele lui.

Imediat ce am ajuns la poalele muntelui, am trecut de un făgaș și am continuat să mă strecur pe unde se putea, până am descoperit locul unde alte urme le intersectau pe cele ale lui Powel. Erau urmele a cel puțin trei ponei nepotcoviți ce trecuseră pe acolo în galop.

Am urmat traseul cu înfrigurare până la căderea nopții, apoi, în timp ce așteptam răsăritul lunii, am avut răgazul să mă întreb dacă ar fi fost înțelept să-mi continui urmărirea. Poate că invocasem pericole imaginare, asemeni unei gospodine nervoase, iar când aveam să-l ajung din urmă, avea să se amuze copios pe seama temerilor mele. Din fire nu prea

sunt înclinat spre efuziuni lirice. Dimpotrivă. Urmărirea unui anume sentiment al datoriei, indiferent unde putea duce el, a fost dintotdeauna un fel de fetiș al întregii mele vieți și acest lucru explică în parte onorurile pe care mi le-au acordat trei republici sau decorațiile și semnele de prietenie venite din partea unui bătrân și puternic împărat sau ale unor regi mai mici, în al căror serviciu îmi pusesem, nu o dată, sabia.

Pe la ora nouă, Luna devenise suficient de strălucitoare pentru a-mi putea continua drumul și n-am avut nicio dificultate să mă țin după urmele unui galop rapid, transformat, din loc în loc, în trap vioi, astfel că până la miezul nopții am ajuns la gura de mină inundată unde mă așteptasem ca Powell să înnopteze. Ajunsesem acolo pe neașteptate și găsisem locul complet pustiu, fără nici cel mai mic semn că servise de curând drept loc de înnoptare.

Am fost intrigat să constat că urmele lăsate de călăreții ce veniseră din spate - eram deja convins că despre așa ceva era vorba, continuaseră pe urmele lăsate de Powell, după o scurtă oprire la gura de mină inundată, și că ele aveau același ritm de mers ca și al lui.

Eram acum sigur că urmăritorii nu puteau fi decât Apași și că doreau să-l prindă viu pentru plăcerea lor diavolească de a tortura, așa că mi-am zorit calul într-un ritm extrem de periculos, în speranța deșartă că voi reuși să-l ajung din urmă înainte de a fi atacat.

M-a întrerupt brusc din șirul acestor speculații zgomotul surd a două focuri de armă ce venea de undeva din fața mea. Mi-am dat seama că încă îi mai puteam fi de folos lui Powell și mi-am zorit calul, cât am putut mai repede, pe poteca îngustă și dificilă a muntelui.

Parcursesem deja aproape un kilometru fără să mai aud alte zgomote, când poteca pe care veneam se deschise într-un platou mic și întins, aproape de vârful trecătorii. Tocmai trecusem de pragul defileului îngust și priveliștea mă umplu de consternare și groază.

Fâșia îngustă de teren era albită de corturi indiene, probabil o jumătate de mie de războinici se adunaseră în jurul

unui stâlp aproape de centrul campusului. Atenția le era atât de intens atrasă spre punctul de interes, încât nu observaseră venirea mea, astfel că aș fi reușit să mă retrag în întunericul defileului și să mă salvez. Faptul că aceste gânduri mi-au venit totuși în zilele care au urmat, înlătură orice posibilă pretenție de eroism la care m-ar îndreptăți povestirea acestui episod.

Nu cred că sunt făcut din substanța proprie eroilor, pentru că în alte sute de ocazii în care actele mele voluntare mă puseseră față în față cu moartea, nu-mi amintesc vreuna în care să mă fi gândit la o altă alternativă posibilă față de ceea ce întreprinsesem, mai devreme de câteva ore. Am o asemenea constituție încât sunt, în mod subconștient forțat să aleg calea datoriei fără să mai apelez la obositoare procese mentale de conștiință. Și n-am regretat niciodată că am fost curajos în aceste împrejurări.

În situația de atunci eram mai mult decât convins că Powell se afla în centrul atenției indienilor, dar nu pot spune cu certitudine dacă am gândit sau am acționat mai întâi. Nu trecuse o clipă de când scena despre care vorbeam îmi izbise violent privirile, și mi-am scos revolverele năpustindu-mă asupra întregii armate de războinici cu focuri rapide și strigăte cât mă țineau plămânii. În situația în care mă găseam, nu puteam alege o tactică mai bună, pentru că pieile roșii, convinse datorită surprizei că sunt atacate de cel puțin un regiment din trupele regulate, fugiră care încotro.

Imaginea fugii lor în toate direcțiile mă umpluse de furie. Sub razele Lunii zăcea trupul lui Powell ciuruit de săgețile vrăjmașe. Eram convins că murise deja, dar vroiam să-i salvez măcar trupul de la mutilarea care-l aștepta, odată căzut în mâinile apașilor. Și eram tot atât de hotărât pe cât dorisem să-i salvez viața. Călărind cât mai aproape, m-am aplecat în sa și, apucându-l de cartușieră, l-am ridicat lângă mine pe cal. O privire aruncată în spate m-a convins că drumul pe care venisem ar fi fost, în noile condiții, mult mai periculos decât continuarea lui de-a lungul platoului, așa că, dând piteni bietului meu animal, m-am îndreptat spre deschiderea trecătorii ce se distingea în depărtare, la capătul platoului.

Între timp, descoperind că eram singur, o parte din indieni revenise pe platou și începuse să mă urmărească cu o ploaie de vorbe de ocară, săgeți și gloanțe. Faptul că la lumina Lunii doar imprecățiile își atingeau ținta cu precizie, că erau furioși din pricina felului brusc și neașteptat în care îmi făcusem apariția și că, în plus, mă dovedeam a fi și o țintă rapid mișcătoare, mă salvaseră de proiectilele lor mortale și-mi permisese să ating adăpostul primelor contraforturi înainte ca o echipă organizată de urmăritori să se formeze.

Calul meu mergea practic neghidat, fiind convins că, oricum, se descurca mai bine cu topografia locului și, nu după multă vreme, intră într-un defileu ce ducea spre vârful lanțului de munți și nu la vale, așa cum mă așteptasem. Poate tocmai acestui fapt datorez viața și remarcabilele mele experiențe și aventuri ce aveau să mi se întâmple în următorii zece ani.

Prima senzație că mă aflam pe un drum greșit am avut-o atunci când am auzit strigătele urmăritorilor mei venind tot mai slabe de undeva din stânga mea.

Mi-am dat seama atunci că depășiseră prin stânga formația de stânci colțuroase ce străjuia platoul, în dreapta căruia mă găseam împreună cu trupul neînsuflețit al lui Powell.

Ajungând pe un mic promontoriu ce străjuia cărarea din stânga, am văzut echipa de urmăritori sălbatici care tocmai dispărea după un pisc stâncos din împrejurimi.

Eram convins că în curând indienii își vor da seama că sunt pe o pistă greșită și vor relua urmărirea în direcția bună, imediat ce-mi vor fi localizat urmele.

Abia mai parcursesem o scurtă distanță, când drumul, ce părea a fi o trecătoare excelentă, aproape că se înfunda la poalele unei stânci masive. Devenise mai îngust și urca aproape în aceeași direcție în care vroiam să merg și eu. Stânca se ridica la câteva sute de metri în dreapta mea, iar în stânga se termina brusc și aproape perpendicular, pe fundul unei ravine extrem de accidentată.

Am urmat poteca încă vreo sută de metri, când, după o cotitură spre dreapta, în unghi drept, m-am trezit la gura unei

peșteri mari. Intrarea avea mai mult de un metru și ceva pe un metru și acolo se sfârșea cărarea. Se făcuse deja dimineață și, cum se întâmplă în Arizona, lumina zilei izbucnise aproape fără de veste.

Am descălecat și l-am întins pe Powell pe pământ, dar în ciuda unei examinări extrem de meticuloase n-am reușit să descopăr nici cea mai infimă fărâmbă de viață, i-am picurat apă printre buzele moarte, l-am stropit pe față și i-am frecat mâinile, m-am străduit fără-nctare mai bine de o oră, deși știam că este în zadar.

Ținusem foarte mult la el, fusese cu adevărat un om în toate privințele, un gentleman sudist instruit, un prieten statornic și adevărat și, cu sentimentul unei tristeți nesfârșite, am încetat acea încercare primitivă de a-l readuce la viață.

Părăsind cadavrul lui Powell, acolo unde îl întinsesem, am intrat în peșteră pentru o primă recunoaștere. Am descoperit o cameră imensă, probabil de vreo treizeci de metri în diametru și înaltă de vreo cincisprezece, planșeul ei aproape șlefuit nefăcând decât să confirme faptul că într-un trecut îndepărtat fusese cu siguranță locuită. Baza peșterii era atât de adânc cufundată în întuneric încât nu mi-am dat seama dacă mai comunică sau nu cu o altă încăpere.

În timp ce-mi continuam cercetarea, o senzație de oboseală plăcută puneă treptat stăpânire pe mine, fapt ce l-am atribuit eforturilor depuse în lunga și extenuanta călătorie călare, dar și emoțiilor care urmaseră luptei cu indienii încheiată cu acea urmărire atât de periculoasă. Mă simțeam oarecum în siguranță în locul acesta, pentru ca îmi dădeam seama că, la nevoie, un singur om putea apăra intrarea în peșteră împotriva unei întregi armate.

Curând, oboseala și-a spus cuvântul, încât, cu greu, am mai putut să rezist tentației de a mă lungi pe jos doar pentru câteva momente de odihnă; eram însă conștient că asta ar fi însemnat moarte sigură, căci nu era departe mâna prietenilor roșii care puteau sosi dintr-o clipă în alta. Cu un ultim efort, m-am îndreptat spre ieșire, dar n-am reușit decât să mă rezem

amețit de peretele lateral și de acolo să alunec cu fața în jos pe podeaua peșterii.

EVADAREA ÎN MOARTE

Mă învăluia senzația unor vise plăcute, mușchii se relaxau în voie și eram pe punctul de a ceda dorinței să dorm, când zgomotul unor cai ce se apropie îmi ajunse la ureche. Am încercat să sar în picioare dar, spre surprinderea mea, mușchii refuzau să mă asculte. Eram complet treaz, însă nu reușeam să mișc nici măcar un mușchi, parcă mă transformasem în stană de piatră. Abia atunci, pentru prima oară, remarcasem un fel de ceață ușoară ce umplea întreaga peșteră. Era extrem de rarefiată și nu puteai s-o observi decât dacă priveai spre intrarea care ducea la lumina zilei. Tot atunci am simțit în nări înțepătura ușoară a unui miros și m-am gândit că probabil fusesem victima unui gaz toxic, dar de ce-mi păstrasem doar facultățile mintale nu și pe cele locomotorii, nu puteam să înțeleg.

Zăceam cu fața spre intrarea peșterii, astfel că puteam vedea bucățica de potecă până la stâncă după care cotea în unghi drept. Zgomotul făcut de apropierea cailor încetase, ceea ce nu putea să însemne decât că indienii înaintau acum pe jos, furișându-se tiptil pe îngusta fâșie de stâncă ce ducea chiar spre mormântul acesta viu unde mă refugiasem. Mi-amintesc că atunci speram să termine mai repede cu mine, deși nu mă părăsea imaginea îngrozitoare a ceea ce mi-ar fi putut face la îndemnul spiritele lor malefice.

N-a trebuit să aștept mult și un zgomot înfundat, venit din apropiere, apoi o față boită, acoperită de însemnele războinice își făcu precaut apariția de după colțul stâncii și doi ochi sălbatici priviră în ochii mei. Eram sigur că mă vedea în penumbra peșterii pentru că lumina soarelui de dimineată pătrundea până la mine prin deschiderea aceea aproape pătrată.

În loc să se apropie, tipul rămăsese pironit și privea cu uimire, cu ochii bulbucați și falca paralizată. Între timp își făcuse apariția fața unui alt sălbatic, apoi o a treia, în fine a patra și a cincea; își lungiseră gâturile peste umărul celui din față, neputând să treacă de el datorită locului extrem de îngust. Toate aceste chipuri exprimau, într-un fel sau altul, uimirea și teama, dar din ce motive, nu-mi dădeam seama și nici nu aveam să aflu mai bine de zece ani. Am remarcat, de asemenea, că pentru cei mai nerăbdători și curajoși războinici, ce încercau să treacă în față, șeful lor le rostise în șoaptă câteva ordine.

Brusc, un mormăit înfundat și totuși limpede, se făcu auzit din fundul cavernei și, de cum ajunse la urechile indienilor, îi convinse pe dată să se retragă în panică și teroare. Atât de evidente erau eforturile lor de a scăpa prin fugă de ceea ce apăruse în spatele meu, încât unul dintre războinici căzu în prăpastie. Tipetele lui sălbatic răsunară în canion o vreme, apoi liniștea se așternu din nou.

Sunetul care îi speriasse într-atâta nu se mai repetă, dar fu suficient pentru a mă determina să fac tot felul de presupuneri asupra posibilelor pericole cumplite ce mă pândeau în întunericul peșterii. Teamă este un lucru relativ, la vremea aceea îmi puteam măsura simțămintele numai în raport cu ceea ce trăisem în situații asemănătoare, când mă aflasem în pericol sau mi se întâmplase ceva groaznic; pot însă afirma, fără să-mi fie rușine, că dacă senzația pe care am îndurat-o în următoarele minute fusese teamă, atunci mă rog ca Domnul să-i ajute pe fricoși pentru că frica este, fără-ndoială, și o mare pedeapsă.

Să fii paralizat și ținuit cu spatele la un pericol atât de îngrozitor și necunoscut, al cărui simplu sunet pusese pe fugă pe ferocii războinici apași, precum o turmă de oi amenințată de o haită de lupi, însemna, în cazul meu, obișnuit să lupt pentru a-mi salva viața cu toată energia unui psihic extrem de puternic, chiar ultima expresie în domeniul groazei.

De mai multe ori am crezut că aud sunete slabe în spatele meu, ca și cum cineva s-ar fi mișcat cu precauție, dar, în cele

din urmă, și acestea încetaseră, lăsându-mă într-o stare de contemplare continuă. Nu puteam decât să fac tot soiul de speculații vagi asupra cauzei paraliziei mele și să trăiesc cu speranța că va dispărea tot atât de brusc pe cât apăruse.

Spre sfârșitul amiezii, calul, ce așteptase până atunci la intrarea peșterii, o porni încet la vale, evident în căutare de hrană și apă, lăsându-mă singur cu misteriosul companion, alături de corpul neînsuflețit al prietenului meu, rămas acolo unde-l așezasem în dimineața aceea, deci în raza mea vizuală.

Până aproape de miezul nopții a domnit liniștea - o liniște de moarte, apoi, brusc, mormăitul acela îngrozitor auzit dimineața îmi izbi din nou urechile, iar din profunzimile peșterii se auzi din nou sunetul pe care-l făcea cineva în mișcare, asemănător foșnetului de frunze moarte. Șocul produs asupra sistemului meu nervos, și așa extrem de surescitat, se dovedi teribil. Cu un efort aproape supranatural am încercat să mă eliberez de îngrozitoarele legături ce mă țintuiau locului. Era o efortare a minții, a voinței, a nervilor, nu una musculară pentru că nu puteam să-mi mișc nici măcar degetul mic. Atunci s-a întâmplat ceva, un soi de senzație trecătoare de greață, s-a auzit un clinchet ascuțit, ca de coardă ciupită, și m-am trezit că stau rezemat cu spatele de peretele peșterii, față în față cu inamicul necunoscut.

Lumina Lunii a inundat peștera și, în față, mi-am zărit propriul trup, așa cum zăcuse toate aceste ore, cu ochii ațintiți pe cărare și mâinile odihnindu-se inerte pe jos. M-am uitat uimit, mai întâi la cadavrul întins pe pardoseala peșterii și apoi la mine; și în vreme ce acolo zăceam lungit și îmbrăcat, aici eram în picioare și complet gol, precum imediat după naștere.

Tranziția fusese atât de bruscă și de neașteptată încât, pentru o clipă, am uitat de toate, în afară de această ciudată metamorfoză. Primul gând a fost să mă întreb dacă nu cumva era vorba de moarte, dacă nu trecusem definitiv într-o altă viață! Nu puteam să cred prea ușor așa ceva, de vreme ce-mi simțeam inima accelerându-și bătăile, ca urmare a efortului de a mă elibera din starea aceea de anestezie copleșitoare. Respirația decurgea normal, simțeam cum îmi iese prin toți

porii o sudoare rece și, folosindu-mă de vechiul experiment cu ciupitul, m-am convins că nu devenisem fantomă.

Din nou și brusc, atenția mi-a fost atrasă de realitatea înconjurătoare, de repetarea acelui mormăit ciudat care venea dinspre fundul peșterii. Gol pușcă și neînarmat, cum eram, nu aveam nicio dorință de a da piept cu acea amenințare nevăzută. Revolverele erau prinse sub trupul fără viață și, din motive de neînțeles, nu puteam să le ating. Carabina se afla la locul ei, agățată de șa, și cum calul plecase deja, rămăsesem fără mijloace de apărare. Singura alternativă ce-mi era la îndemână părea să fie fuga, iar decizia nu mai suferea amânare, dată fiind repetarea acelui foșnet produs de ființa care, acum, în penumbra peșterii și în starea mea de percepție distorsionată, îmi dădea senzația cât se poate de limpede că se apropie de mine.

Incapabil să mai rezist tentației de a scăpa din locul acesta teribil, am sărit, prin deschizătura peșterii, afară, în noaptea înstelată din Arizona. Aerul proaspăt și răcoros de aici acționează imediat ca un tonic, făcându-mă să simt cum îmi curge în vine o nouă viață și un nou curaj. Mă oprisem pe micul platou din fața prăpastiei, chinuindu-mă să înțeleg ce se întâmplase cu adevărat. Mi-am zis că dacă zăcusem neajutorat mai multe ore în peșteră și nu mi se întâmplase nimic rău, o judecată logică nu mă putea conduce decât la convingerea că zgomotul pe care-l auzisem trebuie să fi fost rezultatul unor cauze naturale inofensive; probabil conformația peșterii era de așa natură încât cea mai mica adiere putea produce asemenea sunete.

M-am decis să verific ipoteza dar, mai înainte, mi-am ridicat capul pentru a mai trage o dată în piept aerul tonic de munte. În față, departe, se întindea un lanț de stânci golașe ce închidea un platou invadat de cactuși pe care lumina Lunii îi transformase într-un miracol de o splendoare nemaivăzută.

Puține peisaje din vest rivalizează cu ținuturile Arizonei scăldate de lumina lunii; munții argintii în depărtare, ciudatele lumini și umbre peste coamele dealurilor și văile râurilor, groteștile detalii punctate de cactușii caraghioși formează o

imagine încântătoare și evocatoare în același timp - ca și cum am privit pentru o clipă oglinda unei lumi moarte și de mult uitată, ceva ce nu se mai întâlnește în alt loc de pe Pământ.

În timp ce meditam astfel, mi-am ridicat privirile spre cer, unde miliardele de stele alcătuiau o tapiserie impresionantă și potrivită pentru măreția scenei terestre. Atenția mi-a fost repede atrasă de o stea roșie și mare ce atârna deasupra orizontului îndepărtat. Și, în timp ce o priveam, m-a pătruns vraja și o fascinație extrem de puternică - era Marte, zeul războiului, care exercitase dintotdeauna o atracție irezistibilă asupra luptătorului care eram. Privind-o atunci, în noaptea aceea de mult apusă, mi se părea că mă cheamă peste vidul de necuprins, că mă ademenește și mă atrage, precum un magnet firicelul de fier.

Dorința mea depășea puterea de a mă opune; am închis ochii, mi-am întins brațele spre zeul vocației mele și m-am trezit atras cu iuțeala gândului prin imensitatea fără de urme a spațiului. O clipă de frig extrem și întuneric profund.

SOSIREA PE MARTE

Când am deschis ochii, în fața mea se întindea un peisaj necunoscut și straniu. Știam că mă aflu pe Marte și nu o dată mă întrebam dacă sunt cu adevărat treaz sau mintea nu mi-o luase cumva razna. Dar nu visam și nu aveam nevoie să mă ciupest pentru ca să-mi dau seama de acest lucru. O voce interioară îmi spunea cât se poate de limpede că mă aflu pe Marte, așa cum ceva în dumneavoastră vă spune că vă aflați pe Pământ. Și cum sunt sigur că nu vă îndoiiți de această senzație, nici eu nu puteam să pun la îndoială faptele!

M-am trezit, așadar, întins cu fața în jos pe un strat de vegetație galbenă, asemănătoare mușchiului, ce se întindea în jurul meu la nesfârșit și în toate direcțiile. Zăceam într-un fel de bazin circular și puțin adânc, la marginile căruia puteam distinge neregularitățile unor dealuri joase.

Era la amiază, pentru că soarele strălucea cu putere deasupra capului, iar căldura lui îmi încălzea destul de bine trupul gol, deși poate nu mai mult decât ar fi făcut-o, în condiții similare, în deșertul Arizona. Ici și colo se zăreau ușoarele proeminente ale stâncii de cuarț, ce străluceau în lumina soarelui, iar puțin în stânga mea, cam la o sută de metri, se zărea o albie de râu nu mai adâncă de un metru și ceva. Nu avea apă și nici alt fel de vegetație, în afara aceluși mușchi și, pentru că mi se făcuse un pic sete, m-am hotărât să întreprind o mică explorare a zonei.

Sărind în picioare, am avut prima surpriză marțiană, pentru că efortul, care pe Pământ m-ar fi ajutat să mă ridic vioi în picioare, aici mă propulsă în aerul marțian la aproape trei metri înălțime. Am aterizat, însă, foarte lin pe sol, fără să

simt niciun fel de șoc sau zdruncinătură. Din acel moment mi-a fost dat să trăiesc tot soiul de întâmplări și de schimbări care, chiar și atunci, mi s-au părut extrem de grotești. Am descoperit cu surprindere că trebuie să învăț din nou să merg, de vreme ce exercițiul muscular, capabil să mă poarte cu ușurință și siguranță pe Pământ, îmi juca atâtea feste aici, pe Marte.

În loc să înaintez, într-un mod normal și demn, încercările mele de mers se dovedeau a fi mai degrabă un fel de salturi ce mă propulsau câțiva pași de la sol pentru a ateriza, inevitabil după al doilea sau al treilea salt, întins pe burtă sau pe spate. Perfect adaptați la forța de gravitație a Pământului, mușchii îmi erau acum înșelați de primele încercări de a se adapta cu gravitația și presiunea aerului, mult mai reduse pe Marte.

Deoarece eram hotărât să explorez o structură mai joasă, ce se profila la orizont, singura evidență probabilă a unui fel de locuință, am recurs la primul mijloc de locomoție cunoscut, târâtul. Și am făcut-o destul de bine pentru că, după câteva momente, am ajuns la peretele jos și curbat ce închidea o incintă.

Păreau să nu existe nici uși, nici ferestre, cel puțin pe partea mai apropiată de mine. Cum, însă, zidul avea aproape un metru înălțime, m-am ridicat precaut în picioare și am aruncat o privire peste marginea lui spre una dintre cele mai formidabile priveliști ce mi-a fost dat să văd vreodată.

Acoperișul incintei era din sticlă masivă de aproape zece centimetri grosime, iar sub el se aflau câteva sute de ouă gigantice, perfect rotunde și albe ca zăpada. Ouăle, aproape uniforme ca mărime, aveau cam șaptezeci și cinci de centimetri în diametru.

Cinci sau șase erau deja clocite, iar caricaturile grotești ce clipeau în lumina soarelui se dovediseră de ajuns pentru a mă întreba din nou dacă nu cumva îmi pierdusem mințile. Păreau să aibă mai multe capete, trupurile lor erau mici și costelive, iar gâturile, lungi și subțiri. Aveau șase picioare sau, așa cum urma să aflu mai târziu, două brațe și două picioare, dar și o

pereche de membre intermediare ce puteau fi utilizate, după nevoie, fie ca brațe fie ca picioare. Ochii, plasați la extremitatea capului, puțin deasupra liniei mediane, erau suficient de bulbucați pentru a-i putea îndrepta, independent unul de altul, atât în față cât și în spate, permițând astfel acestui animal ciudat să privească în două direcții, în același timp, fără să fie nevoit, să-și întoarcă capul.

Urechile, așezate puțin deasupra ochilor și apropiate una de alta, semănau cu un fel de antene parabolice, nu mai mari de câțiva centimetri, însă, în cazul acestor tinere specimene. Cât despre nas, nu era decât o fantă longitudinală în centrul feței la egală distanță între gură și urechi.

Pe trupurile lor galben-verzui nu aveau păr. La adulți, așa cum aveam să aflăm curând, culoarea se întuneca până la verdele măsliniu, la masculi mult mai pronunțat decât la femele. În plus, aveam să mai observ, ulterior, la adulți, capetele nu erau atât de disproporționate față de trupuri.

Irisul ochilor era roșu-sângerieu, ca la albișori, în timp ce pupilele erau închise la culoare. Globurile oculare sunt, pe ansamblu, foarte albe, asemenea dinților. Aceștia din urmă adaugă încă un element feroce unei imagini la fel de înspăimântătoare, de vreme ce colții inferiori se răsfrâng în unghi ascuțit și se termină cam acolo unde ar fi așezați ochii unei ființe umane. Iar albeața lor nu era cea obișnuită, de fildeș, ci mai degrabă amintea de albul ca zăpadă al porțelanului chinezesc. Pe fundalul întunecat al tenului verzui, colții erau astfel plasați încât dădeau animalului o înfățișare teribilă.

Multe dintre aceste detalii le-am notat mai târziu pentru că atunci nu bănuiam cât de puțin timp îmi mai rămăsese să fac speculații asupra uimitoarei mele descoperiri. Remarcasem deja că multe dintre ouă erau clocite și, în timp ce priveam hidoasele creaturi cum se străduiesc să iasă din găoace, nu mi-am dat seama că din spate se apropiau câțiva marțieni adulți.

Așa cum veneau pe mușchiul moale ce înăbușea orice zgomot și care acoperea practic toată suprafața planetei, cu

excepția poate a zonelor înghețate de la poli și a suprafețelor cultivate, m-ar fi capturat cu ușurință. Intențiile lor trebuiau deci să fi fost cu mult mai sinistre. De fapt, ceea ce m-a pus în gardă, a fost tocmai zăngănitul produs de harnașamentul celui mai avansat dintre ei.

Viața mea atârname de un amănunt atât de nesemnificativ, încât mă întreb și astăzi cum de reușisem să scap atât de ușor. Dacă pușca conducătorului acelei cete de războinici n-ar fi săltat din teaca ei din piele de la oblâncul șei și n-ar fi lovit metalul sulitei sale impresionante, aș fi fost ucis fără să fi bănuț măcar că moartea este atât de aproape. Zgomotul acela mă făcuse, însă, să mă întorc pentru a descoperi uluit, la mai puțin de trei metri de pieptul meu, vârful unei sulite uriașe de aproape cincisprezece metri lungime, ornată cu metal strălucitor și ținută în cumpănă cam la înălțimea unui exemplar adult al micuțului drăcușor la care tocmai privisem cu câteva clipe mai înainte.

Cât de plăpânzi și de inofensivi arătau, în comparație cu imensa și teribila încoronare a urii, răzbunării și morții! Omul călare, pentru că semăna într-adevăr cu un om, avea pe puțin cinci metri înălțime și, dacă ar fi fost pe Pământ, ar fi cântărit cu siguranță peste 200 de kilograme. Călărea animalul său așa cum folosim noi calul, strângându-i pântecul cu membrele inferioare. În timp ce brațele din partea dreaptă țineau imensa sulită la nivelul spinării animalului, celelalte două mâini stângi erau întinse lateral, probabil pentru a-l ajuta să-și mențină echilibrul, neavând la dispoziție șă sau orice altceva care să semene a posibilitate de ghidare.

Cât despre animalul călărit, cum ar putea cuvintele unui pământean să-l descrie? Domina împrejurimile de la înălțimea celor peste trei metri la care se ridicau șoldurile celor opt picioare, câte patru de fiecare parte; avea o coadă lată și turtită, mai lată la vârf decât la rădăcină, pe care o ținea întinsă înapoi, atunci când alerga, și o spărtura de gură ce le secționa figura de la bot până la grumazul masiv.

Asemeni stăpânului său era complet lipsit de păr, în schimb, avea pielea, de un albastru închis, întinsă și lucioasă. Burta avea o culoare albă, iar picioarele deveneau tot mai gălbui dinspre șolduri spre copite. Acestea nu aveau, însă, unghii ci mai degrabă un fel de pernute, particularitate care explică, de altfel, faptul ca se apropiaseră fără zgomot. De fapt, constatasem că mulțimea picioarelor și lipsa copitelor erau elemente caracteristice ale faunei de pe Marte. Doar cea mai evoluată rasă de oameni precum și un alt animal, singurul mamifer existent pe Marte, aveau unghii bine definite.

În spatele acestui demon călare urmau alți nouăsprezece, ce-i semănau întru totul, deși, așa cum aveam să aflu mai târziu, posedau anumite caracteristici individuale, asemeni oamenilor de pe Pământ care nu sunt identici, chiar dacă au trăsături asemănătoare. Această imagine, sau mai degrabă coșmarul materializat de care v-am povestit mai pe larg, mi-a provocat pe loc o impresie teribilă și irevocabilă.

Neînarmat și gol cum eram, prima lege a naturii mi-a oferit singura soluție posibilă pentru a rezolva problema cea mai stringentă - cum să mă îndepărtez de vârful ascuțit al suliței amenințătoare. Ca atare, cu un efort supraomenesc, raportat la standardele de pe Pământ, am făcut un salt în încercarea de a sări pe acoperișul a ceea ce consideram c-ar fi un incubator marțian.

Efortul mi-a fost încununat de un asemenea succes, încât m-a uimit și pe mine, așa cum păreau surprinși și războinicii marțieni, pentru că saltul mă ridicase aproape zece metri în aer și mă propulsase la peste treizeci de metri în spatele lor și al incubatorului.

Aterizasem pe mușchiul moale, fără să mă dezechilibrez și, întorcându-mă, mi-am văzut inamicii adunați în jurul incintei. Unii mă priveau cu o expresie care, am aflat mai târziu, marca uimirea extremă, alții erau bucuroși că nu le molestasem progeniturile.

Discutau între ei cu voce scăzută, gesticulau și arătau spre mine. Constatarea că nu vătămasem în vreun fel tinerii marțieni și că eram neînarmat, i-a determinat să mă privească cu mai puțină ferocitate. Mai târziu aveam să aflu, însă, că ceea ce cântărise mai greu în favoarea mea fusese acel salt formidabil. Căci marțienii sunt imenși și au oasele foarte mari, iar mușchii lor sunt dimensionați pe măsura efortului impus de gravitația redusă. Rezultatul este că sunt infinit mai puțin agili și mai puțin puternici, comparativ cu pământeni de aceeași greutate, și mă îndoiesc că, dacă ar fi transportați brusc pe Pământ, ar putea să-și ridice de la sol propria persoană; de fapt sunt total convinși de lucrul acesta.

Soarta ce mi se hărăzise, așadar, pe Marte se dovedea la fel de „minunată” ca cea de pe Pământ. De unde la început doriseră să mă anihileze, brusc începură să mă considere ca pe o descoperire uluitoare care trebuia capturată și arătată tuturor.

Răgazul oferit de neașteptata săritură îmi permitea să-mi fac planuri pentru viitorul apropiat și să remarc mai bine înfățișarea războinicilor, pentru că încă nu-i puteam disocia în mintea mea de ceilalți războinici ce mă urmăriseră cu numai o zi în urmă.

Am remarcat că fiecare era înarmat și cu alte arme în afara sulitei uriașe de care am amintit. Dar arma care mă hotărâse să renunț definitiv la intenția de a scăpa prin fugă era un fel de pușcă pe care bănuiam că știu s-o utilizeze destul de eficient.

Puștile erau dintr-un metal alb și decorate cu un soi de lemn despre care am aflat că este foarte ușor și extrem de dur, foarte prețuit pe Marte, dar complet necunoscut nouă pământenilor. Metalul încărcătorului era dintr-un aliaj de aluminiu și oțel, aliaj pe care învățaseră să-l călească dincolo

de ceea ce eram noi obișnuiți cu oțelul. Greutatea acestor arme este comparativ mică și, deoarece folosesc proiectile explozive de calibru mic din radiu și au o țeavă lungă, sunt extrem de periculoase. Bătaia lor este de neconceput pe Pământ. Teoretic ajunge la aproape cinci sute de kilometri, dar cele mai bune rezultate practice, când sunt însoțite și de ochitoarele cu unde, depășesc cu puțin trei sute de kilometri.

Aceste simple observații fuseseră suficiente să-mi impună un respect deosebit față de armurierii marțieni și poate că o forță telepatică mă prevenise împotriva oricărei încercări de fugă, așa în plină zi, supravegheat de cele douăzeci de guri ale unor asemenea arme mortale.

După o scurtă conversație, marțienii se îndepărtară în direcția din care veniseră, lăsându-l pe unul de-al lor lângă incubator. După aproape două sute de metri se opriseră și își întorseseră bidivii cu fața spre noi pentru a supraveghea războinicul lăsat în urmă.

Era, de fapt, cel a cărui suliță fusese atât de aproape de mine și care părea a fi conducătorul grupului, dacă mă gândesc la felul cum se depărtaseră ceilalți. După ce însoțitorii săi se opriseră acolo, la distanță, el descălecăse, își aruncase sulița și începuse să se apropie de mine pe după incubator, complet neînarmat și gol, așa cum dealtfel eram și eu, dacă nu țineam seama de ornamentele pe care și le prinsese de frunte, brațe și piept.

Ajuns la mai puțin de cinsprezece metri de mine, își scoase o brățară imensă și, oferindu-mi-o pe palma deschisă, mi se adresă cu o voce clară și plină de rezonanță, într-o limbă pe care evident că n-o înțelegeam. Apoi tăcuse, ca și cum ar fi așteptat un răspuns din partea mea, ciulindu-și urechile, asemenea unor antene, și bulbucându-și și mai mult ochii spre mine.

Pe măsură ce liniștea devenea tot mai stânjenitoare, am încercat, la întâmplare, să leg câteva propoziții, bănuind că aveam de-a face cu începutul unor negocieri de pace. Aruncarea armelor și retragerea trupei mai înainte de a avansa spre mine, oriunde pe Pământ ar fi avut o semnificație

pașnică, așa că nu era exclus să aibă aceeași semnificație și aici, pe Marte.

Așezându-mi mâna în dreptul inimii am făcut o plecăciune spre marțian și i-am explicat că, deși nu-i înțeleg limba, gesturile și acțiunile sale vorbesc clar de pace și prietenie, lucruri la fel de dragi, în momentul de față și pentru mine. Oricât de strălucit s-ar fi dovedit acest scurt discurs al meu, gesturile care-l urmau au fost cu siguranță mult mai bine înțelese.

Mi-am întins, așadar, brațele spre el, am avansat și am luat brățara pe care mi-am prins-o de braț deasupra cotului, apoi am continuat să-l privesc zâmbind. Gura sa imensă se schimonosi într-un zâmbet de răspuns și, apucându-mă cu unul din brațele intermediare, ne îndreptară împreună spre bidiviul său. Între timp le făcuse semn tovarășilor săi să avanseze. Aceștia porniseră spre noi într-o cursă nebună, dar se potoliră tot atât de repede la un alt semnal al său. Îi era probabil teamă să nu mă sperii din nou și dintr-un alt salt să nu ies din peisaj.

După un schimb de cuvinte cu ai lui, îmi făcu semn că trebuia să călăresc în spatele unuia dintre ei și încălecă. Cel desemnat întinse câteva brațe după mine și mă așeză, în spatele său, pe spinarea lucioasă a bidiviului, unde m-am agățat cum am putut mai bine de curelele și legăturile ce fixau armele și ornamentele marțianului.

Întreaga cavalcadă se puse în mișcare, îndreptându-se în galop spre dealurile ce se zăreau în depărtare.

PRIZONIER

Abia parcursesem vreo cincisprezece kilometri că terenul începu să se ridice tot mai pronunțat. Ajunsesem, cum aveam să aflu mai târziu, în apropierea țărmului uneia dintre demult-dispărutele mări marțiene, pe fundul căreia avusese loc întâlnirea mea cu marțienii.

Nu peste multă vreme, ajunseserăm deja la poalele munților și, după ce traversarăm o trecătoare foarte îngustă, intrarăm într-o vale deschisă, la orizontul foarte îndepărtat al căreia se zărea un mic podiș, pe care am remarcat un oraș imens. Într-acolo ne îndreptasem în galop și, nu după multă vreme, pătrunsesem în el printr-un fel de drum în ruine ce-l traversa și se termina la marginea podișului într-o prăpastie foarte adâncă. În timp ce treceam prin dreptul clădirilor, am remarcat că nu erau locuite și, deși nu arătau prea dărăpănate, aveau totuși aerul că nu fuseseră întreținute de ani, poate chiar de secole.

Spre centrul orașului era o piață mai largă și în ea, cât și în clădirile ce o înconjurau, erau cazate între nouă sute și o mie de creaturi din aceeași specie cu acei ce mă capturaseră. Pentru că de asemenea intenții îi bănuiam, în ciuda manierei blânde în care o făcuseră.

Cu excepția ornamentelor, erau cu toții goi. Femeile difereau, ca aspect, cu foarte puțin față de bărbați, cu excepția poate a colților mai lungi, comparativ cu înălțimea lor, și uneori atât de curbați încât le ajungeau la urechi. Trupurile lor erau mai mici și mai deschise la culoare, iar degetele de la mâini și picioare purtau unele rudimente de

unghii - lucru ce lipsea cu desăvârșire la bărbați. Înălțimea medie a femeilor adulte se situa între trei și patru metri.

Copiii aveau o culoare și mai deschisă și toți îmi păreau la fel, cu excepția faptului că unii erau mai înalți decât alții, probabil fiind mai în vârstă.

De altfel, nu remarcasem vârste extreme printre ei și nici vreo diferență apreciabilă în aspectul lor față de vârsta maturității, cuprinsă între aproximativ patruzeci și aproape o mie de ani, vârstă la care pornesc de bună voie în acel ciudat pelerinaj în josul râului Iss. Niciun marțian în viață nu știe unde duce acel râu pentru că niciunul nu se întorsese de la izvoarele sale. De altfel, niciunuia nu i s-ar fi permis să trăiască, după ce se îmbarcase pe apele lui reci și întunecate. Numai un marțian din o mie moare de vreo boală și probabil vreo douăzeci iau voluntar calea acestui pelerinaj. Ceilalți nouă sute șaptezeci și nouă mor violent în dueluri, la vânătoare, în aviație și război; dar poate că de departe cele mai mari pierderi survin la vârsta copilăriei, când un număr imens de mici marțieni cad victime uriașei maimuțe albe de pe Marte. Speranța medie de viață a unui marțian, după vârsta maturității, este de aproape trei sute de ani, dar ea s-ar putea apropia de o mie, dacă diverse cauze nu ar conduce la o moarte violentă. Marcați de resursele epuizate ale planetei, a devenit evident necesar efortul de a contracara impresionanta longevitate, rezultat al remarcabilului lor talent în terapeutică și chirurgie. Pe Marte viața a început să fie considerată ca ceva de care te poți dispensa cu ușurință, lucru evidențiat de sporturile lor atât de periculoase și de războaiele aproape neconținute între diferite comunități.

Desigur, vor fi existând și unele cauze naturale care să influențeze diminuarea populației, dar nimic nu contribuie într-o măsură mai mare la acest final decât faptul că orice marțian, bărbat sau femeie, poartă întotdeauna cu sine o armă extrem de distructivă.

În timp ce ne apropiam de piață și prezența mea fusese remarcată, am fost imediat înconjurați de sute de creaturi ce păreau dornice să mă tragă jos de pe locul unde mă aflam. Un

cuvânt al căpeteniei fu însă suficient pentru a potoli zarva și a ne continua drumul la trap, de-a lungul piațetei, îndreptându-ne spre intrarea unui edificiu magnific, nemaivăzut cred, vreodată, de ochii vreunui muritor.

Clădirea era joasă, dar acoperea o suprafață enormă. Era construită din marmură albă strălucitoare încrustată cu aur și briliante ce scăpărau și scânteiau în lumina soarelui. Intrarea principală avea aproape treizeci de metri, iar frontonul clădirii era astfel conceput încât să formeze o arcadă deasupra holului de intrare. Nu existau trepte, ci doar o rampă ușoară ce urca la etajul întâi al clădirii și se deschidea într-o cameră enormă înconjurată de galerii.

Pe pardoseala încăperii, mobilată cu mese și scaune dintr-un lemn șlefuit cu migală, se adunaseră în jurul treptelor unui podium, aproape patruzeci sau cincizeci de bărbați marțieni. Pe podium stătea așezat un războinic imens încărcat din belșug cu ornamente metalice, pene vesel colorate și o minunată lucrătură din piele împodobită ingenios cu pietre prețioase. De umeri îi atârna o capă scurtă de blană albă, căptușită cu mătase roșie strălucitoare.

Ceea ce m-a frapat, însă, în mod deosebit în legătură cu această întâlnire și sala în care se adunaseră războinicii era faptul că aceștia distonau evident cu proporțiile meselor, scaunelor și celorlalte elemente de mobilier. Ele păreau, mai degrabă, adaptate unor ființe umane de mărimea mea, pentru că marțienii aceștia imenși cu greu s-ar fi putut așeza în acele scaune, nemaivorbind de faptul că picioarele lor lungi n-ar fi avut loc sub mese. Evident, trebuie că mai existau și alți locuitori ai planetei decât ființele sălbatice și grotești în mâinile cărora căzusem, dar evidența unei vechimi extreme a tot ce mă înconjura mă ducea cu gândul la faptul că aceste clădiri s-ar fi putut să fi aparținut unei rase de mult dispărute și uitate în negură istoriei marțiene.

Grupul nostru se opri la intrarea în clădire și la un semn al căpeteniei am fost coborât. Ținut bine de mână, am pătruns în camera de audiențe. Aici am remarcat cât de puține formalități erau necesare pentru abordarea unui șef marțian.

Cel ce mă capturase dăduse buzna, pur și simplu, în sală, în timp ce ai săi îi făceau loc să avanseze. Căpetenia de pe podium se ridică în picioare și strigă numele excortatorului meu care, la rândul său, se opri și repetă numele șefului urmat de titlurile sale.

Pe vremea acestui ceremonial, cuvintele schimbate de ei nu însemnau nimic pentru mine; mult mai târziu aflasem că era vorba de ceremonialul obișnuit de întâlnire a marțienilor verzi. Dacă s-ar fi întâlnit niște străini, fiind astfel în imposibilitatea de a face acest schimb de nume, și-ar fi schimbat în tăcere elementele de ornamentație. Asta dacă misiunea ar fi fost pașnică, pentru că altfel ar fi schimbat împușcături și s-ar fi declanșat lupta cu tot felul de arme.

Cel ce mă capturase se numea Tars Tarkas și era practic vice-căpetenia comunității, o persoană de mare abilitate ca om politic și luptător. Evident, explicase pe scurt incidentul legat de expediția sa, inclusiv capturarea mea, și când terminase, căpetenia îmi adresase mai multe întrebări.

I-am răspuns în buna mea engleză, mai degrabă cu speranța de a-l convinge că în acest fel niciunul dintre noi nu putea să-l înțeleagă pe celălalt, dar remarcasem că atunci când îi spuneam ceva cu un zâmbet, îmi răspundea prompt cu același gest. Acest fapt și cele similare petrecute în timpul primelor întâlniri cu Tars Tarkas, mă convinseseră că, cel puțin, aveam ceva în comun, simțul umorului exprimat prin zâmbete și hohote de râs. Mai târziu am aflat, însă, că zâmbetul marțienilor este, mai degrabă, o obligație și că un hohot de râs ar fi trebuit să umple de groază chiar și o creatură mult mai puternică și mai curajoasă decât mine.

Ideea umorului printre marțienii verzi era departe de concepția noastră de incitație la distracție. Agonia unui tovarăș provoacă acestor creaturi ciudate o stare de hilaritate sălbatică, pentru ei forma principală de amuzament constă în a provoca moartea prizonierilor în cele mai ingenioase și oribile feluri.

Războinicii și căpeteniile lor, adunați acolo, mă examină cu atenție, dornici să-mi pipăie musculatura și țesutul pielii.

Apoi, căpetenia principală probabil că își manifestase dorința de a mă vedea demonstrându-mi performanțele, pentru că îmi făcu semn să-l urmez și porni împreună cu Tars Tarkas spre ieșire.

Atunci n-am înțeles de la început ce vroia și, până să mă dezmeticesc, m-am trezit bine strâns de brațul lui Tars Tarkas și cărat în salturi printre mesele și scaunele sălii, precum o lăcustă caraghioasă. După ce m-am lovit de câteva ori, în amuzamentul general al marțienilor, am recurs din nou la târât, lucru ce, se pare, nu le convenea, așa că am fost ridicat fără menajamente în picioare de o brută ce părea că se amuză cel mai mult de necazurile mele.

În timp ce mă ridică, își apropiase foarte mult figura de mine, astfel încât nu m-am putut abține să-i ofer singurul lucru pe care un gentleman l-ar fi făcut în asemenea circumstanțe de brutalitate, bădărănie și lipsă de considerație pentru drepturile unui străin, i-am repezit un pumn în fălci, trântindu-l la pământ ca pe un bou înjunghiat. Și, în timp ce se prăvălea pe podea, m-am întors cu spatele către cea mai apropiată masă, așteptând să fiu copleșit de răzbunarea celorlalți, dar hotărât să le servesc o lecție, pe cât mi-ar fi permis ciudata inegalitate, și asta, bineînțeles, înainte de a-mi da viața.

Teama mea se dovedise, însă, fără motiv, pentru că ceilalți marțieni, la început rămași muți de uimire, izbucniseră apoi în aplauze și în hohote nestăpânite și sălbatice de râs. Nu recunoscusem aplauzele ca atare, dar mai târziu, când mă obișnuisem cu obiceiurile lor, am aflat că obținusem ceea ce ei acordă arareori: o manifestație de aprobare.

Tipul pe care-l lovisem zăcea întins acolo unde căzuse fără ca vreuna din perechile sale să se apropie de el. În schimb, Tars Tarkas veni înspre mine, mă prinse cu una din mâini și ne continuă drumul spre piață fără vreun alt incident. Nu știam, desigur, motivul pentru care trebuia să ajungem în spațiu deschis, dar aveam să află foarte curând. Mai întâi repetaseră de câteva ori cuvântul „sak”, apoi Tars Tarkas făcuse câteva sărituri, folosind cuvântul de fiecare dată și îndreptându-se spre mine spusese din nou „sak!” Mi-am dat

seama ce voiau de la mine și, încordându-mă din toate puterile, am „sakat” cu un asemenea succes încât m-am îndepărtat la aproape cincizeci de metri și am aterizat în picioare, fără să cad sau să-mi pierd echilibrul. Am revenit apoi, în salturi mai mici, până la vreo opt sau zece metri de grupul războinicilor și am rămas în expectativă.

Performanța mea fusese urmărită și de câteva sute de marțieni din categoriile inferioare și ei ceruseră în cor să repet saltul, lucru pe care căpetenia mi-l ordonă pe loc; mie îmi era, însă, foame și sete și mă hotărâsem pe loc că singura metodă de salvare era să le smulg puțină considerație acestor creaturi prea puțin dispuse să o acorde. Am ignorat, așadar, repetatele comenzi de „sak” și, de fiecare dată când o făceau, eu îmi frecam și îmi apăsam stomacul și clămpăneam din buze cât se poate de semnificativ.

Tars Tarkas și căpetenia schimbă câteva cuvinte și ultimul chemă o tânără femelă din mulțime, îi dădu câteva instrucțiuni și îmi făcu semn s-o urmez. Am luat mâna pe care mi-o oferise femeia și am străbătut piața împreună, îndreptându-ne spre o clădire impozantă aflată pe latura opusă.

Simpatika mea însoțitoare avea aproape trei metri înălțime, abia ajunsese la maturitate, dar mai putea încă să mai crească. Avea totodată o culoare oliv deschis și o piele moale și lucioasă. Așa cum aveam să aflu mai târziu, se numea Sola și aparținea suitei lui Tars Tarkas. Mă condusesse într-o cameră spațioasă, undeva în aripile dinspre piață ale clădirii, care, judecând după mătăsurile și blănurile așternute pe jos, părea a fi camera de dormit a mai multor nativi.

Încăperea era bine luminată de câteva ferestre largi și minunat decorată cu picturi murale și mozaicuri. Peste toate, însă, părea să plutească același aer inconfundabil de antichitate, ceea ce mă convingea tot mai mult că arhitecții și constructorii acestor minunate creații n-aveau nimic de-a face cu semibrutele ce le ocupau acum.

Sola îmi făcu semn să mă așez pe o grămadă de mătase, aproape de centrul camerei, și întorcându-se, slobozi un fel de

sâsâit ciudat, ca și cum ar fi trimis un semnal cuiva din camera alăturată. Ca răspuns la chemarea ei, am obținut o altă imagine a unei noi minuni marțiene. Venise legănându-se pe cele zece picioare scurte și se așezase jos, în fața fetei, întocmai unui cățeluș ascultător. Creatura era cam de mărimea unui ponei Shetland, în schimb capul avea o ușoară asemănare cu cel al unei broaște, cu excepția faptului că fălcile îi erau echipate cu trei rânduri de dinți lungi și ascuțiți.

ÎMI PĂCĂLESC CÂINELE DE PAZĂ

Sola privi în ochii vicleni ai brutei, murmură un cuvânt sau două de comandă, arată spre mine și părăsi camera. M-am întrebat atunci, cu teamă, care aveau să fie reacțiile acestei monstruoziități cu aspect feroce, lăsată singură în apropierea unei atât de ispititoare bucăți de carne; dar teama mea se dovedi fără temei pentru că animalul, după ce mă analiză cu atenție câteva clipe, străbătu camera spre singura ieșire ce da în stradă și se întinse cât era de lung pe pragul acesteia.

Era prima mea experiență cu un câine de pază marțian, dar din fericire nu și ultima, pentru că acea creatură m-a păzit cu devotament pe toată durata captivității mele printre oamenii verzi; îmi salvase de două ori viața și nu mă părăsise fără ordin niciun moment.

În timp ce Sola era plecată, am profitat de ocazie pentru a examina mai amănunțit camera în care eram ținut captiv. Picturile murale înfățișau scene de o rară frumusețe: munți, râuri, lacuri, oceane, arbori și flori, drumuri de țară, grădini însoțite - imagini ce ar fi putut reprezenta foarte bine scene pământești, dacă nu ar fi fost diferită culoarea vegetației. Era evident munca unui artist desăvârșit, atât de subtilă părea atmosfera și de perfecta tehnica de realizare. Nicăieri, însă, nu se întâlnea reprezentarea vreunei forme de viață animală din care să pot ghici înfățișarea unor locuitori dispăruți și diferiți de cei de acum ai planetei.

În timp ce îmi lăsasem fantezia să zburde în tot soiul de conjecturi fantastice, încercând posibile explicații pentru

ciudatele anomalii pe care le întâlnisem pe Marte, Sola se înapoiase atât cu mâncare, cât și cu băutură. Le orânduise pe podea lângă mine și, așezându-se și ea mai încolo, mă privi cu o licărire semnificativă. Hrana consta din aproximativ o jumătate de kilogram de substanță solidă de consistența brânzei, aproape fără gust, în timp ce băutura părea un fel de lapte de la vreun animal. Deși puțin acidulat, nu era prea neplăcut la gust și, în scurtă vreme, am învățat să-l prețuiesc foarte mult. Provenea, după cum aveam să aflu mai târziu, nu de la un animal, pentru că pe Marte nu trăiește decât un singur mamifer și acesta o specie foarte rară, ci de la o plantă uriașă care crește practic fără apă dar care pare să-și distileze impresionanta rezervă de lapte atât din sol, cât și din umezeala aerului și razele soarelui. O singură astfel de plantă produce cam cincisprezece până la douăzeci de litri de lapte pe zi.

După ce am mâncat, m-am simțit un pic învigorat și, cum aveam nevoie și de odihnă, m-am întins pe valurile de mătase. Probabil dormisem câteva ore bune pentru că, atunci când m-am trezit, afară se întunecase și se lăsase frigul. Am remarcat că cineva aruncase o blană peste mine care acum alunecase și, în întuneric, nu vedeam s-o trag la loc. În aceeași clipă, o mână mă acoperi din nou cu blana și, aproape imediat mai puse încă una.

Am presupus că ocrotitorul meu fusese Sola și nu mă înșelasem. Singură această fată, din mulțimea marțienilor verzi cu care venisem în contact, manifesta față de mine un fel de simpatie, bunătate și afecțiune, iar solitudinea ei față de cererile mele îndrăznețe era fără cusur, ferindu-mă de multe neplăceri și suferințe inutile.

Așa cum aveam să învăț, nopțile marțiene sunt extrem de reci și de vreme ce, practic, nu există nici amurguri, nici zori, schimbarea de temperatură este bruscă și neplăcută, la fel cum este și tranziția de la lumina orbitoare a zilei la întuneric.

Aici nopțile sunt fie iluminate strălucitor, fie foarte întunecate. Dacă niciunul dintre sateliții planetei nu se afla pe cer, întunericul devenea deplin, de vreme ce lipsa atmosferei,

sau mai bine zis atmosfera foarte rarefiată, nu reușește să difuzeze lumina stelelor. Pe de altă parte, dacă ambii sateliți sunt pe bolta nopții, suprafața planetei este luminată puternic.

Cei doi sateliți ai lui Marte se află la o mai mică distanță de ea decât Luna de Pământ, cel mai apropiat fiind la aproximativ șapte mii de km., iar cel mai îndepărtat la aproape douăzeci de mii, față de sfertul de milion de km. ce ne separă pe noi de Lună. Cel mai apropiat satelit al lui Marte încheie o rotație completă în jurul planetei în mai puțin de șapte ore și jumătate, așa încât el pare că traversează cerul, precum un meteorit uriaș, de două sau de trei ori în fiecare noapte, revelându-și toate fazele pe parcursul fiecărui tranzit.

Luna cea mai îndepărtată se rotește în jurul lui Marte în aproape treizeci de ore și un sfert și, împreună cu sora sa mai apropiată, transformă peisajul nocturn marțian într-o priveliște splendidă și misterioasă. Este un lucru minunat că natura s-a gândit să lumineze atât de miraculos și de abundent nopțile marțiene, pentru că acești oameni verzi, o rasă nomadă fără o prea mare dezvoltare intelectuală, nu au decât mijloace primitive de iluminare artificială. Ei se bazează, în principal, pe torțe, pe un gen de lumânări și pe un fel de ulei lampant care generează un gaz ce arde fără fitil.

Acest din urmă dispozitiv produce o lumină albă, intensă și foarte pătrunzătoare dar, din cauză că uleiul natural de care are nevoie poate fi extras numai în câteva localități foarte îndepărtate, se utilizează arareori de aceste creaturi a căror principală preocupare este ziua de azi și al căror dispreț față de munca manuală i-a menținut în această stare de semibarbarie.

După ce Sola m-a acoperit, am adormit din nou și nu m-am trezit până a doua zi. Celelalte ocupante ale încăperii, cinci la număr și numai femei, încă mai dormeau bine învelite în straturi de mătase și blănuri. Pe prag, așa cum îl lăsasem în ziua precedentă, stătea întinsă bruta de gardian fără somn; aparent nu se mișcase niciun milimetru; avea privirea ca lipită de mine și nu m-am oprit să mă-ntreb ce mi-ar fi putut face dacă aș fi încercat să scap.

Dintotdeauna am fost înclinat spre aventură, să investighez și să experimentez lucruri pe care un om normal, cu siguranță, le-ar fi evitat. Mi-a venit atunci ideea că cea mai sigură cale de a afla atitudinea exactă a animalului față de mine era să încerc să părăsesc încăperea. Nutream speranța că aș fi putut să-i scap, odată ajuns în afara clădirii, pentru că începusem să mă mândresc cu abilitatea mea de săritor. Mai mult, puteam deduce din scurtimea picioarelor sale că bruta nu putea fi niciun săritor, niciun alergător redutabil.

M-am ridicat, deci, încet și cu multă atenție în picioare spre a constata cu stupeoare că bruta face același lucru. Precaut, am început să mă apropiu de el, descoperind cu această ocazie că, dacă-mi târșesc picioarele, îmi pot menține balansul mai bine și totodată pot înainta mai rapid. Pe măsură ce mă apropiam de el, animalul se retrăgea prudent, iar atunci când am ajuns în prag, mi-a făcut loc să trec. Rămase în urma mea cam zece pași, după care începu să mă urmărească de la această distanță, în timp ce înaintam pe strada pustie.

Evident, misiunea lui era doar să mă protejeze, m-am gândit, dar când am ajuns la marginea orașului, mi-a sărit brusc în față slobozind sunete ciudate și arătându-și colții feroși. Crezând că mă amuz un pic pe seama lui, m-am repezit spre el și, când mai aveam puțin până să-l ating, am sărit dincolo de el aterizând departe în afara orașului. M-a urmat instantaneu cu o viteză la care nu bănuiam că voi fi martor vreodată. Credeam că picioarele lui scurte nu i-ar fi permis să alerge astfel. Acum îmi dădeam seama că, dacă s-ar fi întrecut cu un ogar, acesta din urma ar fi părut că nici măcar n-a început cursa. Așa cum aveam să aflu mai târziu, era cel mai rapid animal de pe Marte și, datorită inteligenței, loialității și ferocității sale, extrem de folositor la vânătoare, în războaie și ca protector al marțienilor.

Mi-am dar repede seama că n-aș fi reușit să scap de colții animalului luând-o direct la fugă, în schimb i-am acceptat provocarea și, când aproape să mă ajungă, am sărit din nou peste el, dublându-mi aproape efortul. Manevra mi-a creat un avantaj considerabil, permițându-mi să ajung înapoi în oraș

înaintea lui și să sar din nou, la aproape zece metri, pe fereastra unui imobil din împrejurimi.

Prinzându-mă de pervaz, m-am așezat acolo fără să privesc în interiorul clădirii, ci la animalul descumpănit, rămas sub mine. Dar bucuria mi-a fost de scurtă durată pentru că, de abia apucasem o poziție mai confortabilă pe pervazul ferestrei, când o labă uriașă mă prinse de gât pe la spate și mă trase cu violență în cameră. Am aterizat pe spate pentru a constata cu groază că deasupra mea stătea ridicată o colosală creatură, asemănătoare unei maimuțe albe lipsite de păr cu excepția coamei zburlite de pe cap.

O LUPTĂ CARE MI-A ADUS PRIETENI

Creatura, ce semăna mult mai bine oamenilor de pe Pământ decât marțienilor pe care-i întâlnisem până atunci, mă țintuise de podea cu unul dintre uriașele sale picioare, în timp ce mormăia și gesticula spre cineva din spatele meu. Acesta din urmă, evident perechea sa, se apropia de mine înarmat cu o bâtă de piatră și cu intenții nu tocmai prietenoase.

Creaturile aveau aproape patru sau cinci metri înălțime când stăteau ridicate și, asemenea marțienilor verzi, mai aveau o pereche suplimentară de membre situate între cele superioare și inferioare. Ochii le erau foarte apropiați, fără să iasă din orbite, urechile drepte, dar mai lateral localizate decât la marțienii verzi, în timp ce boturile și dinții erau surprinzător de asemănătoare cu cele ale gorilelor africane. Cu toate acestea, nu păreau atât de fioroși, în comparație cu marțienii verzi.

Băta se îndrepta deja spre fața mea, când o închipuire miriapodă țâșni prin ușă direct în pieptul executorului. Cu un țipăt de groază, maimuța care mă ținea țintuit de podea, sări prin fereastra deschisă, în schimb, perechea sa rămase încleștată într-o teribilă luptă pe viață și pe moarte cu apărătorul meu, nimeni altul decât credincioasa creatură de pază; mi-e greu să numesc câine o ființă atât de hidoasă.

Am țâșnit imediat în picioare, lipindu-mă cu spatele de zid, pentru a fi martorul unei lupte cum nu mai văzuse nimeni până atunci. Puterea, agilitatea și ferocitatea oarbă a acestor două creaturi nu avea nimic de-a face cu ceea ce cunoaște un pământean. Animalul meu avea avantajul primei lovituri și își înfipsea adânc colții săi puternici în pieptul adversarului, dar brațele și labelle uriașe ale maimuței, animate de o

musculatură ce depășea cu mult pe cea a marțienilor pe care-i văzusem până atunci, îi încleștase gâtul și îl răsuca încet spre spate unde mă așteptam să ajungă din clipă în clipă, iar apărătorul meu să alunece mort cu gâtul rupt.

Maimuța avea deja pieptul sfâșiat de colți puternici și, în timp ce se rostogoleau pe podea, niciunul dintre cei doi adversari nu scotea vreun sunet de teamă sau durere. Deodată, am văzut ochii uriași ai animalului meu ieșiți complet din orbite, și sângele țâșnindu-i din nări. Devenise limpede faptul că puterile îl lăsau cu fiecare clipă, deși același lucru se putea spune și despre maimuță.

Brusc, m-am trezit la realitate cu acel ciudat instinct ce mă împinge de fiecare dată să-mi fac datoria, am apucat bâta ce căzuse pe podea încă de la începutul luptei, mi-am adunat toate forțele brațelor mele pământene și am repezit-o în capul maimuței. Țeasta a explodat parcă ar fi fost o coajă de ou.

Dar abia apucase lovitura să sfarme țeasta agresorului, că am fost din nou confruntat cu un alt pericol. Perechea maimuței își revenise din primul șoc de teroare și se întorsese la scena bătăliei prin interiorul imobilului. Îl zărisem chiar înainte de a ajunge în prag, dar răcnetul său la vederea tovarășului întins pe podea fără viață și spuma ce i se formase la gură, ca semn al furiei depline, îmi înghețase definitiv sângele în vine.

Fusesem întotdeauna gata să lupt, dar, în condițiile de față, nu găseam nici glorios, nici profitabil să-mi măsoar relativ firava putere cu mușchii de oțel și ferocitatea brutală a locuitorilor înfuriați dintr-o lume necunoscută; de fapt, singurul rezultat al unei asemenea întâlniri, în ceea ce mă privea, n-ar fi fost decât moartea violentă.

Eram lângă fereastră și îmi dădeam seama că, odată ajuns în stradă, aș fi reușit să revin în piață înainte ca turbata creatură să mă ajungă din urmă; cel puțin în fugă exista o șansă de salvare, față de moartea sigură, dacă aș fi rămas să lupt, oricât de disperat aș fi făcut-o.

Este adevărat că mai aveam bâta, dar ce puteam face cu ea împotriva celor patru brațe uriașe. Chiar dacă aș fi reușit să

rup unul din ele cu prima lovitură, pentru că îmi închipuiam că va încerca să pareze lovitura, m-ar fi anihilat oricum cu celelalte, înaintea de a schița măcar un al doilea atac.

În clipele când aceste gânduri îmi treceau prin minte și mă-ntorceam spre fereastră, privirea mi-a căzut pe fostul meu gardian. Într-o clipă, toate gândurile de fugă mi s-au spulberat. Zăcea pe podea, abia trăgându-și sufletul și privirea lui părea un impresionant apel la ajutor. N-am rezistat acelei priviri și, mi-am dat seama atunci, n-aș fi putut să-mi părăsesc salvatorul fără măcar să încerc pentru el cel puțin tot atâta cât făcuse el pentru mine.

Așadar, fără alte considerente, m-am hotărât să înfrunt maimuța dezlănțuită. Ajunsese mult prea aproape de mine pentru ca bâta să-mi mai folosească la ceva, așa că am aruncat-o cu toată forța pe care-o mai aveam în masa de mușchi turbată ce înainta atât de amenințător. Lovitura, primită chiar sub genunchi, i-a smuls un urlat de durere și furie și, dezechilibrându-l, s-a prăvălit spre mine cu brațele deschise în încercarea de a-și atenua căderea.

Din nou, ca și în ziua precedentă, am recurs la tactica pământeană: o lovitură în plină figură cu pumnul drept urmată de alta la fel de puternică în plex, cu stângul. Efectul s-a dovedit miraculos, pentru că, fentând ușor după a doua lovitură, l-am văzut cum se lungește pe podea cu respirația blocată, torturat de durere. Fără să mai pierd nici-o clipă, m-am repezit la bâta și am terminat treaba înainte ca monstrul să poată să-și revină din amețeală.

În timp ce lichidam astfel bestia, un hohot de râs izbucni în spatele meu. Întorcându-mă, i-am zărit în pragul încăperii pe Tars Tarkas, Sola și trei sau patru războinici, iar când privirile ni s-au întâlnit, am receptat pentru a doua oară aceeași aprobare respectuoasă.

Absența mea fusese remarcată de Sola de îndată ce se trezise. Îl informase imediat pe Tars Tarkas și acesta pornise imediat, împreună cu o mână de războinici, în căutarea mea. Când se apropiaseră de marginea orașului, remarcaseră maimuța turbată de furie precipitându-se la intrarea clădirii.

O urmăriseră îndeaproape în speranța că le va furniza vreo pistă în privința dispariției mele și deveniseră astfel martorii scurtei dar decisive lupte. Această întâlnire, împreună cu cea din ziua precedentă, când avusesem de-a face cu războinicul marțian, mă ridicase mult în ochii lor. Lipsiți complet de acele sentimente mai profunde, legate de prietenie, de dragoste sau afecțiune, aceste ființe divinizau calitățile fizice și curajul și nimic nu era mai potrivit cu obiectul adorației lor ca menținerea poziției sociale prin repetate exemple de abilitate, putere sau curaj.

Sola, care însoțise grupul de cercetași din proprie inițiativă, a fost singura care n-a izbucnit în râs în timp ce eu mă luptam să-mi salvez viața. Dimpotrivă, părea sobră și plină de solitudine, iar când am terminat cu monstrul, s-a repezit la mine pentru a-mi examina corpul, să vadă cum stau cu rănilor și loviturile primite. Zâmbi satisfăcută, constatând că eram neatins și, luându-mă de mână, mă conduse înspre ieșire.

Tars Tarkas pătrunse în încăperea împreună cu ceilalți războinici, aplecându-se cu toții peste trupul animalului care-mi salvase viața și pe care, la rândul meu, îl salvasem. Se părea că exista o dispută în jurul unui argument, pentru că unul dintre ei încercă să mi se adreseze dar, amintindu-și de ignoranța mea în privința limbii sale, renunță și se întoarse la Tars Tarkas. Acesta, prin cuvinte și gesturi, dădu câteva comenzi oamenilor săi, pentru ca apoi să ne urmeze spre ieșire.

Mi se părea ceva amenințător în atitudinea lor față de animalul meu, așa că am ezitat să plec până nu aflam urmarea. Și am făcut bine că am rămas, pentru că unul dintre războinici își scoase pistolul drăcesc pregătindu-se să pună capăt vieții creaturii. Am sărit și l-am lovit peste mână. Glonțul s-a îndreptat spre tocul ferestrei perforând atât lemnul cât și zidăria.

Am îngenunchiat apoi lângă creatura oribilă și, ajutând-o să se ridice, i-am făcut semn să mă urmeze. Uimirea pe care acțiunea mea o produsese asupra marțienilor se dovedi a fi

foarte caraghioasă; erau incapabili să înțeleagă, altfel decât ca pe o slăbiciune sau o copilărie, gesturi și atitudini ce țineau de gratitudine sau compasiune. Războinicul al cărui pistol îl deviasem îl privea întrebător pe Tars Tarkas, dar acesta îi făcu semn să mă lase în pace, astfel că ne-am întors în piață împreună cu animalul meu urmărindu-mă îndeaproape și Sola ținându-mă strâns de braț.

Îmi făcusem cel puțin doi prieteni pe Marte; o tânără femeie ce avea grijă de mine cu solitudinea unei mame și o brută stupidă care, așa cum am aflat mai târziu, purta în atât de respingătoare sa carcasă, mai multă dragoste, loialitate și gratitudine decât aș fi putut întâlni la cei peste cinci milioane de marțieni verzi care locuiau în orașele părăsite și mările secate de pe Marte.

CREȘTEREA COPIILOR PE MARTE

După micul dejun, o replică exactă a prânzului din ziua precedentă și, practic, un cod al tuturor prânzurilor care au urmat șederii mele printre marțienii verzi, Sola m-a escortat până în piață, unde întreaga comunitate era angajată în a privi sau ajuta la înhămarea unor animale de dimensiunea unor mastodonți la niște care imense cu trei roți. Erau cam 250 de astfel de vehicule, fiecare tras de un singur animal care, cel puțin după aparențe, ar fi fost în stare să tracteze întreaga caravană.

În legătură cu aceste care, pe lângă dimensiunile lor uriașe, trebuie să adaug că erau și impresionant decorate. În fiecare stătea câte o femeie marțiană împodobită cu ornamente de metal, bijuterii, mățasuri și blănuri, iar pe spatele fiecărui animal înhămat la car era cocoțat câte un tânăr conducător marțian. Asemenea animalelor pe care călăreau războinicii, animalele acestea de povară nu aveau nici ele hățuri sau căpăstru, fiind ghidate în întregime pe cale telepatică.

Această forță telepatică este minunat dezvoltată la toți marțienii și explică în mare măsură simplitatea limbajului lor și relativ puținele cuvinte pe care le schimbă între ei, chiar în conversațiile mai lungi. Este un limbaj universal pe Marte, prin intermediul căruia animalele superioare și inferioare ale acestei lumi paradoxale sunt capabile să comunice într-o măsură mai mare sau mai mică, depinzând de sfera intelectuală a fiecărei specii și nivelul de dezvoltare individuală.

În timp ce cavalcada se pregătea să se pună în mișcare în șir indian spre locul pe unde intrasem în oraș cu o zi mai

devreme, Sola mă trase într-unul din carele libere. În fruntea caravanei călăreau aproape 200 de războinici, așezați pe 5 rânduri, cam același număr în spatele caravanei și câte 25 pe fiecare flanc.

Toată lumea, în afară de mine, bărbați, femei și copii, era bine înarmată, iar în spatele fiecărui car alerga câte un câine marțian; al nostru urmărind îndeaproape propriul nostru car; de fapt credincioasa creatură nu m-a părăsit niciodată în toți cei 10 ani cât am stat pe Marte. Ne-am continuat drumul prin mica vale din fața orașului, printre dealuri și, în fine, am coborât pe fundul mării secate în care întâlnisem pentru prima oară incubatorul. Acesta, de altfel, s-a dovedit a fi și punctul final al călătoriei noastre pentru că, după ce am depășit și ultima denivelare aflată pe fundul mării, întreaga caravană a pornit-o într-un galop nebun spre incubatorul ce apăruse la orizont.

La sosire, atelajele au fost parcate cu precizie militară pe cele 4 laturi ale incintei, iar o parte dintre războinici conduși de imensa căpetenie, inclusiv Tars Tarkas și alți câțiva șefi mai mici, au descălecat și s-au îndreptat spre ea. Tars Tarkas a explicat ceva șefului principal al cărui nume s-ar fi putut traduce cu aproximație în engleză drept Lorquas Ptomel Jed; Jed fiind titlul de noblețe.

Aveam să apreciez curând subiectul conversației lor, pentru că imediat Tars Tarkas o anunță pe Sola să mă trimită la el. Deprinsesem cât de cât, în această perioadă de timp, primele elemente din abecedarul mersului în condițiile de pe Marte așa că m-am apropiat destul de repede de latura incubatorului unde se afla.

Când am ajuns suficient de aproape, am remarcat faptul că mai toate ouăle fuseseră clocite, iar incubatorul fremăta de mici drăcușori. Aveau o înălțime de aproape 1 metru și se mișcau fără astâmpăr prin incintă, ca și cum ar fi căutat hrană.

După ce m-am oprit în fața lui, Tars Tarkas a arătat spre incubator și a spus „sak”. Mi-am dat seama că dorea de la mine să repet performanța de ieri pentru edificarea lui

Lorquas Ptomel. Deoarece, trebuie să vă mărturisesc, încercarea îmi provoca și mie o anumită satisfacție, m-am executat imediat, reușind un salt dincolo de carele parcate în spatele incubatorului. Când m-am înapoiat, Lorquas Ptomel a mormăit ceva pentru mine, apoi, întorcându-se spre războinicii săi le adresa, probabil, câteva vorbe de comandă cu privire la incubator. Nemaiacordându-mi niciun fel de atenție, am dedus că mi se permitea să rămân și să observ operațiile care constau, în principal, în practicarea unei deschizături, în peretele incubatorului, suficient de mare pentru a permite ieșirea micuților marțieni.

De fiecare parte a deschizăturii, femeile și tinerii marțieni de ambele sexe, formau doi pereți solizi ce duceau, printre care, departe în câmpie. Scăpați printre acești pereți, micuților marțieni, vioi ca niște corbișori, li se permitea să alerge pe toată lungimea culoarului pentru a fi capturați, unul câte unul, de femeile și copiii mai în vârstă; ultimul din linie captura primul sosit, apoi cel de vizavi pe următorul și tot așa, până ce toți micuții părăseau incubatorul și erau adjudecați de un tânăr sau o femeie. Dacă o femeie își realiza captura părăsea rândul și se îndrepta spre carul său, în timp ce, dacă micuții erau capturați de tineri, erau oferiți ulterior altor femei.

Văzând că ceremonia, dacă putea fi înnobilită de acest nume, se terminase, am căutat-o pe Sola care se retrăsese în carul ei ținând strâns în brațe una dintre acele micuțe creaturi hidoase.

Munca aceasta de educare a micilor marțieni consta numai în învățarea lor să vorbească și să utilizeze armele pe care le primeau încă din primul an de viață. Provenind din ouăle în care au stat 5 ani, cât durează perioada de incubatie, pășesc în viață perfect dezvoltați, cu excepția mărimei. Complet ignoranți în privința propriilor mame, care, la rândul lor, n-ar fi putut numi cu prea multă siguranță tații, devin copiii comunității, iar sarcinile educației revin femeilor care au reușit să-i captureze la părăsirea incubatorului.

Mamele adoptive puteau chiar să nici nu aibă vreun ou în incubator, așa cum era și cazul lui Sola ce nu începuse încă

ovulația. Dar lucrurile acestea nu aveau o importanță prea mare printre marțienii verzi, de vreme ce dragostea paternă și filială le erau la fel de necunoscute, pe cât de comune printre noi și sunt încredințat că acest oribil sistem, moștenit din vremuri imemorabile, este cauza directă a absenței sentimentelor profunde și a instinctelor umanitare superioare printre aceste sărmăne creaturi. Încă de la naștere nu cunosc dragostea mamei sau a tatălui nici înțelesul cuvântului acasă și sunt învățați să demonstreze prin forța fizică și ferocitatea lor că sunt apți să trăiască. Dacă se dovedesc a avea defecte fizice sunt împușcați pe loc și nu vei vedea măcar o lacrimă vărsată pentru încercările extrem de dure pe care trebuie să le depășească din cea mai fragedă pruncie.

Nu vreau să spun cu aceasta că marțienii adulți ar fi cruți față de copiii lor ci, mai degrabă, că acest comportament reprezintă, de fapt, o luptă dură și fără milă pentru existență pe o planetă muribundă ale cărei resurse naturale se diminuaseră până acolo încât a întreține până și o viață suplimentară ar fi fost o povară pentru comunitatea în sarcina căreia ar fi căzut.

Printr-o selecție atentă, aleg exemplarele cele mai puternice ale fiecărei specii și, cu un spirit de prevedere aproape supranatural, regularizează rata nașterilor pentru a acoperi pierderile prin moarte. Fiecare femeie marțiană adultă produce cam 13 ouă pe an, iar cele ce ating, în urma testelor, mărimea, greutatea și densitatea necesare, sunt ascunse în anumite caverne subterane unde temperatura este prea scăzută pentru a se cloci. În fiecare an, aceste ouă sunt analizate cu atenție de un consiliu format din douăzeci de căpetenii. Ei păstrează 100 din cele mai bine conservate și le distrug pe celelalte. La sfârșitul unei perioade de 5 ani, aproape 500 ouă, dintre cele mai perfecte, au fost alese din miile disponibile. Ele sunt plasate în incubatoare aproape etanșe pentru a fi clocite de razele soarelui timp de alți 5 ani. Evenimentul la care fusesem martor astăzi era cât se poate de semnificativ în acest sens, pentru că aproape 99% dintre ouă dăduseră la iveală în 2 zile ceea ce se clocise vreme de 5 ani.

Dacă celelalte vor fi ieșit la lumină mai târziu, nu știu care va fi fost soarta lor. Oricum n-ar fi fost doriți, pentru că progeniturile lor ar fi putut moșteni și transmite tendința de prelungire a incubației. S-ar deregla astfel un sistem stabilit din vremuri străvechi, sistem care permite adulților să se întoarcă la locul incubației cu precizie de ore.

Incubatoarele erau construite cât mai departe, oriunde existau șanse mai mici de a fi descoperite de alte triburi. Rezultatul unei asemenea catastrofe ar fi însemnat lipsa copiilor din comunitate pentru alți 5 ani. Mi s-a întâmplat, mai târziu, să fiu martorul descoperirii unui incubator de către străini.

Comunitatea, în care ajunsesem, era compusă din aproape 30000 suflete. Ei hălăduiau pe o suprafață enormă de teren arid și semiarid, între paralelele 40 și 80 ale emisferei sudice, ce se mărginea atât la Est cât și la Vest cu două regiuni întinse și fertile. Cartierul lor general era plasat în colțul sud-vestic al acestui district, în apropiere de încrucișarea a două așa-numite canale marțiene.

Cum incubatorul fusese plasat în extremitatea nordică a teritoriului lor, într-un ținut considerat nelocuit și necirculat, ne așteptă o îndelungată călătorie de întoarcere, despre care, atunci, evident, nu știam nimic.

După revenirea în orașul părăsit, mi-am petrecut câteva zile într-o dulce leneveală. În ziua următoare întoarcerii noastre, războinicii porniseră călare încă de dimineață și se întorseseră abia la căderea întunericului. Mai târziu am aflat că fuseseră în grottele subterane, în care țineau ouăle, să le transporte la incubatorul pe care-l ridicaseră pentru o altă perioadă de 5 ani și care, mai mult ca sigur, nu va mai fi vizitat în toată această perioadă de timp.

Grotele care ascunseseră ouăle erau localizate la câțiva kilometri Sud de incubator și urmau să fie vizitate anual de către consiliul celor douăzeci de căpetenii. De ce, însă, nu-și construiau incubatoarele în apropierea caselor a rămas definitiv un mister pentru mine și, ca multe alte mistere marțiene, inexplicabil pentru raționamentul pământean.

Îndatoririle lui Sola se dublaseră acum, pentru că trebuia să aibă grijă și de micuțul marțian. Cum, însă, niciunul dintre noi nu ceream prea multă atenție și, cum amândoi eram la fel de avansați în educația marțiană, se hotărâse să ne învețe împreună.

Captura sa consta într-un mascul de aproape un metru înălțime, foarte puternic și perfect din punct de vedere fizic. Învăța repede și pe seama rivalității ce se născuse între noi m-am amuzat copios! Așa cum am mai spus, limba marțiană este extrem de simplă și într-o săptămână puteam să-mi exprim toate nevoile și să înțeleg tot ce mi se spunea. Totodată, sub îndrumarea lui Sola, mi-am dezvoltat puterile telepatice astfel încât, peste puțin timp, puteam simți prezența oricui ar fi ajuns în preajma mea.

Ceea ce o surprinsese, însă, cel mai mult pe Sola în ceea ce mă privește era faptul că, deși puteam prinde cu ușurință mesaje telepatice de la alții, adesea chiar și când nu-mi erau adresate, nimeni nu putea citi, în nici-o circumstanță, măcar o fărâmbă din mintea mea. La început, lucrul acesta mă vexase, dar mai târziu am ajuns să mă bucur pentru că îmi conferea un avantaj deosebit în fața marțienilor.

O CAPTIVĂ ROȘCATĂ CĂZUTĂ DIN CER

A treia zi după ceremonia de la incubator am pornit spre casă. Dar abia dacă ieșiseră din oraș primele atelaje că au venit ordine să ne întoarcem imediat și cât mai repede cu putință. Ca și cum ar fi fost antrenați ani de zile pentru o asemenea împrejurare, marșienii verzi se topiseră ca o ceață în intrările spațioase ale clădirilor din apropiere și, în mai puțin de câteva minute, întreaga caravană cu atâtea care, mastodonți și războinici călare dispăruse din vedere.

Împreună cu Sola intrasem în prima clădire de la marginea orașului, acolo unde întâlнисem, de fapt, maimuța albă. Curios să aflu care fusese motivul acestei întoarceri precipitate, m-am urcat la etaj și am privit de-a lungul văii până la dealurile profilate la orizont. De abia atunci am văzut cauza pentru care se ascuseseră atât de rapid.

O navă aeriană uriașă, de culoare cenușie, mai mult lungă decât înaltă, plutea lin peste creasta celui mai apropiat deal. După ea urma alta și alta, douăzeci de nave asemănătoare se îndreptau maiestos spre noi, zburând foarte aproape de suprafața solului.

Fiecare purta un drapel ciudat întins între extremitățile punții superioare, iar pe prora fiecareia era pictată un fel de emblemă sau semn heraldic ce strălucea vizibil în soare, chiar și de la distanța apreciabilă care ne despărțea. Am remarcat, de-aseamenea, figuri ce se îngrămădeau în partea din față a punților navelor aeriene. Nu-mi dădeam seama dacă ne descoperiseră sau pur și simplu vroiau să admire priveliștea orașului pustiu, dar oricare ar fi fost situația, presimțeam că nu-i aștepta o primire prea călduroasă. Și, ca și cum ar fi vrut să-mi confirme ipoteza, brusc și fără avertisment, războinicii

marțieni deschiseseră un teribil baraj de foc de la toate ferestrele ce dădeau spre valea de unde înaintau atât de pașnic uriașele nave zburătoare.

Instantaneu, scena se schimbase ca prin farmec; navele cele mai avansate își îndreptau pe rând flancurile spre noi pentru a ne răspunde cu lovituri de tun, apoi reveneau în poziția inițială cu intenția clară de a ocoli orașul și de a ne cădea în spate. Celelalte nave urmau aceeași tactică, deschizând focul asupra noastră, pentru scurta perioadă de timp cât se desfășurau în dispozitiv de luptă. Focul nostru nu-și micșorase tirul nicio clipă și mă îndoiesc că mai mult de 25% dintre lovituri nu-și nimereau ținta. Nu mi se mai întâmplase să fiu martorul unei asemenea precizii mortale. Explozia fiecărui glonț doboră o figură de pe puntea navelor aeriene, iar drapelele și punțile superioare se dizolvau vizibil în jeturi de foc, pe măsură ce erau perforate de proiectile.

Focul de răspuns de pe navele aeriene era destul de inefficient și se datora, așa cum aveam să aflăm mai târziu, efectului de surpriză al primelor rafale ce găsiseră echipajul complet nepregătit, iar tunurile neprotejate, de ținta teribilă a războinicilor marțieni.

Se pare că fiecare războinic verde are obiective precise în circumstanțe identice de război. De pildă, o parte dintre ei, de regulă cei mai buni ochitori, își direcționează tirul spre aparatele de locație și ochire ale marilor tunuri care armează navele aeriene; o altă grupă atacă aparatele tunurilor mai mici, în aceeași manieră, alții ținesc servanții tunurilor, alții ofițerii, în timp ce alte grupe sunt preocupate de ceilalți membri ai echipajului, fie că sunt răspândiți la proră sau pupă sau pe una dintre punțile principale.

După numai 20 minute de la prima salvă de foc, impresionanta flotilă aeriană se retrăgea în grabă în direcția din care își făcuse apariția, mai multe nave fiind vizibil în dificultate și abia controlate de echipajele decimate. Încetaseră complet focul și își concentraseră acum energiile numai pentru a scăpa. În schimb, războinicii noștri se grăbiseră să ia poziții pe acoperișurile clădirilor în care

intraseră și continuau să urmărească armata în retragere cu un tir continuu și mortal.

Una câte una, navele reușiră, totuși, să se retragă după crestele lanțului de dealuri. Numai una, abia plutind, mai rămăsese la vedere. Era cea care primise din plin tirul nostru și părea complet rămasă fără echipaj, de vreme ce nicio figură mișcătoare nu era vizibilă pe punțile ei. Încet, încet își schimba direcția, îndreptându-se într-un cerc larg și de o manieră nesigură, în direcția noastră. Brusc războinicii încetară focul, fiind evident faptul că nava era complet inofensivă; nu numai că n-ar mai fi putut riposta, dar nu mai era în stare nici să se retragă.

Pe măsură ce nava aeriană se apropia de oraș, războinicii se grăbeau, de-a lungul câmpiei, în întâmpinarea ei, deși era evident faptul că rămăsese mult prea sus pentru a se putea ajunge pe vreuna dintre punți. De la fereastra la care mă aflam, am remarcat cadavrele echipajului răspândite peste tot, dar nu mi-am putut da seama ce fel de creaturi puteau fi. Și, în timp ce nava era purtată în derivă de briza ușoară, undeva spre Sud-Est, nu se manifesta niciun fel de viață la bord.

Plutea la aproape cincisprezece metri de sol, urmărită de toți războinicii, în afara unui grup de vreo 100 ce fuseseră rechemati în oraș pentru a acoperi o eventuală întoarcere a flotei. Curând devenise evident faptul că nava urma să se izbească de primele clădiri ale orașului la mai puțin de 1,5 km. de poziția noastră, iar o parte dintre războinici, depășind-o în galop, descălecaseră și se grăbeau să intre în clădirea unde avea să se producă impactul.

În timp ce nava se apropia de tristul său destin, cu câteva clipe înaintea impactului, înaintarea i-a fost încetinită de o pădure de lănci ieșite pe ferestrele clădirii, iar în momentele următoare adusă la sol cu ajutorul harpoanelor și cârligelor.

După ce au ancorat-o bine, au urcat la bord pentru o cercetare amănunțită. I-am văzut examinând cadavrele, evident în speranța vreunui semn de viață, iar câțiva dintre ei tocmai apăruseră de undeva din cală escortând o figură

omenească. Creatura nu avea mai mult de jumătate din înălțimea unui marțian verde și, din balconul meu am putut remarca faptul că umbla în 2 picioare; probabil era o altă nouă și ciudată monstruozitate marțiană cu care încă nu mă familiarizasem.

După ce au debarcat prizonierul, au început devalizarea sistematică a navei. Operația a durat mai multe ore, perioadă în care un număr de care au fost rechiziționate pentru a căra prada ce consta în arme, muniție, mățăsuri, blănuri, bijuterii, vase din piatră ciudat sculptate, precum și dintr-o cantitate apreciabilă de hrană solidă și lichidă, inclusiv câteva butoaie cu apă, primele pe care le vedeam de la sosirea mea pe Marte.

După ce au luat și ultima încărcătură, războinicii au legat nava cu frânghii și au târât-o la vale în direcția Sud-Vest. Apoi câțiva au urcat la bord și s-au apucat foarte conștiincios de ceea ce, din locul în care mă aflam, semăna cu golirea conținutului unor damigene peste cadavrele echipajului cât și peste punți.

Odată încheiată operația, s-au lăsat din nou la sol pe frânghiile întinse pe lateralele navei. Ultimul luptător s-a întors, a aruncat ceva în spate și a așteptat preț de câteva clipe pentru a aprecia rezultatul gestului său. Când primele flăcări au izbucnit acolo unde lovise proiectilul, s-a grăbit să coboare și el cât mai repede. Apoi nava, eliberată simultan din toate frânghiile, s-a ridicat maiestuos, în timp ce punțile ei trosneau cuprinse de flăcări.

Plutea în derivă spre Sud-Est și se ridica tot mai sus pe măsură ce flăcările mistuiau părțile lemnoase și-i micșorau astfel greutatea. Urcându-mă pe acoperișul clădirii am urmărit-o cu privirea ore în șir până ce s-a pierdut în ceața depărtărilor. Priveliștea maiestuosului rug funerar zburător în derivă peste vastele întinderi pustii marțiene era extrem de impresionantă; o epavă a morții și distrugerii, oglindă a vieții acestor creaturi ciudate și feroce în brațele neprietenoase ale căreia mă aruncase soarta.

Foarte deprimat, deși nu-mi puteam explica de ce, am coborât agale în stradă. Scena la care fusesem martor părea că marchează înfrângerea și anihilarea forțelor unui trib înrudit, mai degrabă decât punerea pe fugă a unei hoarde de creaturi similare războinicilor verzi și poate la fel de necruțătoare. Nu se putea să nu mă preocupe o asemenea scenă halucinantă și nici nu puteam să mă eliberez de ea, deși în adâncul sufletului simțeam o ciudată compasiune pentru acești dușmani necunoscuți, iar vocea unei speranțe secrete îmi șoptea că poate flota se va întoarce și va cere socoteală războinicilor verzi pentru atacul lor atât de sălbatic și lipsit de sens.

Cât mai aproape pe urmele mele, la locul lui de acum obișnuit, mă însoțea câinele Woola. N-am făcut prea mulți pași pe stradă că am văzut-o pe Sola alergându-mi în întâmpinare, ca și cum m-ar fi căutat de foarte multă vreme. Cavalcada se întorsese în piață, renunțându-se pentru ziua aceea la călătoria spre casă; de fapt, nu aveam să plecăm mai devreme de o săptămână, de teama unui contraatac al navelor aeriene.

Lorquas Ptomel era mult prea șiret, ca un bătrân soldat ce era, să se lase surprins în câmp deschis cu o caravană de care și copii, așa că a trebuit să rămânem în orașul părăsit până ce pericolul părea să fi trecut.

Când am intrat, însoțit de Sola, în piață, priveliștea mi-a umplut sufletul cu un neașteptat fior amestecat din speranță, teamă, bucurie și tristețe, deși sentimentul dominant era unul de ușurare și fericire, pentru că atunci când m-am apropiat de gloata marșienilor am văzut, pentru o clipă, prizonierul capturat de pe nava aeriană cum era tras spre cea mai apropiată clădire de o pereche de femei marșiene.

Această frântură de privire m-a făcut să descopăr chipul unei fete grațioase, care semăna în toate privințele unei femei pământene din viața mea de odinioară. La început nu mă văzuse, dar chiar în momentul când trecea pe sub portalul clădirii, ce urma să-i fie închisoare, s-a întors și privirile ni s-au întâlnit. Avea o față ovală extrem de frumoasă, fiecare

trăsătură fină și minunat cizelată, ochii mari și strălucitori, iar capul, acoperit de un păr negru ca smoala, atrăgea atenția printr-o coafură ciudată. Culoarea pielii era de un roșu deschis, asemenea aramei, iar pe fondul ei, îmbujorarea obrazilor și rubiniul buzelor, minunat modelate, străluceau ciudat și misterios.

Era la fel de lipsită de îmbrăcăminte precum marțienii verzi care o însoțeau, cu excepția ornamentelor extrem de elaborate, era complet goală și nu cred că vreun veșmânt i-ar fi sporit frumusețea figurii sale perfect simetrice.

În momentul când privirea i se oprise asupra mea, ochii i s-au mărit de uimire și mi-a făcut un semn cu mâna rămasă liberă; un semn pe care, desigur, nu l-am înțeles. Dar, după numai câteva momente în care ne-am contemplat unul pe celălalt, sentimentul de speranță și curaj reînnoit, care-i luminase figura când mă descoperise, se transformase rapid într-unul de cumplită dezamăgire amestecat cu aversiune și dispreț. Am înțeles atunci că nu-i răspusesesem la semnal și, ignorant cum eram în privința obiceiurilor marțienilor, am intuit doar că apelase la ajutor și protecție, iar ignoranța mă împiedicase să-i răspund imediat, însă, fu îmbrâncită în adâncul edificiului părăsit și îmi dispăru complet din vedere.

ÎNVĂȚ LIMBA

După ce mi-am revenit și am privit-o pe Sola, care fusese martora acestei întâlniri, am rămas surprins să constat o stranie expresie pe figura ei de regulă lipsită de orice expresivitate. Nu știam ce gândea pentru că puținul pe care-l învățasem din limba marțiană îmi folosea numai pentru nevoile zilnice.

Când am ajuns, însă, în pragul clădirii noastre s-a apropiat un războinic purtând arme, ornamente și o mulțime de efecte personale de felul acesta. Mi le-a prezentat pe toate însoțite de câteva cuvinte ininteligibile, dar care păreau, în același timp, amenințătoare și respectuoase.

Mai târziu, Sola, ajutată de alte câteva femei le-a ajustat pe dimensiunile mele și după aceea n-am mai umblat înveșmântat decât în această panoplie de război.

Tot de atunci, Sola a început să mă instruiască în tainele diferitelor arme și, împreună cu tinerii marțieni petreceam mai multe ore pe zi antrenându-ne în piațeta orașului. Nu m-am dovedit a fi prea îndemânatic la toate tipurile de arme, dar familiaritatea cu unele similare de pe Pământ m-au făcut să progrez rapid de o manieră cât se poate de mulțumitoare.

Antrenamentul meu și al tinerilor marțieni era condus numai de femei. Ele asigură nu numai educația tinerilor în arta apărării individuale și a ofensivei, dar sunt și artizanele ce produc fiecare lucru utilizat de marțienii verzi. Ele fac praful de pușcă, ele fac cartușele, puștile; de fapt orice are o anumită valoare este produs de femei. În timpul bătăliei care de-abia se încheiase, ele formaseră un detașament de

rezervă, iar dacă nevoile o cer, luptă cu și mai mare determinare și ferocitate decât bărbații.

Bărbații sunt antrenați în cele mai înalte aspecte ale artei războiului, în strategie și manevrarea unor corpuri mari de trupe. Ei fac legile de care au nevoie; o lege nouă pentru fiecare situație, nefiind în niciun fel afectați de precedente juridice. Obiceiurile acestea se întipăriseră profund în caracterul lor prin secole de repetiții, iar pedeapsa pentru ignorarea vreunui obicei făcea obiectul unei judecăți individuale din partea unui juriu de egali și, trebuie să adaug, că rareori această justiție își greșește ținta, poate chiar în raport invers proporțional cu ascendența legii. Într-un anume fel, poate că acești marțieni sunt niște oameni fericiți; nu au avocați.

N-am mai văzut prizoniera multe zile după prima noastră întâlnire; atunci fusese doar o scurtă încrucișare de priviri, în timp ce era condusă în marea cameră de audiențe, unde avusesem și eu prima întâlnire cu Lorquas Ptomel. Nu putusem să nu remarc inutila grosolănie și brutalitate cu care o tratau gardienele, atât de diferită de atitudinea de afecțiune maternă pe care Sola o manifestase față de mine sau de atitudinea de respect deplin ai celor câtorva marțieni ce-și dăduseră osteneala să mă bage în seamă.

Observasem în două rânduri că ea schimba cuvinte cu gardienele sale și acest lucru m-a convins că ei vorbeau, sau cel puțin se puteau face înțeleși printr-un limbaj comun. Mânat de acest nou imbold, aproape am sufocat-o pe Sola cu această dorință de a-mi desăvârși cât mai curând educația și, în câteva zile, reușisem să stăpânesc limba marțiană suficient de bine pentru a purta o conversație și a înțelege pe deplin practic tot ce auzeam.

De data aceasta, alături de Sola, de tânărul ei învățăcel, de mine și câinele Woola, dormitoarele noastre erau ocupate de trei sau patru femei și o pereche din tinerii recent ieșiți din ouă. După ce se retrăgeau pentru noapte, înainte de a adormi, adulții obișnuiau să poarte o conversație fără vreun subiect anume. Acum, că puteam să le înțeleg limbajul, mă

transformasem într-un ascultător interesat, deși niciodată n-am îndrăznit să-mi expun propriile păreri.

În noaptea care a urmat vizitei prizonierei în camera de audiențe, conversația a ajuns în final să se refere și la acest subiect, motiv pentru care am devenit dintr-o dată numai ochi și urechi. Îmi era teamă s-o întreb pe Sola despre frumoasa captivă, pentru că nu puteam uita ciudata expresie pe care o remarcasem pe figura ei, la prima mea întâlnire cu acea ființă. N-aș putea spune dacă era vorba de gelozie, deși, judecând lucrurile după interesul practic, așa cum îmi era obiceiul, am simțit că este mai sigur să afișez o atitudine indiferentă în această privință, până ce aflam mai multe despre părerea Solei în legătură cu obiectul interesului meu.

Sarkoja, una dintre femeile bătrâne cu care împărțeam locuința, fusese prezentă la audiențe în calitate de gardian a captivei, așa că ea devenise ținta întrebărilor.

— Când o să ne bucurăm de chinurile morții roșcatei? întrebă una dintre femei sau intenționează Jed Lorquas Ptomei s-o țină pentru răscumpărare?

— S-a hotărât s-o ducem cu noi în Thark și să-i prezentăm ultima agonie, în fața lui Tal Hajus, cu ocazia marilor jocuri, răspunse Sarkoja.

— O vor omorî? se întrebă Sola. E atât de mică și frumoasă, încât mă așteptam să se hotărască s-o ținem pentru răscumpărare.

Sarkoja și celelalte femei mormăiră ceva, supărate din pricina acestei evidente slăbiciuni pe care-o manifestase Sola.

— Nu degeaba se spune că tu, Sola, ești născută acum un milion de ani, izbucni Sarkoja, când toate gropile câmpiei erau umplute cu apă și cu oameni la fel de moi ca materia aceasta pe care obișnuiau să plutească. Astăzi noi am progresat până acolo încât asemenea sentimentalisme înseamnă slăbiciune și atavism. N-ar fi deloc bine dacă ai lăsa să se vadă că ai asemenea sentimente degenerare, altfel mă îndoiesc că Tars Tarkas ar putea să încredințeze cuiva ca tine grava responsabilitate a maternității.

— Nu văd nimic greșit în opiniile mele față de această femeie roșcată, răspunse Sola. Nu ne-a făcut niciun rău și nici nu cred c-ar fi făcut-o dacă am fi căzut în mâinile ei. Numai bărbații din rasa ei se războiesc cu noi și, de multe, ori, m-am gândit că atitudinea lor în ce ne privește, nu este decât un reflex al propriei noastre atitudini față de ei. Trăiesc în pace cu toți ai lor, până când datoria îi cheamă la război, pe când noi nu suntem în pace cu nimeni; mereu ne războim între noi sau cu oamenii roșii, și chiar în propria noastră comunitate indivizii se luptă între ei. Vai, mă tem că trăim într-o continuă și îngrozitoare vărsare de sânge, de când spargem coaja până când îmbrățișăm fericiți sânul acelui râu al misterelor, întunecatul și bătrânul Iss, cel ce ne poartă în necunoscut poate spre o existență mai puțin înfricoșătoare. Fericit într-adevăr, este cel ce-și întâlnește moartea devreme. Nu vă împiedică nimeni să-i spuneți ce vreți lui Tars Tarkas, pentru că nu poate să-mi ofere o soartă mai rea decât această oribilă existență pe care sunt nevoită s-o duc.

Această ieșire neașteptată din partea lui Sola, surprinsese și șocase într-o asemenea măsură celelalte femei încât, după câteva cuvinte de dojană generală, se refugiaseră în tăcere și, în curând, adormiră. Episodul avusese darul de a mă convinge de atitudinea prietenoasă a Solei față de biata fată și, dintr-o dată, am înțeles că fusesem extrem de norocos să cad pe mâinile ei și nu în seama celorlaltor femei. Știam că ține la mine, dar acum descopeream că urăște cruzimea și barbaria și că aș fi putut conta pe ea să mă ajute să scap împreună cu prizoniera, bineînțeles dacă asemenea lucru ar fi fost posibil.

Nu puteam ști dacă aveau să se ivească asemenea condiții favorabile evadării, dar aș fi fost mult mai dornic să-mi încerc șansele printre fapteuri asemănătoare mie decât să mai rămân prizonier printre sângeroșii și hidoșii marțieni verzi. Dar unde să mă duc și cum să scap, erau pentru mine întrebări la fel de nebuloase, așa cum, probabil, fuseseră pentru pământeni căutarea primăverii vieții eterne, încă de la începuturile timpului.

M-am hotărât, însă, ca la prima ocazie, să mă confesez Soiei pentru a-i cere ajutorul deschis și, odată această hotărâre luată și adânc întipărită în minte, m-am învelit bine în mătăsuri și blănuri și am intrat în somnul reconfortant și fără vise de pe Marte.

CAMPION ȘI ȘEF

A doua zi m-am trezit dimineța devreme. Mi se acordase acum o libertate considerabilă; Sola mă informase că, în măsura în care nu voi încerca să părăsesc orașul, eram liber să merg unde doream. M-a avertizat totuși să nu mă aventurez prea departe neînarmat pentru că orașul, la fel ca celelalte metropole pustii ale vechii civilizații marțiene, era bântuit de marea maimuță albă cu care avusesem ocazia să mă întâlnesc.

Sfătuindu-mă să nu părăsesc granițele orașului, Sola îmi explicase că Woola mă va împiedica oricum, chiar dacă aș încerca, dar mai ales m-a atenționat să nu-i pun la încercare natura sa feroce apropiindu-mă prea mult de zona interzisă. Este în natura sa, a mai spus Sola, să te aducă înapoi în oraș, viu sau mort, de preferință mort, în măsura în care persisti în a i te opune.

În dimineța aceea alesesem să explorez o altă stradă, când m-am trezit brusc la marginea orașului. Înaintea mea se întindeau dealuri joase, străpunse din loc în loc de ravine îmbietoare. Doream din tot sufletul să explorez ținutul din fața mea și, datorită aluatului de pionier din care proveneam, tânjeam să văd ce este dincolo de lanțul dealurilor care-mi limitau privirile.

În același timp, mi-am dat seama că acum mi se oferea posibilitatea să testez calitățile lui Woola. Eram convins că bruta mă iubește; remarcasem evidența afecțiunii mai mult decât la oricare alt animal marțian și eram încredințat că recunoștința pentru faptul că-i salvasem viața de două ori, va

cântări mai mult decât loialitatea față de o datorie impusă lui de niște stăpâni cruzi și insensibili.

În momentul când am ajuns la granița orașului, Woola a țâșnit neliniștit pe lângă mine punându-și stavilă corpul în fața picioarelor mele. Expresia lui era mai degrabă una de implorare decât de amenințare feroce; nu și-a dezvelit colții imenși și nici nu a încercat să mă înspăimânte cu înfiorătoare sale sunete guturale. Lipsit de prietenia și compania unor semeni de-ai mei, mă atașasem afectiv de Woola și Sola, pentru că un pământean are nevoie permanent de un fel de obiect asupra căruia să-și reverse afecțiunea sa înăscută. Mizam pe existența unui rudiment al unei asemenea trăiri și în această brută și eram convins că nu mă va dezamăgi.

Nu-l răsfătasem și nu-l alintasem niciodată; acum, însă, mă așezasem jos lângă el, îi cuprinsesem gâtul puternic în brațe și începusem să-l mângâi, vorbindu-i în noul limbaj marțian pe care începusem să-l stăpânesc, așa cum aș fi făcut și cu câinele meu de acasă, așa cum aș fi făcut-o și pe Pământ cu oricare dintre prietenii mei din lumea animală. Răspunsul său la manifestarea mea de afecțiune

a fost, într-un anume fel, remarcabil; și-a căscat gura imensă, dezvelindu-și complet șirul colților superiori, iar botul și-l încrețise atât de mult încât pliurile pielii îi ascuseseră aproape complet ochii uriași. Zâmbetul unui câine ciobănesc ar fi poate expresia cea mai potrivită pentru a ilustra această distorsiune facială îngrozitoare.

Se lăsa pe spate, tăvălindu-se la picioarele mele; se ridica și sărea asupra mea în hârjoană, răsturnându-mă cu greutatea lui; îmi dădea târcoale ca un cățeluș pus pe joacă, sau îmi

întorcea spatele așteptând să-i mângâi șoldurile. N-am putut rezista acestui spectacol caraghios și, întorcându-mă cu fața în sus, am izbucnit în primul râs sănătos de când mă aflu pe Marte.

Râsul îl înspăimântase pe Woola, giumbușlucurile sale încetaseră, și acum se târa rușinat spre mine pentru a-și sprijini capul urât de genunchii mei. Abia atunci mi-am amintit ce semnificație avea râsul pe Marte - tortură, suferință, moarte. Liniștindu-mă treptat, am mângâiat capul nefericitului companion, vorbindu-i din nou preț de câteva minute, apoi, pe un ton autoritar, i-am ordonat să mă urmeze spre dealuri.

Între noi nu se mai punea problema autorității; din acel moment Woola îmi devenise un sclav devotat, iar eu ajunsesem unicul și indiscutabilul său stăpân. Drumul până la dealuri n-a durat mai mult de câteva minute, dar am rămas un pic dezamăgit pentru că n-am găsit acolo nimic deosebit care să-mi fi răsplătit efortul. Ravinele erau presărate cu nenumărate flori alcătuite ciudat și având culori strălucitoare, iar de pe vârful primului deal am remarcat altele întinzându-se către Nord, șiruri după șiruri, până în zarea străjuită de un lanț muntos de dimensiuni apreciabile. Deși după aceea aflasem că numai puține vârfuri depășesc 1500 m., sugestia de înălțime neobișnuită era, mai degrabă, relativă.

Plimbarea aceasta de dimineață a avut o importanță deosebită asupra mea, pentru că am obținut acea înțelegere perfectă cu Woola, cel pe care se baza atât de mult Tars Tarkas să mă țină în pază. Acum știam că, deși teoretic prizonier, practic eram liber și m-am grăbit să ajung din nou între granițele orașului, înainte ca atitudinea lui Woola să fie descoperită de fostul stăpân. Totodată, această aventură mă hotărâse să nu mai încerc niciodată să depășesc limitele teritoriale impuse până nu voi fi fost gata să mă aventurez definitiv, altfel, dacă am fi fost descoperiți, ar fi însemnat, cu siguranță, îngrădirea libertăților de mișcare și moartea lui Woola.

Odată ajuns în piațetă, am zărit pentru a treia oară fata captivă. Aștepta împreună cu garda înaintea intrării sălii de

audiențe și, în timp ce mă apropiam, mi-a aruncat o privire plină de dispreț și mi-a întors spatele ostentativ. Gestul era atât de feminin, atât de pământean încât, deși îmi lezase mândria, mi-a încălzit sufletul cu un sentiment de prietenie; era reconfortant să aflu că și altcineva pe Marte, în afara mea, avea instincte umane civilizate, chiar dacă manifestarea lor se dovedeau atât de dureroasă pentru mine.

Dacă o marțiană verde ar fi dorit să-și exprime nemulțumirea, mai mult ca sigur ar fi făcut-o cu ajutorul unei săbii; dar, de vreme ce sentimentele lor sunt în mare măsură atrofiate, ar fi fost nevoie de un afront serios pentru a trezi asemenea pasiuni în ei. Ar trebui să adaug, însă, din nou, că Sola era o excepție printre ele; n-am văzut-o niciodată executând un act de cruzime sau barbarie sau să-și iasă din firea ei, egală ca bunătate și blândețe. Era într-adevăr, așa cum tovarășele ei marțiene spusese despre ea, o formă de atavism, o scumpă și prețioasă întoarcere la un strămoș mai blând și mai sensibil.

Remarcasem că prizoniera devenise centrul atenției, așa că m-am oprit să văd ce se mai întâmplă. N-a trebuit să aștept prea mult pentru că Lorquas Ptomel și curtea sa de căpetenii militare s-a apropiat de clădire și a făcut semn gărzii să-l urmeze împreună cu prizoniera în sala de audiențe. Înțelegând că într-un anume fel mă puteam considera un pic favorizat și că războinicii marțieni nu erau conștienți de performanțele mele în domeniul limbii lor, o rugasem pe Sola să țină acest lucru secret, pe motiv că nu aș fi dorit să fiu forțat să vorbesc cu acești oameni până ce nu stăpânesc limba perfect, așa că am profitat de ocazie să intru în sala de audiențe și să urmăresc desfășurarea evenimentelor.

Consiliul era adunat pe treptele tribunei, în timp ce, jos, așteptau, în picioare, prizoniera și cele două paznice. Am recunoscut în una dintre ele pe Sarkoja și astfel am înțeles cum de fusese prezentă la audierile din ziua precedentă, ceea ce, de fapt, și povestise celor ce ocupau dormitorul nostru, în seara trecută. Atitudinea ei față de captivă era dură și brutală. Când o conducea, își înfingea unghiile rudimentare în carnea

bietei fete sau îi răsucea brațul într-un mod foarte dureros. Când era necesar s-o mute dintr-un loc în altul, fie o îmbrâncea cu brutalitate, fie o împingea de ceafă cu capul înainte. Părea că-și revarsă asupra bietei creaturi, lipsită complet de apărare, toată ura, cruzimea și ferocitatea adunate în cei 900 ani ai ei, dar și moștenite de-a lungul a nenumărate generații de strămoși cruzi și brutali.

Cealaltă femeie se dovedea mai puțin crudă, poate și pentru faptul că era complet indiferentă, iar dacă prizoniera ar fi fost lăsată numai în seama ei, ceea ce din fericire se întâmpla pe timpul nopții, ar fi avut parte de un tratament mai blând, chiar dacă i s-ar fi dat mai puțină atenție.

Când Lorquas Ptomel și-a ridicat privirea pentru a se adresa prizonierei, a remarcat prezența mea și s-a răsucit spre Tars Tarkas cu gesturi și cuvinte de neliniște. Tars Tarkas a schițat probabil un semn de răspuns, pe care eu nu l-am văzut, dar care l-a făcut pe Lorquas Ptomel să zâmbească, după care nu mi-au mai dat niciun fel de atenție.

— Cum te cheamă? a întrebat Lorquas Ptomel, adresându-se prizonierei.

— Dejah Thoris, fiica lui Mors Kajak din Helium.

— Care era scopul expediției voastre? continuă el.

— Era vorba de o cercetare pur științifică organizată de tatăl tatălui meu, Jedak de Helium, pentru a recartografia curenții de aer și a testa eșantioane de atmosferă, răspunse frumoasa prizonieră cu o voce joasă și bine temperată. Nu eram pregătiți de luptă, continuă ea, de vreme ce ne găseam într-o misiune pașnică, așa cum dovedeau atât drapelele cât și culoarea navelor noastre. Activitatea pe care o desfășuram era și în interesul vostru pentru că știți foarte bine că, fără laboratoarele și realizările noastre științifice, n-ar fi suficient aer și apă pe Marte nici pentru a întreține măcar o singură viață. De secole am menținut rezervele de aer și apă, practic la același nivel, fără pierderi apreciabile, și toate astea în ciuda ingerințelor brutale și ignorante din partea oamenilor verzi din neamul vostru. De ce, vai, de ce nu învățați să trăiți în pace cu semenii voștri, de ce vreți să coborâți secolele până

la distrugerea finală, fără să vă depărtați prea mult de inteligența brutelor de care vă serviți! Un popor fără limbă scrisă, fără artă, fără case, fără dragoste, victimă a oribilei idei de colectivism. Stăpânind totul în comun, chiar și femeile și copiii, ați ajuns să nu stăpâniți de fapt nimic. Vă urâți între voi și îi urâți pe toți ceilalți, cu excepția propriilor voastre persoane. Întoarceți-vă la felul de a fi al strămoșilor noștri comuni, trăiți la lumina blândeții și a prieteniei. Calea vă este deschisă și veți găsi întotdeauna mâinile întinse ale oamenilor roșii gata să vă ajute. Împreună am putea face mai mult pentru regenerarea planetei noastre muribunde. Vă cere acest lucru nepoata celui mai mare și mai puternic dintre jedakii roșii. Veți veni?

Lorquas Ptomel și războinicii săi rămăseseră tăcuți, privind tânăra femeie preț de câteva minute după ce terminase de vorbit. Nimeni n-ar fi putut spune ce se petrecea în mintea lor, dar sunt încredințat că fuseseră profund mișcați și, dacă vreo personalitate dintre ei ar fi fost suficient de înțeleaptă să se ridice deasupra obiceiurilor, momentul ar fi marcat o nouă și puternică eră pentru Marte.

Când s-a ridicat să vorbească, pe chipul lui Tars Tarkas se întipărise o expresie pe care n-o mai întâlnisem până atunci printre războinicii verzi marțieni. Ea exprima o teribilă luptă interioară cu propriul eu, cu ereditatea, cu obiceiuri imemorale iar când deschisese gura pentru a vorbi, o străfulgerare benignă de bunătate îi luminase chipul, altfel fioros și îngrozitor.

Ce vorbe ar fi rostit în acele clipe buzele sale n-am să știu niciodată, pentru că în aceeași clipă, un tânăr războinic, sesizând evident tendința din gândurile bătrânului conducător, a sărit de pe treptele estradei direct lângă prizonieră, a lovit-o peste față atât de puternic încât a trântit-o la podea, apoi, așezându-și triumfător piciorul peste fragila creatură încremenită, acolo jos, s-a întors spre adunare în hohote groaznice de râs.

Pentru o clipă am crezut că Tars Tarkis îl va lovi mortal, de altfel nici aspectul lui Lorquas Ptomel nu era prea favorabil

brutei, dar acea scurtă stare sufletească fu din nou înfrântă de vechile obiceiuri și amândoi sfârșiră prin a zâmbi. A fost totuși semnificativ că nu râseseră în hohote, de vreme ce, potrivit eticii ce guvernează umorul marțienilor verzi, fusese o glumă foarte reușită.

Dacă vă povestesc cu lux de amănunte ce a urmat după acea lovitură nu înseamnă că înainte de ea rămăsesem complet inactiv. Cred că începusem să bănuiesc ceva din ceea ce urma să se întâmple pentru că abia acum realizez cum am sărit ca un arc când am văzut lovitura abătându-se peste chipul ce implora al acelei făpturi minunate, înainte ca mâna brutei să parcurgă jumătate din drum eram în mijlocul sălii.

Abia apucase râsul acela hidos să se reverbereze o dată în imensa sală că ajunsesem deja peste el. Bruta avea aproape patru metri și era înarmată până în dinți, dar cred că în starea de furie în care ajunsesem m-aș fi confruntat cu întreaga adunare. În timp ce se întorcea avertizat de strigătul meu, sărind în sus, l-am lovit din plin în figură, apoi, în timp ce-și scotea sabia scurtă mi-am scos-o și eu și i-am sărit din nou la piept.

Sprijinindu-mă cu un picior pe tocul pistolului m-am agățat cu mâna stângă de unul din colții săi imenși, iar cu cealaltă am început să-l bombardez cu lovituri.

Nu-și putea folosi spada, pentru că eram prea aproape de el și nici să-și scoată pistolul, încercase să facă acest lucru în contrast direct cu obiceiurile marțiene care spun că nu poți lupta cu un alt războinic într-o luptă personală decât cu armele cu care ești atacat. De fapt nu putea face decât încercări zadarnice de a mă desprinde. Cu toată imensitatea sa, nu era mai puternic decât mine și, după alte câteva momente de zbatere, se prăvăli la podea sângerând și fără viață.

Dejah Thoris se înălțase și ea într-un cot și privea lupta cu o uimire nedisimulată. După ce m-am ridicat și eu în picioare, am luat-o în brațe și am așezat-o pe una din băncile laterale ale încăperii.

Din nou, niciunul dintre martieni nu intervenise, așa că mi-

— De ce ai făcut-o? Tocmai tu, care îmi refuzaseși până și recunoașterea prietenească în primele mele clipe de pericol? Iar acum ți-ai riscat viața și ai omorât un companion pentru a mă salva pe mine. Nu te pot înțelege. Ce soi ciudat de om ești de te-ai adunat cu oamenii verzi, deși aspectul te apropie mai mult de rasa mea, iar culoarea îți este cu puțin mai închisă decât a maimuței albe? Ești om cu adevărat sau mai mult decât atât?

— E o poveste ciudată, i-am răspuns, prea lungă pentru a încerca să ți-o depăn acum, o poveste de care și eu am început să mă îndoiesc și nu mai sper ca alții să-i dea crezare. Pentru acum este suficient să crezi că-ți sunt prieten și, atât cât ne vor permite cei ce ne-au capturat, protector și servitor.

— Deci și tu ești prizonier? Atunci de unde ai aceste arme și echipamentul unei căpetenii tharkiene? Cum te cheamă și din ce țară vii?

— Într-adevăr, Dejah Thoris, sunt și eu prizonier; numele meu este John Carter și consider că Virginia, unul din Statele Americii de pe planeta Pământ este țara mea; dar n-aș ști să-ți spun nici de ce mi se permite să port arme și nici dacă echipamentul meu este acela al unei căpetenii.

În acest moment al dialogului am fost întrerupți de apropierea unui războinic ce purta arme, efecte personale, ornamente și care, deși avusese darul să lămurească într-o clipă una din întrebările ei, mă aruncase pe mine într-o încurcătură teribilă. Cadavrul adversarului meu fusese despuiat și am citit în atitudinea amenințătoare, deși respectuoasă, a războinicului care mi-aducea trofeecele celui ucis, același comportament afișat de celălalt marțian care mi-adusese echipamentul original. Realizam acum, pentru prima oară, că loviturile mele aduc moartea și că prima luptă, în aceeași sală, se soldase tot cu moartea adversarului.

Rățiunea acestei atitudini față de mine devenea acum evidentă; îmi câștigasem singur galoanele, ca să spun așa, și potrivit crudei justiții ce arbitrează întotdeauna neînțelegerile la marțieni, fapt care mă determinase s-o numesc planeta paradoxurilor, mi se acordau onorurile unui cuceritor, primind,

ca atare, harnașamentul și poziția socială a celui ucis. De fapt, eram o căpetenie marțiană și, așa cum am aflat după aceea, aceasta era cauza libertății mele, precum și toleranța în sala de audiențe.

În timp ce eram ocupat să primesc bunurile războinicului mort, am remarcat că Tars Tarkas, împreună cu alți războinici, se apropiase de mine, iar privirea lui se oprise asupra mea într-un mod persiflant. În cele din urmă mi se adresează:

— Ai învățat cam repede să vorbești limba de pe Barsoom pentru cineva care, cu numai o zi în urmă, era surd și mut pentru noi. Cum ai reușit, John Carter?

— Tu însuși ești responsabil, Tars Tarkas, am răspuns, pentru că mi-ai pus la dispoziție o instructoare cu remarcabile calități; Soiei trebuie să-i port recunoștință pentru performanța mea.

— A făcut-o foarte bine, încuviință el, dar în alte privințe educația ta mai trebuie cizelată. Știi cumva ce preț ar fi avut temeritatea asta a ta fără precedent dacă ai fi dat greș și nu ai fi omorât pe vreunul din cele două căpetenii a căror metal îl porți?

— Presupun că cel pe care n-aș fi reușit să-l ucid m-ar fi omorât el pe mine, am răspuns zâmbind.

— Nu. Greșești. Numai într-o situație extremă de autoapărare, un războinic marțian ar ucide un prizonier; ne place să-i salvăm pentru propriile noastre interese.

Pe figura lui se putea citi că era vorba de un subiect despre care nu-i place să vorbească, totuși continuă.

— Un singur lucru te mai poate salva acum. Luând în considerare valoarea ta remarcabilă, ferocitatea și puterea ta, Tal Hajus ar putea să le considere valoroase pentru serviciul său și, astfel, să te primească în comunitate și să devii un tharkian adevărat. Dar până ajungem la curtea lui Tal Hajus, este dorința lui Lorquas Ptomel să ți se acorde respectul cuvenit de pe urma faptelor tale. Vei fi tratat de noi ca un șef tharkian, dar nu uita că fiecare dintre egalii tăi în rang este responsabil pentru predarea ta în siguranță puternicului și mult prea ferocelui nostru conducător. Eu sunt hotărât.

— Te-am ascultat, Tars Tharkis, i-am răspuns. După cum știi, eu nu sunt de pe Barsoom; felul vostru de a fi nu este și al meu, așa că în viitor voi acționa ca și până acum, în conformitate cu ceea ce-mi dictează propria mea conștiință, lăsându-mă deci ghidat de standardele poporului meu. Dacă mă lăsați în pace, vă las și eu; dacă nu, atunci orice barsoomian care nu-mi va respecta drepturile de străin printre voi va trebui să suporte toate consecințele. De un lucru trebuie să fiți siguri, indiferent care vor fi intențiile voastre ultime în privința acestei nefericite tinere femei, oricine îi va aduce injurii sau insulte pe viitor va avea de a face cu mine. Înțeleg că voi disprețuiți orice sentiment de generozitate și bunătate, eu însă nu, și pot convinge pe cel mai neîncrezător dintre voi că aceste trăsături de caracter nu sunt incompatibile cu iscusința în luptă.

În mod obișnuit, nu prea sunt obișnuit cu discursurile, nici înainte nu căzusem în astfel de declarații bombastice, dar ghicisem că asta trebuia să fie cheia care ar fi smuls un acord din piepturile marțienilor verzi. Nu mă înșelasem, vorbăria mea îi impresionase profund și de atunci înainte atitudinea lor față de mine a fost extrem de respectuoasă.

Chiar și Tars Tharkis părea a fi încântat de răspunsul meu, dar singurul său comentariu a fost cât se poate de enigmatic: „Cred că-l cunosc bine pe Tal Hajus, Jeddak de Thark”.

Mi-am întors apoi atenția către Dejah Thoris și, ajutând-o să se ridice, m-am îndreptat cu ea spre ieșire, ignorându-le pe cele două harpii de gardiene și privirile nedumerite ale căpeteniilor. Doar eram și eu o căpetenie acum, nu? și trebuia să-mi asum anumite responsabilități.

Nu încercaseră să mă oprească, așa că Dejah Thoris, Prințesă de Helium și John Carter, Gentleman de Virginia, urmați de credinciosul Woola au ieșit într-o liniște desăvârșită din sala de audiențe a lui Lorquas Ptomel, Jed printre tharkienii de pe Barsoom.

DEJAH THORIS

După ce am ieșit afară, cele două femei care o aveau în pază pe Dejah Thoris se grăbiseră după noi și se comportau ca și cum și-ar fi asumat în continuare această responsabilitate. Biata fată se zgribulise în mine și abia atunci am devenit conștient de strânsoarea delicată a mâinilor sale pe brațul meu. Alungându-le cu un semn al mâinii, le-am informat că de acum înainte Sola va avea grijă de captivă, iar pe Sarkoja am avertizat-o că dacă mai repetă vreuna din crudele sale „atenții” asupra prizonierei, voi avea grijă să aibă parte de o moarte în chinuri.

Amenințarea mea s-a dovedit nefericită, pentru că a avut drept efect sporirea violențelor asupra lui Dejah Thoris. Mult mai târziu aveam să aflu că pe Marte bărbații nu ucid femei și nici femeile bărbați. Sarkoja mi-a aruncat o privire plină de ură și s-a retras să clocească alte planuri drăcești împotriva noastră.

Curând am găsit-o pe Sola și i-am explicat că aș dori să o păzească și pe Dejah Thoris, așa cum mă păzește și pe mine, că doream să găsească altă locuință unde să nu mai fie molestată de Sarkoja și, în fine, că eu însumi îmi voi găsi loc de cazare printre bărbați.

— Acum ești o mare căpetenie, John Carter, spuse Sola privind spre harnașamentul pe care-l duceam în mână sau agățat de umăr și trebuie să îndeplinesc întocmai ceea ce-mi poruncești, dar sunt fericită s-o fac în orice circumstanțe. Bărbatul al cărui metal îl porți era tânăr dar, în același timp, și un mare războinic care, urcând treptele ierarhiei prin cruzime, ajunsese aproape de rangul lui Tars Tarkas, iar acesta, știi prea bine, este al doilea după Lorquas Ptomel. Tu ești, așadar,

al unsprezecelea și deci numai zece căpetenii ale acestei comunități îți egalează vitejia.

— Și dacă l-aș uide și pe Lorquas Ptomel? am întrebat.

— Atunci ai fi primul, John Carter, dar pentru asta va trebui să câștigi onoarea, prin voința întregului consiliu, ca Lorquas Ptomel să te întâlnească în luptă sau să te atace, iar tu, în autoapărare, să-l ucizi; numai așa ai putea câștiga primul loc.

Am râs și am schimbat subiectul pentru că nu aveam nici cea mai mică dorință să-l ucid pe Lorquas Ptomel pentru a ajunge Jed printre Tharki.

Le-am însoțit, pe Sola și Dejah Thoris, în căutarea unui nou loc de cazare, undeva pe lângă clădirea alăturată sălii de audiențe, o clădire mult mai reușită arhitectural decât vechea locuință. Aici găsisem chiar dormitoare în care mai erau vechile paturi lucrate în întregime din metal forjat și agățate de plafoanele de marmură prin lanțuri groase de aur. Decorația pereților era mult mai elaborată și, spre deosebire de frescele din celelalte clădiri pe care le cercetasem, portretizau mai multe figuri umane. Erau oameni asemănători mie, mult mai deschiși la culoare decât Dejah Thoris, îmbrăcați în robe cu falduri bogat ornamentate în metal și pietre prețioase, iar părul luxuriant avea culoarea minunată a aurului și a bronzului roșcat. Bărbații nu purtau barbă și puțini aveau arme. În majoritatea cazurilor, scenele înfățișau oameni plăcuți vederii, cu păr frumos, jucându-se sau în poziții destinse.

Dejah Thoris își lovise palmele uimită, în timp ce privea magnificele opere de artă aparținând unei lumi de mult apuse, dar Sola, aparent, nici nu le văzuse.

Am hotărât să folosim această cameră de la etaj și cu vedere spre piațetă, pentru dormit, iar încăperea alăturată, care dădea în curtea interioară, pentru gătit și cămară. Apoi am trimis-o pe Sola să aducă așternuturile și câte alimente și ustensile avea nevoie, asigurând-o că am s-o păzesc eu pe Dejah Thoris, până la revenirea ei.

După plecarea Solei, Dejah Thoris s-a întors spre mine cu un zâmbet abia schițat.

— Chiar dacă i-ai da voie, nu crezi că prizonierul tău n-ar fugi nicăieri ci, mai degrabă, ar trebui să te urmeze, să-ți cerșească protecție și iertare pentru gândurile crude pe care le-a adăpostit în aceste câteva zile?

— Ai dreptate, i-am răspuns, nu există scăpare pentru niciunul din noi, decât împreună.

— Am auzit disputa cu creatura pe care ai numit-o Tars Tharkis și acum cred că înțeleg poziția ta printre acești oameni, dar ceea ce n-am putut pricepe din vorbele tale este faptul că n-ai fi de pe Barsoom. În numele primului meu strămoș, continuă ea, de unde vii atunci? Semeni și nu semeni cu cei din neamul meu. Îmi vorbești limba, dar am aflat din ceea ce-i spuneai lui Tars Tharkis că ai învățat-o recent. Toți Barsoomienii, de la calota de gheață din Sud la cea din Nord, vorbesc aceeași limbă, deși au scrieri diferite. Numai în Valea Dor, unde Râul Iss se varsă în pierduta Mare Korus, se presupune că ar fi vorbită o altă limbă și, cu excepția legendelor strămoșilor noștri, nu există vreo dovadă că vreunul dintre Barsoomieni s-ar fi întors vreodată de la Râul Iss de pe țărmul Mării Korus din Valea Dor. Să nu-mi spui că tu te-ai întors de acolo! Dacă ar fi adevărat, vei fi ucis în chinuri oribile, oriunde pe suprafața Barsoomului; spune-mi că nu este așa!

Ochii i se umpluseră de o ciudată lumină spectrală; vocea era rugătoare, iar mâinile delicate, așezate pe pieptul meu, parcă încercau să-mi smulgă această negare direct din inimă.

— Nu vă cunosc obiceiurile, Dejah Thoris, dar în bătrâna mea Virginie, un gentleman nu minte pentru a se salva! Nu sunt din Dor, n-am văzut niciodată misteriosul Iss; pierduta Mare Korus este tot pierdută, cel puțin în ceea ce mă privește. Mă crezi?

Abia atunci, brusc, mi-am dat seama că eram preocupat de ceea ce credea ea. Și nu de teama a ceea ce ar fi putut urma credinței generale că mă întorsesem din raiul sau iadul barsoomian. Atunci ce era? De ce-mi păsa de ceea ce avea să creadă? Mi-am coborât privirile spre ea; obrazul ei frumos conturat era înălțat spre mine, iar ochii minunați se

deschideau până în străfundul sufletului. Când privirile ni s-au întâlnit, am știut de ce, și m-au trecut fiorii.

Un val de simțăminte asemănătoare păreau să o fi cuprins și pe ea; se depărtă de mine cu un oftat și, continuând să mă privească cu figura ei minunată, îmi șopti:

— Te cred, John Carter; nu știu ce înseamnă gentleman și nici n-am mai auzit de Virginia; dar pe Barsoom niciun bărbat nu minte; dacă nu vrea să spună adevărul, tace. Unde e această Virginia, țara ta, John Carter? mă întrebă ea și mi se păruse atunci că numele melodios al ținuturilor mele natale nu sunase vreodată mai frumos decât îl rostiseră acele buze perfecte în acea zi demult apusă.

— Sunt dintr-o altă lume, i-am răspuns, marea Planetă Pământ care se rotește în jurul soarelui nostru comun, alăturat de orbita Barsoomului vostru pe care noi o cunoaștem sub numele de Marte. Cum am ajuns pe Barsoom nu pot să-ți spun pentru că nici eu nu știu; dar iată-mă aici și, de vreme ce prezența mea mi-a permis să-i fiu de ajutor lui Dejah Thoris, mă bucur că lucrurile s-au întâmplat așa.

Mă privi lung și întrebător cu ochii neliniștiți. Îmi dădeam bine seama că-i venea greu să accepte spusele mele, oricâtă încredere și respect i-aș fi inspirat. Mai degrabă aș fi dorit să nu-i fi spus nimic din antecedentele mele, dar ce bărbat ar fi putut ascunde ceva privind în adâncul acelor ochi?

În cele din urmă zâmbi și, ridicându-se, spuse:

— Trebuie să te cred, chiar dacă nu înțeleg. Mai degrabă aș fi putut accepta că nu aparții de Barsoomul zilelor noastre. Ne semeni, dar ești diferit - dar de ce să-mi mai frământ capul cu așa ceva, de vreme ce inima îmi spune să te cred pentru că doresc acest lucru!

Era o logică cunoscută, obișnuita logică a femeilor de pe Pământ și, în măsura în care o satisfăcea, nu avea rost să mai insist. De fapt, era singurul fel de logică care mă putea ajuta să-mi rezolv problemele. Am început atunci o conversație generală cu întrebări și răspunsuri reciproce. Era curioasă să afle care erau obiceiurile pe la noi, dar am constatat că avea cunoștințe surprinzătoare despre evenimentele petrecute pe

Pământ. Când am întrebat-o despre această neașteptată familiarizare pe care o dovedea față de ceea ce se întâmpla pe Pământ, a râs puțin complice.

— Orice copil de școală de pe Barsoom cunoaște la fel de bine geografia, flora, fauna, istoria planetei tale ca și a propriei sale planete. Nu-ți dai seama că noi putem vedea orice se întâmplă pe Pământ, așa cum îl numești tu; nu plutește el acolo pe cer la vedere?

Trebuie să recunosc că argumentul mă pusese în încurcătură și i-am mărturisit ce simțeam, adăugând că probabil același lucru i se întâmplase și ei în urma afirmațiilor mele. Ea mi-a explicat atunci principiile instrumentelor pe care marțienii le utilizau și le perfecționau din vremuri imemorale. Toată această tehnologie le permite să proiecteze pe un ecran o imagine perfectă a ceea ce se întâmplă pe oricare planetă și chiar pe mai mulți sori. Aceste imagini sunt atât de perfect detaliate, încât prin mărire pot fi recunoscute elemente chiar de dimensiunea unui fir de iarbă. Mai târziu, în Helium, aveam să văd multe dintre ele cât și instrumentele care le făcuseră posibile.

— Atunci, dacă ești atât de familiarizată cu lucrurile de pe Pământ, am întrebat, de ce nu m-ai identificat cu un locuitor al acestei planete?

A zâmbit din nou cu semnificația unei indulgențe față de o întrebare copilăreasca.

— Pentru că, John Carter, fiecare planetă a unui sistem solar având condiții atmosferice asemănătoare celor de pe Barsoom, prezintă forme de viață animală aproape identice cu mine sau cu tine. În plus, oamenii de pe Pământ, aproape fără excepție, își acoperă corpul cu piese ciudate de îmbrăcăminte, iar capetele cu o drăcie hidoasă a cărui folos n-am fost capabili să-l înțelegem; tu, însă, când ai fost descoperit de războinicii tharkieni erai complet gol și neîmpodobit. Faptul că nu porți ornamente este o dovadă puternică asupra originii tale extrabarsoomiene, în timp ce absența grotescului acoperământ, aruncă o urmă de îndoială asupra provenienței tale de pe Pământ.

I-am povestit atunci amănuntele plecării mele de pe Pământ, explicându-i că acolo corpul meu zace complet îmbrăcat în acele veșminte ciudate ale locuitorilor tereștrii. Tocmai când ajunsesem aici, s-a întors și Sola cu puținele noastre obiecte personale și protejatul său marțian care, desigur, urma să împartă dormitoarele cu ele.

Sola ne-a întrebat dacă avusesem vizitatori în timp ce lipsise ea și a rămas surprinsă când i-am răspuns negativ. Se părea că, în timp ce urcase spre noi, o întâlnise pe Sarkoja coborând. Am bănuț că probabil ne ascultase conversația dar, cum nu discutasem nimic esențial între noi, nu i-am mai dat importanță întâmplării și am hotărât ca pe viitor să fim mult mai prevăzători.

Însoțit de Dejah Thoris, m-am apucat să examinez arhitectura și decorațiile minunatelor încăperi ale clădirii pe care o ocupam. Ea îmi povestise că civilizația aceea înflorise probabil cu aproape o sută de mii de ani în urmă. Fuseseră primii strămoși ai rasei ei, dar se amestecaseră cu alte rase importante de marțieni, mai închiși la culoare - aproape negri, dar și cu rasele galben-roșcate, ce înfloriseră cam în aceeași perioadă de timp.

Aceste mari ramuri ale marțienilor superiori au fost forțate să formeze o alianță puternică, pe măsură ce mărire muribunde îi obligaseră să se mulțumească cu din ce în ce mai puțin teren fertil și, în același timp, să se apere, în noile condiții de viață, de hordede sălbatice ale oamenilor verzi.

Milenii de relații strânse și căsătorii mixte conduseseră la o rasă unică a oamenilor roșii al cărei superb exemplar era această Dejah Thoris. În perioadele dificile de lupte intestinale, dar și cu oamenii verzi, înainte de a se adapta condițiilor în schimbare, o bună parte din civilizația și operele de artă ale marțienilor blonzi se pierduse; rasa roșie de astăzi ajungând la concluzia că trebuie făcute noi descoperiri pe baza cărora să fie construită o civilizație mult mai practică decât tot ce zăcea îngropat în anticul Barsoom.

Acești vechi marțieni fuseseră foarte cultivați și iubitori de artă, dar, din pricina vicisitudinilor acelei perioade de

readaptare la noile condiții, producția și progresul încetaseră complet; în plus, toate arhivele, înregistrările și operele literare se pierduseră.

Dejah Thoris îmi povestise și alte fapte interesante legate de această rasă dispărută de oameni nobili și pașnici. Mi-a spus că orașul, pe care-l foloseau ca loc de campare se presupune că ar fi fost un centru comercial și cultural cunoscut sub numele de Korad. Fusesse construit pe țărmurile unui port natural ferit din calea vânturilor de un lanț de dealuri magnifice. Mica vale din vestul orașului era tot ce mai rămăsese din port, iar trecerea printre dealuri spre vechiul țărm al mării era canalul prin care navele ajungeau la porțile orașului.

Țărmurile vechilor mări erau presărate cu astfel de orașe, dispuse tot mai concentric spre centrul lor, pe măsură ce oamenii urmăreau retragerea apelor, până când nevoia îi forțase să recurgă la ultima salvare - așa-numitele canale marțiene.

Eram atât de prinși în explorarea clădirii și de discuția noastră încât nu ne-am dat seama cum a trecut timpul și, spre sfârșitul amiezii, am fost readuși la realitatea condiției noastre prezente de un mesager din partea lui Lorquas Ptomel care-mi cerea să mă înfățișez înaintea lui. Mi-am luat la revedere de la Soia și Dejah Thoris, lui Woola i-am poruncit să rămână de gardă, iar eu m-am grăbit spre sala de audiențe unde i-am întâlnit pe Lorquas Ptomel și Tars Tharkis așezați pe podium.

PRIZONIER ȘI CĂPETENIE

Când am intrat și am salutat, Lorquas Ptomel mi-a făcut semn să mă așez și, fixându-și ochii hidoși și imenși asupra mea, mi-a declarat solemn:

— Ești printre noi abia de câteva zile și iată că ai reușit să-ți câștigi o înaltă poziție în comunitatea noastră. Asta nu înseamnă, însă, că de acum ai devenit unul de-al nostru sau că ne datorezi loialitate. Situația ta este una aparte, continuă el, ești prizonier, în schimb, dai ordine care trebuie respectate; deși ești străin, ai ajuns căpetenie tharkiană; ești scund de statură și totuși poți omorî un războinic puternic cu o singură lovitură de pumn. Acum mi s-a adus la cunoștință că plănuiești să evadezi împreună cu un alt prizonier, de altă rasă, un prizonier care, conform propriilor sale mărturisiri, este aproape convinsă că te-ai întors din Valea Dor. Oricare dintre aceste acuzații se dovedește reală, constituie un motiv întemeiat pentru a fi executat; noi, însă, suntem oameni corecți și îți promitem o judecată dreaptă la întoarcerea la Thark, bineînțeles dacă Tal Hajus poruncește acest lucru. Dar, continuă el pe același ton fioros și gutural, dacă fugi împreună cu fata roșie, eu va trebui să dau seama în fața lui Tal Hajus, și să-l înfrunt pe Tars Tarkas. În această situație, fie îmi voi demonstra dreptul de comandă, fie metalul de pe cadavrul meu va fi oferit unui bărbat mai vrednic. Astea sunt obiceiurile tharkienilor. Mă împac bine cu Tars Tarkas, împreună conducem una dintre cele mai mărețe comunități ale oamenilor verzi și nu doresc să ne certăm din pricina ta, așa că, dacă te-aș vedea mort, John Carter, aș fi foarte bucuros. În condițiile de față, însă, și fără un ordin expres din partea lui Tal Hajus, doar în două împrejurări ai putea fi ucis până

ajungem la Thark: într-o luptă de autoapărare, dacă te hotărăști să ataci vreunul dintre noi ori dacă ești surprins că încerci să evadezi. Consider, așadar, cinstit din partea mea, să te avertizez că abia așteptăm una din aceste scuze pentru a scăpa de o asemenea responsabilitate. Predarea în siguranță a fetei roșii în mâinile lui Tal Hajus este de cea mai mare importanță. Nici în o mie de ani n-o să mai facă tarkienii o asemenea captură, pentru că ea este nepoata celui mai mare Jeddak roșu, dar și cel mai aprig dușman al nostru. Asta e tot. Ba..., mai este ceva. Fata roșie spunea că suntem lipsiți de sentimente umane. Poate! În schimb, să știi, prețuim foarte mult dreptatea și justiția. Acum poți pleca.

M-am întors pe călcâie și am părăsit sala de audiențe. Așa arăta, deci, începutul persecuțiilor lui Sarkoja, pentru că eram sigur că nimeni altcineva nu putea fi responsabil de informațiile ajunse atât de repede la urechile lui Lorquas Ptomel. Abia acum îmi aduceam aminte de fragmentele din conversația cu Dejah Thoris ce atinseseră ideea evadării sau a originii mele.

Sarkoja era la vremea aceea cea mai bătrână și de încredere femeie. Prin asta devenise și cea mai puternică forță din spatele tronului, pentru că nimeni nu se bucura de mai multă încredere din partea lui Lorquas Ptomel decât abilul său locotenent Tars Tarkas.

În loc să-mi scoată din minți ideea evadării, întâlnirea cu Lorquas Ptomel avusese darul să-mi îndrepte întreaga atenție asupra acestui subiect. Eram din ce în ce mai convins de necesitatea absolută a evadării, cel puțin în ceea ce o privea pe Dejah Thoris, pentru că la cartierul general al lui Tal Hajus o aștepta o soartă îngrozitoare.

Așa cum îl descria Sola, acest monstru era personificarea multiplicată la infinit a secolelor și mileniilor de cruzime, ferocitate și brutalitate din care descinsese. Rece, șiret, calculat și, în contrast evident cu majoritatea semenilor săi, era sclavul acelei pasiuni brute a procreării, tot mai diminuată pe această planetă muribundă.

Gândul că divina Dejah Thoris putea să cadă în ghearele unui exemplar atavic atât de abisal, îmi dădea sudori reci. Poate era bine să păstrez, în ultima clipă, două gloanțe și pentru noi, așa cum obișnuiau acele femei trăind de-a lungul frontierei de prin ținuturile mele natale care, mai degrabă, își luau viața, decât să cadă în mâinile indienilor.

În timp ce străbăteam piața, pierdut în aceste gânduri negre, în drumul lui spre sala de consiliu, Tars Tarkas se apropiase de mine. Nu sesizasem o schimbare a comportamentului său în ceea ce mă privește, ba chiar mă salutase, ca și cum nu ne-am fi despărțit doar cu câteva clipe mai devreme.

— Unde ți-ai stabilit cartierul, John Carter?

— N-am ales nici unul, am răspuns. Nu m-am hotărât dacă să mă cazez singur sau împreună cu alți războinici și așteptam ocazia să-ți cer sfatul. După cum știi, am continuat zâmbind, nu sunt încă obișnuit cu toate obiceiurile tarkienilor.

— Atunci, vino cu mine, îmi spuse el direct și ne îndreptară împreună, de-a lungul pieții, către o clădire care, am constatat cu bucurie, se învecina cu cea ocupată de Sola și ai ei.

— Cartierul meu este la primul etaj al clădirii, spuse el, etajul doi este ocupat de războinici, dar etajul trei și cel de deasupra sunt libere. Poți să-ți alegi unul dintre ele. Am înțeles, continuă el, că ți-ai dat femeia prizonierei roșii. Precum spuneai, căile noastre nu coincid întotdeauna, dar de vreme ce ai câștigat prin luptă dreptul de a face ce-ți place, faptul că ți-ai dat femeia unei captive, este treaba ta. Fiind căpetenie, ai nevoie de cineva care să te îngrijească și, potrivit uzanțelor noastre, poți alege oricare dintre femeile ce au aparținut căpeteniilor ale căror metale le porți

I-am mulțumit, dar, totodată, l-am asigurat că mă puteam descurca și fără asistența cuiva, cu excepția poate a pregătirii hranei, iar el îmi promise să-mi trimită câteva femei în acest scop, cât și pentru fabricarea muniției care, ținuse să sublinieze, ne va fi foarte necesară. I-am sugerat, atunci, ca ele să-mi aducă lenjeria pentru dormit și blănurile ce-mi

reveniseră în urma luptei, pentru că nopțile erau reci și nici nu aveau cu ce să mă acopăr.

Îmi promisese totul și ne despărțisem. Rămas singur, am urcat la etajele superioare, în căutarea unui loc potrivit. Frumusețea și fastul, întâlnite în celelalte clădiri, se repeta și aici și, ca de obicei, m-am pierdut curând într-un tur, încercând să investighezi și să descopăr ceva în lumea aceea prea puțin cunoscută.

În cele din urmă, am ales o cameră în pavilioanele frontale de la etajul trei, pentru că astfel eram mai aproape de Dejah Thoris al cărui apartament se afla la etajul al doilea al clădirii alăturate. Îmi trecuse atunci prin minte să improvizez un sistem de comunicație prin care să-mi semnaleze cazul în care ar avea nevoie de serviciile sau de protecția mea.

Alături de dormitoare se găseau camere de baie și de zi, în total cam vreo zece apartamente pe nivel. Ferestrele camerelor din spate închideau o imensă curte interioară ce forma centrul unui pătrat mărginit de clădiri și care servea de adăpost pentru diferitele animale ce aparțineau războinicilor cazați în clădirile din jur.

În timp ce curtea era practic invadată de vegetația gălbuie asemănătoare mușchiului și care, practic, acoperea întreaga suprafață a planetei Marte, numeroase fântâni, grupuri statuare, bănci și pergole mărturiseau tăcut frumusețile de odinioară, când era animată de râsetele oamenilor blonzi pe care riguroasele și inalterabilele legi cosmice îi alungase, nu numai din case dar și din istorie, rămânând doar vagi legende în mintea descendenților lor.

Îți puteai imagina cu ușurință frunzișul bogat al luxuriantei vegetații marțiene ce umpluse odată peisajul de viață și culoare; figurile grațioase ale femeilor frumoase, bărbații puternici, copiii zburdalnici și veseli - totul numai soare, fericire și pace; apoi secolele de întuneric, cruzime și ignoranță până ce ereditatea culturală și umanistă izbucnise din nou în rasa compozită care domina acum întreaga planetă.

Gândurile îmi fură întrerupte brusc de sosirea mai multor femei tinere încărcate de arme, mătăsuri, blănuri, bijuterii,

ustensile de gătit și butoiașe cu alimente și lichide, multe fiind capturate de pe nava aeriană. Toate, se pare, aparținuseră celor două căpetenii pe care le omorâsem, și acum, potrivit obiceiurilor tharkienilor, deveneau ale mele. Le-am indicat să le aranjeze într-una din camerele din spate, apoi plecaseră pentru a se întoarce cu o a doua încărcătură care, spuneau ele, constituia grosul bunurilor mele. La acest al doilea transport, fuseseră însoțite de zece sau cincisprezece femei și tineri care, după cum aveam să aflu, formaseră anturajul celor două căpetenii.

Nu făceau parte nici din familie, nu erau nici văduvele, nici servitorii acestora; relațiile lor erau cu totul aparte și atât de diferite de tot ceea ce cunoscusem până atunci, încât îmi este foarte greu să le descriu. La oamenii verzi, proprietatea este stăpânită în comun de întreaga comunitate, fac excepție armele, ornamentele, mătăsurile și blănurile care-i acoperă pe cei ce dorm, aparținând fiecărui individ în parte. Numai acestea pot fi dobândite prin luptă, dar nici ele nu pot fi acumulate peste nevoile normale ale unui individ. Surplusul îl deține doar în custodie, trecându-l tinerilor membri ai comunității când se ivește necesitatea.

Femeile și copiii din anturajul unui bărbat puteau fi legați, în diverse feluri, de o unitate militară în care el era responsabil, de pildă în domeniul instrucției și disciplinei, la manutanță și, în general, la tot ce era legat de nevoile continuei lor migrații și luptelor fără sfârșit cu alte comunități sau cu marțienii roșii. Femeile lor nu au înțelesul de soții. Marțienii verzi nu au un cuvânt care să corespundă ca semnificație celui terestru, împerecherea lor este numai o problemă de interes pentru comunitate și este condusă fără nicio legătură cu vreo preferință afectivă a partenerilor. Consiliul căpeteniilor fiecărei comunități controlează această problemă cu aceeași siguranță cu care proprietarul unui ranch de cai din Kentucky, de exemplu, se ocupă de selecția animalelor sale.

În teorie s-ar părea să sune bine, cum se întâmplă adesea cu teoriile, dar peste secole și milenii, rezultatul acestor

practici nefirești, la care se adaugă obiceiul de a separa mama de propria ei progenitură, se remarcă din plin la aceste creaturi reci și crude și în existența lor cenușie, lipsită de dragoste și înțelegere.

Este adevărat ca marțienii verzi reprezintă, din acest punct de vedere, virtutea întruchipată, exceptând, desigur, degenerați precum Tal Hajus; dar este de preferat, totuși, echilibrul unui caracter uman, chiar pe seama unor minore și ocazionale pierderi a castității.

Văzând că trebuie să-mi asum responsabilitatea pentru aceste creaturi, chiar dacă vroiam sau nu, am început prin a le indica să-și găsească camere la etajul superior, pentru a-mi păstra în întregime etajul trei. Pe una din fete am însărcinat-o cu problemele legate de bucătăria mea simplă, iar pe ceilalți i-am îndemnat să se ocupe în continuare de diferitele activități ce constituiseră până acum vocația lor. De atunci n-am mai știut de ei, dar nici nu mi-a păsat de lucrul acesta.

DRAGOSTEA PE MARTE

După bătălia cu navele aeriene, comunitatea rămăsese în oraș câteva zile, abandonând revenirea acasă până ce nu se asigurau rezonabil că acestea nu aveau să se întoarcă; surprinderea în câmp deschis, cu o caravană de care și copii în seamă, era tot ce-și dorea mai puțin, chiar și un popor războinic precum marțienii verzi.

În timpul perioadei de inactivitate, Tars Tarkas mă instruisese în multe din obiceiurile și arta militară a tharkienilor, dându-mi inclusiv lecții de călărie și ghidare a animalelor călărite de războinici. Aceste creaturi, cunoscute sub numele de thoaji, sunt la fel de perfide și periculoase, precum stăpânii lor dar, odată îmblânzite, sunt suficient de docile și utile pentru scopurile marțienilor verzi.

Două dintre aceste animale îmi reveniseră de la războinicii a căror metal îl purtam și, în scurt timp, reușisem să-i stăpânesc la fel de bine ca un localnic. Metoda nu era prea complicată. Dacă thoatul nu răspundea cu suficientă iuțeală comenzilor telepatice ale călărețului, primea o lovitură teribilă între urechi cu patul pistolului; tratamentul continua astfel până ce bruta fie că se supunea, fie că își trântea stăpânul din spinare.

În această din urmă situație urma o luptă pe viață și pe moarte între om și animal. Dacă primul își mânuiește cu suficientă repeziciune pistolul, va trăi și va călări din nou, dar pe alt animal, desigur; dacă nu, corpul său sfârtecat era adunat de femeia sa și ars potrivit obiceiurilor tharkiene.

Experiența cu Woola mă determinase să încerc să-mi tratez cu blândețe thoajii mei. Mai întâi i-am convins că nu mă pot trânti și chiar i-am scărmanat între urechi pentru a-mi

impune autoritatea în fața lor. Apoi, treptat, le-am câștigat încrederea cam în același fel pe care l-am adoptat de fiecare dată cu nenumăratele mele animale de călărit. Dintotdeauna am avut o mână bună la animale, atât prin înclinație cât și pentru că obținusem rezultate satisfăcătoare și de durată prin tratarea cu blândețe a speciilor inferioare. La nevoie, puteam lua viața unui om cu mai multă hotărâre decât a unei sărmene brute iresponsabile și irațională.

În decurs de numai câteva zile, thoții mei deveniseră minunea întregii comunități. Ar fi fost în stare să se țină după mine ca niște câini, să-și frece uriașele boturi de corpul meu dintr-un impuls care era evident de afecțiune sau să-mi execute orice comandă cu un asemenea zel și docilitate încât bieții războinici marțieni ajunseseră să creadă ca sunt în posesia unor puteri terestre necunoscute pe Marte.

— Cum ai reușit să-i farmeci? mă întrebase Tars Tarkas într-o după-amiază, văzându-mă că-mi băgasem adânc brațul între fălcile imense ale unuia dintre thoții mei, căutând o bucată de piatră ce i se prinsese între dinți în timp ce păștea vegetația asemănătoare mușchiului din curtea interioară.

— Cu duhul blândeții, am răspuns. Vezi tu, Tars Tarkas, blândețea sentimentelor își are valoarea sa, chiar și la un războinic. Pentru că în focul unei lupte, sau chiar în marșul obișnuit, sunt convins că thoții mei se vor supune neclintit ordinelor mele, sporindu-mi astfel eficiența luptei. Sunt un războinic mai bun și pentru faptul că sunt un stăpân blând. În această privință, războinicii tăi vor găsi un avantaj, atât pentru ei cât și pentru comunitate, dacă îmi vor adopta metodele. Nu mai departe de acum câteva zile îmi spuneai că, nesiguranța comportamentului acestor brute, transformase adesea victoriile certe în înfrângeri, de vreme ce, în momentele cruciale, se hotărau să-și arunce și să-și omoare călăreții.

— Arată-mi cum ai obținut aceste rezultate, a fost singurul lui răspuns.

I-am explicat cum am putut mai bine întreaga metodă de antrenament pe care o adoptasem cu animalele mele, iar

după aceea mă convinsese s-o repet în fața lui Lorquas Ptomel și a războinicilor reuniți. Acel moment a marcat începutul unei noi existențe pentru bieții thoați și, înainte de a părăsi comunitatea lui Lorquas Ptomel, am avut satisfacția să văd aproape un regiment de astfel de animale maleabile și docile. Efectul asupra preciziei și rapidității cu care executau comenzile militare fusese atât de remarcabil încât Lorquas Ptomel îmi dăruise o brățară masivă din aur, de la propriul său picior, ca semn al aprecierii serviciilor aduse hoardei.

În a șaptea zi după bătălia cu navele aeriene, am început din nou marșul spre Thark, posibilitatea unui nou atac fiind considerată de Lorquas Ptomel extrem de redusă.

În zilele dinaintea acestei plecări o văzusem destul de rar pe Dejah Thoris, fiind foarte prins cu lecțiile pe care mi le dădea Tars Tarkas în arta războiului pe Marte, dar și cu antrenamentul thoaților mei. De fiecare data când o vizitasem în apartamentele sale, fusese absentă pentru că se plimba pe străzi cu Sola sau cerceta clădirile din apropierea pieței. O prevenisem să nu se aventureze prea departe de teama mării maimuțe albe cu a cărei ferocitate eram mult prea obișnuit. Dar cum Woola o acompania în toate aceste excursii ale sale, iar Sola era bine înarmată, aveam puține motive de neliniște.

În seara dinaintea plecării i-am văzut apropiindu-se de-a lungul unui bulevard ce dădea în piață dinspre Est. I-am întâmpinat și, spunându-i lui Sola că voi prelua eu paza prizonierei, am trimis-o înainte acasă. O simpatizam și aveam încredere în Sola dar, din anumite motive, doream să rămân singur cu Dejah Thoris pentru că ea reprezenta pentru mine tot ce lăsasem în urmă pe Pământ în materie de companie agreabilă și potrivită. Păreau să existe între noi legăturile unui interes mutual atât de puternic, ca și cum ne-am fi născut sub același acoperiș, nicidecum pe planete diferite, azvârlite în spațiu la nu mai puțin de optzeci de milioane de kilometri depărtare.

Eram convins că și ea îmi împărtășea sentimentele, pentru că, la apropierea mea, am văzut cum aerul de tristețe fără speranță ce-i acoperea chipul, fusese înlocuit imediat de un

zâmbet fericit de bun venit, atunci când își așezase cu delicatețe mâna dreaptă pe umărul meu stâng, făcând semnul de salut al marțienilor roșii.

— Sarkoja i-a spus lui Sola că de acum ai devenit un adevărat Thark, mi-a spus ea, și că va trebui să văd în tine doar un alt războinic de-al lor.

— Sarkoja este o mincinoasă de prima clasă, i-am răspuns, și nu îndreptățește în niciun fel pretenția mândră a tharkienilor la adevărul absolut.

Chipul ei se luminează într-un zâmbet suav:

— Bănuiam eu că, deși ai devenit membru al comunității, nu ai încetat să-mi rămâi prieten. „Un războinic își poate schimba metalul, dar nu și inima” se spune la noi pe Barsoom. Cred că au încercat să ne țină separați, continuă ea, pentru că de fiecare dată când aveai liber, putând să-ți oferi un răgaz față de noile tale îndatoriri, una din femeile mai în vârstă din suita lui Tars Tarkas găsea motive de a ne îndepărta pe Sola și pe mine cât mai mult de tine. M-au dus în pivnițele de sub clădiri pentru a le ajuta la amestecul îngrozitorului praf de rădăcină din care-și fac teribilele proiectile. Știi că ele trebuiesc realizate la lumină artificială pentru că expunerea la lumina soarelui conduce întotdeauna la explozie. Ai remarcat că gloanțele lor explodează când ating ținta? Ei bine, învelișul opac crapă în urma impactului, iar cilindrul masiv de sticlă în care se găsesc câteva particule din praful de rădăcină, este expus luminii. În momentul în care lumina soarelui, chiar difuză, ajunge la praf, acesta explodează cu o violență căreia nu-i rezistă nimic. Dacă ai să privești o bătălie nocturnă, ai să-ți dai seama de absența acestor explozii, în timp ce dimineața care urmează bătăliei, la răsăritul soarelui va răsună de explozia proiectilelor trase în noaptea precedentă. De altfel, ca regulă, noaptea se folosesc proiectile care nu explodează.

În timp ce ascultam foarte interesat în explicațiile lui Dejah Thoris privind aceste adjuvante ale războiului pe Marte, eram preocupat și de problemele imediate ale modului cum o tratau. Faptul că o ținuseră departe de mine nu era o surpriză,

dar că o puteau forța să ia parte la munci periculoase și grele, mă umplea de mânie.

— Te-au supus la cruzimi sau umilințe, Dejah Thoris? am întrebat în timp ce simțeam cum sângele cald al strămoșilor mei războinici îmi pulsa în vene în așteptarea răspunsului.

— Numai în mică măsură, John Carter. Nimic care să-mi rănească mândria. Ei știu că sunt urmașa a zece mii de jeddaki și că linia strămoșilor mei se întinde înapoi în timp, fără întrerupere, până la constructorii primelor canale gigante de apă; mă invidiază, poate, și pentru faptul că ei nici măcar nu știu cine le sunt propriile mame. În adâncul sufletelor lor urăsc această soartă oribilă și încearcă să-și verse sărmana pizmă asupra mea pentru că eu reprezint tot ceea ce și-ar dori cel mai mult și nu pot obține. Mai bine să le plângem de milă, căpetenia mea. Chiar și în cazul că vom primi moartea din mâinile lor, ne putem permite să fim generoși, fiind mai presus decât ei, iar acest lucru îl cunosc foarte bine.

Dacă aș fi cunoscut semnificația cuvintelor „căpetenia mea” cu care o femeie roșie gratulează un bărbat, aș fi avut surpriza vieții, dar la vremea respectivă și nici multe luni după aceea, n-o cunoșteam. Într-adevăr, aveam încă foarte multe lucruri de învățat despre Barsoom.

— Presupun și eu că este lucrul cel mai înțelept posibil pe care-l putem opune soartei, Dejah Thoris, sper însă să apuc timpul când orice marțian, fie el verde, roșu, roz sau violet să nu aibă îndrăzneala nici să clipească în prezența ta, prințesa mea.

La ultimele mele cuvinte Dejah Thoris își ținuse respirația și mă privise cu ochi dilatați și respirația abia simțită, apoi, cu un zâmbet larg, ce-i provocase două gropițe roșcate în colțurile gurii, își clătinase capul și spuse:

— Ce copil! Ditamai războinicul și încă un copil pus pe șotii.

— Ce-am mai făcut? am întrebat de-a dreptul perplex.

— Într-o bună zi vei afla, John Carter, dacă vom trăi, dar eu n-o să-ți spun. Și ca fiică a lui Mors Kajak, fiul lui Tardos Mors,

te-am ascultat fără mânie, își continuă ea monologul drept concluzie.

Apoi izbucni din nou în acel fel de-a fi vesel și fericit, tachinându-mă pe seama apartenenței mele la casta războinicilor tharkieni, în contrast evident cu sufletul meu generos și firea mea blândă.

— Presupun că dacă ai răni accidental un dușman, ai fi în stare să-l duci acasă și să-l îngrijești, râse ea.

— Chiar așa se-ntâmplă pe Pământ, i-am răspuns, cel puțin printre oamenii civilizați.

Precizarea mea o făcu să râdă din nou. Nu putea înțelege. Cu toată tandrețea și blândețea unei femei, rămânea totuși o marțiană pentru care singurul dușman bun era unul mort, orice inamic mort însemnând mai mult pentru cei rămași în viață.

Eram curios să aflu ce spusese sau făcusem, cu câteva momente mai înainte, încât o tulburasem într-atât și am continuat s-o provoc să-mi explice.

— Nu, exclamase ea, este suficient că ai spus și eu am ascultat. Iar când vei afla, John Carter, iar eu voi fi moartă, așa cum este sigur că voi fi când luna îndepărtată va mai înconjura Barsoomul de alte douăsprezece ori, amintește-ți că am ascultat și că am zâmbit.

Eram complet năuc, dar pe măsură ce o imploram să-mi explice, devenea tot mai evident refuzul ei și astfel, fără speranțe, am abandonat.

Ziua făcuse loc nopții și, cum rătăceam de-a lungul marelui bulevard luminați de cele două luni ale lui Barsoom și de privirea Pământului, ca un ochi luminos și verde, mi s-a părut că rămăsesem singuri în univers, iar eu, cel puțin, eram fericit că se întâmplase astfel. Frigul nopții marțiene se făcea tot mai mult simțit așa că mi-am scos haina de mătase și am așezat-o pe umerii ei. În clipa când mâna mea o atinsese pentru o clipă, am simțit un fior străbătându-mi fiecare fibră a corpului, o senzație pe care nici-o altă ființă muritoare nu mi-o mai produsese vreodată, și mi se păruse, deși nu pot fi foarte sigur, că s-a aplecat ușor către mine. Tot ce știu cu precizie e

că tot timpul cât brațul mi-a zăbovit pe umerii ei, mai mult decât era necesar gestului de a o acoperi cu haina de mătase, nu s-a retras și n-a scos un cuvânt. Pășeam astfel tăcuți pe suprafața unei lumi muribunde, dar în sufletul cel puțin al unuia dintre noi se năștea ceea ce este vechi decât lumea și totuși veșnic tânăr.

O iubeam! Atingerea brațului meu pe umărul ei gol îmi vorbea în cuvinte ce nu mă puteau înșela, și îmi dădeam seama că mă îndrăgostisem chiar din prima clipă când privirile ni se întâlniseră în piațeta orașului mort, acolo, la Korad.

DUEL CU MOARTEA

Primul impuls a fost să-i mărturisesc dragostea, apoi m-am gândit la situația ei fără speranțe și la faptul că doar eu îi puteam ușura vicisitudinile captivității, protejând-o cât de puțin de miile de dușmani ereditari cu care urma să se confrunte odată ajunși în Thark. Nu-mi puteam permite să-i provoc suferințe și regrete în plus declarându-i o dragoste pe care, după toate probabilitățile, nu putea să mi-o împărtășească. Dacă aș fi fost într-atât de indiscret, poziția ei ar fi devenit și mai de nesuportat decât acum, iar gândul că putea crede că mă prevalez de avantajul pe care-l aveam pentru a-i influența decizia, a fost argumentul final care mi-a ferecat buzele.

— De ce ești atât de tăcută, Dejah Thoris? Vrei să ne întoarcem la Sola și la apartamentele voastre?

— Nu, murmură ea, sunt fericită aici. Nu știu de ce, dar întotdeauna mă simt fericită și mulțumită când tu, John Carter, un străin, ești cu mine; poate că în acele momente sunt mai în siguranță, ca și cum m-aș întoarce brusc la curtea tatălui meu și aș simți brațele sale puternice în jurul meu, iar lacrimile și sărutul mamei mi-ar acoperii obraji.

— Deci oamenii se sărută și pe Barsoom? am întrebat când îmi explicase, la cererea mea, înțelesul cuvântului pe care-l folosisese în acest sens.

— Părinții, frații, surorile și, adăugă ea pe un ton coborât și reținut, iubiții.

— Iar tu, Dejah Thoris, ai părinți, frați și surori?

— Da.

— Și un iubit?

Tăcuse și nu am îndrăznit să repet întrebarea.

— Pe Barsoom, spuse ea după un timp, un bărbat nu pune întrebări indiscrete unei femei decât dacă-i este mamă sau dacă a câștigat-o în luptă.

— Dar eu am luptat... am izbucnit, pentru ca apoi să-mi pară rău că nu-mi fusese smulsă limba din gură, pentru că ea se întorsese încă înainte de a termina de vorbit, îmi înapoie haina de mătase pe care i-o pusesem pe umeri, și fără niciun cuvânt, se îndepărta cu pas mândru ca de regină spre piață și de acolo în direcția apartamentelor lor.

N-am încercat s-o urmăresc decât pentru a mă asigura că intră în deplină siguranță în clădire și, trimițându-l pe Woola s-o acompanieze, m-am întors neconsolat la reședința mea. Am rămas aici ore în șir, întins picior peste picior pe așternuturile de mătase, meditănd la fetele pe care o soartă crudă le poate juca sărmanilor muritori.

Deci asta înseamnă dragostea! Scăpasem toți acei ani cât colindasem cele cinci continente și mările care le înconjoară, în ciuda femeilor frumoase și ocaziilor neașteptate; în ciuda dorinței de a-mi împlini idealul prin dragoste, mi se ntâmplase să mă-ndrăgostesc turbat și fără speranță de o creatură dintr-o altă lume, o specie asemănătoare cu a mea, dar nu identică. O femeie care ieșise dintr-un ou și putea ajunge la vârsta de aproape o mie de ani; o femeie ai cărei semenii au obiceiuri și idei ciudate; o femeie cu speranțe, plăceri și unități de măsură ale binelui și răului mult diferite de ale mele sau ale marțienilor verzi.

Eram într-adevăr îndrăgostit și, deși înduram cea mai grea dintre suferințele cunoscute, nu aș fi dat-o pe toate bogățiile de pe Barsoom. Astfel sunt îndrăgostiții și tot astfel, dragostea, oriunde ajungi s-o cunoști.

Pentru mine, Dejah Thoris era întruchiparea perfecțiunii, a tot ce reprezenta virtute, frumusețe, noblețe și bunătate. Am crezut acest lucru din adâncul inimii, din străfundurile sufletului și atunci, în acea noapte în Korad, când stăteam întins, picior peste picior, pe cuverturile de mătase, în timp ce luna cea mai apropiată a lui Marte alerga pe cerul de Vest

spre orizont, iluminând aurul, marmura și mozaicul care mă înconjura, o cred și acum, așezat la biroul meu în micul apartament de pe malurile Hudsonului. Douăzeci de ani s-au scurs de atunci; zece dintre ei i-am trăit și am luptat pentru Dejah Thoris și semenii săi, iar ceilalți zece cu amintirea ei.

Dimineața plecării noastre spre Thark începuse clară și caldă, ca mai toate diminețile marțiene, cu excepția celor șase săptămâni când la poli se topește zăpada.

Am căutat-o pe Dejah Thoris în îmbulzeala carelor ce erau pregătite de drum, dar și-a întors umărul spre mine și am remarcat cum sângele îi colorase brusc obrajii. Împins de o nebunească inconștiență, de vârtoarea dragostei, nu puteam să-mi găsesc liniștea până nu mi-aș fi exprimat ignoranța în privința naturii ofensei mele, sau cel puțin asupra gravității ei, ca un prim pas spre o eventuală conciliere.

Datoria îmi dicta să veghez ca ea să călătorească cât mai confortabil, așa că m-am apropiat de car și, în timp ce aranjam mătășurile și blănurile, am remarcat cu oroare un lanț gros ce-i prindea glezna de una din laturile vehiculului.

— Ce-nseamnă asta? am strigat întorcându-mă spre Sola.

— Sarkoja a crezut că e mai bine, răspunse ea, pe față citindu-i-se dezaprobarea față de acest procedeu.

Examinând mai îndeaproape cătușele, am remarcat că erau prinse cu un lacăt masiv.

— Unde este cheia, Sola? Dă-mi-o!

— E la Sarkoja, John Carter.

M-am întors fără să mai spun nimic în căutarea lui Tars Tarkas pentru a protesta vehement împotriva inutilelor umilinte și cruzimi, mi se păruse că le zărisem în ochii iubitei mele, cu care fusese copleșită Dejah Thoris.

— John Carter, îmi răspunse el, dacă ești hotărât să evadezi împreună cu Dejah Thoris, o mai poți face numai în timpul acestei călătorii spre Tharks. Știm că n-o vei face fără ea. Te-ai dovedit un luptător puternic și nu dorim să te încătușăm pe tine, în schimb vă ținem pe amândoi în felul cel mai simplu posibil. Asta-i tot ce am să-ți spun.

Mi-am dat seama într-o clipă de soliditatea argumentului său și că ar fi fost inutil să apelez la el pentru a-și schimba decizia, în schimb i-am cerut să fie luată cheia de la Sarkoja și aceasta să fie îndepărtată pe viitor din preajma prizonierei.

— Cel puțin, Tars Tarkas, măcar atâta poți să faci pentru prietenia pe care mărturisesc ca ți-o port.

— Prietenie? replică el. Nu există așa ceva, John Carter, dar dacă dorești, am să-i poruncesc lui Sarkoja să nu mai sâcâie fata, iar eu însămi voi lua cheia în custodie.

— Aș putea să-mi asum eu această responsabilitate, am adăugat zâmbind.

Înainte de a-mi răspunde mă privi lung și serios.

— Dacă îmi dai cuvântul că nici tu, nici Dejah Thoris nu veți încerca să scăpați până vom ajunge în siguranță la curtea lui Tal Hajus, îți dau cheia și poți să arunci lanțul în Râul Iss.

— Este mai bine să ții tu cheia, Tars Tarkas, am conchis.

Zâmbise fără să mai adauge ceva, dar când se lăsase prima seară și ne opriseam să ne odihnim, l-am văzut cum o dezleagă singur pe Dejah Thoris.

Cu toată cruzimea și ferocitatea sa, exista ceva în lăuntru lui Tars Tarkas, cu care părea că se luptă și se confruntă în permanență. Poate era vorba de un instinct uman provenit de la un înaintaș străvechi ce-i bântuia conștiința încărcată de purtarea semenilor săi.

În timp ce mă apropiam de căruța lui Dejah Thoris, am trecut pe lângă Sarkoja și privirea întunecată și veninoasă cu care mă gratulase, fusese pentru mine cel mai dulce balsam din ultima vreme. Dumnezeu, cât mă ura! Se scurgea ura din ea atât de palpabil, încât putea fi tăiată cu sabia.

Câteva momente mai târziu o văzusem discutând cu un războinic pe nume Zad - o brută masivă și puternică dar care, neucigând pe niciuna dintre căpeteniile sale, rămăsese tot un „o mad” sau bărbat cu un singur nume; cel de-al doilea putând fi câștigat numai odată cu metalul unei căpetenii. Era același obicei ce mă îndreptățea și pe mine să iau numele oricăreia dintre căpeteniile pe care le omorâsem; de fapt, unii dintre războinici mi se adresau cu Dotar Sojat, o combinație a

numelor avute de cei al căror metal îl purtam sau, cu alte cuvinte, a numelor pe care le purtaseră cei pe care-i uciseseam în luptă dreaptă.

În timp ce vorbea cu Zad, Sarkoja aruncase priviri întâmplătoare în direcția mea și părea că-l îndeamnă la o acțiune foarte hotărâtă. Nu i-am prea dat atunci atenție, dar a doua zi aveam deja motive să-mi amintesc circumstanțele și să-mi dau seama de profunzimile urii acestei femei și cât de departe era capabilă să meargă pentru a-și duce la îndeplinire răzbunarea împotriva-mi.

Din nou, în seara aceea, Dejah Thoris nu mă băgase în seamă și, deși i-am rostit numele, n-a răspuns și nici măcar n-a catadicsit să-mi arate prin cel mai neînsemnat gest că este conștientă de existența mea. În disperare de cauză, am recurs și eu la ceea ce ar fi făcut orice îndrăgostit: trimiterea unui mesaj prin intermediul unui prieten intim. În cazul meu, nu putea fi decât Sola, pe care o întâlnisem în altă parte a campusului.

— Ce s-a întâmplat cu Dejah Thoris? am izbucnit către ea. De ce nu mai vrea ea să-mi vorbească?

Sola părea și ea încurcată, pentru că astfel de acțiuni ciudate din partea a două ființe umane, o depășeau complet, și sărmana, nu era departe de adevăr.

— Zice că ai supărat-o și asta e tot ce vrea să spună, cu excepția faptului că este fata unui Jed și nepoata unui Jeddak și că a fost umilită de o creatură care n-ar fi avut dreptul să lustruiască nici măcar dinții sorakului bunicii sale.

M-am gândit o vreme la cele spuse, apoi am întrebat-o.

— Ce este un sorak, Sola?

— Un animal mic, nu mai mare decât mâna mea, cu care femeile roșii marțiene obișnuiesc să se joace, îmi explică ea.

Dacă nu eram demn să lustruiesc nici măcar dinții pisicuței bunicii sale înseamnă că scăzusem mult în ochii lui Dejah Thoris, dar acest fapt nu mă împiedicase să zâmbesc, gândindu-mă la ciudata figură de stil, în fond atât de pământeană. Mi se făcuse dor de casă, pentru că suna mult prea asemănător cu „nu meriți să-mi lustruiești pantofii”. Apoi,

alte amintiri îmi copleșiseră gândurile. Oare ce mai făceau cunoscuții mei de acasă? Nu-i văzusem de ani de zile. Există o familie Carter în Virginia care se pretindea rudă apropiată cu mine; se presupunea că eu aș fi fost unchiul cel mare sau o nebunie de genul ăsta. Să ai între douăzeci și cinci și treizeci de ani și în același timp să fii și unchiul mai mare, mi se păruse dintotdeauna culmea paradoxului, pentru că gândurile și simțămintele mele rămăseseră cele ale unui copil. Erau doi copii în familia Carter pe care îi iubisem și care ar fi considerat că nu era nimeni pe Pământ ca Unchiul Jack. Mi-i aminteam atât de clar, în timp ce stăteam aici sub cerul luminat de lunile planetei Barsoom, și tânjeam după ei, așa cum n-o mai făcusem pentru niciun muritor până atunci. Fiind din fire un veșnic pelerin, nu cunoscusem niciodată înțelesul cuvântului acasă, iar marele hol al Carterilor însemnase pentru toți altceva decât pentru mine, iar acum, de aici dintre aceste creaturi reci și neprietenoase printre care fusesem aruncat, inima mi se îndrepta spre ei. Până și Dejah Thoris mă disprețuia! Nu mă dovedisem eu o creatură atât de inferioară încât să nu fiu îndreptățit nici măcar să lustruiesc dinții pisicii bunicii sale. În acele momente m-a salvat, cu adevărat, simțul umorului. Am râs, în timp ce mă înveleam cu mătasea și blănurile de noapte și am căzut în somnul fără vise al războinicului obosit și sănătos.

A doua zi am plecat foarte devreme și am călătorit până la căderea întinericului doar cu o singură haltă. Doar două incidente rupseseră monotonia marșului. Aproape de prânz trecusem, foarte departe în dreapta, pe lângă un incubator și Lorquas Ptomel îl trimisese pe Tars Tarkas să cerceteze locul. Acesta mă luase pe mine și încă o duzină de războinici, și am pornit peste covorul plușat de mușchi spre mica incintă.

Era, într-adevăr, un incubator, dar ouăle păreau foarte mici în comparație cu cele pe care le văzusem clocind la sosirea mea pe Marte.

Tars Tarkas descălecăse și după ce examinase locul cu multă atenție, ne anunță că aparțin oamenilor verzi din Warhoom și că abia se uscase cimentul în zidărie.

— Nu pot fi mai departe de o zi în fața noastră, exclamă el în timp ce fața i se luminase de bucuria luptelor feroce ce aveau să vină.

Munca la incubator n-a durat mult. Războinicii spărseseră intrarea și câțiva dintre ei s-au strecurat înăuntru pentru a distruge toate ouăle cu ajutorul săbiilor scurte. Odată treaba terminată, am încălecat și ne-am îndreptat spre caravană. Pe drum am avut ocazia să-l întreb pe Tars Tarkas dacă acei warhoomi, cărora le distrusesem ouăle, erau mai mici decât tharkienii și am adăugat:

— Am remarcat că ouăle lor erau cu mult mai mici decât cele pe care le-am văzut clocind în incubatorul vostru.

El îmi explicase că ouăle tocmai fuseseră puse acolo și, ca toate ouăle marțienilor verzi, urmau să crească în timpul perioadei de 5 ani, cât dura incubația, până la dimensiunile pe care le văzusem în prima mea zi pe Barsoom. Era, într-adevăr, o informație extrem de importantă pentru că altfel nu puteam înțelege cum femeile verzi marțiene, oricât de mari erau ele, ar fi putut produce ouă de asemenea dimensiuni. De fapt, la început, oul depus nu depășește mărimea unuia obișnuit de gâscă și cum nu începea să crească decât odată expus la lumina soarelui, căpeteniile nu aveau dificultăți prea mari în transportarea câtorva sute dintre ele, de la depozite la incubatoare.

Scurt timp după acest incident, caravana s-a oprit din nou pentru ca să se poată odihni animalele și, în timpul acestei pauze s-a petrecut al doilea episod interesant de care vorbeam. Tocmai mă apucasem să schimb lucrurile de pe un thoat pe altul, pentru că îi foloseam cu schimbul, când Zad se apropie de mine și fără niciun cuvânt, îmi izbi puternic animalul cu sabia lui lungă.

Nu-mi trebuia un manual despre manierele marțienilor verzi pentru a ști ce răspuns să dau. De fapt, eram atât de turbat de furie încât cu greu m-am stăpânit să-mi scot pistolul și să-l împușc pe loc; el însă mă aștepta cu sabia scoasă și singura mea alegere rămânea să-mi scot și eu sabia și să-l

înfrunt într-o luptă dreaptă, folosind arma pe care o alesese sau eventual una inferioară.

Ultima alternativă fiind întotdeauna permisă îmi puteam deci folosi sabia scurtă, pumnalul, securea sau pumnii dacă doream, dar, în niciun caz, nu puteam apela la arme de foc sau la sulită.

Mi-am ales și eu aceeași armă pentru că știam că se mândrea cu abilitatea cu care o mânua și doream ca, dacă îl înfrâng, s-o fac pe baza propriei sale alegeri. Lupta care urmasese, se dovedise suficient de lungă pentru a întârzia plecarea cu cel puțin o oră. Întreaga comunitate ne înconjurase, lăsându-ne un spațiu circular de luptă de aproape treizeci de metri în diametru.

La început, Zad încercase să mă doboare precum atacă taurul un lup, dar mă dovedeam mult prea rapid și de fiecare dată, scăpând pe după el, mă mulțumeam să-i fac doar câte o creștătură pe brațe sau pe spate. Curând sângera abundant din o mulțime de răni minore fără să reușesc, însă, să-i dau

lovitura de gratie. Apoi schimbase tactica, luptând prudent și cu dexteritate extremă, încercând să obțină prin știință ceea ce nu reușise prin forța brută. Trebuie să mărturisesc că se dovedise un spadasin de excepție și, dacă nu m-aș fi bazat pe marea mea rezistență și remarcabila agilitate pe care mi le conferise gravitația redusă de pe Marte, n-aș fi fost în stare să-i fac față.

Ne-am rotit o vreme fără să ne rănim prea mult, spadele lungi și subțiri, asemenea acelor, fulgerau în lumina soarelui sau rezonau cu putere de fiecare dată când oțelul lor se încrucișa. În cele din urmă, Zad, înțelegând că obosește mai repede decât mine, se hotărî să se apropie și să pună capăt luptei într-un final glorios pentru el. Și, în timp ce se apropia, un reflex orbitor mă izbi în ochi astfel încât, nemaivăzându-mi adversarul, am sărit la întâmplare lateral, încercând disperat să scap de lovitura imensei spade. Reușisem doar parțial să parez, lucru atestat de o durere ascuțită în umărul stâng, dar în timp ce încercam să-mi localizez adversarul privirea-mi uimită întâlnise pentru o clipă o imagine ce-mi răsplătise pe deplin rana pe care orbirea temporară mi-o cauzase. Acolo, pe căruța lui Dejah Thoris, se aflau trei chipuri, evident interesate să vadă desfășurarea luptei peste capetele celorlalți tharkieni. Erau Dejah Thoris, Sola și Sarkoja, iar în timp ce privirea trecea peste ele, un mic tablou mi se întipărea în minte, tablou pe care n-o să-l uit până la sfârșitul zilelor mele.

În acea fracțiune de secundă, am văzut-o pe Dejah Thoris cum se întoarce spre Sarkoja, cu furia unei tinere tigrese, și lovește ceva din mâna ei ridicată, ceva ce strălucea în soare în timp ce cădea spre solul acoperit de mușchi. Abia atunci am înțeles ce mă orbise în acel moment crucial al luptei și cum Sarkoja găsisese o cale să mă omoare fără sa se implice direct. Am mai văzut atunci ceva care, abătându-mi pentru o clipă atenția de la dușmanul meu, era să mă coste viața. Faptul că Dejah Thoris îi doborâse oglinda din mână, aproape o scosese din minți pe Sarkoja. Cu figura răvășită de furie și ură își scosese pumnalul și se pregătea să-i aplice lui Dejah Thoris o lovitură mortală. În acel moment, Sola, scumpa și credincioasa

noastră Sola, sărise între ele și ultimul lucru pe care l-am văzut a fost înaintarea pumnalului spre pieptul ei.

Inamicul își revenise din balansul loviturii precedente și îmi pregătea ceva foarte interesant, așa că am fost nevoit să-i dau atenția cuvenită, deși gândul nu-mi mai era la această luptă.

Ne-am tatonat amândoi furioși, iar și iar, până ce brusc am simțit pe piept vârful ascuțit al spadei sale într-o poziție pe care nu puteam nici s-o parez, darmite să scap. M-am aruncat atunci asupra sa cu spada întinsă și cu toată greutatea corpului, hotărât să nu mor singur, dacă altfel nu se putea. Am simțit cum oțelul îmi pătrunde în piept, cum totul se întunecă în jurul meu, capul a început să-mi vâjâie și genunchii să mă lase.

POVESTEA SOLEI

Când mi-am venit în simțiri, curând aveam să aflu că nu fusesem jos decât câteva momente, am sărit rapid în picioare căutând cu febrilitate spada. Am găsit-o și am împlântat-o până la mâner în pieptul verde al lui Zad care rămase mort, întins pe mușchiul roșcat ce acoperea fundul anticei mări. În timp ce-mi căpătăm pe deplin conștiința, am descoperit că spada îmi pătrunsese prin stânga pieptului, și trecuse deasupra coastelor undeva spre centru, pentru a ieși apoi pe sub umăr. În timp ce mă aruncasem asupra lui, mă și rotisem puțin, astfel încât spada îmi străpunsese doar mușchii, provocându-mi o rană dureroasă, dar nu mortală.

Mi-am smuls spada din rană, apoi mi-am recuperat-o pe a mea și, întorcând spatele cadavrului oribil m-am îndreptat bolnav, amărât și dezgustat spre căruțele cu anturajul și lucrurile mele. Murmurul aplauzelor marșienilor mă lăsase rece de astă dată.

Sângerând și slăbit m-am dat pe mâna femeilor mele care, obișnuite cu astfel de întâmplări, mi-au oblojit rănilor cu miraculoasele lor alifii și agenți terapeutici ce făceau ca numai loviturile ce aduceau moartea instantaneu să fie fatale. O șansă cât de mică îi era suficientă femeii marșiene pentru ca moartea să dea un pas înapoi. Curând mă „cârpiseră” în așa fel încât, în afara unei slăbiciuni datorate pierderii de sânge și a unei ușoare dureri în jurul rănii, n-am suferit prea mari neplăceri din pricina acestei lovituri care, pe Pământ, m-ar fi ținut la pat multe zile.

Imediat ce își terminaseră treaba, m-am grăbit spre căruța lui Dejah Thoris, unde am găsit-o pe biata Sola cu pieptul plin de bandaje. Aparent scăpase ușor din confruntarea cu Sarkoja

al cărui pumnal părea că se izbise de unul din ornamentele metalice ale pieptului și-i provocase doar o rană ușoară.

Dejah Thoris stătea întinsă pe blănurile ei și trupul îi era răvășit de suspine. Nu remarcase prezența mea și nici nu mă auzise vorbind cu Sola care stătea la o anumită distanță de vehicul.

— Este cumva rănită? am întrebat-o pe Sola arătând spre ea printr-o înclinare a capului.

— Nu, mi-a răspuns, crede că ești mort.

— Și pisicii bunicii ei nu mai are cine să-i lustruiască dinții? am glumit zâmbind.

— Cred că o judeci greșit, John Carter, spuse Sola. Nu înțeleg prea bine nici felul ei de a fi, nici pe al tău, dar sunt sigură că nepoata a zece mii de jeddaki n-ar boci astfel moartea cuiva pe care-l consideră inferior ci, mai degrabă, e vorba de cineva care ocupă locul cel mai important prin afecțiunea ce-i poartă. Face parte dintr-o rasă mândră, dar sunt și oameni drepți, ca toți barsoomienii; probabil, însă, ai rănit-o foarte tare sau i-ai greșit grav dacă acum, deși nu-ți mai admite existența printre vii, îți plânge moartea. Lacrimile pe figura cuiva reprezintă o imagine extrem de rară pe Barsoom, continuă ea, de aceea îmi este greu să le interpretez. În afara lui Dejah Thoris, am mai văzut doar doi oameni plângând în viața mea; unul plângea de durere, celălalt dintr-o furie nestăpânită. Prima a fost mama mea, cu mulți ani înainte de a fi ucisă, celălalt e Sarkoja, astăzi, și s-a întâmplat când au tras-o de pe mine.

— Mama ta! am exclamat, dar Sola, copile, n-aveai cum să-ți cunoști mama.

— Eu da. Chiar și pe tatăl meu, adăugă ea. Dacă vrei să afli o ciudată poveste nebarsoomiană, vino la noapte la căruță, John Carter, și ai să auzi ceea ce n-am mai spus până acum nimănui. Acum a fost dat semnalul de pornire, așa că trebuie să te duci.

— Am să vin la noapte, Sola, îți promit. Te rog, însă, spune-i lui Dejah Thoris că sunt în viață și sănătos. N-am să forțez nota și să apar din nou în fața ei și te rog să nu afle că i-

am văzut lacrimile. Dacă vrea să vorbească cu mine îi aștept ordinele.

Sola a urcat în căruța aliniată deja, iar eu m-am grăbit spre thoatul meu pentru a galopa spre locul rezervat mie, alături de Tars Tarkis, în spatele convoiului.

În timp ce străbăteam acest peisaj predominant galben, probabil că formam cel mai impresionant și impunător spectacol. Cele 250 căruțe ornate și viu colorate, precedate de o avangardă de aproape 200 războinici călare, aveau în față, la aproape o 100 m. depărtare, căpeteniile așezate câte 5 în rând. Ariergarda și flancurile erau cam la fel constituite, în schimb cei 50 de mastodonți de rezervă, sau animalele de povară, cunoscute și sub numele de zitidari, precum și cei aproape 500 sau 600 de thoai de rezervă ai diferiților

războinici, mășăluiau separat într-un spațiu gol, de formă pătrată, lăsat liber de războinicii călare.

Metalul strălucitor și bijuteriile impresionantelor ornamente ale oamenilor, multiplicat în

harnașamentele zitidarilor și thoatilor, alături de culorile vii ale magnificelor mătăsuri, blănuri sau pene, confereau caravanei o splendoare barbară care ar fi umplut de invidie orice maharajah indian.

Roțile extrem de late ale căruțelor și pernuțele de pe labele animalelor nu produceau niciun sunet pe fundul de mare acoperit cu mușchiul gălbui, astfel că ne deplasam într-o liniște desăvârșită, precum o imensă fantasmagorie. Făceau excepție momentele când liniștea era spartă de răgetul gutural al vreunui zitidar îmboldit sau de țipătul de luptă al

thoaților. Marțienii verzi conversau puțin și atunci, de regulă, în cuvinte monosilabice și pe un ton scăzut, asemeni zgomotului unui tunet îndepărtat.

Traversam o întindere de mușchi fără sfârșit, ce se comprima sub apăsarea roților late sau a picioarelor acoperite cu pernițe, pentru a se ridica la loc în spatele nostru, fără să mai păstreze nici cea mai mică urmă a trecerii noastre. Puteam fi, într-adevăr, spectrele unor morți călători pe o mare moartă aparținând unei planete muribunde, dacă cineva s-ar fi luat după sunetele sau semnele pe care le lăsam în urmă. Era primul marș al unui imens corp de oameni și animale pe care-l văzusem vreodată și care să nu ridice praf sau să lase urme. Pe Marte nu există praf decât în lunile de iarnă și numai în zonele cultivate și, chiar și atunci, lipsa unor curenți de aer importanți îl fac aproape de neobservat.

În noaptea aceea am poposit la poalele unui deal unde ajunsesem în două zile și care marca țărmurile sudice ale acestei mări deosebite. Animalele nu se adăpaseră de două zile, de altfel nu băuseră apă de aproape două luni, la scurtă vreme după ce părăsiseră Tharkul, dar, așa cum îmi explicase Tars Tharkas, aveau nevoie de apă puțină și de fapt puteau trăi la nesfârșit numai cu mușchiul ce acoperea planeta și care, mi s-a spus, conținea suficientă umezeală pentru a satisface nevoile minime ale animalelor. După ce mi-am sfârșit cina compusă dintr-un aliment de forma brânzei și din lapte vegetal, am căutat-o pe Sola pe care am găsit-o lucrând, luminată de o torță, la hamurile lui Tars Tharkas. Mă privise apropiindu-mă și figura i se luminase de plăcere, în semn de bun venit.

— Mă bucur că ai revenit, spuse. Dejah Thoris doarme, iar eu mă simt singură. Semenilor mei nu le pasă de mine, John Carter; sunt diferită de ei. Este o soartă tristă că trebuie să-mi trăiesc viața printre ei și adesea mi-am dorit să fi fost și eu o adevărată femeie verde, lipsită de dragoste și speranță; am cunoscut, însă, dragostea și acum sunt pierdută. Ți-am promis că am să-ți spun povestea mea, sau, mai degrabă, povestea părinților mei. Din ceea ce am învățat de la tine despre

semenii tăi, sunt convinsă că nu-ți va părea atât de stranie, dar printre marțienii verzi nu are egal nici în memoria celui mai bătrân dintre Tharki și nici legendele nu pomenesc cazuri similare.

Mama mea avea o constituție delicată, de fapt prea mică pentru a i se acorda responsabilitățile maternității, precum știi, căpeteniile noastre preferă mărimea. Era, de asemenea, mai puțin crudă și rece decât majoritatea femeilor verzi marțiene, nu-i prea păsa de societatea lor și adesea rățăcea singură pe străzile pustii din Thark sau se culca printre florile sălbatice ce acopereau dealurile din apropiere, lăsându-se purtată de gânduri și hrănind dorințe pe care numai eu, dintre toate femeile tharkiene de astăzi, aș fi în stare să le înțeleg.

Acolo, printre dealuri, a întâlnit un tânăr războinic a cărui datorie era să păzească o turmă de zitidari și thoai, ce pășteau pe acolo, să nu se depărteze. La început au vorbit de lucruri ce interesau comunitatea din Thark, treptat, însă, pe măsură ce se întâlneau tot mai des, simțeau tot mai evident faptul că nu din întâmplare, au început să vorbească despre ei, despre ceea ce le place, despre ambiții și speranțe. Avea încredere în el și îi mărturisise că-i repugnau teribil semenii săi din pricina cruzimii lor, din cauza acelor vieți lipsite de dragoste, pe care trebuiau să le ducă. Apoi așteptase ca de pe buzele lui reci să se dezlănțuie protestul vehement; el, însă, o luase în brațe și o sărutase.

Au ținut tănuită dragostea lor timp de 6 ani. Ea, mama mea, aparținea anturajului marelui Tal Hajus, în timp ce iubitul ei era un simplu războinic ce-și purta numai metalul său. Dacă această abatere de la tradiția tharkiană ar fi fost descoperită, amândoi ar fi fost condamnați să-l înfrunte în marea arenă pe Tal Hajus și hoardele lui reunite.

Oul din care m-am născut a fost ascuns sub un vas mare de sticlă, pe cel mai înalt și inaccesibil dintre turnurile parțial ruinate ale vechiului Thark. În cei 5 ani necesari procesului de incubare, mama îl vizitase anual. Nu îndrăznea să vină mai des pentru că datorită acestei taine în care trăia, îi era teamă să nu fie supravegheată. În acea perioadă, tatăl meu se

distinsese ca războinic și luase metalul multor căpetenii. Dragostea lui pentru mama mea nu scăzuse și singura sa ambiție în viață era să ajungă într-o asemenea poziție socială încât să poată smulge metalul chiar de pe însuși Tal Hajus și atunci, devenind conducătorul tharkienilor, să poată să o ceară în anturajul său, iar prin puterea poziției sale să poată proteja copilul care, altfel, dacă adevărul ar fi fost aflat, ar fi fost omorât.

Era un vis nebunesc să lupte pentru metalul lui Taj Hajus în numai 5 ani, dar avansul său se dovedi rapid și curând ajunsese în consiliul tharkienilor. Într-o bună zi, norocul nu le-a mai surâs, în sensul că el n-a ajuns la timp să-și salveze odrasla. Fusese trimis într-o expediție îndelungată spre sudul acoperit de gheață spre a se război cu locuitorii de acolo și a le lua blănurile; acestea sunt obiceiurile barsoomienilor verzi - nu se ostenesc să muncească pentru a avea ceea ce pot obține prin lupte de la alții.

Fusese plecat 4 ani și când se întorsese aveam deja 3 ani. La aproape 1 an de la plecarea sa și scurt timp înainte de întoarcerea unei expediții ce plecase să aducă odraslele din incubatorul comunității, oul meu ajunsese la ecloziune. Mama a continuat să mă țină în vechiul turn și să mă viziteze noaptea pentru a-și revărsa asupra mea dragostea pe care viața comunității ne-o furase la amândouă. Spera, la întoarcerea expediției de la incubator, să mă amestece cu ceilalți copii repartizați suitei lui Tal Hajus și astfel să scape de soarta care ar fi așteptat-o, dacă s-ar fi descoperit marele ei păcat față de vechile tradiții.

M-a învățat foarte devreme limba și obiceiurile semenilor mei și într-o noapte mi-a spus povestea pe care ți-am spus-o și eu până la acest punct. Insistase asupra păstrării secretului absolut și a unei precauții speciale, după ce m-ar fi amestecat cu ceilalți copii, pentru a nu le permite să-și dea seama că eram mai avansată ca educație decât ei, sau prin vreun semn oarecare să divulg în prezența celorlalți, afecțiunea pentru ea și faptul că-mi cunosc tatăl; apoi m-a tras aproape și mi-a șoptit la ureche numele tatălui meu.

Atunci un fulger a luminat întunericul din camera turnului și am văzut-o în picioare pe Sarkoja cum o fixa pe mama într-o frenezie a disprețului și bucuriei nestăvilite ce se citeau ușor în ochii ei strălucitori și răi. Torentul de ură și injurii ce-l revărsase atunci asupra mamei mele îmi înghețase inima în piept. Se părea că auzise toată povestea și că bănuise ceva suspect în lungile absențe nocturne ale mamei mele ce dispărea din apartamentele sale, altfel nu se explica prezența ei acolo în noaptea aceea fatală.

Un singur lucru nu auzise, și nici nu-l știa, numele șoptit al tatălui meu. Acest fapt devenea tot mai evident din cererile repetate adresate mamei de a divulga numele partenerului său în păcat. Eram încredințată că niciun fel de injurie sau amenințare nu i l-ar fi putut smulge dar, pentru a mă feri pe mine de torturi inutile, mințise că numai ea îl știa și că nu-l va spune nici măcar copilului ei.

După alte imprecății, Sarkoja se grăbise să raporteze lui Tal Hajus descoperirea ei și, după ce plecase, mama mă învelise în așternuturile sale de noapte, astfel încât să nu fiu remarcată cu ușurință, am coborât în stradă și am fugit cât am putut de repede spre marginea orașului, în direcția care ducea spre Sud spre bărbatul a cărei protecție n-o mai putea cere, dar al cărui chip dorea să-l mai vadă o dată înainte de a muri.

În timp ce ne apropiam de extremitatea sudică a orașului, auzisem un sunet ce venea dinspre câmpia acoperită de mușchi, din direcția singurei treceri printre dealuri care ajungea în oraș, o trecătoare prin care erau nevoite să meargă toate caravanele, indiferent dacă veneau din Nord, Sud, Est sau Vest. Sunetele auzite proveneau de la țipetele thoaiților sau răgetele guturale ale zitidarilor, dar și de la zăngănitul armelor, semn că se apropia un corp de războinici. Cel dintâi gând al ei fusese acela că tatăl meu se întorcea din expediția, dar viclenia tharkiană o împiedicase să se îndrepte direct și precipitat spre el.

Retrăgându-ne sub un prag umbrat, am așteptat sosirea caravanei care nu întârziase să-și facă apariția pe stradă și să-

și desfacă formația de la un zid la altul al clădirilor. După ce ariergarda procesiunii trecuse de noi, cea de-a doua lună țâșnise peste acoperișuri, luminând scena în toată splendoarea luminii sale strălucitoare. Mama se retrăsese și mai mult în umbra protectoare și de acolo observă că expediția nu era cea a tatălui meu, ci se întorsese caravana care aducea copiii tharkieni. Planul îl întocmise pe loc și cum o căruță imensă tocmai trecuse foarte aproape de locul nostru, se urcă cu agilitate prin spatele ei și, cuibărindu-se într-un loc retras, mă strânse cu frenezie la piept.

Știa, ceea ce eu atunci nu știam, că niciodată după acea noapte nu mă va mai strânge la piept și poate nici măcar nu ne vom mai putea privi una pe alta. În confuzia din piața orașului mă amestecase cu ceilalți copii al căror paznici din timpul călătoriei fuseseră absolviți de responsabilitatea lor. Am fost adunați cu toții într-o sală mare, hrăniți de femei care nu acompaniaseră expediția, iar a doua zi fusesem împărțiți între suitele diferitelor căpetenii.

Nu mi-am mai văzut mama după noaptea aceea. Fusesse închisă de Tal Hajus și cu toate eforturile acestuia, inclusiv cele mai oribile și odioase torturi, nu reușise să-i smulgă de pe buze numele tatălui meu; se păstrase neînduplecată și loială și murise în hohotele de râs ale lui Tal Hajus și ale căpeteniilor sale în timpul unor torturi îngrozitoare.

Am auzit după aceea că le spusese că mă omorâse pentru a mă salva de soarta care m-ar fi așteptat dacă aș fi căzut în mâinile lor și că îmi aruncase trupul la maimuțele albe. Singură, Sarkoja se îndoise de lucrul acesta și, presupun, că și astăzi are dubii în privința originii mele, dar nu îndrăznește să mă deconspire pentru că bănuiește, sunt sigură de asta, care este identitatea tatălui meu.

Când s-a întors din expediție și a aflat din gura lui Tal Hajus de soarta mamei mele, eram și eu de față, dar nici măcar tremurul ușor a vreunui mușchi nu i-a trădat emoția; numai că n-a râs când Tal Hajus îi descria vesel agonia. Din acel moment a devenit cel mai crud dintre cei cruzi, și aștept ziua când își va atinge țelul ambiției sale și va simți cadavrul

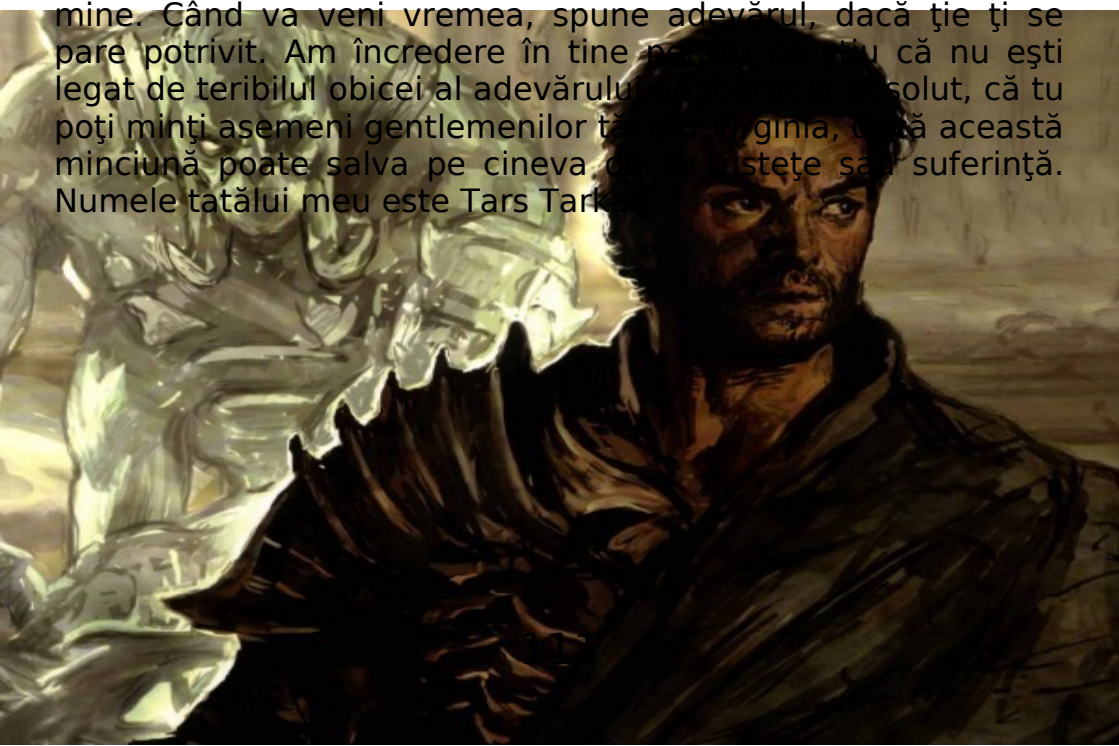
lui Tal Hajus sub picior. Sunt tot atât de sigură că așteaptă șansa de a-și duce la bun sfârșit această teribilă răzbunare, și că marea sa iubire îi este la fel de puternică în piept ca atunci când îl transfigurase, cu patruzeci de ani în urmă, cum sunt sigură că acum stăm pe țărmul unui fost ocean, iar oamenii cumsecade dorm, John Carter.

— Și tatăl tău este cu noi, acum?

— Da, îmi răspunse, dar nu știe cine sunt și nici cine mi-a trădat mama lui Tal Hajus. Numai eu știu numele tatălui meu și numai eu și Tal Hajus știm că Sarkoja a pricinuit tortura și moartea iubitei sale.

Am rămas tăcuți pentru câțeva vreme; ea drapându-se în gândurile triste ale teribilului trecut, iar eu gândindu-mă cu milă la bieteile creaturi condamnate de niște obiceiuri fără sens la o viață fără iubire, o viață de cruzime și ură. În cele din urmă ea, rupse tăcerea.

— John Carter, dacă vreodată un om adevărat va încălzi floarea rece și moartă a Barsoomului, tu vei fi acela. Știu că pot avea încredere în tine și că dezvăluindu-ți numele tatălui meu, fără nicio condiție, într-o bună zi acest lucru te-ar putea ajuta atât pe tine, dar poate și pe el, pe Dejah Thoris sau pe mine. Când va veni vremea, spune adevărul, dacă ție ți se pare potrivit. Am încredere în tine pentru că știu că nu ești legat de teribilul obicei al adevărului în Barsoom. E absolut, că tu poți minți asemeni gentlemanilor tăi din Virginia, că această minciună poate salva pe cineva de o dură suferință. Numele tatălui meu este Tars Tarkai.

PLĂNUIM EVADAREA

Restul drumului până la Thark s-a desfășurat fără alte evenimente deosebite. Călătoream de douăzeci de zile, străbătusem două mări secate și trecusem pe lângă numeroase orașe în ruină, majoritatea mai mici decât Korad. De două ori traversasem faimoasele căi de apă marțiene sau așa-zisele canale, după cum le-au botezat astronomii de pe Pământ. Când ne apropiam de ele, trimiteam mult înainte un războinic cu o lunetă foarte puternică și dacă nu zărea vreo armată mai mare de-a marțienilor roșii, avansam cât mai mult posibil, apoi poposeam până la căderea nopții.

Numai pe întuneric ne apropiam de zonele cultivate și, localizând unul din drumurile extrem de largi, ce traversau zona la intervale regulate, ne strecuram în liniște de-a lungul lui pe partea cealaltă. Ne trebuiseră mai mult de cinci ore să facem o astfel de traversare, fără nicio oprire, pentru primul canal, iar pentru celălalt, aproape întreaga noapte, părăsind aceste câmpuri înconjurate de ziduri înalte o dată cu răsăritul soarelui.

Cum traversasem pe întuneric, observasem câte ceva doar în perioadele când apărea luna inferioară care, în graba ei teribilă pe cerul barsoomian, lumina din când în când frânturi de peisaj, scoțând în lumină ziduri, câmpuri și clădiri răzlețe, asemănătoare în aparență cu fermele de pe Pământ. Am văzut mulți pomi, aranjați metodic, unii cu o înălțime enormă, am văzut, de asemenea, animale închise într-un fel de țarcuri care, adulmecând animalele noastre sălbatice, dar și sălbăticate ființe umane, își făceau simțită prezența prin răgete și mugete teribile.

Numai o singură dată observasem o ființă umană și acest lucru se întâmplase la intersecția drumului nostru cu un fel de barieră mare și albă ce taie longitudinal fiecare district, exact prin centru. Poate că adormise la marginea drumului, pentru că atunci când am ajuns în dreptul lui, se ridicase într-un cot și după o singură privire aruncată caravanei care se apropia, sărise în picioare și o rupsesse la fugă înnebunit, escaladând zidurile apropiate cu agilitatea unei pisici. Tharkienii nu-i dăduseră nici cea mai mică atenție, nu erau într-o expediție militară și singurul semn pe care l-am avut că, totuși, îi remarcaseră prezența a fost o grăbire a ritmului de trecere al caravanei spre deșertul ce înconjură zonele cultivate și marca imperiul lui Tal Hajus.

Nu mai vorbisem cu Dejah Thoris, de vreme ce nu-mi trimisese vreun semn că aș fi fost binevenit la căruța ei și mândria mea nebunească mă împiedica să fac orice avans. Întotdeauna am fost de părere că felul în care un bărbat se poartă cu o femeie trebuie să fie în raport direct cu gradul său de curaj față de ceilalți bărbați. Cei slabi și prostălăi aveau adesea mai mult succes în a încânta sexul frumos, în timp ce luptătorul obișnuit cu mii de pericole reale, se ascunde în umbră, asemeni unui copil înspăimântat.

Exact la treizeci de zile de la sosirea mea pe Barsoom, am intrat în anticul oraș Thark de la ai cărui locuitori de mult uitați hoardele acestea de oameni verzi furaseră până și numele. Comunitatea tharcilor număra aproape treizeci de mii de suflete și era împărțită în 25 hoarde. Fiecare hoardă își avea

propriul jed și căpetenii mai mici, dar cu totul erau conduse de Tal

Hajus, Jeddak de Thark. 5 comunități își aveau cartierul general în orașul Thark, celelalte ocupaseră alte orașe părăsite de-a lungul și de-a latul districtului revendicat de Tal Hajus.

Ne făcusem intrarea în marea piață centrală pe la începutul după-amiezii și nu remarcasem vreo manifestare de entuziasm cu ocazia acestei reveniri a expediției. Cei ce ajunseseră să se vadă cu această ocazie, pronunțau numele războinicului sau femeii respective în maniera lor obișnuită de salut, dar când se răspândise vestea că aduceau și doi captivi, interesul spori considerabil, iar eu și Dejah Thoris devenirăm repede centrul lor de interes.

Imediat după sosire am fost repartizați în apartamentele noastre și restul zilei am petrecut-o cu aranjatul în noile condiții. Locuința mea era pe o stradă ce conducea spre piața centrală dinspre Sud, marea arteră pe care mășăluisem de la intrarea în oraș. Era așezată la capătul unui scuar și întreaga clădire îmi aparținea. Aceeași arhitectură grandioasă, remarcată ca o caracteristică și în orașul Korad, era prezentă și aici, dar la o scară mai mare și mai bogată, dacă se poate face o asemenea comparație. Apartamentele mele ar fi fost potrivite pentru găzduirea celor mai mari împărați de pe

Pământ, dar aceste creaturi ciudate nu apreciau decât dimensiunile clădirilor și enormitatea camerelor; cu cât o clădire era mai mare, cu atât era mai râvnită. În acest sens, Tal Hajus ocupa ceea ce trebuie să fi fost o enormă clădire publică, cea mai impunătoare din oraș, deși complet nepotrivită pentru locuit. A doua ca mărime fusese rezervată lui Lorquas Ptomel, următoarea jedului situat imediat sub el și tot așa, până la sfârșitul listei celor cinci jedi. Războinicii ocupau aceleași clădiri repartizate căpeteniilor din suita cărora făceau parte; dacă preferau, însă, puteau alege drept adăpost oricare dintre miile de clădiri nelocuite din propriul lor cartier, pentru că fiecărei comunități îi era repartizată o anumită zonă a orașului. Alegerea clădirilor trebuia să se facă în raport cu aceste împărțiri, doar jedii făceau excepție pentru că ei trebuiau să locuiască în edificiile cu fronton din piața centrală.

Până ce mi-am pus casa în ordine sau, mai degrabă, am crezut că am făcut-o, soarele se apropiase de asfințit, așa că m-am grăbit s-o caut pe Sola și cartierul său pentru că eram hotărât să-i vorbesc lui Dejah Thoris și să încerc s-o conving de necesitatea unui fel de armistițiu până puteam găsi ceva care să o ajute să evadeze. Căutasem zadarnic până ce marele disc roșu al soarelui dispăruse în spatele orizontului și abia atunci am zărit capul urât al lui Woola la una dintre ferestrele etajului al doilea al unei clădiri situate pe partea opusă a străzii unde se afla și locuința mea, dar mult mai aproape de piață.

Fără să mai aștept vreo altă invitație, am pătruns, pe sub arcada scării ce conducea la etajul doi, într-o cameră imensă ce da spre fațada clădirii și am fost primit cu frenezie de Woola care se aruncase pur și simplu peste mine, gata, gata să mă trântască la pământ. Bietul de el era atât de bucuros să mă vadă, încât îmi făcea impresia că vrea să mă devoreze, așa cum mă privea cu fața lui dominată de gura despicată de la o ureche la alta care dezvelea cele trei rânduri de colți într-un zâmbet de drăcușor.

Liniștindu-l cu vorbe de comandă și mângâieri, am căutat-o din priviri, prin întunericul ce se apropia, pe Dejah Thoris, și cum n-am zărit-o, i-am strigat numele. Răspunsul a venit ca un murmur din cel mai îndepărtat colț al apartamentului și, după câteva mici salturi, eram lângă un vechi fotoliu din lemn gravat, unde am găsit-o cuibărită printre mătăsuri și blănuri. În timp ce așteptam să se ridice în picioare, mă privi drept în față și spuse:

— Ce dorește tharkul Dotar Sojat de la Dejah Thoris, captiva sa?

— Dejah Thoris, nu știu cum am reușit să te supăr. Era mult prea departe de mine gândul de a răni sau ofensa tocmai pe cea pe care doream s-o protejez și să o consolez. Crezi ce vrei, dar faptul de a-ți cere să mă ajuți să-ți aranjez evadarea, dacă acest lucru este posibil, nu este o rugămintă, ci o comandă. Când vei fi din nou în siguranță la curtea tatălui tău, ai să procedezi cu mine cum vei voi, dar de acum înainte până în acea zi, eu îți sunt stăpânul căruia trebuie să i te supui și pe care trebuie să-l ajuți.

M-a privit lung, afectată și am crezut că s-a mai înmuiat puțin.

— Îți înțeleg vorbele, Dotar Sojat, răspunse ea, dar pe tine nu te înțeleg. Ești un amestec ciudat de copil și bărbat, de brută și nobil. Sper doar să-ți pot citi inima.

— Privește la picioarele tale, Dejah Thoris zace acolo unde ai părăsit-o în noaptea aceea la Korad, și unde va bate neîncetat pentru tine până ce moartea o va liniști.

Se apropie un pas și își întinse brațele într-un gest ciudat de căutare.

— Ce vrei să spui, John Carter? șopti ea. Ce vrei să-mi ceri?

— Vreau să-ți cer ceea ce mi-am promis mie însumi că n-am să-ți spun, cel puțin atâta timp cât vei mai rămâne captivă printre oamenii verzi, iar după atitudinea ta din ultimele douăzeci de zile, niciodată. Vreau să-ți mărturisesc, Dejah Thoris, că mă angajez cu trup și suflet în serviciul tău ca să lupt și să mor pentru tine. Un singur lucru îți cer în schimb, să nu faci niciun semn, fie de aprobare sau de respingere în fața

vorbelor mele. Până când nu te vei afla în siguranță printre ai tăi, orice sentimente ai avea față de mine nu trebuie îndulcite de gratitudine, pentru că tot ceea ce voi face pentru tine se va datora numai egoismului meu de a fi în preajma ta cât mai mult.

— Îți respect dorințele, John Carter, pentru că înțeleg motivele care le-au dat naștere, și îți accept serviciile la fel de bucuroasă cum mă voi supune autorității tale; cuvântul tău va fi lege. De două ori m-am înșelat în gândurile mele asupra ta și din nou îți cer iertare...

Conversația aceasta precipitată fu întreruptă brusc de intrarea lui Sola ce părea foarte agitată, căci își pierduse obișnuitul ei calm și stăpânirea de sine.

— Oribila Sarkoja s-a înfățișat înaintea lui Tal Hajus, spuse ea pe nerăsuflăte, și din câte am auzit în piață, nu mai este nicio speranță pentru niciunul dintre voi.

— Ce spun? se interesă Dejah Thoris.

— Că tu vei fi aruncată la calotii (câini) sălbatici, în marea arenă, imediat ce hoardele se vor fi adunat pentru jocurile anuale.

— Sola, am intervenit eu, tu ești o tharkiană, dar le urăști și detești obiceiurile la fel de mult ca și noi. Vrei să fii alături de noi într-un efort suprem de a scăpa? Sunt sigur că Dejah Thoris îți poate oferi găzduire și protecție printre ai săi și soarta nu-ți va fi mai rea printre ei decât ți-a fost și-ți este aici.

— Da, Sola, mă susținu entuziastă Dejah Thoris, vino cu noi. Vei trăi mai bine printre oamenii roșii din Helium decât ești tratată aici și îți promit nu numai găzduire printre noi, dar și dragostea și afecțiunea după care tânjește ființa ta și care-ți sunt refuzate de obiceiurile rasei tale. Vino cu noi, Sola; putem pleca și fără tine, dar gândește-te ce soartă te așteaptă dacă ei consideră că ne-ai ajutat să fugim. Știu că până și această amenințare nu te va împiedica să ne ajuți, dar te dorim alături, am vrea să vii cu noi într-un ținut al luminii și bucuriei, printre oameni ce cunosc dragostea, simpatia și recunoștința. Spune-mi că vrei, Sola; spune-mi că vei veni.

— Marele canal ce duce la Helium este la mai puțin de optzeci de kilometri spre Sud, murmură ea mai mult pentru ea; un thoat rapid ar putea ajunge acolo în aproape trei ore; apoi până la Helium mai sunt 800 km., majoritatea drumului trecând prin regiuni foarte puțin populate. Vor afla și ne vor urmări. Am putea să ne ascundem o vreme printre copacii uriași, dar șansele de a scăpa sunt, într-adevăr, mici. Ne vor urmări chiar până la porțile Heliumului și vor lua multe vieți cu fiecare pas; nu-i cunoașteți de ce sunt în stare.

— Nu există o altă cale de a ajunge la Helium? am întrebat. N-ai putea să-mi desenezi o hartă aproximativă a ținuturilor pe care trebuie să le traversăm, Dejah Thoris?

— Ba da, îmi răspunse și, luând un diamant din păr, îmi desenă pe marmura pardoselii prima hartă a Barsoomului pe care o văzusem vreodată. Era împânzită în toate direcțiile de linii lungi și drepte, uneori mergând paralel, alteori înaintând spre mari zone circulare. Liniile, explicase ea, reprezentau canalele, cercurile, orașele, unul foarte departe în Nord-Vest fiind Helium. Erau și altele mai aproape, dar spunea că se teme să intre în multe dintre ele pentru că nu aveau o atitudine prietenească față de Helium.

În cele din urmă, după ce studiasem cu atenție harta, în lumina lunii ce inunda camera în clipa aceea, am indicat un canal spre nord, ce părea că duce la Helium și am întrebat

— Asta nu străbate teritoriile tatălui tău?

— Ba da, dar este la aproape 300 km. la Nord de noi; este canalul pe care l-am traversat în drumul nostru spre Thark.

— Nu vor bănuî că am ales acest canal îndepărtat, am răspuns și de aceea cred că este cea mai bună cale pentru scăpare.

Sola fusese de acord cu mine și ne hotărâsem să părăsim Tharkul chiar în noaptea aceea, de fapt imediat ce aş fi reuşit să-mi găsesc și să-mi înham thoatii. Sola avea să călărească pe unul dintre ei, iar eu și Dejah Thoris pe celălalt, fiecare dintre noi urmând să care suficientă hrană și lichide pentru a ne ajunge cel puțin două zile, de vreme ce animalele nu puteau fi zorite mai mult pe o distanță atât de lungă.

I-am indicat lui Sola să plece împreună cu Dejah Thoris, pe străzi mai puțin frecventate, până la granița de Sud a orașului de unde urma să le iau eu cu thoții mei, cât mai repede posibil. Apoi, lăsându-le să adune atâta mâncare, mătase și blănuri câte li se păreau necesare, m-am strecurat spre partea din spate a primului etaj, am intrat în curtea interioară, unde animalele noastre se foiau fără-ncetare, ca și cum acesta ar fi fost obiceiul înainte de a se liniști peste noapte.

La umbra clădirilor, adăpostite de lumina lunilor marțiene, se frământau marile turme de thoți și zitidari, ultimii slobozind răgete guturale, primii mugind din când în când, ceea ce arăta starea de permanentă furie în care-și duceau existența. Dată fiind absența oamenilor erau mai liniștite, dar în momentul în care îmi adulmecaseră prezența, își pierdură calmul din nou, iar zgomotul pe care-l făceau de obicei creștea în intensitate. Era foarte riscant să intri în padocul acestor thoți, singur și în plină noapte, mai întâi că neliniștea lor sporită ar fi putut alerta războinicii din împrejurimi, apoi, pentru că și din cel mai neînsemnat motiv, dacă nu fără motiv, vreunul din animale s-ar fi putut arunca asupra mea.

Neavând nici cel mai mic interes să le trezesc furia, mai ales într-o noapte ca asta, când totul depindea de arta de a păstra un secret și de rapiditatea mișcării, am urmat umbra clădirilor, pregătit ca la cel mai mic pericol să sar la adăpostul celei mai apropiate intrări sau ferestre. Astfel, am ajuns în liniște până la marile porți ce dădeau în strada din spatele curții interioare și, în timp ce mă îndreptam spre ele, mi-am chemat aproape în șoaptă cele două animale. Nu pot spune cât de mult i-am mulțumit providenței, care-mi dăduse înțelepciunea de a câștiga dragostea și încrederea acestor animale stupide, văzând cum dinspre colțul opus al curții își fac loc spre mine prin masa imensă de carne vie și mișcătoare.

Se apropiaseră și își frecau boturile de corpul meu în așteptarea bucăților de hrană cu care le obișnuisem ca recompensă. Am deschis porțile și le-am ordonat celor două animale să iasă, apoi, strecurându-mă și eu după ele, am

închis la loc. Nu le-am încălecat acolo, ci le-am condus cât am putut mai în liniște, la umbra clădirilor și pe străzi lăturalnice, până la locul unde mă înțelesesem să le întâlnesc pe Sola și Dejah Thoris. Asemenea unor stafii, ne-am strecurat pe străzile tăcute și numai când ne apropiasem de marginea orașului, m-am mai relaxat puțin. Eram convins că Sola și Dejah Thoris nu vor avea dificultăți să ajungă nevăzute la punctul nostru de întâlnire, dar nu și în ceea ce mă privea, de vreme ce nu era un lucru obișnuit pentru un războinic să părăsească un oraș după căderea întunericului; nu avea unde să se ducă decât într-o călătorie lungă.

Ajunsesem în siguranță la punctul de întâlnire și, cum Sola și Dejah Thoris nu erau acolo, mi-am condus animalele în holul de intrare al unei clădiri impunătoare. Presupunând că una sau alta dintre celelalte femei din anturajul lor veniseră să-i vorbească lui Sola, amânându-i astfel plecarea, n-am intrat la bănuieli decât după ce se scursese aproape o oră și nu aveam niciun semn de la ele; după o altă jumătate de oră, am devenit cu adevărat neliniștit. Apoi liniștea nopții fu spartă de apropierea unui grup care, după zgomotul pe care-l făceau, numai fugari furișându-se spre libertate nu păreau să fie. Curând ajunse în dreptul meu și, din umbra intrării în care mă refugiasem, am zărit câțiva războinici călare, iar frânturile de cuvinte pe care le-am auzit mi-au înghețat inima de spaimă.

— Probabil c-au aranjat să se întâlnească în afara orașului și deci... a fost tot ce-am auzit când au trecut prin dreptul meu, dar îmi era de ajuns.

Planul nostru fusese descoperit, iar șansa de a mai scăpa acum devenise extrem de redusă. Speranța mea era să mă pot întoarce în siguranță până la cartierul lui Dejah Thoris pentru a afla ceva de soarta ei, dar cum să fac asta cu cei doi monștri pe capul meu, mai ales acum când, probabil, tot orașul știa de încercarea mea.

Brusc îmi venise o idee și bazându-mă pe felul în care erau construite aceste clădiri ale vechilor orașe marțiene, fiecare cvartal închizând la mijloc o curte interioară, mi-am croit drum prin camerele întunecoase chemându-mi animalele după

mine. Uneori aveau greutate în a trece peste vreun prag, dar cum clădirile ce dădeau spre piața centrală erau toate proiectate la o scară magnifică, fuseseră în stare să le străbată și să ajungem în cele din urmă în curtea interioară, unde am găsit ceea ce mă așteptam, covorul vegetal obișnuit, asemănător mușchiului, ce le putea oferi hrană până reușeam să le duc din nou de unde le luasem. Eram convins că nu ar fi fost mai liniștite și mai mulțumite în altă parte și că șansa de a fi descoperiți acolo era extrem de redusă, oamenii verzi evitând asemenea locuri din pricina unicului lucru de care le era teamă cu adevărat - marile maimuțe albe de pe Barsoom.

Dezlegându-le șeile, le-am ascuns în spatele ușilor prin care intrasem în această curte interioară, apoi, părăsindu-le acolo, am traversat curtea spre frontonul interior al clădirii, iar de acolo până la strada din fața acesteia. Am așteptat în prag până ce m-am asigurat că nimeni nu se apropie, am traversat-o rapid și, prin prima poartă de pe latura opusă, am intrat în altă curte interioară. Astfel am străbătut curte după curte cu șanse mici de a fi descoperit numai atunci când traversam străzile și am ajuns în siguranță în curtea din spatele clădirii lui Dejah Thoris.

Evident, acolo am găsit animalele războinicilor care erau cazați în clădirile adiacente, dar și războinicii însăși, după cum mă și așteptasem; din fericire aveam, însă, și o altă metodă de a pătrunde la etajul superior unde aş fi putut s-o găsesc pe Dejah Thoris. După o scurtă apreciere a clădirii pe care o ocupa, deoarece n-o mai văzusem dinspre curtea inferioară, mi-am folosit puterea și agilitatea sărind la al doilea nivel prin ceea ce credeam că este fereastra din spate a apartamentelor sale. M-am îndreptat spre partea frontală a clădiri și, numai când era gata să intru în apartamentul său, mi-am dat seama, după voci, că este ocupat.

Nu m-am repezit orbește înăuntru ci am așteptat să aud dacă era vorba de Dejah Thoris și puteam să mă aventurez în siguranță. Mi-am dat seama imediat cât de norocos fusesem să iau asemenea precauții, pentru că vorbele de bărbați pe care le auzeam erau joase și guturale, iar înțelesul lor îmi

oferise un avertisment salvator. Cel ce vorbea era o căpetenie ce dădea ordine războinicilor săi.

— Iar când se va întoarce în această cameră, spunea el, așa cum, cu siguranță, că se va întâmpla când va vedea că nu s-au întâlnit la marginea orașului, voi patru vă repeziți pe el și-l dezarmați. Va fi nevoie de forța voastră reunită pentru acest lucru, dacă sunt corecte rapoartele cu care s-au întors de la Korad. După ce îl legați bine, aduceți-l în beciul de sub cartierul Jedacului și puneți-l în lanțuri sigure pentru ca să-l poată vizita în voie Tal Hajus. Nu-i permiteți să vorbească cu nimeni și nici altora să intre în acest apartament înainte de a sosi el. Nu este niciun pericol ca fata să se întoarcă pentru că de acum este în siguranță în mâinile lui Tal Hajus și e posibil ca doar strămoșii ei să mai aibă milă de ea; măreața Sarkoja și-a făcut din nou datoria. Eu plec, dar să știți că, dacă nu reușiți să-l capturați când o să vină, cadavrele voastre vor ajunge în apele reci ale lui Iss.

COSTISITOAREA RECUCERIRE A CAPTURII

După ce termină de vorbit, se îndreptă să părăsească apartamentul prin ușa la care nu mai aveam ce să ascult. Auzisem destule pentru a-mi umple sufletul de groază și, strecurându-mă tiptil, m-am retras în curtea de unde venisem. Îmi reformulasem pe loc planul de acțiune și, străbătând scuarul și strada alăturată, am ajuns în curtea interioară a lui Tal Hajus.

Apartamentele strălucitor luminate de la primul etaj îmi arătau unde să caut, așa că m-am apropiat de fereastră și am privit înăuntru. Am descoperit rapid că apropierea nu-mi va fi ușoară, așa cum sperasem, pentru că aceste camere ce dădeau în curtea interioară erau ocupate de femei și războinici. Am privit atunci spre etajele superioare și am descoperit că, aparent, cel de-al treilea era nelocuit așa că m-am hotărât să-mi fac intrarea în clădire prin punctul acesta. Nu-mi trebuise decât o clipă pentru ca să ajung la ferestrele de deasupra și să mă strecur la adăpostul camerelor neluminate de acolo.

Din fericire, camera pe care o alesesem era nelocuită și, strecurându-se în coridorul alăturat, am zărit o lumină în apartamentele din față. Ajungând la ceea ce părea o intrare, am descoperit că, de fapt, era o deschidere într-o imensă cameră interioară ce se ridica de la parterul aflat la două etaje sub mine, spre acoperișul sub formă de dom al clădirii, foarte sus deasupra capului meu. Pardoseala acestui imens hol circular era ticsită cu femei, războinici și căpetenii, iar pe o platformă ridicată la marginea ei se lăfăia cea mai hidoasă bestie pe care-mi căzuse vreodată privirea. Avea toate

trăsăturile teribile ale unui războinic verde marțian, răceală, duritate, cruzime, dar accentuate și degenerate de pasiunea animală la care se dedase prea mulți ani. Nu întâlneai nici cea mai mică urma de mândrie sau demnitate pe chipul acela bestial, iar masa lui enormă se răspândise pe platformă, asemeni unei uriașe caracatițe, cele șase membre ale sale accentuând similitudinea într-o manieră extrem de oribilă.

Dar ceea ce-mi înghețase sângele în vine era imaginea lui Dejah Thoris și a lui Sola, stând în picioare în fața lui, dar și privirile perverse cu care uriașii săi ochi bulbucați sorbeau figura ei frumoasă. Vorbea, dar nu auzeam ce spune și nici răspunsurile lui grohăite. Stătea în fața lui cu capul semet ridicat și, chiar de la distanța la care mă aflam puteam să disting pe figura ei disprețul și dezgustul, atunci când își lăsase privirea semeață să-l înfrunte fără pic de teamă. Se dovedea, într-adevăr, fiica mândră a celor o mie de Jeddaki, cu fiecare centimetru din prețiosul și adorabilul său trup, atât de mic și de fragil în comparație cu masivitatea războinicilor ce o înconjurau, dar pe care îi reducea la insignifianță prin măreția ei; era cea mai puternică figură printre ei și sunt convins că simțeau cu toții acest lucru.

În cele din urmă, Tal Hajus făcu un semn să fie lăsat singur cu prizonierii. Treptat, căpeteniile, războinicii și femeile se topiră în umbrele camerelor alăturate, iar Dejah Thoris și Sola rămaseră singure în fața marelui Jeddak de Tharks. O singură căpetenie ezitase înainte de a pleca; îl văzusem stând singur în spatele unei colonade imense, jucându-și nervos degetele pe mânerul spadei sale enorme, iar ochii săi cruzi îl ținteau cu o ură implacabilă pe Tal Hajus. Era Tars Tarkas și îi puteam citi gândurile ce-i întipăriseră pe figură dezgustul, ca pe o carte deschisă. Se gândea la cealaltă femeie ce stătuse cu patruzeci de ani în urmă în fața aceleiași bestii și, dacă aș fi putut să-i șoptesc ceva la ureche în acele clipe, domnia lui Tal Hajus ar fi luat sfârșit; în cele din urmă părăsise sala fără să știe că-și lasă propria fiică la cheremul creaturii pe care o ura atât de mult.

Tal Hajus se ridică în picioare și, pentru că-i anticipasem cu groază intențiile, m-am grăbit spre calea de acces ce ducea șerpuitor la etajele inferioare. Pe drum n-am întâlnit pe nimeni, astfel că am ajuns în sala principală fără să mă observe cineva și m-am ascuns după aceeași coloană pe care Tars Tarkas abia o părăsise. Când ajunsesem acolo Tal Hajus tocmai vorbea.

— Prințesă de Helium, aș putea scoate o sumă frumușică de la ai tăi dacă te-aș înapoia nevătămată, dar asta n-ar valora nici a mia parte din plăcerea de a-ți vedea frumosul chip cum se mistuie în chinurile torturii; a fost stabilit de mult ceea ce-ți promit acum, zece zile de plăcere nu vor fi îndeajuns pentru a-ți arăta dragostea ce o port rasei tale. Teroarea morții tale va bântui visele oamenilor roșii de-a lungul secolelor ce vin; vor tremura în umbra nopților în timp ce părinții le vor povesti cumplita răzbunare a oamenilor verzi, puterea, ura și cruzimea lui Tal Hajus. Dar înaintea torturilor va trebui să fii a mea nu mai mult de o oră și vestea aceasta va ajunge la Tardos Mors, Jeddak de Helium, bunicul tău, pentru a se tăvăli pe pământ în agonia disperării. Măine vor începe torturile, dar în noaptea aceasta îți va dezvălui arta sa, Tal Hajus; vino!

Coborâse de pe podium și o cuprinse brutal de braț, dar abia o atinsese că am și sărit între ei. Țineam în dreapta sabia scurtă și aș fi putut-o înfige în inima putredă, înainte de a-și da seama că este atacat, dar în momentul în care îmi ridicam brațul m-am gândit la Tars Tarkas și cum, în ciuda furiei și urii ce o acumulasem, nu puteam să-i fur plăcerea momentului pentru care trăise și sperase în toți anii aceștia grei, așa că i-am repezit o lovitură sănătoasă de pumn sub bărbie. Fără zgomot, s-a prăbușit la pământ ca și mort.

În aceeași liniște mormântală am luat-o de mână pe Dejah Thoris și, făcându-i lui Sola semn să ne urmeze, ne-am grăbit tiptil spre etajul superior. Tot nevăzuți am ajuns la una dintre ferestrele din spate unde, cu ajutorul curelelor și legăturilor de la harnașamentul personal, am coborât-o în curte întâi pe Sola, apoi pe Dejah Thoris. Am sărit și eu ușor și le-am condus

rapid în jurul curții, ascunși de umbra clădirilor, apoi pe traseul pe care tocmai venisem din zona aceea îndepărtată a orașului.

Odată ajunși la throații mei, în curtea interioară în care îi lăsasem, i-am înșeuat și ne-am grăbit să ajungem spre strada din spate. Urcând-o pe Sola pe unul dintre ei iar pe Dejah Thoris în spatele meu, pe celălalt, am părăsit orașul Thark printre dealurile din Sud.

În loc să înconjurăm orașul spre Nord-Vest și să ne îndreptăm spre cel mai apropiat canal ce se afla atât de aproape de noi, ne-am îndreptat spre Nord-Est prin câmpia de mușchi la capătul căreia, după aproape 350 km. lungi și obositori, se găsea o altă arteră principală ce ducea la Helium.

N-am scos nicio vorbă până ce nu ne-am îndepărtat bine de oraș; auzeam doar suspinele liniștite ale lui Dejah Thoris, care se ținea strâns de mine și își rezemase capul său frumos pe umărul meu.

— Dacă o să reușim, căpetenia mea dragă, datoria Heliumului va fi mai mare decât ar putea vreodată să-ți plătească, iar dacă nu reușim, continuă ea, datoria nu va fi mai mică, deși Helium nu va ști niciodată că tu ai încercat să salvezi ultimul lor vlăstar de la o soartă mai rea decât moartea.

Nu i-am răspuns, în schimb, i-am apăsât ușor, ca s-o liniștesc, degetele atât de delicate, pe care le îndrăgisem atât de mult. Le-am apăsât pe locul unde se țineau strâns de mine și am continuat să mergem așa, în tăcere, peste mușchiul luminat de lună, fiecare cu gândurile lui. În ceea ce mă privea, nu puteam decât să mă bucur că încercasem; având trupul cald al lui Dejah lipit de al meu, cu toate pericolele care ne pândeau, inima îmi cânta de bucurie ca și cum am fi intrat deja pe porțile Heliumului.

Planurile noastre anterioare fuseseră atât de brutal depășite încât acum ne găseam fără hrană și apă și numai eu eram înarmat. De aceea ne zoream animalele cu o viteză care ar fi putut să le revolte înainte de a vedea terminată prima etapă a călătoriei noastre. Am călărit toată noaptea și toată

ziua următoare, cu foarte scurte popasuri. În a doua noapte, atât noi cât și animalele eram complet epuizați așa că ne-am întins pe mușchi și am dormit cinci sau șase ore și numai după aceea ne-am continuat călătoria. Am călătorit toată ziua următoare și când, la sfârșitul ei, n-am zărit în depărtare pomi, semnul marilor canale oriunde pe Barsoom, groaznicul adevăr ne-a copleșit. Ne rătăcisem.

Evident, ne învârteam în cerc, dar în care sens era greu de spus, chiar dacă avusesem deasupra noastră - drept călăuze - ziua, soarele și noaptea, cele două luni și stelele. Oricum nu se zărea nicăieri niciun canal și cu toții eram doborâți de foame, de sete și de oboseală. Departe, la orizont și puțin la dreapta, se distingeau vag primele coline ale unor munți joși. Ne-am hotărât să încercăm să ajungem acolo, în speranța că de pe unul din vârfurile sale am putea zări canalul pierdut. Noaptea căzuse peste noi înainte de a ne atinge țelul și, aproape leșinați de oboseală și slăbiciune, ne-am întins să dormim.

Am fost trezit dimineața devreme de un corp masiv ce se împingea în mine și, deschizând brusc ochii, am dat de fericitul Woola cuibărit alături; bruta credincioasă ne urmărise de-a lungul câmpiei pe care nu lăsasem urme, pentru a ne împărtăși soarta, oricare ar fi fost ea. I-am îmbrățișat gâtul, mi-am lipit obrazul de al lui și nu-mi este rușine că am făcut-o sau că ochii mi s-au umezit de lacrimi, gândindu-mă la dragostea ce mi-o purta. Puțin după aceea se treziseră și Dejah Thoris și Sola și ne hotărâram să pornim imediat pentru a ajunge cât mai repede la poalele dealurilor.

Abia parcursesem un kilometru când am remarcat că thoatul meu începuse să se poticnească și să se clatine într-un mod extrem de jalnic, deși încetasem să-i forțăm peste ritmul normal încă din vremea prânzului zilei care trecuse. Brusc, se înclină pe o parte și se prăbuși violent la pământ. Eu și Dejah Thoris am fost aruncați cât colo pe mușchiul moale și nu ne-am ales nici măcar cu o zgârietură, dar biata creatură era într-o condiție mizerabilă, nici măcar nu se mai putea ridica, chiar și ușurat de greutatea noastră. Sola îmi spusese că, fără-

ndoială, avea să-și revină datorită răcorii și odihnei de peste noapte, așa că m-am hotărât să nu-l ucid, cum aveam intenția, pentru că mi se părea o cruzime să-l părăsim singur acolo să moară de foame și sete. Eliberându-i din harnașamentul pe care l-am așezat alături de el, l-am lăsat în voia soartei și ne-am continuat drumul cum am putut mai bine doar cu un singur thoat. Eu și Sola mergeam pe jos în timp ce Dejah Thoris călare, dar mai mult împotriva dorinței ei. În acest fel abia dacă mai parcursesem vreo doi kilometri, spre dealurile unde speram să ajungem, când Dejah Thoris, datorită poziției avantajoase pe care-o avea pe spinarea thoatului, ne avertiză că văzuse o mare armată de oameni călare ce se strecura printre dealuri, la mai puțin de câțiva kilometri distanță. Am privit împreună cu Sola în direcția indicată și, într-adevăr, deși erau cu greu vizibili din pricina depărtării, totuși, se zăreau câteva sute de războinici călare. Păreau că se îndreaptă spre Sud-Vest, ceea ce însemna că aveau să se îndepărteze de noi.

Fără-ndoială era vorba de războinicii tharkieni, trimiși să ne captureze și răsuflăram ușurați când am remarcat că se îndreaptă într-o poziție opusă. Am tras-o repede pe Dejah Thoris de pe thoat și i-am comandat animalului să se culce la pământ, iar noi trei îi urmarăm imediat exemplul pentru a expune vederii și eventual atenției războinicilor o parte cât mai mică din noi. Îi urmărisem cu privirea cum se scurg prin dreptul trecătoarei pentru a dispărea aproape imediat după o movilă prietenoasă - chiar providențială aș putea spune, de vreme ce, dacă ar fi fost la vedere mai mult timp, șansele de a nu fi descoperiți ar fi scăzut vertiginos. Când ultimul dintre războinici ajunse în deschiderea trecătoarei, se opri pentru o clipă și, spre consternarea noastră, își duse la ochi mica, dar puternica lunetă de câmp și cercetă cu atenție fundul de mare în toate direcțiile. Evident, era vorba de o căpetenie, pentru că, în anumite formații de marș ale oamenilor verzi, se obișnuia ca ei să meargă la urmă. În timp ce luneta se îndrepta spre noi, mi se tăie respirația și stropi de sudoare rece îmi acoperiră corpul. Ajuns cu cercetatul exact pe direcția

noastră, se opri. Tensiunea nervilor depășise limita de rupere și mă-ndoiesc că cineva a putut să respire cât ne-am aflat în atenția lunetei. După o vreme, luneta dispăru și l-am văzut dând o comandă războinicilor ce defilaseră adineaori prin fața noastră. Nu-i așteptase să i se alăture, ci se năpustise spre noi în goana nebună a thoatului său.

Îmi mai rămăsese o șansă minoră și trebuia s-o folosesc rapid. Mi-am dus, deci, ciudata pușcă marțiană la umăr, am expirat și am apăsât butonul ce controla trăgaciul, s-a auzit o explozie ascuțită, semn că proiectilul își atinsese ținta și căpetenia furioasă căzu de pe animalul ce alerga de mînca pămîntul.

Am sărit în picioare și am zorit și thoatul să facă același lucru apoi i-am cerut lui Sola să o ia pe Dejah Thoris călare și să încerce să ajungă la dealuri înainte de apariția războinicilor verzi. Îmi dădeam seama că în ravinele și văile de acolo puteau găsi un adăpost temporar și chiar dacă mureau acolo de foame sau sete, ar fi fost mai bine decât să cadă în ghearele tharkienilor. Le-am dat aproape forțat cele două revolvere ale mele ca pe un neînsemnat mijloc de protecție și poate ca pe un ultim resort de a scăpa de moartea oribilă, dacă ar fi fost capturate din nou. Apoi am ridicat-o pe Dejah Thoris în brațe și am așezat-o pe thoat, în spatele lui Sola, care deja urcase la comanda mea.

— La revedere, prințesa mea, am șoptit, o să ne întâlnim în Helium, ai să vezi. Am scăpat eu și din încercări mai grele, am încheiat, încercând să zâmbesc când mințeam.

— Cum, strigă ea, nu vii cu noi?

— Cum aș putea, Dejah Thoris? Cineva trebuie să-i țină în loc pentru o vreme și pot să le scap mai ușor decât dacă am fi toți trei împreună.

Sări vioaie de pe thoat și, încolăcindu-și brațele dragi în jurul gâtului meu, se întoarse spre Sola și spuse solemn.

— Fugi, Sola. Dejah Thoris rămâne să moară cu bărbatul pe care-l iubește.

Acele cuvinte mi-au rămas gravate în inimă și, vai, cât de bucuros aș mai muri de o mie de ori numai să pot să le mai

aud o dată, pentru că atunci n-am putut să rămân mai mult de o clipă în dulcea ei îmbrățișare. Sărutând-o pentru prima oară, am luat-o din nou în brațe și am depus-o la locul ei, în spatele lui Sola și comandându-i acesteia să o țină forțat acolo, pe un ton ce nu mai lăsa loc șovăielii, am lovit thoatul peste coapse, și le-am văzut îndepărtându-se, în timp ce Dejah Thoris încerca să se elibereze din strânsoarea Solei. Când mi-am întors privirile, am zărit deja războinicii verzi apărând de după movilă în căutarea căpeteniei lor. În clipa următoare l-au zărit mai întâi pe el, apoi pe mine, dar abia dacă apucaseră să facă acest lucru că am și început focul din poziția culcat pe burtă. Aveam o sută de gloanțe în magazia puștii și alte o sută în centură așa că am menținut tirul până ce toți războinicii ce-și făcuseră apariția de după movilă erau fie morți fie se retrăgeau la adăpostul acesteia.

Din păcate, pauza a fost de scurtă durată, pentru că foarte curând întreaga armată, numărând aproape o mie de oameni, și-a făcut apariția într-un galop nebun în direcția mea. Am tras până am terminat muniția, apoi, dându-mi seama dintr-o privire că Dejah Thoris și Sola dispăruseră pe după coline, mi-am aruncat arma inutilă și m-am retras în direcția opusă celei pe care o apucaseră ele. Dacă acei marșienii nu avuseseră prilejul să asiste la un spectacol de sărituri, ei bine, el le-a fost oferit acelor războinici uimiți, în acea zi de mult apusă, gratuit, pentru că, în timp ce îi conduceam cât mai departe de Dejah Thoris, îi țineam ocupați cu prinderea mea. Galopaseră sălbatic după mine până ce, alunecându-mi piciorul pe o bucată de cuarț, m-am dezechilibrat și m-am rostogolit pe pământul acoperit de mușchi. Când am reușit să mă ridic, deja mă ajunseseră, și deși îmi scosesem spada lungă cu intenția de a-mi vinde cât mai scump pielea, n-am reușit să mai fac nimic. Am cedat sub loviturile lor, ce cădeau ca o ploaie torențială; mai întâi am amețit, apoi totul s-a întunecat în jurul meu, pentru ca apoi să alunec printre ei în uitare.

PRIZONIER ÎN WARHOOM

Probabil trecuseră câteva ore până mi-am venit în simțiri și îmi amintesc destul de bine sentimentul de surpriză totală pe care l-am încercat atunci când am înțeles că nu eram mort.

Stăteam întins pe un maldăr de lenjerie pentru dormit din mătase și blănuri, în colțul unui camere mici în care mai erau câțiva războinici, și aplecată asupra mea, zăream o femeie bătrână și urâtă.

În momentul în care am deschis ochii, s-a întors spre unul dintre războinici și a spus:

— Va trăi, O Jed.

— Asta e bine, răspunse cel căruia i se adresase, ridicându-se și apropiindu-se de locul unde mă aflam; ne va oferi un spectacol pe cinste cu prilejul marilor jocuri. Când ochii mi se opriră pe el, mi-am dat seama că nu era Thark pentru că ornamentele și metalul nu aparțineau hoardei sale. Era un exemplar imens, cu semne profunde pe față și pe piept, un colț rupt și o ureche lipsă.

De piept avea atârinate două cranii omenești și atârinate de acestea un număr de mâini umane uscate.

Referința lui la marile jocuri, despre care auzisem atâtea cât timp fusesem printre Tharki, mă convinse că, de fapt, picasem din purgatoriu în iad.

După un alt schimb de cuvinte cu femeia, în care aceasta îl asigură că acum eram în stare să călătoresc, Jedul ordonă să încălescăm și să pornim în urma coloanei principale de războinici.

Am fost legat strâns pe spinarea unui thoat atât de sălbatic și de puțin dresat cum nu mai văzusem, având pe

ambele laturi câte un războinic călare care să-l împiedice să o ia la fugă, și am călărit continuu, în ritm alert, pe urmele coloanei. Rănile nu-mi pricinuiau prea multe dureri, atât de minunate și cu efect rapid se dovedesc alifiile și injecțiile unei femei ce-și exercită astfel puterea terapeutică, atât de iscusite în tratamentul și bandajarea rănilor.

Chiar înainte de căderea nopții, ajunsesem corpul principal de trupe, care abia se oprise pentru un popas. Am fost dus imediat înaintea conducătorului ce se dovedi a fi Jeddakul hoardei Warhoom.

Asemeni Jedului care mă adusese, era puternic însemnat de cicatrice și la fel de ornate, având peste piept o banderolă de care atârnau craniile și mâini uscate de oameni, ceea ce, probabil, era un semn de distincție al marilor căpetenii ale warhoonilor, dar, totodată, indica și teribila lor ferocitate care o depășește, de departe, până și pe cea a tharkienilor.

Jeddakul Bar Comas, relativ mai tânăr, era obiectul unei invidii feroce din partea locotenentului său mai în vârstă, Dak Kova, Jedul care mă capturase, și n-am putut să nu remarc eforturile aproape studiate pe care le făcea să-și înfrunte superiorul.

Omisese, așadar, complet salut oficial în prezența unui Jeddak și, în timp ce mă împingea brutal în fața acestuia, exclamă pe un ton jos și amenințător.

— Am adus o creatură ciudată ce purta metalul unui Thark și care o să-mi facă plăcerea să lupte cu un thoat sălbatic la marile jocuri.

— Va muri sigur, după cum îl consideră de nepotrivit, Bar Comas, Jeddacul tău, răspunse el cu emfază și demnitate.

— Nepotrivit?, strigă Dak Kova. Pe mâinile moarte de la pieptul meu dar, Bar Comas, trebuie să moară. Nicio slăbiciune sentimentală din partea ta nu-l va salva. Vai, de ce a trebuit ca acești Warhooni să nu fie conduși de un adevărat Jeddak, ci de unul cu inima moale ca apa și căruia până și bătrânul Dak Kova ar fi în stare să-i smulgă metalul cu mâinile goale.

Bar Comas își privi pentru o clipă căpetenia obraznică și nesupusă, cu un aer de resemnare trufașă și o ură curajoasă și, fără să scoată vreo armă, sau să strige ceva, se repezi la gâtul defăimătorului.

Nu mi se mai întâmplase până atunci să văd doi marțieni verzi luptându-se doar cu mâinile goale, iar exhibarea ferocității naturale ce urmasse se dovedi atât de înspăimântătoare, încât chiar și cele mai bolnave minți nu și-ar fi imaginat-o. Își sfâșiaseră reciproc ochii și urechile cu ghearele și își împlântaseră colții strălucitori până ce se făcuseră amândoi fărâme, din cap până-n picioare.

Se părea că Bar Comas era într-un ușor avantaj, fiind mai puternic, mai rapid și mai inteligent. Lupta se apropia de final și numai lovitura de grație întârzia când Bar Comas alunecă dintr-un clenci. Fu momentul oportun pentru ca Dak Kova să se arunce peste adversar, să-i împlante singurul colț în vintre și, cu un ultim efort să sfâșie tânărul Jeddak, de-a lungul corpului, până sub fălci. Victoriosul și învinsul se rostogoliră epuizați și fără vlagă pe mușchiul gălbui, amândoi transformați într-o masă informă de carne sfâșiată și sângerândă.

Bar Comas murise și poate numai eforturile herculeene din partea femeilor lui Dak Kova îl salvaseră pe acesta din urmă de la soarta pe care o merita. Trei zile mai târziu, mersese fără ajutor la cadavrul lui Bar Comas care, potrivit tradiției, nu fusese mișcat din locul în care căzuse și așezându-și piciorul pe gâtul primului conducător, își asumă rolul de Jeddak de Warhoom.

Mâinile și capul Jeddakului mort au fost tăiate pentru a completa ornamentele câștigătorului și numai după aceea femeia lui a avut voie să incinereze ce mai rămăsese din trup, ceremonie însoțită de un râs teribil și sălbatic.

Rănilor lui Dak Kova întârziaseră într-atât marșul, încât se hotărâseră să amâne expediția, care avea drept scop un raid asupra unei mici comunități tharkiene, ca represalii pentru că le distruseseră incubatorul, până după marile jocuri, și

împreună cu cei aproape zece mii de războinici ne înapoiarăm la Warhoom.

Introducerea mea printre aceste creaturi crude și sănătoase a fost un fel de preambul la scenele la care am fost nevoit să asist aproape zilnic, cât timp am rămas printre ei. Formau o hoardă mai mică decât cea a tharkienilor, dar erau mult mai feroci. Nu trecea o zi fără ca doi din comunitatea războinicilor Warhoom să nu se întâlnească într-o luptă ucigătoare. Numai într-o singură zi număraseram nu mai puțin de opt dueluri mortale.

Ajunsesem în orașul Warhoom după aproape trei zile de marș pentru ca imediat să fiu aruncat într-o temniță și legat bine cu lanțuri de pereți și de podea. Mâncarea mi se aducea la intervale de timp, dar, din cauza întunericii profunde ce domnea în acel loc, nu mi-am dat seama dacă am rămas acolo zile, săptămâni sau luni. Era cea mai oribilă experiență din întreaga mea viață și faptul că mintea nu-mi cedase terorii acelei bezne profunde, reprezintă și astăzi un miracol. Locul era infestat de ființe târătoare ce mișunau, corpuri sinuoase și reci treceau peste mine când zăceam întins la pământ, iar din când în când, zărisem străfulgerarea unor ochi răi fixându-mă cu oribile și cumplite intenții. Niciun sunet nu ajungea acolo din lumea de deasupra, niciun cuvânt nu scotea temnicerul care îmi aducea mâncarea și pe care la început, îl bombardasem cu o mulțime de întrebări.

Până la urmă, toată ura și scârba pricinuite de aceste creaturi, ce mă împinseseră într-un loc atât de îngrozitor, se concentraseră în mintea mea, împotriva acestui unic emisar al hoardei warhoonilor.

Remarcasem că, de fiecare dată, avansa luminat de o torță anemică spre locul unde îmi lăsa hrana la îndemână, iar când se oprea s-o așeze pe podea îi ajungeam cam la înălțimea pieptului. Când l-am auzit, așadar, data viitoare apropiindu-se, cu viclenia omului nebun, m-am îndepărtat în colțul celulei mele și l-am așteptat să vină, ghemuit ca un animal de pradă, având în mână doar o bucată din lanțul ce mă ținea legat de zid. Iar când se oprise să-mi așeze hrana pe

pardoseală, mi-am ridicat lanțul și l-am lovit cu sete în moalele capului. Fără niciun sunet, s-a prăbușit mort pentru totdeauna.

Râzând și ținându-l ca un idiot gata să-și piardă mințile, m-am aruncat peste cadavru, iar cu degetele îi căutam febril gâtul fără viață. În cele din urmă dădusem peste un lanț mic la capătul căruia zornăiră niște chei. Abia când degetele le atinseră, rațiunea îmi reveni brusc cu iuțeala unui gând. Nu mai eram idiotul nenorocit de adineaori, ci bărbatul rațional și sănătos care găsise, în fine, mijloacele să se salveze.

În vreme ce eram preocupat să scot lanțul cu chei de la gâtul victimei, am privit în întuneric și am văzut șase perechi de ochi strălucitori, fixați fără să clipească asupra mea. Se apropiau încet și, la fel de încet, am început și eu să mă retrag spre fundul celulei, îngrozit de grozăvia acelor chipuri oribile. Ajuns în colț, mi-am încrucișat mâinile în față, cu palmele în afară și am așteptat apropierea ochilor ce înaintaseră doar până la cadavrul părăsit de mine. Apoi, încet, încet, s-au retras, de data aceasta cu un ciudat sunet zornăitor, pentru ca, în final, să dispară în cine știe ce cotlon îndepărtat al temniței.

BĂTĂLIE ÎN ARENĂ

Treptat, am mai câștigat puțin curaj și mi-am reînnoit încercarea de a recupera cheile de la fostul meu gardian. Dar, ajungând pe bâjbâite în zona în care-l lăsasem, am constatat cu oroare că dispăruse. Atunci m-a străfulgerat întregul adevăr; proprietarii acelor ochi strălucitori îmi furaseră victima pentru a o devora în liniște în bârlogul lor - și poate că îmi așteptaseră cadavrul, săptămâni sau luni, pe tot parcursul acestui îngrozitor și aproape etern prizonierat.

O vreme nu mi s-a mai adus mâncare, apoi a apărut un nou temnicer și încarcerarea mea a continuat ca până atunci, de data aceasta, însă, fără ca rațiunea să-mi mai fie copleșită de oribilitatea situației în care mă aflam.

La scurt timp după acest episod, a fost adus un alt prizonier și înlănțuit alături de mine. În lumina plăpândă a torței remarcasem că era vorba de un marțian roșu și abia am așteptat plecarea gardianului pentru a sta de vorbă cu el. În timp ce pașii acestuia se mistuiau în întuneric, am pronunțat cu blândețe cuvântul marțian de bun venit, „kaor”.

— Cine ești tu, cel ce vorbești din întuneric? îl auzi întrebându-mă.

— John Carter, un prieten al oamenilor roșii din Helium.

— Și eu sunt din Helium, spuse el, dar nu-mi amintesc de numele tău.

Atunci i-am spus povestea mea, așa cum am scris-o până acum, omițând doar referirile la dragostea mea pentru Dejah Thoris. Se dovedise extrem de interesat de veștile privind prințesa de Helium și părea convins că, de unde ne despărțisem, împreună cu Sola, atinseseră cu ușurință un loc de salvare. Spunea că știe bine locurile, iar defileul prin care

trecuseră războinicii Warhoom când ne descoperiseră era singurul folosit de ei când se îndreptau spre Sud.

— Dejah Thoris și Sola au intrat printre dealuri la nu mai mult de zece kilometri de un mare canal și acum, probabil, sunt în siguranță, îmi răspunse el.

Colegul meu de suferință se numea Kantos Kan, padwar - un soi de locotenent - în flota Heliumului. Participase la expediția ghinionistă ce căzuse în mâinile tharkienilor, atunci când o capturasera pe Dejah Thoris și îmi povesti pe scurt ce se mai întâmplase după înfrângerea flotei aeriene.

Foarte rău avariate și cu echipajul decimat, navele aeriene s-au îndreptat neputincioase spre Helium, dar în timp ce treceau pe lângă orașul Zodanga, capitala dușmanilor ereditari printre oamenii roșii de pe Barsoom, fuseseră atacați de un raid puternic de crucișătoare aeriene și toate navele lor, cu excepția celei de care aparținea Kantos Kan, fuseseră fie distruse, fie capturate. Nava sa fusese urmărită zile în sir, de trei crucișătoare zondangane, dar reușise să scape pe o noapte fără lumina lunilor.

Treizeci de zile de la capturarea lui Dejah Thoris, aproximativ când soseam noi în Thark, ajunsese la Helium cu aproape zece supraviețuitori ai echipajului original, compus din șapte sute de ofițeri și civili. Imediat, șapte flote imense alcătuite fiecare din o sută de nave de război, fuseseră trimise în căutarea lui Dejah Thoris; în plus, alte două mii de vase mai mici fuseseră prinse în această căutare zadarnică a prințesei.

Două comunități mai mici ale marțienilor verzi fuseseră șterse de pe suprafața Barsoomului, drept represalii, dar nu dăduseră de nicio urmă. Căutaseră mai ales printre hoardele din Nord și abia de două zile își extinseseră cercetările și în Sud.

Kantos Kan fusese repartizat pe un aparat de zbor de mai mici dimensiuni și avusese nenorocul de a fi descoperit de Warhooni în timp ce le explora orașul. Curajul și îndrăzneala lui erau în măsură să-mi câștige respectul și admirația. Aterizase singur la marginea orașului și pătrunsese pe jos în clădirile din jurul piațetei centrale. Două zile și două nopți

cercetase cartierele și beciurile clădirilor, în căutarea prințesei lor iubite, dar căzuse în mâna unei patrule warhooniene chiar când se pregătea să plece cu convingerea că Dejah Thoris nu era prizonieră acolo.

În timpul acestei perioade de încarcerare ne-am cunoscut foarte bine și s-a născut o caldă prietenie personală. După o vreme, poate doar câteva zile de la venirea lui, fusesem târâți afară din temniță în vederea marilor jocuri. Am fost conduși, dimineața devreme, într-un enorm amfiteatru care, în loc să fie construit la suprafața pământului, fusese săpat sub pământ, dar fiind parțial acoperit de ruine, nu se putea aprecia cât de mare fusese la origine. În starea de acum găzduia, probabil, cu ușurință pe toți cei douăzeci de mii de warhoonieni ai hoardelor reunite.

Arena părea imensă, dar era extrem de neîngrijită și accidentată. În jurul ei, warhoonieni stivuiseră bucăți de piatră din unele edificii în ruină ale vechiului oraș, pentru a preveni scăparea animalelor sau a captivilor în public, iar la fiecare capăt construiseră cuști unde urmau să fie ținuți până la întâlnirea cu moartea oribilă care-i aștepta.

Am fost închis în aceeași cușcă alături de Kantos Kan. În celelalte se găseau caloți sălbatici, thoați, zitidari, războinici verzi și femei aparținând altor hoarde, dar și multe alte ciudate și feroce animale sălbatice de pe Barsoom pe care nu le mai văzusem niciodată. Vacarmul mugetelor, răgetelor, grohăiturilor și țipetele lor era asurzitor și numai formidabilul aspect fizic al oricăruia dintre ele ar fi fost suficient să înmoaie genunchii celui mai curajos luptător.

Kantos Kan îmi explicase că la sfârșitul zilei unul dintre acești prizonieri urma să-și câștige libertatea în timp ce ceilalți aveau să moară întinși de-a lungul arenei. Câștigătorii diferitelor întreceri ale zilei urmau să se confrunte reciproc până ce ar fi rămas în viață numai doi; învingătorul acestei ultime confruntări dintre ei, indiferent dacă era animal sau om, era declarat liber. În diminețile care urmau, cuștile aveau să se umple cu noi contingente de victime și tot astfel timp de zece zile cât durau jocurile.

La puțin timp după ce fusesem închiși în cuști, amfiteatrul începuse să se umple și, în decurs de o oră, fiecare loc era ocupat. Dak Kova, împreună cu jedii și căpeteniile sale, stăteau în centrul uneia din laturile arenei pe o platformă mai înaltă.

La un semnal al lui, ușile celor două cuști s-au deschis și o duzină de femei verzi marțiene, fiecare înarmată cu câte un pumnal, au fost conduse spre centrul arenei pentru ca din capătul opus să fie asmuțită asupra lor o haită de doisprezece caloți sau câini sălbatici.

În timp ce brutele hămesite se repeziseră la bieteile femei fără apărare, urlând și spumegând, mi-am întors capul pentru că nu puteam privi acea scenă oribilă. Chicotelile și hohotele de râs ale hoardei verzi erau o dovadă a excelenței acestui sport dezgustător. Mi-am întors din nou privirea la arenă, numai după ce Kantos Kan îmi precizase că totul se sfârșise, și am văzut trei caloți victorioși mărând și lătrând deasupra cadavrelor. Femeile își vânduseră scump pielea.

În continuare a fost lăsat liber printre câinii rămași un zitar turbat, și tot așa până la sfârșitul acelei zile lungi, toride și oribile.

În timpul zilelor următoare am fost confruntat, mai întâi cu oameni, apoi cu animale, dar cum de fiecare dată fusesem înarmat cu o spadă lungă și îmi depășisem adversarul atât în agilitate cât și în forță fizică, totul se dovedise pentru mine o joacă de copii. Din când în când câștigasem aplauzele mulțimii însetate de sânge, iar spre sfârșitul luptelor se auziseră chiar strigăte să fiu scos din arenă și făcut membru al hoardelor warhoonilor.

În cele din urmă rămăsesem doar trei în viață - un mare războinic verde ce aparținea unor hoarde din nord, Kantos Kan și cu mine. Primii doi aveau să se lupte între ei, iar eu urma să concurez cu învingătorul pentru libertatea ce se oferea drept recompensă învingătorului.

Kantos Kan luptase de mai multe ori în timpul zilei și, ca și mine, se dovedise de fiecare dată victorios, uneori, însă, cu o marjă extrem de redusă, mai ales când fusese confruntat cu

războinici verzi. Existau puține speranțe că avea să-și depășească adversarul care toată ziua înlăturase totul în calea sa. Războinicul verde depășea aproape cinci metri în înălțime, în timp ce Kantos Kan avea cu puțin sub doi metri. În timp ce avansau ca să se întâlnească, am văzut pentru prima oară un șiretlic al spadasinilor marțieni de care Kantos Kan își legase toate speranțele de supraviețuire, ca într-un joc de zaruri cu o singură aruncare. Când ajunsese cam la șapte metri de adversarul uriaș, își ridicase brațul înarmat cu spada mult deasupra umărului și, cu un efort teribil, o azvârlise spre războinicul verde. Spada zburase ca o săgeată și perforându-i inima drăcească, îl omorâse pe loc.

Urmase confruntarea între noi și, când m-am apropiat de el prima oară, i-am șoptit să temporizeze lupta până la căderea întunericului, în speranța că vom găsi un mijloc de scăpare. Hoarda ghicise, evident, că nu aveam chef să luptăm unul împotriva celuilalt și începuse să urle în draci văzând că niciunul dintre noi nu plasa lovituri fatale. Cum am văzut că se apropia noaptea, i-am șoptit lui Kantos Kan să-și înfigă sabia între brațul meu stâng și corp. În timp ce el se executa impecabil, am dat un pic înapoi, presându-i puternic spada cu antebrațul și am căzut la pământ, aparent cu spada străpungându-mi pieptul. Kantos Kan, intrat deja în rol, se apropiase de mine, își plasase piciorul pe gâtul meu și smulgându-și spada din pieptul meu, îmi aplicase lovitura fatală ce se presupunea a fi vena jugulară, dar în acele circumstanțe vârful spadei lui lunecase doar pe lângă gât și se înfipse în nisipul arenei. În întunericul care de acum devenise consistent, nimeni nu putea spune că nu mă terminase cu adevărat. I-am șoptit atunci să-și ceară dreptul de a fi liber, iar apoi să mă caute pe dealurile din Estul orașului.

Când amfiteatrul se golise, m-am furișat tiptil spre vârful mării excavații și cum arena se afla departe de piața centrală, într-o zonă nelocuită a marelui oraș pustiu, n-am avut prea mari dificultăți să ajung la dealurile din apropiere.

UZINA DE AER

L-am așteptat acolo două zile pe Kantos Kan, dar cum nu-și făcuse în niciun fel apariția, am pornit-o pe jos în direcția Nord-Vest, spre locul unde-mi spusese că se găsește cel mai apropiat canal. Singurul meu aliment consta din laptele vegetal oferit cu generozitate de un soi de plante cu adevărat minunate.

Două săptămâni încheiate am rătăcit noaptea prin acele regiuni, călăuzit doar de stele, pentru că în cursul zilei mă ascundeam pe după vreun dâmb sau deal pe care îl întâlneam în cale din întâmplare. De mai multe ori am fost atacat de animale sălbatice - ciudate monstruozități inofensive ce săreau pe mine în nopți, așa că, pentru a le putea face față, trebuia să-mi țin pregătită spada mai tot timpul. De regulă, misterioasa și nou achiziționată mea putere telepatică, mă avertiza din vreme, dar odată m-am trezit cu niște colți imenși la gât și o față păroasă ce se presa peste a mea, înainte de a-mi da seama că sunt amenințat.

Ce creatură se aruncase asupra mea, nu aveam de unde să știu, dar că era imensă, foarte grea și cu mai multe picioare, simțeam pe propria-mi piele.

Mâinile mele îi găsiseră beregata, înainte de a apuca să-și înfigă colții în vena mea jugulară, și încet, încet, am îndepărtat figura păroasă de lângă fața mea, înfigându-mi tot mai puternic degetele în gâtul ei.

Zăceam amândoi înțeleștați fără să scoatem niciun sunet, bestia încercând să mă ajungă cu acei colți înspăimântători ai ei, iar eu străduindu-mă să mențin strânsoarea în speranța că o voi vlăgui de viață și o voi putea astfel îndepărta de lângă mine. Treptat brațele îmi cedau în băătălia aceea inegală și, centimetru după centimetru, ochii arzători și colții strălucitori ai adversarului se apropiau tot mai mult, iar când fața păroasă o atinse pe a mea, am înțeles că totul era pierdut. Dar chiar în acea clipă, o masă vie distrugătoare se aruncase din întunericul înconjurător asupra creaturii ce mă țintuise la pământ. Cele două creaturi se rostogoliră urlând, sfâșiindu-se una pe alta într-o luptă îngrozitoare. Bătălia se terminase, însă, repede și salvatorul meu ajunsese repede cu botul pe grumazul creaturii ce încercase să mă ucidă.

Luna apropiată răsărise deasupra orizontului și luminase peisajul barsoomian tocmai la timp pentru a-mi arăta că salvatorul meu era Woola, dar de unde apăruse și cum mă găsisese, erau deocamdată amănunte necunoscute. Nu mai e nevoie să spun cât de bucuros mă simțeam în compania sa, dar plăcerea de a-l revedea fu temperată aproape pe loc de teama motivelor pentru care ar fi părăsit-o pe Dejah Thoris. Numai moartea ei, eram sigur, i-ar fi permis să lipsească de lângă ea, căci știam cu câtă credință asculta de mine.

În lumina strălucitoare a lunii am remarcat că nu mai era acum decât o umbră a ceea ce fusese odată și, după ce se retrăsese din dezmierdări pentru a se apuca să devoreze cadavrul de la picioarele mele, mi-am dat seama că biata creatură era mai mult decât hămesită de foame. Nici eu nu eram într-o situație mai bună, dar, oricum, nu mă puteam coborî până acolo încât să mănânc carne crudă și nici mijloace să fac focul nu aveam. După ce Woola își terminase prânzul, mi-am reluat căutarea obositoare încercând să descopăr eluzivul canal.

În zorii celei de-a cincisprezecea zi de căutare, m-am bucurat să văd, în sfârșit, arborii înalți ce marcau obiectul sforțărilor mele, iar pe la prânz m-am tras obosit la umbra portalului unei clădiri imense ce se întindea pe aproape zece kilometri pătrați și se ridica la aproape șaptezeci și cinci de metri înălțime. În afara pragului de ușa pe care mă prăbușisem ostenit, nu se mai zărea vreo altă deschizătură, cât de mică, în zidul enorm și nici vreun semn de viață prin împrejurimi.

N-am găsit niciun clopoțel sau alt mijloc de a-mi face cunoscută prezența eventualilor locatari ai clădirii, dacă o mică gaură rotundă în zid nu folosea cumva chiar acestui scop. Avea cam diametrul unui creion și bănuind că este ceva asemănător cu un tub de vorbire, mi-am potrivit buzele și, când tocmai mă pregăteam să strig, o voce ce ieșea pe acolo mă întrebă cine aş putea fi, de unde vin, și de ce dau târcoale locului.

Am explicat că scăpasem din ghearele warhoonilor și că muream de foame și de oboseală.

— Porți metalul unui războinic verde și ești urmat de un calot, dar figura ta aduce cu cea a unui barsoomian roșu. În numele celei de-a noua zi, ce fel de creatură ești?

— Sunt prieten al oamenilor roșii de pe Barsoom și mor de foame. În numele omeniei, deschideți-ne.

În cele din urmă, ușa începu să se retragă până ce pătrunse în zid cam cincisprezece metri, apoi se opri și alunecă ușor spre stânga, dezvăluind un coridor îngust și scurt din beton la capătul căruia se afla o altă ușă, asemănătoare până la identitate cu cea pe care tocmai o trecusem. Nu se zărea nimeni, dar imediat ce trecusem de prima ușă, aceasta alunecase lin la loc, în spatele nostru, și se retrăsese cu repeziciune la poziția originală pe zidul frontal al clădirii. În timp ce ușa aluneca lateral remarcasem grosimea ei impresionantă, aproape șase metri, iar când se închisese după noi, mai mulți cilindri masivi de oțel coborâseră din tavan prin spatele ei și se zăvorâseră în locașurile potrivite din podea.

O a doua și a treia ușa se retrăseseră apoi în fața mea și alunecară în aceeași parte ca prima, înainte de-a ajunge într-o imensă sală circulară, unde am găsit hrană și de băut pe o masă mare din piatră. O voce mă îndemnă să-mi potolesc foamea și să-mi hrănesc și calotul, dar între timp invizibila mea gazdă mă supuse unui sever interogatoriu.

— Declarațiile tale sunt mai mult decât remarcabile, spuse vocea încheind seria întrebărilor, dar, evident ai spus adevărul și, într-adevăr, nu ești de pe Barsoom. Pot să spun asta datorită conformației creierului tău, după ciudata poziție a organelor tale interne, dar și după forma și mărimea inimii.

— Poți să vezi prin mine? am exclamat uimit.

— Da, pot vedea totul în afara gândurilor, iar dacă ai fi barsoomian aş putea face și acest lucru.

Atunci se deschise o ușă în partea cea mai îndepărtată a camerei și un bărbat uscat, asemenea unei mumii, se apropie de mine. Purta un singur articol de îmbrăcăminte sau ornamentație - un mic guler de aur de care atârna pe piept un medalion uriaș de mărimea unei farfurii, încrustat cu diamante imense, iar în centrul acestui medalion era o piatră ciudată, de aproape doi centimetri în diametru, și ea strălucea în nouă raze diferite și distincte, firește, cele șapte culori ale spectrului nostru pământean, dar mai erau și două raze minunate care, după părerea mea, erau cu totul noi și fără nume. Nu le pot descrie în niciun fel, așa cum nu poți să descrii roșul unui orb, dar tot ce pot spune este că erau extrem de frumoase.

Vorbisem cu bătrânul ore în șir, dar partea cea mai interesantă a dialogului nostru constase în faptul că eu îi citisem toate gândurile în timp ce el nu reușise să deslușească nici măcar o iotă din mintea mea.

Nu-i făcusem cunoscută abilitatea mea de a-i citi gândurile și numai astfel am aflat multe lucruri care s-au dovedit de o imensă valoare mai târziu, lucruri pe care, de altfel, nu le-aș fi aflat niciodată, dacă mi-ar fi suspectat această ciudată putere, pentru că marțienii au un control atât de perfect al mecanismului lor mental încât sunt capabili să-și direcționeze gândurile cu o precizie absolută.

Clădirea în care mă aflam conținea mașinăria ce producea atmosfera artificială care susținea viața pe Marte. Secretul întregului proces se ascundea în spatele celei de-a noua raze, una din minunatele reflexe sau irizații pe care o remarcasem în timp ce izvora din marea piatră, a medalionului gazdei mele.

Ea era separată de celelalte raze ale soarelui prin intermediul unor instrumente perfect ajustate și plasate pe acoperișul imensei clădiri din care aproape trei sferturi era utilizată ca rezervor pentru depozitarea acestei celei de a noua raze. Apoi este tratată electric, sau, mai degrabă, o anumită proporție din vibrațiile electrice îi sunt incorporate, iar rezultatul este pompat în cele cinci centre principale de aer ale planetei și, de aici în spațiu, unde, în contact cu eterul, se transformă în aer.

Există întotdeauna suficiente rezerve din raza a noua depozitate în marile clădiri pentru a menține atmosfera marțiană prezentă pentru cel puțin o mie de ani și singura teamă, după cum îmi spusese noul prieten, era să nu se întâmple ceva cu instalațiile de pompare.

Mă condusesese într-o cameră interioară unde am văzut o baterie de douăzeci de pompe cu rادیu, fiecare în parte putând să furnizeze întregii planete componentele atmosferei. De opt sute de ani, îmi spusese el, veghease aceste pompe ce erau utilizate alternativ, cam douăzeci și patru de ore și jumătate fiecare. Avea un singur asistent cu care împărțea veghea și o jumătate de alt marțian, adică trei sute patruzeci și patru de zile terestre, fiecare dintre ei trăind de unul singur în această imensă uzină izolată.

Fiecare marțian roșu este învățat încă de copil principiile pe care se baza fabrica de aer, dar numai doi stăpânesc concomitent secretul pătrunderii în marea construcție ale căror ziduri groase de cincizeci de metri o fac absolut inaccesibilă, chiar și acoperișul fiind apărat de atacuri aeriene printr-un strat de sticlă de aproape doi metri grosime.

Se temeau doar de atacul oamenilor verzi sau al vreunui om roșu dement pentru că restul barsoomienilor își dau bine

seama că existența fiecărei forme de viață pe Marte depindea de funcționarea neîntreruptă a acestei uzine.

Un lucru curios, pe care l-am descoperit citindu-i gândurile, a fost faptul că ușile exterioare erau manipulate prin mijloace telepactice, încuietorea este astfel construită încât se deschide numai prin acțiunea unei anumite combinații de unde cerebrale. Și pentru a experimenta noua mea jucărie, m-am gândit să-l surprind relevându-mi această combinație. L-am întrebat deci, ca din întâmplare, cum de reușise să închidă ușa în spatele meu, el aflându-se în una din camerele interioare ale clădirii. Iute ca un fulger, trecuseră prin mintea sa nouă sunete marțiene ce se stinseseră imediat ce începuse să-mi răspundă că acesta reprezenta un secret pe care nu mi-l poate divulga.

De atunci înainte, atitudinea sa se schimbase, ca și cum s-ar fi temut că l-aș fi putut surprinde difuzându-mi marele lui secret, și am descoperit suspiciune și teamă în privirile și gândurile sale, deși în vorbe rămăsese la fel de amabil.

Înainte de a mă retrace pentru noapte, îmi promisese că îmi va da o scrisoare către o oficialitate agricolă din apropiere care mă va ajuta să ajung la Zodanga, cel mai apropiat oraș marțian.

— Nu le spune, însă, că ai legături cu Helium, pentru că sunt în război cu ei. Asistentul meu și cu mine nu avem țară, aparținem întregului Barsoom și acest talisman pe care-l purtăm ne protejează pretutindeni, chiar și printre oamenii verzi, dar nu ne încredințăm niciodată în mâinile lor, dacă acest lucru poate fi evitat. Și acum, noapte bună, prietene, continuă el, un somn lung și odihnitor - da, da, un somn lung.

Deși îmi zâmbea plăcut, am citit în gândurile sale dorința de a nu mă fi admis niciodată în clădire, apoi imaginea lui stând deasupra mea în toiul nopții și lovitura iute a unui pumnal lung, însoțită de o frază pe jumătate formulată: „Îmi pare rău, dar este spre binele întregului Barsoom”

Când închise ușa de la cameră în spatele său, gândurile îi fură tăiate de mine așa cum îi dispăruse și figura, lucru ce mi

se păruse atunci straniu, având în vedere ignoranța mea în privința transmisiei gândurilor.

Ce aveam de făcut? Cum aveam să scap prin aceste ziduri uriașe? Puteam să-l ucid ușor, acum că-i știam intențiile, dar odată mort tot n-aș fi putut scăpa, iar odată mașinile marii uzine oprite, aș fi murit alături de toți ceilalți locuitori ai planetei, inclusiv Dejah Thoris, dacă nu murise deja. Pentru ceilalți n-aș fi dat nici negrul de sub unghie, dar gândul la Dejah Thoris îmi îndepărtă din minte dorința de a-mi ucide gazda îndoielnică.

Foarte precaut, am deschis ușa apartamentului meu și, urmat de Woola, am căutat ultima din marile uși. Un plan nebunesc îmi încolțise în minte - să încerc să forțez ieșirea prin cele nouă unde cerebrale pe care le citisem în mintea gazdei mele.

Furișându-mă din coridor în coridor și coborând mai multe scări, am ajuns în cele din urmă în marea sală în care îmi sfârșisem călătoria în dimineața aceea. Nicăieri nu am dat de gazda mea și nici nu am aflat unde stătea peste noapte.

Eram pe punctul să pășesc curajos în încăpere când un ușor zgomot în spatele meu mă avertiză să mă retrag în umbra unei firide din coridor. Trăgându-l pe Woola după mine, m-am ascuns cât am putut mai bine în întuneric.

În cele din urmă, bătrânul trecu pe lângă mine și după ce intră în camera slab luminată, în care tocmai mă pregăteam și eu să intru, l-am văzut că avea în mână un pumnal lung pe care și-l ascuțea de o piatră. În mintea lui se născuse hotărârea de a inspecta pompele cu radium, care i-ar fi luat aproape treizeci de minute, iar apoi să se întoarcă în dormitorul meu și să mă lichideze.

După ce străbătu marele hol și dispăru pe scările ce duceau la camera pompelor, am sărit iute din ascunzătoare și am traversat până la ușa imensă, pragul de la ușa interioară aflată între cele trei care mă despărțeau de libertate.

Concentrându-mă asupra închizătoarei masive, am slobozit cele nouă unde cerebrale asupra ei. Așteptasem cu respirația tăiată până ce marea ușă începu să se miște ușor

spre mine și să alunece tăcută într-o parte. Una după alta, impunătoarele porți se deschiseseră la comanda mea și împreună cu Woola pășirăm în noapte liberi, de data asta, însă, cu burțile pline.

Îndepărtându-ne tot mai mult de umbrele impunătoarei construcții, m-am îndreptat spre prima intersecție cu intenția de a ajunge la linia mediană cât mai repede posibil. Aici am ajuns odată cu dimineața și, intrând în prima incintă, am căutat să-mi fac cunoscută prezența dacă aș fi dat peste vreun eventual localnic.

Găsisem mai multe clădiri joase din beton, prevăzute cu uși grele, de nepătruns și, cu toate ciocănelile și zarva care le-am făcut, n-am primit niciun răspuns. Obosit și epuizat de nopțile nedormite, m-am întins pe pământ și i-am ordonat lui Woola să rămână de pază.

După o vreme, am fost trezit de urletele sale înfricoșătoare și, când am deschis ochii, am văzut la mică distanță de noi trei marțieni roșii ce ne țineau în bătaia puștilor.

— Nu sunt înarmat și nu vă sunt dușman, m-am grăbit să le explic. Am fost prizonier la oamenii verzi și acum sunt în drum spre Zodanga. Tot ce vă cer este mâncare și un loc de odihnă pentru mine și calotul meu. Totodată, vă mai rog să-mi arătați direcția potrivită pentru a ajunge la această destinație.

După aceste scurte precizări, își coborâseră armele, înaintaseră binevoitori spre mine, își așezaseră mâinile drepte pe umărul meu stâng, ceea ce reprezenta modul lor tradițional de salut și mă potopiseră cu întrebări despre mine și peregrinările mele. Apoi, mă duseseră într-una din locuințele cele mai apropiate.

Clădirile în care ciocănisem în acea dimineață erau ocupate doar de produsele fermei, casele propriu-zise se găseau sub un pâlc de copaci enormi și, ca toate locuințele marțienilor roșii, erau ridicate în cursul nopții aproape cincisprezece metri de la sol. Ele sunt așezate pe o platformă rotundă de metal ce se înalță sau coboară, împinsă de niște cilindri îngropați în pământ și acționați de un motor cu radiu

miniatural așezat în holul de intrare al clădirii. În loc să-și protejeze locuințele cu încuietori și zăbrele, marțienii roșii le ridicau pur și simplu din calea răufăcătorilor în cursul nopții. Totodată, aveau posibilitatea de a le ridica sau coborî, chiar dacă nu erau înăuntru, de pildă când voiau să plece de acasă.

Cei trei marțieni roșii erau frați și, împreună cu femeile și copiii lor, ocupau trei case similare din ferma aceea. Ei nu lucrau pământul, fiind numiți oficial guvernamentali. Munca fizică era prestată de condamnați, prizonieri de război, datornici și celibatari declarați, prea săraci pentru a-și putea plăti taxa ridicată de celibat pe care guvernele marțienilor roșii o impun.

Noile cunoștințe se dovediseră personificarea cordialității și ospitalității și petrecusem mai multe zile cu ei, perioadă în care mă întremasem de pe urma experiențelor dureroase încercate în ultima vreme.

Când îmi auziseră povestea - omisesem toate referințele la Dejah Thoris și la bătrânul de la uzina de aer - mă sfătuiseră să-mi colorez corpul, pentru a semăna mai mult cu cei din rasa lor și să încerc să-mi găsesc de lucru în Zodanga, fie în armată, fie în flota aeriană.

— Ai avea șanse mici ca povestea ta să fie crezută înainte de a-ți face prieteni printre nobilimea de la curte, iar acest lucru l-ai putea obține mult mai ușor prin serviciul militar. De vreme ce noi, aici, pe Barsoom, suntem un popor războinic, îmi explicase unul dintre ei, onorurile cele mai mari sunt obținute de luptători.

Când fusesem gata să plec, îmi dăruiseră un micuț thoat domestic, asemeni celor utilizați la călărit de marțienii roșii. Animalul era cam de înălțimea unui cal și foarte blând, dar culoarea și forma nu se deosebeau prin nimic de vărul său sălbatic, imens și feroce.

Cei trei frați îmi mai dăduseră și un ulei roșu cu care mă unsesem pe tot corpul, iar unul dintre ei îmi tăiase părul, ce-mi crescuse, de altfel, foarte mult, după moda timpului - scurtat drept la spate și mai lung în față, așa că puteam trece oriunde pe Barsoom drept un tânăr marțian roșu bine crescut.

Metalul și ornamentele îmi fuseseră înlocuite cu modelele purtate de un gentleman din Zodanga, atașat de casa Ptor, numele de familie al binefăcătorilor mei.

Îmi umpluseră, de asemenea, o mică punguță așezată la șold, cu bani folosiți în Zodanga. Sistemul de plată pe Marte nu diferea de cel de pe Pământ, cu excepția faptului că monedele erau ovale. Bani de hârtie sunt emiși de persoane particulare, când este nevoie de ei, și răscumpărați de două ori pe an. Dacă cineva emite mai mult decât poate răscumpăra, guvernul plătește integral creditorilor, iar debitorul se achită de datorie lucrând la ferme sau în mină, toate în proprietatea statului. Acest aranjament mulțumește pe toată lumea, cu excepția debitorului, desigur, pentru că altfel ar fi dificil de procurat suficientă forță de muncă voluntară care să lucreze în imensele, dar izolatele ferme marțiene, așa cum se întind ele ca niște panglici de la un pol la altul, traversând zone populate de animale și oameni sălbatici.

Când le-am amintit de imposibilitatea mea de a mă revanșa față de amabilitatea lor, m-au asigurat că voi avea multe ocazii, dacă voi mai rămâne pe Barsoom. Apoi mi-au urat drum bun și m-au petrecut cu privirea până am dispărut din vedere după bariera albă și lată.

UN SCUT AERIAN PENTRU ZODANGA

În timpul călătoriei spre Zodanga, multe priveliști ciudate și interesante îmi atrăseseră atenția, iar la cele câteva case-fermă la care poposisem, învățasem alte lucruri noi și interesante privind obiceiurile și manierele pe Barsoom.

Apa care aprovizionează fermele de pe Marte este colectată în imense rezervoare subterane situate la cei doi poli și rezultă din topirea calotelor de gheață. De aici, este pompată prin conducte lungi spre diferite centre populate. De o parte și de alta, de-a lungul acestor conducte, se găsesc zonele cultivate. Ele sunt împărțite în tronsoane de aceeași mărime, fiecare tronson fiind sub controlul unuia sau a mai multor ofițeri guvernamentali.

În loc să inunde suprafața de cultură și astfel să irosească prin evaporare o imensă cantitate de apă, prețiosul lichid este transportat subteran printr-o vastă rețea de conducte mai subțiri, direct la rădăcina plantelor. Recolta pe Marte este astfel mereu constantă, de vreme ce nu există nici secetă, nici ploi, nici vânturi mari, nici insecte sau păsări dăunătoare.

Tot în timpul acestei călătorii am mâncat pentru prima oară, de când am părăsit Pământul, carne - bucăți mari și suculente provenite de la animale domestice bine hrănite la ferme. De asemenea, m-am delectat cu fructe și legume, dar niciunul dintre aceste articole alimentare nu se dovedise perfect similar vreunuia de pe Pământ. Fiecare plantă sau floare, legumă sau animal, fusese într-atât de rafinată de secole de selecție și cercetare științifică, încât cele asemănătoare lor de pe Pământ nici nu puteau să sufere comparație.

La cea de-a doua oprire întâlnisem câțiva oameni foarte cultivați din clasa nobililor și, din întâmplare, în timpul conversației, ajunseseam să vorbim de Helium. Unul dintre ei, mai în vârstă, fusese acolo în misiune diplomatică, cu mai mulți ani în urmă și vorbea cu regret de condițiile ce păreau a ține pe veci aceste țări în război.

— Helium, spuse el, într-adevăr, are cele mai frumoase femei de pe Barsoom, dar dintre toate bogățiile, minunata fiică a lui Mors Kajak, Dejah Thoris, este bijuteria cea mai de preț. Oamenii venerează cu adevărat locul pe care calcă, continuă el, iar de la pierderea ei în acea expediție fatală, tot Heliumul s-a drapat în doliu. Atacarea flotei decimate ce se întorcea la Helium nu a fost decât o altă neghiobie a conducătorului nostru care, mă tem, va forța Zodanga, mai devreme sau mai târziu, să aducă un bărbat mai înțelept în locul său. Chiar și acum, când armatele noastre victorioase au înconjurat Heliumul, oamenii din Zodanga își manifestă nemulțumirea; acest război nu este popular pentru că nu e bazat pe dreptate și justiție. Forțele noastre au profitat de avantajul pe care-l oferea absența flotei principale din Helium - plecată să caute prințesa și ne-a fost ușor să reducem orașul la o stare jalnică. Se zice ca va cădea peste numai câteva treceri ale lunii îndepărtate.

— Și ce soartă credeți că a avut prințesa Dejah Thoris? am întrebat ca din întâmplare.

— A murit. Asta s-a aflat de la un războinic verde capturat de forțele noastre în Sud. Scăpase din hoarda Tharkilor, împreună cu o creatură ciudată de pe o altă lume, dar căzuse aproape imediat în mâinile warhoonilor. Thoții lor fuseseră descoperiți rătăcind pe fundul de mare, iar în apropiere exista în mod evident un conflict sângeros.

Deși aceste informații nu erau de natură să-mi dea prea mari speranțe, nu dovedeau nici moartea sigură lui Dejah Thoris și de aceea m-am hotărât să fac toate eforturile posibile pentru a ajunge cât mai repede la Helium și a-i duce lui Tardos Mors veștile ce le știam despre nepoata sa.

La zece zile după ce-i părăsisem pe frații Ptor, am ajuns la Zodanga. Din momentul în care venisem în contact cu locuitorii roșii ai planetei Marte, remarcasem că Woola mă privea cu multă suspiciune, această brută uriașă aparținea unei specii pe care n-o domesticise niciodată omul roșu. Eram deci convins că intrarea mea în Zodanga însoțit de Woola ar fi produs același efect, ca și cum cineva s-ar fi plimbat pe Broadway alături de un leu namibian.

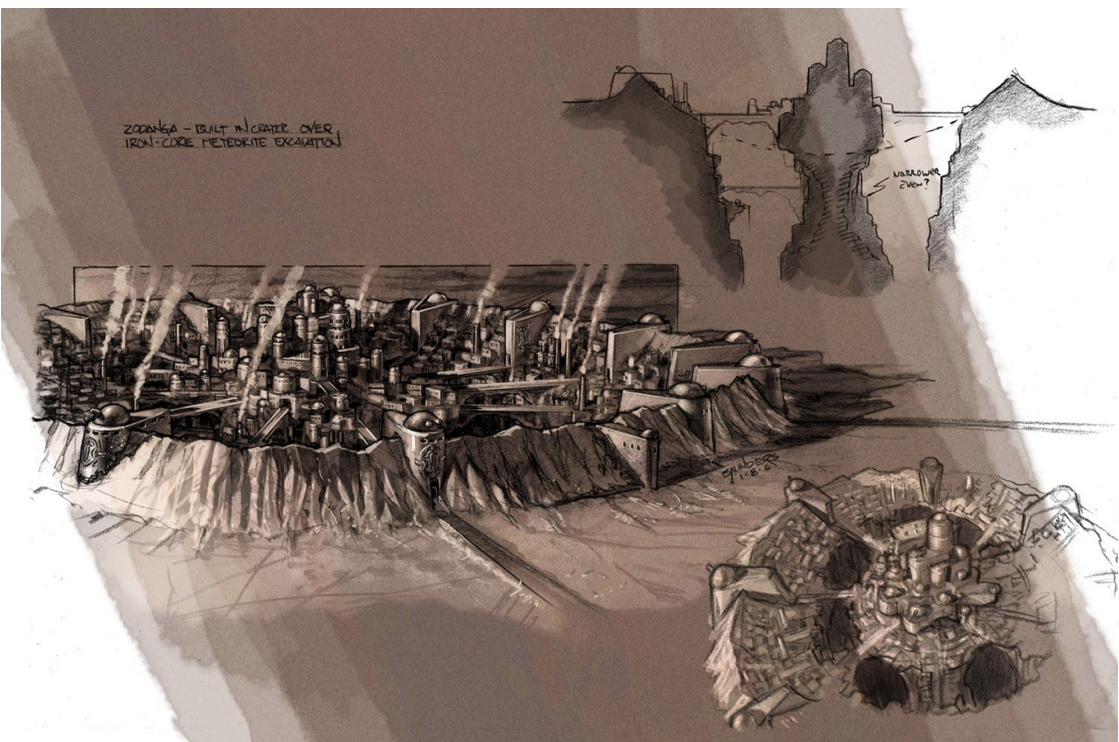
Numai gândul de a mă fi despărțit de credinciosul meu companion îmi provocase un asemenea regret și sincere păreri de rău, încât am amânat totul până ce am ajuns la porțile orașului; dar acolo, devenise imperativă despărțirea noastră. Dacă n-ar fi fost vorba de propria mea siguranță, niciun alt argument n-ar fi fost în stare să mă convingă să mă despart de singura creatură de pe Barsoom ce-și demonstrase pe deplin afecțiunea și loialitatea față de mine. Cum, însă, îmi oferisem de bună voie viața în serviciul aceleia pentru care eram în stare să înfrunt pericolele acestui oraș misterios, nu aș fi permis nici măcar cu prețul vieții lui Woola să periclitez în vreun fel succesul întreprinderii mele. Cu atât mai mult nu putea să-mi schimbe destinul o fericire de moment care, eram convins, nu avea să dăinuie prea mult. Astfel i-am pregătit bietului animal o despărțire sentimentală, promițându-i că dacă voi scăpa teafăr, voi găsi mijloacele de a-l căuta.

Părea să mă fi înțeles pe deplin, iar când i-am indicat direcția Thark, se întoarse trist și, cum nici eu nu rezistam să-l privesc plecând, mi-am întors hotărât privirile spre Zodanga și, cu inima puțin îndoliată, m-am apropiat de zidurile ei impunătoare.

Scrisoarea pe care o obținusem de la frații Ptor îmi permisesse intrarea imediată în vastul oraș. Se întâmplase să fie dimineața foarte devreme și străzile erau practic pustii. Locuințele, erau ridicate pe coloanele lor metalice, asemănătoare unor bordeie uriașe așezate pe trunchiuri de oțel. De regulă magaziile nu erau ridicate de la pământ și nici nu aveau ușile încuiate pentru că hoția este practic necunoscută pe Barsoom. În schimb, asasinarea este teama

curentă aici pentru toți barsoomienii și numai din acest motiv își ridică de la pământ casele în timpul nopții sau în caz de pericol.

Frații Ptor îmi explicaseră detaliat locul din oraș unde aş fi putut găsi găzduire în așa fel încât să fiu și aproape de ofițerul guvernamental către care îmi dăduseră scrisoarea de recomandare. Drumul ducea către careul central sau piața caracteristică tuturor orașelor marțiene. Cea din Zodanga acoperea aproape trei kilometri pătrați și era mărginită de palatele Jeddakului, ale Jedilor și altor membri ai nobilimii locale, dar și de clădiri publice, precum cafenele și magazine.

În timp ce traversam imensa piață, pierdut de uimire și admirație în fața arhitecturii mărețe și a exuberantei vegetații roșii care acoperea peluzele largi, am descoperit un marțian roșu ce se apropia sprinten de mine de pe una din străzile laterale. Nu-mi dăduse nici cea mai mică atenție, dar când

trecuse prin dreptul meu, îl recunoscusem surprins și, punându-i mâna pe umăr, l-am strigat:

— Kaor, Kantos Kan!

Se întorsese ca un fulger și, înainte de a-mi retrage mâna definitiv, vârful ascuțit al spadei sale lungi se afla în dreptul pieptului meu.

— Cine ești? mormăi el, și cum un salt înapoi mă dusesse la aproape cincisprezece metri de vârful spadei sale, o îndreptă spre pământ și exclamă râzând.

— N-am nevoie de un răspuns mai bun; numai un singur om pe tot Barsoomul poate sări ca o minge de cauciuc. Pe mama lunii îndepărtate, John Carter, cum ai ajuns aici și cum ai devenit un Darseen de-ți poți schimba culoarea după dorință? M-ai speriat rău, pentru o jumătate de minut, prietene, continuase el, după ce eu îi povestisem pe scurt aventurile mele de la despărțirea din arena din Warhoom. Dacă numele și orașul meu ar fi fost cunoscute zodanganilor, m-aș fi odihnit imediat pe țărmurile mării pierdute, Korus, alături de îndepărtații mei strămoși. Sunt aici trimis de Tardos Mors, Jeddak de Helium, să descopăr ceva în legătură cu Dejah Thoris, prințesa noastră. Se pare că Sab Than, Prinț de Zodanga, o ascunde în oraș și s-a îndrăgostit nebunește de ea. Tatăl său, Than Kosis, Jeddak de Zodanga, a făcut din căsătoria de bună voie cu fiul său prețul păcii dintre țările noastre, dar Tardos Mors n-a acceptat cererea și a trimis vorbă că el, împreună cu poporul lui, mai degrabă vor privi chipul mort al prințesei lor decât s-o vadă căsătorită cu cine nu reprezintă propria ei alegere și că până la urmă el personal ar prefera să fie înghițit de cenușa Heliumului distrus la rându-i, decât să-și unească metalul casei sale cu cel al lui Than Kosis. Răspunsul său fusese cel mai mortal afront pe care l-ar fi putut aduce cineva lui Than Kosis și zodanganilor, dar poporul l-a îndrăgit și mai mult pentru asta și astăzi puterea lui în Helium este mai mare decât oricând.

— Sunt aici de 3 zile, continuă Kantos Kan, dar n-am aflat unde este închisă Dejah Thoris. Astăzi mă înscriu în flota zodangană ca patrulă aeriană și sper ca în acest fel să câștig

Încrederea prințului Sab Than, comandantul diviziei navale, pentru a afla câte ceva despre Dejah Thoris. Mă bucur că ești aici, John Carter, pentru că-ți cunosc loialitatea față de prițesa mea și amândoi am putea să obținem mai mult.

Piața începuse să se umple de oameni ce veneau și plecau după treburile lor zilnice. Magazinele se deschiseseră, iar cafenelele se umpluseră cu primii clienți. Kantos Kan mă conduse la unul din aceste grozave locuri de mâncat unde fusesem serviți complet de aparate mecanice. Nicio mână nu atinge mâncarea, din momentul când intră, ca materie primă, în această clădire, până când iese caldă și delicioasă pe mese, în fața clienților, ca răspuns la atingerea câtorva butoane care indică dorințele lor.

După masă, Kantos Kan mă luă cu el la cartierul general al escadronului de scutere aeriene și, prezentându-mă superiorilor săi, îi rugă să mă înroleze ca membru în acest corp de armată. Potrivit uzanțelor, era necesară o examinare, dar Kantos Kan mă prevenise să nu mă tem pentru că se va ocupa el de această problemă. Și o rezolvase luându-mi ordinul de examinare către ofițerul examinator și dându-se el drept John Carter.

— Această șmecherie va fi descoperită mai târziu, îmi explicase el candid, când îmi vor compara greutatea și înălțimea cu celelalte elemente de identificare personală, dar acest lucru se va întâmpla abia peste câteva luni, perioadă de timp în care, oricum, misiunea noastră va fi fost îndeplinită sau va fi eșuat.

În zilele următoare, Kantos Kan mă învățase câte ceva din știința zborului și repararea delicatelor mecanisme pe care marțienii le folosesc în scopul acesta. Carena unui avion de o singură persoană măsoară circa cinci metri lungime pe aproape unu lățime și șapte centimetri grosime și se îngustează la cele două extremități. Pilotul stă deasupra acestei platforme pe un scaun ce îmbracă micul și silențiosul motor propulsat cu radiu. Mediul pentru forța portantă este cuprins în pereții subțiri de metal ai carenei și este constituit

de cea de-a opta rază barsoomiană, sau raza de propulsie, dacă e definită după proprietatea ei.

La fel ca și cea de-a noua, această rază este necunoscută pe Pământ, dar marțienii descoperiseră că ea reprezintă o proprietate intrinsecă luminii, indiferent din ce sursă ar fi provenit. Ei aflaseră, de asemenea, că cea de-a opta rază propulsează lumina soarelui spre diferitele planete ale acestuia și tot datorită ei, lumina se reîntoarce în spațiu prin reflexie. Ea are deci proprietatea de a readuce în spațiu lumina reflectată de Marte și, cum aceasta se scurge continuu de pe planetă, constituie o forță de respingere a gravitației ce este capabilă să ridice greutatea uriașe de la sol, atunci când este închisă ermetic.

De fapt, această rază le permisese să-și perfecționeze într-atât aviația încât navele lor aeriene de război, depășind cu mult tot ce se realizase pe Pământ, navigau la fel de grațios și ușor prin atmosfera rarefiată a Barsoomului, precum un balon de copii în atmosfera densă a Pământului.

În timpul primilor ani de când descoperiseră raza a opta, se petrecuseră multe accidente stranii până ce învățaseră să măsoare și să controleze miraculoasa putere. La un moment dat, cu vreo nouă sute de ani în urmă, primul crucișător aerian construit fusese înzestrat cu un rezervor prea mare și odată pornit din Helium cu un echipaj de cinci sute de oameni, nu se mai întorsese niciodată.

Puterea de propulsie față de planetă fusese atât de mare încât îl purtase în spațiu unde se mai poate vedea și astăzi cu ajutorul telescoapelor puternice, rotindu-se la șaisprezece mii de kilometri de Marte - un satelit minuscul ce avea să înconjoare Barsoomul până la sfârșitul timpului.

A patra zi după sosirea mea la Zodanga, am încercat primul zbor și, ca rezultat, am fost avansat, ceea ce însemna, printre altele, și un apartament în palatul lui Than Kosis.

După ce m-am ridicat deasupra orașului, i-am dat ocol de câteva ori, așa cum am văzut că făcea Kantos Kan, apoi, accelerând motorul, m-am îndreptat cu o viteză teribilă spre

Sud, urmând cursul unui mare canal ce intra în oraș din această direcție.

Traversasem aproape trei sute de kilometri, în mai puțin de o oră, când am zărit sub mine un grup de trei războinici verzi călărind nebunește spre o mică figură ce alerga pe jos în încercarea de a căuta adăpostul unuia din zidurile canalului. Mi-am coborât rapid mașina și, postându-mă în spatele lor, am văzut că era vorba de un marțian roșu ce purta metalul escadronului de scutere aeriene din care făceam parte și eu. La mică distanță mai încolo zăcea micul aparat de zbor înconjurat de sculele cu care, evident, încercase să repare vreun defect, atunci când fusese surprins de războinicii verzi.

Aproape îl ajunseseră; animalele își continuau cursa spre relativ neînsemnata figură cu o viteză incredibilă, iar războinicii se și aplecaseră în față cu sulitele pregătite. Fiecare dintre ei încerca să fie primul care să-l străpungă pe nefericitul Zodangan și în clipa următoare soarta i-ar fi fost pecetluită dacă n-aș fi sosit la timp.

M-am apropiat cu viteză prin spatele războinicilor și, după ce i-am ajuns, m-am repezit cu prova scuterului aerian la nivelul umerilor celui mai apropiat. Impactul, suficient să străpungă centimetri de oțel solid, azvârlise capul războinicului decapitat peste capul thoatului său, apoi se prăbușise și trupul, rostogolindu-se violent pe câmpia acoperită de mușchi. Animalele celorlalți doi se opriseră mugind îngrozite și porniseră glonț în direcția opusă.

Reducând treptat viteza, am făcut un ocol mic și am aterizat la picioarele zodanganului uluit. Îmi mulțumise cu căldură pentru gestul meu și îmi promisese la sfârșitul zilei răsplata pe care o meritam, el nefiind altul decât unul din verii Jeddakului de Zodanga.

N-am mai pierdut timp cu discuțiile acolo, amândoi știam că războinicii aveau să se întoarcă imediat ce vor reuși să-și stăpânească animalele. Grăbindu-ne către aparatul avariat, ne-am dat toată silința să-l reparăm și aproape că reușisem, când i-am văzut pe cei doi războinici verzi că se apropie în viteză de noi. Când ajunseseră la aproape o sută de metri,

ART BY
J. H. WILSON

pentru mine, m-am grăbit să-i sar în ajutor noii mele cunoștințe care, într-adevăr, avea nevoie disperată de el.

Era rănit și trântit la pământ, piciorul uriaș al adversarului îi apăsa grumazul, iar sabia acestuia se ridicase pentru lovitura de grație. Dintr-un singur salt am acoperit distanța de aproape cincisprezece metri dintre noi și cu o singură lovitură i-am străpuns trupul complet.

Spada îi căzu neputincioasă din mână, iar el se prăbuși alături de figura împietrită a zodanganului, fără nici cel mai mic zgomot. O examinare rapidă îmi confirmă faptul că nu primise lovituri mortale și, după o scurtă perioadă de odihnă, pretinse că este în stare să încerce drumul de întoarcere. Oricum, era nevoit să-și piloteze propriul aparat pentru că aceste nave fragile nu erau prevăzute să poarte decât o singură persoană.

Imediat după ce terminarăm reparația, ne ridicarăm împreună pe cerul senin marțian și, fără alte neplăceri, revenirăm cât se poate de repede la Zodanga.

În timp ce ne apropiam, am remarcat o mare adunare de civili și trupe pe câmpia din fața orașului. Cerul era negru de nave aeriene de război, dar și de aparate individuale sau de recreere, împodobite cu lungi panglici de mătase vesel colorată, precum și cu drapele și steaguri într-un design extrem de pitoresc.

Companionul îmi semnală să încetinesc și apropiindu-și aparatul de al meu, propuse să rămânem să privim și noi ceremonia de conferire de onoruri personale ofițerilor și bărbatilor ce se distinseseră printr-un serviciu deosebit. Apoi, desfășurând un fel de mică emblemă ce indica faptul că acel aparat poartă un membru al familiei regale din Zodanga, ne croirăm drum amândoi, printre puzderia navelor și aparatelor individuale, până deasupra Jeddakului de Zodanga și a suitei sale. Toți erau călare pe micuții thoați domestici ai marțienilor roșii, iar harnașamentele lor erau ornate cu o asemenea cantitate de pene, impresionant colorate, încât nu m-am putut abține să nu compar acea ceremonie cu cea a indienilor roșii de pe Pământul meu natal.

Cineva din suită îi atrăsese atenția lui Than Kosr asupra prezenței companionului meu deasupra lor, iar conducătorul îi făcuse semn să coboare. În timp ce așteptau ca trupele să ia poziție în fața Jeddakului, cei doi vorbiseră foarte animat, iar din când în când priviseră spre mine. Nu puteam, evident, să le aud conversația, care, de altfel, încetase scurt timp după aceea. Când și ultimul corp de armată se aliniase în fața împăratului lor, descălecaseră cu toții. Un membru din anturaj înaintase spre trupe și, strigând numele unui soldat, îi ordonă să avanseze. Apoi ofițerul enumeră natura faptelor sale eroice, ce câștigaseră aprobarea Jeddakului, pentru ca în cele din urmă acesta să înainteze și să plaseze un ornament de metal pe umărul stâng al fericitului luptător.

Zece oameni fuseseră astfel decorați, când ofițerul strigă din nou:

— John Carter, escadronul scuterelor aeriene!

Niciodată în viața mea nu fusesem atât de surprins, dar cum disciplina militară din tinerețe îmi marcase definitiv caracterul, mi-am coborât ușor scuterul la sol și am avansat pe jos, așa cum văzusem că procedaseră și ceilalți. Când m-am oprit în fața ofițerului, acesta mi se adresă cu o voce suficient de puternică pentru a fi auzită de toată adunarea de trupe și spectatori.

— Ca o recunoaștere, John Carter, spuse el, a curajului deosebit și a măiestriei cu care ai apărat persoana vărului Jeddakului Than Kosis, și de unul singur ai învins trei războinici verzi, este plăcerea Jeddakului nostru să-ți confere semnul prețuirii sale.

Apoi, Than Kosis avansase și, punând un ornament pe umărul meu, spuse:

— Vărul meu mi-a povestit amănuntele minunatei tale realizării, ea pare, mai degrabă, un fel de miracol, și dacă poți apăra atât de bine pe vărul unui Jeddak, cu atât mai mult ai putea apăra însăși persoana Jeddakului. Te numesc, deci, padwar la gârzi, și de acum înainte vei locui în palatul meu.

I-am mulțumit și, la semnul său, m-am alăturat membrilor suitei. După ceremonie am dus aparatul la cartierul general al

escadronului de scutere aeriene, chiar pe acoperișul clădirii și, însoțit de o ordonanță, m-am prezentat în fața ofițerului ce răspundea de paza palatului.

O GĂSESC PE DEJAH

Majordomul căruia raportasem îmi dăduse instrucțiuni să stau în preajma persoanei Jeddakului, care, în timp de război, era întotdeauna în mare pericol de a fi asasinat, de vreme ce regula conform căreia la război totul era permis, părea să constituie etica tuturor conflictelor de pe Marte.

Mă însoți, deci, pe loc, la apartamentul în care se găsea atunci Than Kosis. Conducătorul era angajat într-o discuție cu fiul său, Sab Than și mai mulți curteni din suita acestuia și nu observase intrarea mea.

Pereții apartamentului erau complet acoperiți cu tapițerii splendide ce mascau orice eventuală fereastră sau ușă. Camera era luminată de raze de soare ținute prizoniere între plafonul propriu-zis și un plafon fals din sticlă, coborât cu câțiva centimetri mai jos.

Ghidul meu dădu la o parte un colț din tapițerie și-mi arătă un culoar, între aceasta și pereți, ce înconjura în întregime camera. Eu trebuia să rămân în acel pasaj, îmi precizase, atâta timp cât Than Kosis se afla în acel apartament. Când îl părăsea, trebuia să-l urmez. Datoria mea era doar să-l păzesc pe conducător, și pe cât posibil să nu-l pierd nici-o clipă din ochi. Urma să fiu înlocuit după o perioadă de patru ore, îmi mai precizase majordomul și mă lăsase singur.

Tapiseria avea o urzeală ciudată ce dădea impresia, privită dintr-o parte, de consistență și soliditate dar, din locul unde mă aflam eu puteam vedea tot ce se petrecea în cameră, ca și cum n-ar fi fost niciun fel de obstacol între noi.

Abia îmi luasem postul în primire că tapiseria de pe partea opusă se dădu la o parte pentru a permite intrarea a patru soldați din Gardă ce escortau o figură feminină. Odată ajunși

lângă Than Kosis, soldații se așezaseră de o parte și de alta a lui, lăsând acolo în picioare în fața Jeddakului, și la mai puțin de trei metri de mine, chipul minunat luminat de un zâmbet al lui Dejah Thoris.

Sab Than, prinț de Zodanga, avansă s-o întâmpine și mână în mână se apropiară de tronul Jeddakului. Than Kosis o privi surprins și, ridicându-se, o salută.

— Cărui ciudat capriciu datorez această vizită din partea Prințesei de Helium, de vreme ce cu numai două zile în urmă mă asigurase, cu evidentă lipsă de considerație pentru mândria mea, că l-ar prefera mai bine pe tharkul verde Tal Hajus decât pe fiul meu?

Dejah Thoris zâmbise din nou și, accentuând parcă și mai mult cele două gropițe ștregărești de la colțul guri, răspunsese.

— De la începutul timpurilor, pe Barsoom, femeile au avut privilegiul de a-și schimba părerea și a-și ascunde sentimentele în probleme legate de inima lor. O să uiți asta, Than Kosis, așa cum a făcut-o și fiul tău. Cu două zile în urmă, nu eram sigură de dragostea lui, acum, însă, sunt și am venit să-ți cer mai întâi iertare pentru vorbele mele aspre, iar apoi să-ți ofer asigurarea Prințesei de Helium că atunci când va veni vremea, se va mărita cu Sab Than, Prinț de Zodanga.

— Sunt bucuros că ai decis astfel, răspunse Than Kosis. Nu aș fi dorit să împing mai departe războiul împotriva poporului din Helium; promisiunea ta va fi înregistrată și o proclamație către poporul meu va fi dată imediat.

— Ar fi mai bine, Than Kosis, îl întrerupse Dejah Thoris, ca proclamația să aștepte sfârșitul acestui război. Ar părea, într-adevăr, straniu atât propriului meu popor cât și a poporului tău dacă Prințesa de Helium ar capitula astfel în fața dușmanilor țării sale, pentru a se încheia ostilitățile.

— N-ar putea fi încheiat războiul pe loc? interveni Sab Than. E nevoie doar de cuvântul lui Than Kosis. Spune-i, tată, spune cuvântul care-mi va apropia fericirea și va pune capăt acestei dispute nepopulare.

— Vom vedea, replică Than Kosis, cum va aprecia pacea poporul din Helium. Cel puțin eu am să le-o ofer.

După alte câteva cuvinte, Dejah Thoris părăsise apartamentul însoțită de garda sa.

Astfel, edificiul visului meu de fericire se făcea bucățele, lovindu-se de solul realității. Femeia căreia îi oferisem viața și de pe buzele căreia auzisem atât de recent o declarație de dragoste, uitase atât de ușor de existența mea și se oferise zâmbitoare fiului celui mai urât dușman al poporului său.

Deși auzisem cu propriile mele urechi, nu-mi venea să cred. Trebuia să-i găsesc apartamentul și s-o oblig să-și repete crudul adevăr în fața mea pentru a fi convins pe deplin. Mi-am părăsit, deci, postul și, grăbindu-mă prin pasajului din spatele tapiseriei, am ajuns la ușa prin care părăsise camera. Strecurându-mă fără zgomot prin ea, am descoperit uimit un labirint de scări și coridoare care veneau și duceau în toate direcțiile.

Am luat-o rapid pe primul în jos, apoi tot pe primul coridor întâlnit, dar curând mi-am dat seama că mă rătăcisem și când tocmai mă rezemasem resemnat de unul din pereți, am auzit voci în preajma mea. Aparent, veneau de după zidul opus celui de care mă rezemasem și între ele am distins timbrul lui Dejah Thoris. Nu auzeam ce spune, dar eram sigur că nu mă înșel.

Am mai făcut câțiva pași și am descoperit un alt pasaj la capătul căreia se găsea o ușă. M-am îndreptat hotărât spre ea și când am deschis-o, am constatat că dădea într-o anticameră în care se găseau cei patru paznici ce o acompaniaseră. Unul dintre ei se și ridicase întrebându-mă ce căutam acolo.

— Vin din partea lui Than Kosis, am răspuns și doresc să vorbesc între patru ochi cu Dejah Thoris, Prințesă de Helium.

— Și ordinul?

Nu înțelegeam prea bine ce trebuia să fie cu acel ordin, dar i-am răspuns că sunt un membru al Gărzii și fără să mai aștept un răspuns de la el m-am îndreptat spre ușa din fundul

anticamerei, în spatele căreia o auzeam pe Dejah Thoris conversând.

Intrarea nu se dovedi prea ușor de realizat. Paznicul îmi barase calea și spuse răspicat:

— Nimeni nu vine de la Than Kosis fără să aibă un ordin sau o parolă. Dacă vrei să intri, trebuie să-mi dai sau una sau alta.

— Singurul ordin de care am nevoie, prietene, pentru a intra acolo unde vreau, atârnă aici la șold, am spus trăgându-mi din teacă spada lungă; mă lași să trec sau nu?

În loc de răspuns își trase și el spada și, chemându-i pe ceilalți în ajutor, îmi barară drumul toți patru cu gesturi ferme.

— Noi nu suntem aici la ordinul lui Than Kosis, strigă cel ce mi se adresase primul, și nu numai că n-o să intri în apartamentul Prințesei de Helium, dar te vei întoarce la Than Kosis sub pază pentru a explica această îndrăzneală neautorizată. Aruncă spada; nu cred că speri să ne învingi pe toți, adăugă el cu un zâmbet malițios.

Răspunsul meu fusese o fandare scurtă, ce mai lăsase doar trei oponenti în viață, dar trebuie să vă asigur că se dovediseră vrednici de metalul meu. Cât ai clipi, mă și împinseseră la zid, forțându-mă să lupt cu disperare pentru a-mi salva viața. Cu greu mi-am făcut loc spre unul din colțurile anticamerei, unde erau nevoiți să mă atace numai câte unul. Luptasem astfel aproape douăzeci de minute, loviturile oțelului parat de oțel producând un vacarm de nedescris în mica încăpere.

Zgomotul o atrăsese pe Dejah Thoris în pragul apartamentului și de acolo privea lupta împreună cu Sola care stătea în spatele ei și se uita peste umăr. Chipul nu-i trăda nicio emoție și mi-am dat seama că nici ea, nici Sola nu mă recunoscuseră.

În cele din urmă, o lovitură norocoasă mai doborî unul dintre gardieni, iar cu numai doi care să mi se opună, am schimbat tactica și i-am doborât imediat la pământ, după modelul deja utilizat în atâtea lupte victorioase, al treilea la zece secunde după al doilea, iar ultimul câteva momente mai

târziu. Fuseseră curajoși și luptători nobili și mă întristase faptul că fusesem nevoit să-i ucid, dar cred că în starea de atunci aş fi depopulat bucuros întreg Barsoomul, dacă altfel n-aş fi putut ajunge alături de iubita mea, Dejah Thoris.

Mi-am pus sabia plină de sânge la loc în teacă şi am înaintat spre prinţesa mea marţiană care continua să rămână mută şi să mă privească fără niciun semn că mă recunoaşte.

— Cine eşti tu, zodangane, murmură ea. Un alt duşman care să mă târască în necaz?

— Sunt un prieten, am răspuns, un prieten pe care odată l-ai apreciat.

— Niciun prieten al Prinţesei de Helium nu poartă acest metal, replica ea, deşi această voce... am mai auzit-o cândva; dar nu e, nu poate fi, nu, pentru că el este mort.

— Şi totuşi, prinţesa mea, nu sunt altul decât John Carter, am spus. Cum oare nu recunoşti dincolo de vopsea şi metal, inima căpeteniei tale?

Cum ajunsesem foarte aproape de ea, avusese imboldul de a veni spre mine cu braţele larg deschise, dar când mă pregăteam, la rândul meu, s-o îmbrăţişez, se retrăsese tremurând şi oftase trist.

— Prea târziu, prea târziu, se tângui ea. Vai, căpetenia mea, totul s-a întâmplat astfel pentru că te-am crezut mort, dar dacă te-ai fi întors numai cu o oră mai devreme - acum este, însă, prea târziu, prea târziu.

— Ce vrei să spui Dejah Thoris? am strigat. Că nu te-ai mai fi promis prinţului zodangan dacă ai fi ştiut că trăiesc?

— Tu crezi, John Carter, că ieri mi-aş fi dat inima ție şi astăzi altcuiva? Am crezut doar că acea promisiune zace îngropată cu resturile tale în gropile Warhoonului şi astăzi mi-am promis trupul altuia pentru a-mi salva poporul de soarta hărăzită de armata zodangană victorioasă.

— Dar nu sunt mort, prinţesă. Am venit să te cer şi tot Zodanganul nu mă poate împiedica să o fac.

— E prea târziu, John Carter, promisiunea mea este dată şi pe Barsoom ea este definitivă. Ceremoniile care vor urma mai târziu nu reprezintă decât formalităţi nesemnificative. Ele nu

fac căsătoria mai sigură așa cum cortegiul funerar al unui Jeddak nu pecetluiește moartea sa. Sunt pur și simplu măritată, John Carter. Nu mă vei mai chema prințesa ta. Nu mai ești căpetenia mea.

— Nu cunosc prea multe despre obiceiurile voastre aici, pe Barsoom, Dejah Thoris, dar știu bine că te iubesc și dacă au fost adevărate acele ultime cuvinte pe care mi le-ai spus în ziua când hoardele warhooniene năvăleau peste noi, niciun alt bărbat nu poate să pretindă să-i fii mireasă. Au fost adevărate atunci, prințesa mea, și au rămas la fel și acum! Spune că ăsta e adevărul.

— Au fost adevărate, John Carter, șopti ea, dar nu le mai pot repeta acum, pentru că m-am oferit altcuiva. Ah, dacă măcar ai încerca să ne înțelegi obiceiurile, prietenul meu, continuă ea mai mult pentru sine, promisiunea ar fi fost a ta cu multe luni în urmă și ai fi putut să mă pretinzi înaintea altora. Chiar dacă ar fi însemnat căderea Heliumului, mi-aș fi dat bucuroasă imperiul în schimbul șefului meu tharkian.

— Îți amintești de noaptea când m-ai ofensat? adăugă ea cu voce tare. M-ai numit prințesa ta fără să-mi fi cerut mâna și apoi te-ai lăudat că ai luptat pentru mine. Nu știai, iar eu n-ar fi trebuit să mă simt ofensată; de-abia acum îmi dau seama. Dar n-a fost nimeni care să-ți spună, ceea ce eu nu puteam, că pe Barsoom, în orașele omului roșu, sunt două feluri de femei, unele pentru care te poți bate și le poți cere în căsătorie, celelalte pentru care, de asemenea te lupți, dar cărora nu le ceri mâna. Când un bărbat a câștigat o femeie, i se poate adresa cu prințesa mea, sau în oricare alt mod ce indică posesiunea. Ai luptat pentru mine, dar nu m-ai cerut niciodată în căsătorie, iar atunci când m-ai numit prințesa mea, continuă ea înroșindu-se, m-am simțit jignită; dar chiar și atunci, John Carter, nu te-am respins așa cum ar fi trebuit s-o fac, de vreme ce tu ai mai făcut o greșală, glumind că m-ai fi câștigat prin luptă.

— Nu cred că ai nevoie de scuzele mele acum, Dejah Thoris, am răspuns, știi prea bine că greșala mea s-a datorat faptului că ignoram obiceiurile de pe Barsoom. Ceea ce n-am

făcut atunci, crezând că cererea mea ar fi sosit într-un moment nepotrivit, fac acum. Îți cer să-mi fii soție și pe tot sângele meu virginian, ce-mi curge în vene, așa va fi.

— Nu, John Carter, n-are rost, spuse ea fără speranțe. N-o să fiu niciodată a ta cât Sab Than trăiește.

— I-ai și semnat actul de deces, prințesa mea - Sab Than va muri.

— Nu în acest fel, se grăbi ea să-mi explice. N-o să mă pot mărita cu bărbatul care mi-a ucis soțul, chiar și în autoapărare. Acesta este obiceiul și aici pe Barsoom noi suntem conduși de obiceiuri. E în zadar, prietene. Vom rămâne amândoi cu regretul și cu amintirea acelor câtorva zile printre tharkieni. Acum trebuie să pleci și nu mai încerca să mă vezi. La revedere, căpetenia mea de odinioară.

Cu inima zdrobită și deprimat profund, m-am retras din anticameră; până se încheiau ceremoniile, mai păstram o geană de speranță că n-o pierdusem definitiv.

Rătăcind de-a lungul coridoarelor, mă simțeam la fel de pierdut în labirintul lor, așa cum fusesem înainte de a descoperi apartamentul lui Dejah Thoris.

Îmi dădeam seama că singura șansă era să scap din orașul Zodanga pentru că moartea celor patru gardieni trebuia explicată cumva, și cum nu puteam ajunge la postul meu fără să mă călăuzească cineva, aș fi fost descoperit rătăcind fără țel prin palat, iar suspiciunea ar fi căzut, cu siguranță, asupra mea.

În cele din urmă, am ajuns la o scară în spirală, ce ducea spre etajele inferioare, și am coborât pe ea mai multe nivele până am dat de intrarea într-un vast apartament în care se găseau un număr de gardieni. Pe pereți atârnav aceleași tapiserii transparente în spatele cărora m-am strecurat fără să mă observe cineva.

Conversația gardienilor se dovedi neinteresantă până când intrase un ofițer și ordonase la patru dintre ei să schimbe garda care o păzea pe Prințesa de Helium. Știam că necazurile aveau să înceapă cat de curând și, într-adevăr, abia părăsiseră camera de gardă că unul dintre ei năvăli înapoi cu

știrea că îi găsiseră pe cei patru camarazi măcelăriți în anticameră.

Într-o clipă, întregul palat se animase. Gardieni, ofițeri, curtieri, servitori și sclavi alergau care-ncotro pe coridoare și prin apartamente, ducând mesaje și ordine sau căutând semne ale asasinului.

Asta era și șansa mea și, oricât de mică părea, m-am agățat cu nădejde de ea. Deoarece un grup de soldați tocmai trecea pe lângă locul ascunzătorii mele, m-am luat după ei prin labirintul palatului până ce, ajungând la un hol imens, am zărit binecuvântata lumină a zilei pătrunzând printr-o serie de ferestre impozante.

Acolo mi-am părăsit ghizii și, apropiindu-mă de una dintre ferestre, am căutat un mijloc de a scăpa. Fereastra se deschidea deasupra unui balcon ce da pe una din străduțele din Zodanga. Solul era la aproape zece metri și la o distanță asemănătoare de palat se găsea un perete de vreo șapte metri înălțime, construit din sticlă polizată și gros de aproape treizeci de centimetri. Pentru un marțian roșu, scăparea pe o asemenea cale părea imposibilă, dar pentru puterea și abilitatea mea terestră, lucrul era ca și îndeplinit. Singura teamă era să nu fiu detectat înainte de căderea nopții, pentru că nu puteam face saltul la lumina zilei în timp ce palatul și străzile adiacente forfoteau de zodangani.

În consecință, am căutat o ascunzătoare și, în cele din urmă, am găsit una din pură întâmplare, în interiorul unui ornament uriaș, ce atârna de plafonul unui hol, la aproape trei metri de podea. Am sărit cu ușurință în interiorul spațios, asemănător unei vase, și abia poposisem acolo că am auzit vocile câtorva oameni ce intraseră în apartament. Grupul se oprise sub ascunzătorea mea astfel încât le-am auzit foarte bine conversația.

— E sigur mâna Heliumiților, spusese unul din ei.

— Într-adevăr, Jeddakule, dar cum or fi reușit să intre în palat? Pot admite că, în ciuda vigilenței gărzilor tale, o singură persoană putea ajunge la camerele interioare, dar cum a putut o grupă de șase sau opt luptători să treacă,

neobservată, este dincolo de puterea mea de înțelegere. Oricum o să aflăm în curând pentru că, iată, vine psihologul palatului.

Un alt bărbat se alăturase grupului și, după salutul formal al conducătorului, spuse:

— Mărite Jeddak, am citit o poveste ciudată în mințile moarte ale credincioșilor tăi gardieni. Ei au fost doborâți nu de mai mulți luptători ci de unul singur.

Făcuse o pauză pentru a lăsa audiența să se pătrundă de greutatea afirmațiilor sale, dar faptul că ele nu fuseseră crezute, rezulta din exclamația nerăbdătoare de neîncredere ce scăpase de pe buzele lui Than Kosis.

— Ce fel de povești mai sunt și astea, Notan? strigă el.

— Adevărul, mărite Jeddak, răspunse psihologul. De fapt, amprenta mentală era foarte puternică la toți cei patru gardieni. Adversarul lor fusese un bărbat foarte înalt purtând metalul unuia din gardienii tăi, iar abilitatea lui în luptă frizează miracolul, pentru că luptase împotriva tuturor și-i depășise atât în îndemânare, cât și în forță și rezistență. Deși purta metalul din Zodanga, mărite Jeddak, un asemenea om n-a mai fost văzut nici în țara noastră nici în altele de pe fața Barsoomului. Mintea Prințesei de Helium, pe care, de asemenea, am examinat-o, a rămas albă pentru mine, are un control perfect și n-am putut citi nici măcar o iotă din ea. Mi-a spus doar că a fost martoră numai la o parte din întâmplare și că remarcase că un singur om fusese angajat în luptă cu gardienii - un bărbat pe care nu-și amintea să-l fi văzut vreodată.

— Unde îmi este salvatorul? întrebă altcineva din grup și l-am recunoscut pe dată pe vărul lui Than Kosis, pe care-l salvasem de oamenii verzi. Pe metalul primului meu strămoș, continuă el, descrierea i se potrivește perfect, mai ales în ce privește abilitatea în luptă.

— Unde e omul? strigă Than Kosis. Aduceți-mi-l imediat. Ce mai știi despre el, vere? Abia acum îmi dau seama că nu se putea să existe un asemenea luptător în Zodanga și de care

tocmai noi să nu fi aflat până ieri. La fel și numele, John Carter, cine a mai auzit de un asemenea nume pe Barsoom!

Curând, sosi informația că nu eram de găsit nicăieri, nici în palat, nici la cartierul general al escadronului de scutere aeriene. Kantos Kan, pe care-l găsiseră și-l interogaseră, nu știa nimic de cele întâmplate, iar în privința mea, le spusese că nu știe mare lucru pentru că mă întâlnise doar în timpul captivității printre warhoonieni.

— Țineți-l sub supraveghere, ordonă Than Kosis. Și el este străin și dacă, așa cum se pare, au fost amândoi trimiși de Helium, unde este unul, îl vei găsi și pe celălalt. Triplați patrulele aeriene și ordonați ca fiecare bărbat care părăsește orașul pe jos sau pe calea aerului, să fie cercetat amănunțit.

Un alt mesager sosise între timp cu vestea că mă găseam încă între zidurile palatului.

— A fost cercetată cu multă atenție asemănarea tuturor celor care au intrat sau au părăsit palatul astăzi, concluzionă el, și niciunul nu se apropie de cea a noului padwar al Gărzii.

— Înseamnă că o să-l avem cât de curând, comentă Than Kosis, dar între timp ne vom duce la apartamentul Prințesei de Helium pentru a o interoga în privința acestei afaceri. S-ar putea să știe mai multe decât și-a dat osteneala să-ți dezvăluie ție, Notan.

Părăsiseră holul și cum căzuse întunericul, m-am strecurat tiptil din locul ascunzătoarei în balcon. Se vedea foarte puțin, dar pândind momentul când se părea că nu este nimeni prin apropiere, am sărit iute pe vârful zidului de sticlă și de acolo pe strada de dincolo de incinta palatului!

PIERDUT ÎN CER

Fără niciun efort deosebit de a mă ascunde, m-am grăbit să ajung în vecinătatea cartierului general unde eram sigur că-l voi putea întâlni pe Kantos Kan. Apropiindu-mă de clădire, am devenit mai precaut, pentru că mi-am dat seama, și nu m-am înșelat, că locul putea fi păzit. Într-adevăr, mai mulți bărbați civili, după metalul pe care-l purtau, mișunau la intrările din față și din spate ale clădirii. În această situație, singura cale de a ajunge nevăzut la etajul superior, unde erau situate apartamentele noastre, a fost printr-o clădire alăturată și, după manevre considerabile, am reușit să ajung pe acoperișul unui magazin, câteva uși mai încolo.

Sărind din acoperiș în acoperiș, am descoperit repede o fereastră deschisă în clădirea în care speram să-l întâlnesc pe heliumian, iar în clipa următoare mă aflu în cameră în fața lui. Era singur, nu se arătase surprins de venirea mea și mă întrebase de ce întârziaseam, din moment ce mi se terminase schimbul mult mai devreme.

Mi-am dat seama că nu știa nimic de evenimentele de la palat, iar când l-am pus la curent, devenise extrem de interesat. Vestea că Dejah Thoris își promisese mâna lui Sab Than îl umpluse de consternare.

— Nu se poate, exclamase el. Este imposibil! Toți locuitorii Heliumului și-ar dori, mai degrabă, moartea, decât să vândă prințesa noastră iubită casei conducătoare din Zodanga. Poate că și-a pierdut mințile de vreme ce a fost de acord cu un târg atât de atroce. Tu, care nu știi cât de mult ne iubim noi cei din Helium membrii casei noastre conducătoare, nu poți să-ți dai seama de oroarea ce mă cuprinde gândindu-mă la această alianță nelegiuită. Ce trebuie făcut, John Carter? continuă el.

Ești un tip ingenios. Nu poți să te gândești la ceva care să salveze Heliumul de această dezonoare?

— Dacă aş ajunge cu vârful spadei la Sab Than, i-am răspuns, aş putea rezolva și problema Heliumului, dar, din motive personale, aş prefera ca altcineva să-i dea lovitura care s-o elibereze pe Dejah Thoris.

Înainte de a-mi vorbi, Kantos Kan mă privise cu ochi micșorați.

— O iubești! spuse el. Ea știe?

— Nu numai că știe, dar m-a respins pentru că se promisese lui Sab Than.

Minunatul meu prieten sărise atunci în picioare și, apucându-mă cu o mână după umeri, își ridicase cu cealaltă spada și spusese:

— Pentru că sorții m-au hărăzit pe mine, nici că puteam găsi o pereche mai potrivită pentru prima Prințesă a Barsoomului. Iată mâna mea pe umărul tău, John Carter, și cuvântul meu că Sab Than va muri de spada mea, în numele dragostei ce o port Heliumului, lui Dejah Thoris și ție. Chiar în noaptea asta am să încerc să ajung în palatul său.

— Cum? I-am întrebat, când ești atât de bine păzit, iar forțele de patrulare a cerului s-au triplat.

Își plecase capul, în semn că se gândește pentru o clipă, apoi și-l ridicase din nou semeț și cu un aer încrezător.

— Aș avea nevoie de ajutor doar să trec de acești gardieni, în rest mă descurc, spuse el în cele din urmă. Știu o intrare secretă în palat, prin zona celui mai înalt turn. Am dat de ea întâmplător, într-o zi când treceam pe deasupra într-o misiune de patrulare. În munca asta, trebuie investigată orice situație ciudată la care ni se întâmplă să fim martori, iar o figură apărută în acel turnuleț al palatului, trecea drept un lucru extrem de ciudat. M-am apropiat cu scuterul și am remarcat cu uimire că posesorul acelei figuri nu era altul decât Sab Than. Fiind pus în această situație penibilă, mi-a comandat să țin secret incidentul, explicându-mi că pasajul din turnuleț ducea direct în apartamentul său și era cunoscut doar de el. Dacă ajung, deci, pe acoperișul hangarelor și pun mâna pe

scuterul meu, aş putea atinge cartierul lui Sab Than în mai puțin de cinci minute; cum să scap, însă, din această clădire atât de păzită, precum mi-ai spus?

— Cât de bine sunt păzite scuterele acolo, în hangare?

— De regulă, nu este decât un om noaptea pe acoperiş.

— Urcă pe acoperişul casei acesteia, Kantos Kan, şi aşteaptă-mă acolo.

Fără să mai pierd timpul pentru a-i explica planul meu, m-am reîntors în stradă pe drumul pe care venisem, iar de aici m-am grăbit spre hangare. N-am îndrăznit să intru în clădire, ştiind că era plină cu membrii escadronului de scutere aeriene, care, împreună cu toţi zodanganii, erau, cu siguranţă, pe urmele mele.

Clădirea era una enormă, ridicându-şi acoperişul la aproape trei sute de metri înălţime. Puţine construcţii în Zodanga erau mai înalte decât aceste hangare, dar unele o depăşeau cu aproape o sută de metri. Docurile marilor crucişătoare de război se găseau cam la o 150 m. de sol, iar cele ale navelor comerciale, precum şi aeroporturile pentru pasageri, la o înălţime de două ori mai mare.

A urmat o ascensiune îndelungată și nu lipsită de riscuri, pe frontonul clădirii, dar neexistând o altă cale, am fost nevoit s-o folosesc. Faptul că arhitectura barsoomiană presupunea multe ornamente, îmi ușurase sarcina mai mult decât m-aș fi așteptat; ieșiturile acestora erau tocmai potrivite să-mi formeze o scară naturală până în vârful clădirii. Acolo întâlnisem primul obstacol real. Acoperișul depășea zidul cu aproape 7 m. și, deși dădusem ocol clădirii, nu găsisem nici-o deschidere prin el.

Etajul superior era în întregime luminat și plin cu soldați ce-și treceau timpul fiecare în felul lui; nu puteam, deci, atinge acoperișul prin interior.

Mai aveam o șansă extrem de redusă și disperată, dar mă decisesem s-o încerc. Era pentru Dejah Thoris și cred că orice muritor și-ar fi riscat viața de o mie de ori pentru ea.

Agățându-mă de perete cu picioarele și o mână, am desfășurat cu cealaltă una din curelele lungi din echipamentul meu, care, la unul din capete, avea prins un cârlig mare; cu ajutorul ei, piloții se agățau de marginile aparatelor lor de zbor, pentru a face unele reparații sau pentru a coborî la sol din marile crucișătoare aeriene.

Am azvârlit deci, cârligul, de câteva ori pe acoperiș, până a reușit să se agățe de ceva și am tensionat cu grijă, deși nu eram convins că va rezista greutateii mele. S-ar fi putut, de asemenea, să se fi agățat doar de bordura acoperișului, iar când îmi voi fi dat drumul de lângă zid, să alunece, iar eu să mă prăbușesc de la aproape 300 m.

Am ezitat pentru o clipă, apoi am dat drumul ornamentului de care mă ținusem până atunci și m-am trezit atârând în aer, la capătul unei curele subțiri. Sub mine se desenau pregnant străzile intens luminate, pavajul lor și moartea. Apoi, o scurtă alunecare a cârligului pe acoperiș și sunetul care o însoți, îmi îngheță pentru o clipă sângele în vine.

Cârligul se prinsese de ceva rezistent și, grăbindu-mă să mă cațăr cât mai repede, m-am apucat de marginea acoperișului și am reușit să mă urc, în cele din urmă, deasupra acestuia. Dar abia m-am ridicat în picioare că m-am și

confruntat cu paznicul de serviciu, în gura revolverului căruia m-am pomenit că privesc.

— Cine ești și de unde vii? a strigat el.

— Sunt un pilot de scutere, prietene, și foarte aproape de moarte, pentru că numai printr-o șansă extraordinară n-am căzut pe una din străzile de dedesubt, i-am răspuns.

— Dar cum ai ajuns, omule, pe acoperiș? Căci nimeni nu a aterizat și nu a decolat de pe clădire de cel puțin o oră. Explică-mi repede sau chem garda.

— Privește aici și ai să vezi cum am venit și cât de aproape am fost să nu mai vin deloc, i-am răspuns sec, întorcându-mă spre marginea acoperișului, unde, șapte metri mai jos, la capătul curelei, îmi atârneau toate armele.

Mânat de curiozitate, paznicul se apropie de mine și se aplecă să privească peste bordura acoperișului. În aceeași secundă, l-am prins rapid de beregată și de brațul care ținea pistolul și l-am trântit violent de acoperiș. Arma îi scăpă din strânsoare, iar degetele mele îi blocau orice tentativă de a cere ajutor. L-am legat bine, i-am pus un căluș în gură, apoi l-am suspendat de acoperiș, așa cum fusesem și eu doar cu câteva momente mai devreme. Știam că abia dimineața avea să fie descoperit, dar până atunci speram să-mi închei acțiunea. Mi-am refăcut la repezeală încingătoarele și mi-am aranjat armele, apoi m-am grăbit spre hangare de unde în scurt timp am reușit să scot atât scuterul meu cât și pe cel al lui Kantos Kan. Legându-i scuterul strâns în spatele scuterului meu, m-am urcat pe șa, am pornit motorul și, trecând razant peste bordura acoperișului, am coborât la nivelul străzilor, departe de zonele ocupate în mod normal de patrulele aeriene. După numai un minut, aterizam în siguranță pe acoperișul apartamentului nostru, sub privirile uimite ale lui Kantos Kan.

N-am mai pierdut timp nici de astă dată cu explicațiile și am intrat direct în problemă, începând discuția despre planurile noastre pentru viitorul foarte apropiat. Hotărâsem ca eu să încerc să ajung la Helium, iar Kantos Kan să pătrundă în palat și să termine cu Sab Than. Dacă reușea, avea să mă

urmeze. Potrivise compasul scuterului meu, un mic dispozitiv extrem de ingenios ce rămânea fixat perfect pe orice punct de pe suprafața lui Barsoom, ne luasem la revedere și decolasem concomitent în direcția palatului, așezat chiar în drumul meu spre Helium.

Tocmai când ne apropiam de turn, o patrulă ce-și avea traseul mai jos, își înfipse lumina pătrunzătoare a proiectoarelor direct peste scuterul meu și o voce îmi strigă pe un ton gutural să mă opresc. Kantos Kan se pierdu în întuneric iar eu, fără să dau atenție unei lovituri pe care tocmai o promisem, ca răspuns la nesupunerea mea, am urcat cu viteză maximă spre cerul marțian, urmărit îndeaproape de o duzină de scutere aeriene, iar mai târziu, de un crucișător rapid cu o sută de oameni la bord și o baterie de tunuri cu tragere rapidă.

Răsucindu-mi și întorcându-mi mașina aeriană, ridicându-mă și coborând pe neașteptate, reușisem în bună măsură să le evit proiectoarele, dar cu această tactică pierdeam teren, așa că m-am hotărât să încerc la întâmplare o direcție în linie dreaptă și să mă încredințez încă o dată soartei și vitezei mașinii. Kantos Kan îmi arătase un mic șiretlic, pe care-l cunoșteau doar piloții din Helium și prin care-și sporea substanțial viteza aparatului său; folosindu-l acum, eram sigur

că aş fi putut să mă distanţez, dacă aş fi reuşit să scap numai câteva momente de proiectoarele lor.

În timp ce acceleram, astfel, la maxim, şuieratul proiectilelor ce se încrucişau deasupra mea mă convinsese că numai un miracol mă mai putea scăpa, dar zarurile fuseseră deja aruncate şi la viteza cu care zburam, acoperisem o bună parte din drumul spre Helium. Treptat, mi-am lăsat urmăritorii tot mai departe în urmă şi tocmai mă felicitam de norocul avut, când o lovitură bine ţintită de pe crucişător explodează la prova scuterului meu. Impactul aproape îl răsturnă, trimiţându-l într-un vârtej continuu spre pământ, prin noaptea neagră.

Nu ştiu cât timp am căzut înainte de a recâştiga controlul asupra aparatului, dar trebuie să fi fost foarte aproape de pământ când am reuşit să mă înalţ din nou, pentru că auzisem răgete de animale. Ajuns sus, am scrutat cerul în căutarea urmăritorilor şi le-am descoperit luminile undeva în spate. Aterizaseră şi probabil mă căutau.

Abia după ce luminile lor nu s-au mai zărit deloc, am îndrăznit să-mi aprind luminile de bord şi abia atunci am remarcat că un proiectil îmi distrusese atât vitezometrul cât şi singurul meu ghid, compasul. Desigur, puteam să urmez linia generală a stelelor în direcţia Heliumului, dar fără să cunosc poziţia exactă a oraşului şi nici viteza cu care zburam, şansele de a-l găsi erau minime.

Helium se găsea la o mie 600 km. Sud-Vest de Zodanga şi dacă aş fi avut compasul intact şi n-aş fi avut vreo defecţiune, aş fi ajuns acolo în patru sau cinci ore. Cu toate acestea, după aproape şase ore de zbor continuu la viteză maximă, dimineaţa mă găsisese deasupra vastei întinderi a unui fund de mare, în cele din urmă am văzut sub mine un mare oraş, dar nu era cu siguranţă Helium, acesta fiind singurul printre metropolele Barsoomului compus din două imense oraşe circulare împrejmuite de ziduri. Cum fiecare avea nu mai puţin de o sută de kilometri în diametru, era imposibil să nu-l disting de la înălţimea la care zburam.

Crezând că ajunsesem mult prea în Nord-Vest, m-am întors spre Sud-Est, am trecut înainte de prânz peste alte câteva orașe mari, dar niciunul nu se potrivea cu descrierea Heliumului pe care mi-o făcuse Kantos Kan. În plus, față de aspectul celor două orașe gemene ce alcătuiau Heliumul, o altă caracteristică distinctivă a impresionantei metropole era impusă de cele două turnuri imense, unul roșu aprins, ridicându-se la peste un kilometru înălțime din mijlocul unuia dintre orașe, iar celălalt, galben intens, de aceeași înălțime, marcând centrul orașului geamăn.

TARS TARKAS GĂSEȘTE UN PRIETEN

Pe la prânz zburam foarte jos peste un oraș mort și extrem de întins al vechilor marțieni și abia trecusem de ultimele clădiri spre câmpia ce se întindea dincolo de el că am zărit mai multe mii de războinici verzi angajați într-o luptă teribilă. De-abia îi zărisem, că o salvă de proiectile fusese deja îndreptată împotriva mea, și cum ținta lor este aproape întotdeauna impecabilă, într-o clipă, micul meu aparat de zbor devenise o ruină ce cobora în derivă spre sol.

Căzusem chiar în centrul bătăliei feroce printre războinici care nu-mi remarcaseră apariția, atât de angajați erau în lupta lor pe viață și pe moarte. Erau pe jos și foloseau spadele lungi, uneori câte o împușcătură rătăcită, de la vreun trăgător de elită de la marginea conflictului, doboră câte un războinic ce se despărțea pentru o clipă de masa umană încleștată.

De vreme ce mă prăbușisem în mijlocul lor, am înțeles că trebuia să lupt sau să mor, chiar dacă până la urmă tot n-aș fi scăpat, așa că, imediat ce am atins solul, mi-am tras spada gata să mă apăr cum puteam mai bine.

Căzusem lângă un monstru imens, angajat acum în luptă cu trei adversari, și cum îi priveam figura îngrozitoare, iluminată de satisfacția bătăliei, am recunoscut în el pe tharkul Tars Tarkas. El nu mă zărise, fiind un pic mai în față, și tocmai în acea clipă cei trei adversari, în care recunoscusem războinici warhoonieni, atacaseră simultan. Puternicul luptător termină repede unul dintre ei, dar retrăgându-se un pic în spate, pentru un altul, se împiedică de un cadavru, căzu și într-o clipă se transformă într-o victimă sigură a adversarilor săi. Ca un fulger cei doi se repeziră asupra lui și în scurt timp

Tars Tarkas s-ar fi întâlnit cu strămoșii săi dacă n-aș fi
int

sale uimite, și nu i-aș fi angajat adversarii. Tocmai îl terminasem pe unul, când puternicul thark se ridicase din nou în picioare și-l doborî pe al treilea.

Mă privi scurt și un mic zâmbet îi înflori pe buzele verzi atunci când, atingându-mi umărul, spuse:

— Abia de te-am recunoscut, John Carter, dar niciun alt muritor de pe Barsoom n-ar fi făcut ce ai făcut tu pentru mine. Cred, prietene, că abia acum am înțeles ce înseamnă prietenia.

Nu mai continuase, nici nu mai avusese ocazia, pentru că warhoonienii se apropiau de noi. Luptasem împreună, umăr lângă umăr, toată acea după-amiază până ce focul bătăliei trecuse și rămășițele hoardei de warhoonieni se aruncaseră pe spatele thoăților și fugiseră la adăpostul întunericului ce tocmai se lăsase.

Zece mii de oameni fuseseră angajați în acea titanică luptă, iar pe câmpul de bătăie zăceau trei mii de cadavre. Niciuna din părți nu ceruse sau oferise vreo pauză și nici nu încercaseră să ia prizonieri.

După bătălie, ne întorsesem în oraș direct la cartierele lui Tars Tarkas unde fusesem lăsat singur, iar căpeteniile se adunaseră pentru obișnuitul consiliu ce urma imediat după orice luptă.

În timp ce așteptam întoarcerea războinicul verde, am auzit ceva mișcându-se în camera alăturată și cum mi-am întors privirile într-acolo, o creatură hidoasă și imensă se aruncase brusc asupra mea, doborându-mă pe o grămadă de mătăsuri și blănuri pe care tocmai doream să mă întind. Era Woola - credinciosul și iubitul Woola. Găsise drumul înapoi la tharkieni și, așa cum îmi povestise mai târziu Tars Tarkas, se dusesse direct la fostele mele apartamente unde își reluasese patetica așteptare, aproape fără speranță, a întoarcerii mele.

— Tal Hajus știe că ești aici, John Carter, spusesse Tars Tarkas la revenirea din cartierul Jeddakului; Sarkoja te-a văzut și te-a recunoscut de cum ne-am întors. Tal Hajus mi-a ordonat să i te aduc înaintea, chiar în noaptea aceasta. Am zece thoăți, John Carter, poți să-ți alegi dintre ei, iar eu am să

te acompaniez până la cel mai apropiat canal ce duce la Helium. Tars Tarkas poate fi un crud războinic verde, dar poate la fel de bine să fie și prieten. Haideți, trebuie să ne grăbim.

— Și când ai să te întorci, Tars Tarkas? am întrebat.

— Probabil, cu caloții sălbatici, sau poate mai rău, îmi răspunse. Asta dacă nu mi se ivește posibilitatea pe care am așteptat-o atât de mult de a mă lupta cu Tal Hajus.

— O să rămânem, Tars Tarkas, și o să-l vedem pe Tal Hajus la noapte. Nu trebuie să te sacrifici și poate că acum vei avea șansa pe care ai așteptat-o.

Obiectase puternic, spunând că Tal Hajus cădea adesea în accese de furie numai la gândul loviturii pe care i-o dădusem și dacă puneă cumva mâna pe mine m-ar fi supus la cele mai oribile torturi.

În timp ce mâncam, i-am repetat lui Tars Tarkas povestea pe care Sola mi-o spusese în noaptea aceea, pe fundul secăt de mare, în marșul spre Thark.

Nu spusese nimic, dar mușchii uriași ai feței sale urmăreau cu pasiune și agonie reamintirea ororilor pe care trebuise să le îndure singura ființă pe care o iubise vreodată în această rece, crudă, și teribilă existență a lui.

N-a mai obiectat când am sugerat din nou să mergem în fața lui Tal Hajus, doar îmi spusese că mai înainte vrea să vorbească cu Sarkoja. La cererea lui l-am acompaniat la cartierul său, iar privirea plină de veninul urii pe care ea o aruncase asupra mea, reprezenta un preludiu adecvat pentru neplăcerile viitoare pe care mi le putea aduce această întoarcere accidentală în Thark.

— Sarkoja, spuse Tars Tarkas, cu patruzeci de ani în urmă, ai instrumentat torturarea și moartea unei femei numite Gozava. Tocmai am descoperit că războinicul care o iubise pe această femeie a aflat de rolul tău în acest târg. Nu te poate ucide, Sarkoja, pentru că nu este în obiceiul nostru, dar nimic nu-l oprește să lege capătul unei funii de gâtul tău, iar celalalt capăt de un thoat sălbatic, și asta numai pentru a testa capacitatea ta de a supraviețui și a perpetua ajutorul dat rasei

noastre. Auzind că vrea să-ți facă acest lucru mâine dimineață, m-am gândit că era de datoria mea să te previn, pentru că eu sunt un om drept. Râul Iss este doar un scurt pelerinaj, Sarkoja. Vino, John Carter.

În dimineața următoare, Sarkoja dispăruse și n-a mai fost văzută de atunci.

Ne-am grăbit, apoi, în tăcere, la palatul Jeddakului unde am fost imediat admiși în prezența sa; de fapt era nerăbdător să mă întâlnească și aștepta în picioare pe platforma strălucitoare, chiar la intrare.

— Leagă-l de stâlpul acela, strigă el. Să vedem cine se crede el de a îndrăznit să-l lovească pe măritul Tal Hajus. Încingeți fiarele, cu mâna mea vreau să-i ard ochii pentru a nu-mi mai pângări chipul cu privirea lui ticăloasă.

— Căpetenii din Thark, am strigat întorcându-mă spre consiliul adunat acolo și ignorându-l complet pe Tal Hajus, am fost căpetenie printre voi, iar astăzi am luptat pentru Thark, umăr la umăr cu măreții săi războinici. Îmi sunteți, cel puțin datori să mă ascultați. Cred că am câștigat, cel puțin atât, astăzi. Pretindeți că sunteți oameni drepti...

— Liniște, strigă Taj Hajus. Astupă-i gura și leagă-l așa cum am poruncit.

— Dreptate, Tal Hajus, exclamă Lorquas Ptomel. Cine ești tu să nesocotești obiceiurile noastre străvechi?

— Da, dreptate! exclamă în cor o duzină de voci, și în timp ce Tal Hajus spumega de furie, am continuat.

— Sunteți un popor viteaz și iubiți vitejia, dar unde se găsea puternicul vostru Jeddak în timpul bătăliei de astăzi? Nu l-am văzut în toiul bătăliei pentru că nu era acolo. Omoară femeii și copii fără apărare în bârlogul lui, dar de când nu l-ați mai văzut luptând cu bărbații? De ce, chiar și eu, un pitic pe lângă el, l-am doborât cu o singură lovitură de pumn? Asemenea oameni își aleg tharkienii drept Jeddak? Iată, stă alături de mine un mare Thark, un măreț războinic și un nobil bărbat. Înțelepte căpetenii, cum vi s-ar părea să auziți, Tars Tarkas, Jeddak de Thark?

Un ropot susținut de aplauze recompensă sugestia.

— Atunci, consiliul va trebui să comande, iar Tal Hajus să-și dovedească capacitatea de a conduce. Dacă ar fi un om de curaj, ar trebui să-l provoace pe Tars Tarkas la luptă, acesta, cu siguranță, nu-l îndrăgește, dar lui Tal Hajus îi este frică; Jeddak-ul vostru este un laș. Numai cu mâinile goale l-aș putea uide și el știe acest lucru.

După ce terminasem de vorbit, se așternuse o liniște tensionată și toate privirile se îndreptaseră spre Tal Hajus. Nu vorbea și nu mișca, doar pustulele verzi de pe față deveniseră livide, iar spuma îi înghețase pe buze.

— Tal Hajus, spuse Lorquas Ptomel cu o voce rece și gravă, niciodată în lunga mea viață n-am văzut un Jeddak de Thark umilit astfel. Există doar un singur răspuns la aceste învinuiri. Îl așteptăm. Tal Hajus rămăsese ca o stană de piatră.

— Căpetenii, continuă atunci Lorquas Ptomel, trebuie să-și dovedească Jeddak-ul Tal Hajus capacitatea de a conduce în fața lui Tars Tarkas?

Erau douăzeci de căpetenii în încăpere și douăzeci de spade se ridicară în semn de acord.

Nu mai exista alternativă. Hotărârea lor era finală și Tal Hajus își scoase spada lungă și avansa pentru a-l întâlni pe Tars Tarkas.

Lupta se încheiase repede și, cu un picior pe grumazul monstrului mort, Tars Tarkas deveni Jeddak de Thark.

Primul său act a fost să mă facă căpetenie cu drepturi depline și să-mi consolideze poziția pe care o cucerisem în luptă în primele mele săptămâni de captivitate printre ei.

Sesizând atitudinea favorabilă a războinicilor, atât în privința lui Tars Tarkas cât și a mea, am profitat de ocazie pentru a-i folosi în disputa mea cu Zodanga. I-am spus lui Tars Tarkas povestea aventurilor mele și în câteva cuvinte i-am explicat ce aveam de gând.

— John Carter a făcut o propunere spuse el adresându-se consiliului, care se bucură de aprobarea mea. Iată, pe scurt, despre ce este vorba. Dejah Thoris, Prințesa de Helium care a fost prizoniera noastră, este acum deținută de Jeddak-ul de

Zodanga, cu al cărui fiu trebuie să se însoțească, pentru a-și salva țara de la devastare din partea forțelor zodangane.

John Carter propune să o salvăm și să o înapoiem la Helium. Prada din Zodanga ar fi magnifică și adeseori m-am gândit că, dacă am face alianță cu poporul din Helium, am putea obține o asigurare de ajutor care să ne permită să creștem mărimea și frecvența ecloziunilor și astfel să câștigăm o supremație incontestabilă printre oamenii verzi de pe Barsoom. Ce ziceți?

Exista șansa de a se bate, oportunitatea unei prăzi, așa că se prinseseră în plasă precum peștele la momeală.

Cum tharkienii erau din fire extrem de entuziaști, peste numai o jumătate de oră, douăzeci de mesageri pe cai se răspândiseră de-a lungul și de-a latul fundului de mare, pentru a chema hoardele la noua expediție.

În trei zile eram deja în marș spre Zodanga o sută de mii de războinici pe care Tars Tarkas reușise să-i înroleze și din alte hoarde mai mici cărora le promisese o mare pradă în Zodanga.

Călăream în fruntea coloanei, alături de marele Thark, iar în spatele thoatului meu mă urmărea credincios Woola.

Mărșăluiam numai noaptea, potrivit-ne astfel ritmul încât să poposim ziua în orașe părăsite, unde stăteam închiși între ziduri, chiar și animalele, cât dura lumina zilei. Pe timpul marșului, prin remarcabila sa abilitate și grație calităților înnăscute de conducător, Tars Tarkas mai înrolase cincizeci de mii de războinici din diferite hoarde, astfel că la zece zile după plecarea noastră din Thark, ne oprisem la miezul nopții, la marginea zidurilor marelui oraș Zodanga, o sută cincizeci de mii de războinici.

Puterea de luptă și eficiența acestei hoarde de monștri verzi era echivalentă cu de zece ori numărul oamenilor roșii. Niciodată în istoria Barsoomului, îmi spusese Tars Tarkas, nu se adunase să lupte împreună o asemenea forță de oameni verzi. Era o sarcină imensă să păstrezi doar o aparență de armonie printre ei și fusese un miracol pentru mine că

ajunseseră la zidurile orașului fără vreo ceartă mai importantă.

În timp ce ne apropiam de Zodanga, certurile personale fuseseră subordonate urii lor imense față de omul roșu, dar mai ales împotriva zodanganilor ce începuseră de câțiva ani o campanie susținută de exterminare a oamenilor verzi, îndreptându-și atenția mai ales asupra incubatoarelor pentru a le distinge.

Odată ajunși la porțile orașului, sarcina pătrunderii lor cădea asupra mea. L-am sfătuit pe Tars Tarkas să-și împartă forțele în două divizii și să le plaseze în fața celor două intrări principale, dar suficient de departe pentru a nu fi auzite din oraș. Eu am luat cu mine douăzeci de războinici pedestri și m-am apropiat de una din porțile mici ce străpungeau zidurile la intervale scurte. Acestea nu aveau gardă regulată, ci erau acoperite de sentinelele ce patrulau străzile care înconjurau orașul chiar de-a lungul zidurilor, ceva în genul poliției noastre metropolitane.

Zidurile aveau aproape douăzeci și cinci de metri înălțime și cinci metri grosime. Fiind construite din imense blocuri de carborundum, intrarea în aceste condiții părea imposibilă pentru escorta mea de războinici verzi. De altfel, aparțineau unei hoarde mai mici și nu mă cunoșteau.

I-am plasat pe trei dintre ei cu fața la zid și mâinile încleștate, apoi am comandat altor doi să se urce pe umerii lor, iar celui de-al șaselea să urce pe umerii celor doi. Capul acestuia din urmă se ridica la aproape 13 metri înălțime.

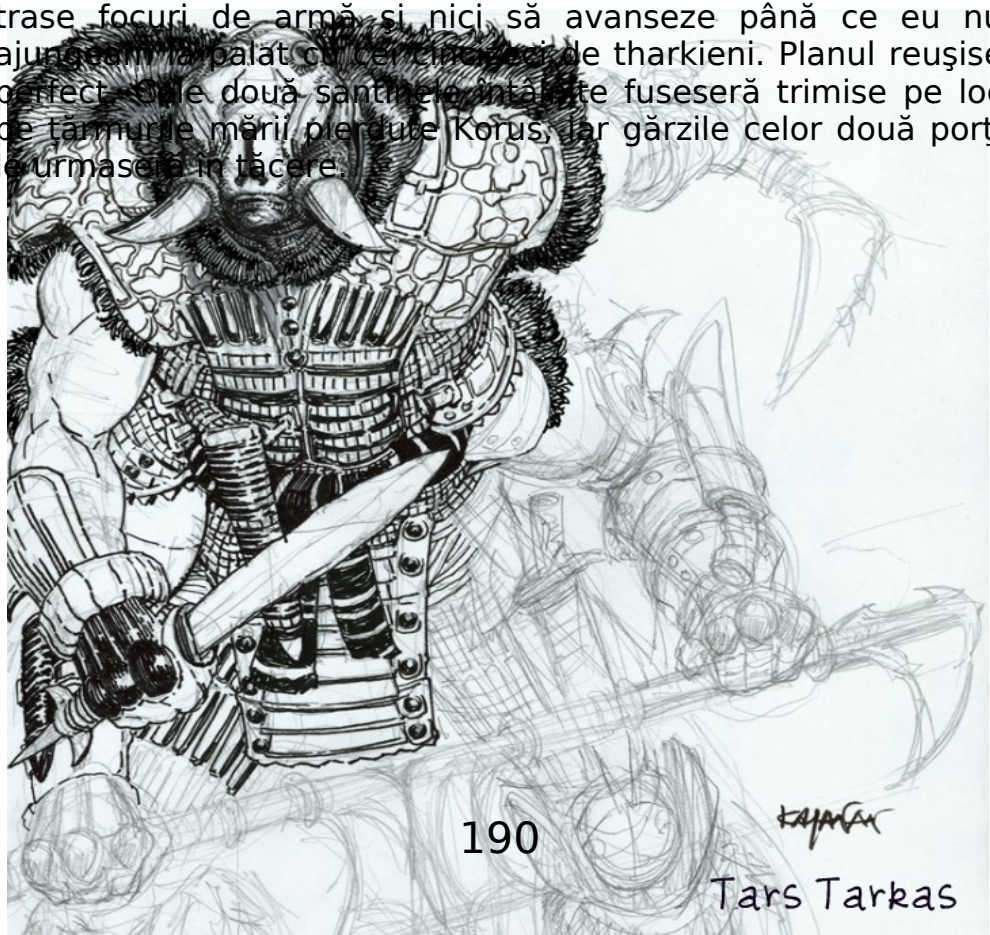
În acest fel, cu ajutorul a zece războinici, construisem o serie de trei trepte, de la sol până la umărul celui mai de sus războinic. Apoi, mi-am făcut elan și am sărit din treaptă în treaptă până pe umerii lați ai celui mai de sus, de unde, cu o săritură finală, am reușit să ajung la buza zidului, să mă agăț de ea ca să mă sui pe vârful lui. Aveam cu mine șase curele luate de la tot atâția războinici și, după ce le-am unit, am coborât un capăt la cel mai de sus războinic, iar pe celălalt l-am trecut peste zid spre străzile de dedesubt. Și, cum nu se

vedea nimeni, am coborât pe ea până la aproape zece metri, iar de acolo am sărit pe pavaj.

Învățasem de la Kantos Kan secretul deschiderii acestor porți și, după numai câteva momente, cei douăzeci de luptători se găseau în orașul de acum condamnat.

Spre încântarea mea, pătrunsesem undeva chiar în apropierea imensului palat. Clădirea strălucea la mică distanță scăldată într-o lumină orbitoare și, pe moment, m-am hotărât să conduc un detașament de războinici direct în palat, în timp ce grosul forțelor ar fi atacat barăcile soldaților.

Am trimis, în consecință, unul dintre războinici, înapoi la Tars Tarkas, cu cererea de a comunica la cincizeci de războinici intențiile mele. În același timp, am trimis zece războinici să captureze și să deschidă una din porțile mari, iar eu, împreună cu cei nouă rămași, urma să mă ocup de cealaltă. Era necesar să ne facem treaba în liniște, nu trebuiau trase focuri de armă și nici să avanseze până ce eu nu ajungeam la palat cu cei cincizeci de tharkieni. Planul reușise perfect. Cele două sentințele întărite fuseseră trimise pe loc pe țărmurile mării pierdute Korus, iar gărzile celor două porți le urmăseră în tăcere.

ZODANGA ESTE PRĂDATĂ

După ce marea poartă, unde aşteptam, se deschisese în faţa celor cincizeci de tharkieni călări pe uriaşii lor thoai şi conduşi de însuşi Tars Tarkas, i-am condus la zidurile palatului pe care l-am trecut fără niciun ajutor. Odată înăuntru, însă, deschiderea porţii îmi dăduse destulă bătaie de cap, dar în cele din urmă o văzusem alunecând pe balamalele ei uriaşe şi foarte curând după aceea teribila mea escortă călărea de-a lungul grădinilor Jeddak-ului de Zodanga.

În timp ce ne apropiam de palat, puteam vedea, prin marile ferestre de la etaj, direct în camera de audienţe a lui Than Kosis, care era strălucitor luminată. Imensa încăpere gema de nobili şi femeile lor, ca şi cum acolo s-ar fi desfăşurat o ceremonie importantă. Nu întâlnisem până atunci nicio gardă pe lângă palat, probabil datorită faptului că, atât zidurile oraşului, cât şi ale palatului, erau considerate de nepătruns, aşa că m-am apropiat foarte mult şi am continuat să privesc înăuntru.

La una din extremităţile camerei, stăteau pe tronuri din aur masiv încrustat cu diamante, Than Kosis şi consoarta sa, înconjuraţi de ofiţeri şi demnitari de stat. Înaintea lor se deschidea un culoar larg, mărginit pe ambele laturi de soldaţi, şi în timp ce priveam, dinspre capătul cel mai îndepărtat al acestui culoar se apropia de tron capul unei procesiuni.

Mai întâi, păseau patru ofiţeri din garda Jeddak-ului. Ei purtau un platou imens pe care se odihnea, pe o pernă de mătase roşie, un lanţ mare din aur cu gulere prevăzute cu încuietoare la ambele capete. Imediat în spatele lor, veneau alţi patru ofiţeri, purtând un platou similar pe care se găseau

minunatele ornamente ale prinților și prințeselor casei de Zodanga.

La picioarele tronului, cele două grupe se despărțiseră și se opriseră, față în față, pe cele două laturi. Apoi, în urma lor, au început să sosească mai mulți demnitari și ofițeri ai palatului și ai armatei, iar în final, două figuri drapate complet în mătase roșie, astfel că nici măcar o fărâmă din figura vreunuia nu era vizibilă. Aceste două persoane se opriră direct în fața tronului lui Than Kosis. După ce toți membrii procesiunii își ocupaseră locurile lor, Than Kosis se adresa figurilor ce stăteau în fața lui. Nu-i puteam auzi vorbele, dar, în cele din urmă, doi ofițeri avansară și înlăturară roba ce drapa una dintre figuri și atunci am realizat eșecul misiunii lui Kantos Kan, pentru că cel ce rămăsese astfel dezvăluit nu era altcineva decât Sab Than, Prinț de Zodanga.

Than Kosis luase un set de ornamente de pe unul din platouri, plasase unul din capetele lanțului de aur, prevăzut cu guler, pe gâtul fiului său și-l încuiase în această poziție. După alte câteva cuvinte adresate lui Sab Than, se întorsese spre cealaltă figură de pe care ofițerii tocmai trăgeau voalul de mătase, dezvăluind, spre edificarea mea deplină, pe Dejah Thoris, Prințesă de Helium.

Obiectul ceremoniei devenise acum clar pentru mine; în clipele următoare Dejah Thoris urma să fie legată pe veci de prințul de Zodanga. Presupun că era o ceremonie frumoasă și impresionantă, dar, pentru mine, reprezenta cea mai perversă imagine la care îmi fusese dat să asist și, în timp ce ornamentele erau aranjate pe frumosul ei chip, iar Than Kosis înălța gulerul de aur, mi-am ridicat spada lungă deasupra capului, am spart geamul uriaș cu mânerul său greu și am năvălit înăuntru, spre uimirea întregii asistențe. Dintr-un singur salt, ajunsesem direct pe treptele platformei, alături de Than Kosis, și în timp ce acesta înghețase de surpriză, am lovit cu sabia în lanțul ce urma s-o lege pe Dejah Thoris de fiul său.

Într-o clipă, totul se transformase într-o confuzie totală; o mie de spade trase la repezeală mă amenințau din toate

direcțiile, iar Sab Than sărise la mine cu un pumnal bătut în nestemate, pe care-l ascunsese în ornamentele nupțiale. L-aș fi putut uide la fel de ușor ca pe o muscă, dar vechile cutume barsoomiene îmi opriseră avântul. L-am prins, atunci, de piept, ca într-o menghină, în timp ce-și repezea pumnalul spre inima mea și, îndreptându-mi spada spre cealaltă extremitate a încăperii, am strigat.

— Zodanga a căzut. Priviți!

Toate privirile se întoarseră în direcția pe care o arătam, pentru că acolo, forțând intrarea prin marele portal, își făcuse apariția călări pe masivii lor thoaji, Tars Tarkas și cei cincizeci de războinici ai săi.

Un strigăt de alarmă și uimire, nu de ceartă, se ridică din mulțime și în clipa următoare soldații și nobilii de Zodanga se repezeau în întâmpinarea tharkienilor.

Împingându-l pe Sab Than de pe platformă, am tras-o pe Dejah Thoris lângă mine. În spatele tronului se găsea o mică ușiță și în pragul ei Than Kosis mă aștepta cu spada pregătită. În clipa următoare ne angajam în luptă, dar nu se dovedea un rival pe măsură. În timp ce înconjuram platforma largă, l-am văzut pe Sab Than că se grăbește să sară în ajutorul tatălui său, iar când ridicase mâna să lovească, Dejah Thoris sărise în fața lui și atunci spada mea găsisese prilejul de a-l face Jeddak de Zodanga. În timp ce tatăl său se rostogolea mort la podea, noul Jeddak se eliberase de prezența lui Dejah Thoris și din nou eram față în față. Curând i se alăturară patru ofițeri și astfel, cu spatele la tronul de aur, luptam din nou pentru Dejah Thoris. Eram destul de mult jenat de faptul că trebuia doar să mă apăr, pentru că dacă l-aș fi doborât, aș fi pierdut și ultima șansă de a câștiga femeia pe care o iubeam. Spada îmi dansa în mână cu viteza fulgerului, încercând să parez loviturile și asalturile adversarilor. Dezarmasem doi și unul era pe jos, dar mai mulți se repeziseră deja în ajutorul noului lor stăpân și pentru a răzbuna moartea celui vechi.

— Femeia! Femeia! Doborâți-o; ea este cauza. Omorâți-o! Omorâți-o, strigau ei în timp ce avansau.

Am chemat-o pe Dejah Thoris imediat în spatele meu și ne-am retras împreună spre mica ușiță din spatele tronului. Ofițerii observară, însă, intenția mea și trei dintre ei săriseră deja în spatele meu, blocându-mi astfel șansele de a câștiga o poziție de unde aș fi putut-o apăra pe Dejah Thoris împotriva unei armate de spadasini.

Tharkienii erau ocupați undeva spre centrul sălii și când mă gândeam că numai un miracol ne mai putea salva, l-am văzut pe Tars Tarkas făcându-și loc spre mine, prin mulțimea de pigmei ce mișunau în jurul lui. Fiecare rotire a puternicei sale spade lăsa la picioarele sale o duzină de cadavre; astfel își croise cărare și în clipa următoare era alături de mine pe platformă, aducând moartea și prăpădul în dreapta și în stânga.

Curajul zodanganilor era de toată stima, niciunul nu încercase să fugă și lupta încetase pentru că, în afară de mine și Dejah Thoris, numai tharkienii rămăseseră în viață în marele hol.

Sab Than zăcea mort alături de tatăl său, iar cadavrele florii nobilimii zodangane acopereau podeaua acestui abator sângeros.

Primul gând, după ce se încheiase lupta, a fost la Kantos Kan și, lăsând-o pe Dejah Thoris în seama lui Tars Tarkas, am luat o mână de războinici și ne-am grăbit spre beciurile palatului. Gardienii săriseră și ei să dea o mână de ajutor în sala tronului, așa că am căutat prin labirintul temnițelor fără să simțim din partea lor niciun fel de opoziție.

I-am strigat numele cu voce tare în fiecare coridor nou întâlnit și, în cele din urmă, am fost răsplătit de un răspuns stins. Ghidați de sunet, l-am găsit epuizat într-o celulă întunecoasă.

Se bucura nespus să mă vadă. Își dăduse seama de sensul luptelor, pentru că vagi ecouri ajunseseră chiar și în celula sa. Îmi povestise că patrulele aeriene îl capturaseră chiar înainte de a ajunge la turnuleț, așa că nici nu-l văzuse pe Sab Than.

Ar fi fost inutil să încercăm să tăiem barele și lanțurile cu care era ținut prizonier așa că, la sugestia sa, ne întorsesem

să căutăm printre cadavre, temnicerul care avea cheile de la celulă și lanțuri.

Din fericire, îl găsirăm printre primele încăperi cercetate și în curând Kantos Kan se afla cu noi în sala tronului.

Zgomote de împușcături, amestecate cu strigăte și țipete, răzbăteau de pe străzile orașului, iar Tars Tarkas se grăbise să preia comanda luptelor de afară. Kantos Kan se oferă să-l însoțească drept ghid, restul războinicilor se răspândiseră prin palat în căutarea altor zodangani și pentru a-l prăda, iar eu și Dejah Thoris rămăsesem singuri.

Se prăbușise într-unul din tronurile de aur, iar când mă întorsesem spre ea, mă răsplăti cu un zâmbet șters.

— Ce bărbat!, exclamă ea. Sunt convinsă că pe Barsoom nimeni n-a mai văzut ceva asemănător. Oare toți bărbații de pe Pământ îți seamănă? Singur și străin, amenințat și persecutat, ai reușit să realizezi în numai două luni ceea ce n-a reușit nimeni pe Barsoom, secole și milenii: unirea hoardelor sălbatice de pe fundurile de mare și determinarea lor să lupte ca aliați ai oamenilor roșii marțieni.

— Răspunsul e simplu, Dejah Thoris, am spus zâmbind. Nu eu am făcut toate acestea, ci dragostea - dragostea pentru Dejah Thoris, o forță capabilă de miracole mult mai mari decât cele pe care le-ai văzut.

O mică roșeață îi cuprinse obraji înaintea de a-mi răspunde.

— Acum o poți spune, John Carter, și eu te pot asculta pentru că sunt liberă.

— Și orice-aș fi avut de spus mai înainte, ar fi fost prea târziu, am completat. Am făcut multe lucruri ciudate în viața mea, lucruri pe care cineva mai înțelept n-ar fi îndrăznit să le întreprindă, dar niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte că aș fi putut să câștig o Dejah Thoris pentru mine - n-aș fi crezut că în tot universul se află o asemenea femeie precum Prințesa de Helium. Că ești prințesă nu mă tulbură într-atât cât însuși faptul că exiști cu adevărat și, deși mă consider în toate mințile, iată că îndrăznesc să-ți cer să fii a mea.

— Cine cunoaște răspunsul, pentru că a mai făcut o asemenea pledoarie, nu poate să fie tulburat, îmi răspunse ea

ridicându-se și așezându-și mâna delicată pe umărul meu. Atunci, am cuprins-o în brațe și am sărutat-o îndelung.

Astfel, în mijlocul unui oraș cuprins de un conflict sălbatic, în plin război ale cărui recolte se vedeau pretutindeni în jur, a promis Dejah Thoris, Prințesă de Helium, adevărată fiică a lui Marte, zeul războiului, să ia de bărbat pe John Carter, gentleman de Virginia.

DE LA CARNAGIU LA BUCURIE

Spre prânz, se întorseseră Tars Tarkas și Kantos Kan, cu vestea că zodanganii erau înfrânți complet. Forțele lor fuseseră distruse sau capturate și nu se mai așteptau la niciun fel de rezistență din partea lor. Mai multe crucișătoare aeriene scăpaseră, dar mii de alte vase militare și de comerț erau de acum sub paza războinicilor tharkieni.

Hoardele mai mici începuseră să prade și să se certe între ele, așa că hotărâsem să adunăm câți războinici puteam, să echipăm cât mai multe nave aeriene cu echipaj format din prizonieri și să ne îndreptăm spre Helium fără a mai pierde timp.

Cinci ore mai târziu decolam de pe acoperișurile hangarelor cu o flotă de două sute cincizeci de crucișătoare și o sută de mii de războinici verzi, urmași de o flotă de transport încărcată cu thoții noștri.

În urmă, lăsam orașul distrus în ghearele crude și brutale a nu mai puțin de patruzeci de mii de războinici verzi din hoardele mai mici. Prădau, ucideau și se certau între ele. În aproape o sută de locuri dăduseră foc și coloane de fum dens se ridicau deasupra orașului, ca și cum ar fi vrut să acopere de ochii divinității priveliștea oribilă de dedesubt.

Spre sfârșitul amiezii zărirăm turnurile roșu și galben din Helium și în scurt timp o uriașă flotă de crucișătoare aeriene zodangane se ridicase în locurile de asediu și se îndreptase în întâmpinarea noastră.

Drapelele Heliumului fluturau de la o punte la alta a crucișătoarelor noastre, dar zodanganii nu avuseseră nevoie de acest semn pentru a înțelege că le eram ostili, războinicii

verzi începuseră să tragă imediat după ce îi văzuseră decolând din zonele lor de asediu. Folosindu-se de o măiestrie extraordinară în manevrarea navelor aeriene, ne întâmpinau vreau după vreau.

Orașele gemene din Helium, înțelegând că noi le suntem prieteni, ne trimiseseră o sută de nave în ajutor și astfel se declanșase prima bătălie aeriană la care îmi fusese dat să asist.

Navele ce cărau războinicii noștri verzi dădeau încontinuu roată pe deasupra flotelor din Helium și Zodanga, angajate în luptă, deoarece bateriile lor de tunuri erau ca și inexistente în mâinile tharkienilor care, neavând nave aeriene, nu aveau nici instrucția, nici dexteritatea necesare mânăuirii lor. Puștile lor, însă, se dovediseră mult mai eficiente și rezultatul luptei fusese puternic influențat, dacă nu determinat pe de-a-ntregul, de prezenta lor.

La început, cele două forțe se rotiseră una după alta, la aceeași altitudine, slobozind unii în alții salve de tun, atât de la babord cât și de la tribord. La un moment dat, o gaură imensă fusese perforată în carcasa unui masiv crucișător zodangan, acesta se clătinase de câteva ori și se răsturnase, golindu-și încărcătura de figuri schimonosite de groază spre

solul care aştepta la aproape trei sute de metri. Apoi, cu viteza tot mai accelerată, urmasse şi el echipajul şi fusese mistuit complet de flăcări pe argila fină a fostului fund de mare.

Un strigăt sălbatic de exaltare se ridicase din tabăra celor din Helium, sporindu-le ferocitatea cu care se aruncaseră asupra zodanganilor. Printr-o manevră iscusită, două din navele lor, câştigaseră poziţie deasupra adversarilor şi se porniseră să le toarne în cap un adevărat torent de bombe.

Apoi, una câte una, navele din Helium reuşiseră să se ridice deasupra adversarelor zodangane şi puţin timp după aceea o armată de nave avariate se îndreptau răsucindu-se prin aer spre solul neprietenos. Mai multe nave încercaseră să fugă, dar fuseseră imediat încercuite de mii de aparate individuale de zbor în timp ce deasupra fiecăreia luase poziţie câte un crucişător din Helium, pregătit să arunce desant pe punţile lor.

La mai puţin de o oră din momentul în care mândrul escadron zodangan se ridicase, în întâmpinarea noastră, din locurile de asediu, bătălia era încheiată, iar navele cucerite erau îndreptate spre Helium cu echipaje schimbate.

Predarea acestor uriaşe crucişătoare aeriene era însoţită de un ritual patetic de secole împământenit şi care cerea ca ea să fie semnalată prin aruncarea voluntară peste bord a comandantului navei învinse. Unul după altul bravii comandanţi se aruncară de la bordul puternicelor lor nave spre o moarte îngrozitoare.

Până când şi ultimul dintre comandanţi execută saltul mortal, ceea ce însemna predarea navei, lupta nu încetase şi abia atunci sacrificiul inutil de vieţi luase sfârşit.

Odată încheiată lupta, semnasem navei amiral din Helium să se apropie şi, când aceasta ajunsese la o distanţă convenabilă, le-am strigat că o avem pe Prinţesa Dejah Thoris la bord şi că doream să o transferăm pe nava amiral pentru a fi transportată imediat în oraş.

După ce semnificaţia anunţului meu fu înţeleasă pe deplin, un strigăt colosal se ridică de pe punţile navei amiral şi o clipă

mai târziu culorile Prințesei de Helium fură arborate în o sută de locuri pe puntea superioară. Iar când și celelalte nave ale escadronului înțeleseseră semnificația culorilor, izbucniseră în aclamații sălbatice de bucurie și desfășurare și ele culorile Prințesei în lumina strălucitoare a soarelui.

Nava amiral se apropia încet de noi și când ne atinse ușor lateral, o duzină de ofițeri săriră pe puntea noastră. Se opriseră, însă, brusc cu privirea pironită pe sutele de războinicii verzi care, de îndată ce se terminase bătălia, ieșiseră din adăposturile de luptă. Văzându-l, însă, pe Kantos Kan că le iese în întâmpinare, îndrăzniră să avanseze din nou și să se îngrămădească în jurul lui.

Dejah Thoris și cu mine apărusem după câteva clipe și cu toții nu mai aveau ochi decât pentru ea. Îi întâmpină cu grație numindu-i pe fiecare cu numele complet. Ocupau cu toții funcții importante în serviciul bunicului său și îi cunoștea foarte bine.

— Așezați-vă mâinile pe umerii lui John Carter, le spusese întorcându-se spre mine, bărbatul căruia Helium îi datorează atât Prințesa cât și victoria de astăzi.

Se dovediseră foarte curtenitori și mă complimentaseră îndelung, dar ceea ce îi surprindea în cel mai înalt grad era faptul că reușisem să câștig ajutorul firoșilor tharkieni, în campania mea de a o elibera pe Dejah Thoris și a ridica asediul Heliumului.

— Mai datorați mulțumiri și altcuiva decât mine, am spus, iată-l; vă fac cunoștință cu unul dintre cei mai mari soldați barsoomieni și oameni de stat, Tars Tarkas, Jeddak de Thark.

Aceeși politețe rafinată ce marcase atitudinea lor față de mine se extinsese acum și asupra marelui Thark și, spre marea mea surprindere, acesta nu se lăsase mai prejos în a le mulțumi într-un limbaj ales. Deși nu sunt o rasă guralivă, tharkienii sunt extrem de formali și acest fel de a fi îi predispune la surprinzătoare maniere de curtoazie.

Dejah Thoris urcase la bordul navei amiral după ce o convinsesem cu greu că eu nu aveam s-o urmez pentru că, îi explicasem, bătălia era doar parțial câștigată, trebuia să ne

gândim și la forțele terestre zodangane care asediau Heliumul și nu aveam să-l părăsesc pe Tars Tarkas până nu rezolvam și acest lucru.

Comandantul forțelor aeriene promisese că va aranja ca armata Heliumului să atace din oraș simultan cu atacul nostru terestru. Astfel se depărtară crucișătoarele aeriene cu Dejah Thoris purtată în triumf la curtea bunicului ei, Tardos Mors, Jeddak de Helium.

Thoații ce mai rămăseseră după bătălie pluteau undeva în spatele nostru, în flota de transport. Fără estacade, însă, era foarte dificil de descărcat aceste animale în câmp deschis și, cum nu aveam de ales, ne-am îndepărtat la aproape cincisprezece kilometri de oraș și am început operațiunile.

A fost nevoie să se coboare animalele la sol cu ajutorul slingurilor, acest lucru ocupându-ne restul zilei și jumătate din noapte. Între timp, fusesem atacați de două ori de cavaleria zodangană, dar avusesem puține pierderi și, după căderea nopții, aceasta se retrăsese.

Imediat ce ultimul thoat fusese descărcat, Tars Tarkas dăduse ordinul de atac. Despărțiți în trei grupe mari, năvălisem asupra taberei zodangane din trei părți, Nord, Sud și Est.

La aproape un kilometru de tabăra principală, ne întâlнисem avanposturile și, așa cum ne înțelesesem, acesta a constitua semnalul propriu-zis al bătăliei. În strigăte sălbatice și feroce de luptă și însoțiți de răgetele thoatilor înfuriați, ne aruncasem asupra zodanganilor. Nu-i surprinsesem nepregătiți, ci, dimpotrivă, apărați de o linie de luptă bine fortificată. Fusesem respinși de mai multe ori și spre prânz începusem să mă tem de soarta bătăliei. Zodanganii numărau aproape un milion de luptători, adunați de la un pol la altul, pe unde treceau canalele lor ca niște panglici, iar împotriva lor nu opuneam decât o sută de mii de luptători verzi. Forțele din Helium nu sosiseră și nici nu primisem nicio veste de la ei.

Chiar la prânz am auzit rafale susținute de împușcături pe linia dintre zodanganii și oraș, semnalând că mult așteptatele întăriri sosiseră.

Din nou, Tars Tarkas ordonase atacul și încă o dată imenșii thoai își purtară teribilii călăreți spre liniile inamice. În aceeași clipă, linia zodangană de luptă dinspre Helium fusese și ea luată cu asalt. Prinși ca într-un clește, luptaseră curajos, dar în zadar.

Câmpia dinaintea orașului devenise un veritabil abator și până ce nu începuseră să se predea, carnajul nu încetase. Prizonierii fuseseră mânați spre Helium, iar noi ne făcusem intrarea prin marile porți ale orașului, asemeni unei imense procesiuni triumfale de eroi.

De-a lungul bulevardelor largi, se aliniaseră mai ales femei și copii, mulți bărbați fiind nevoiți să rămână în oraș pentru diferite necesități stringente. Fusesem întâmpinați cu ropote nesfârșite de aplauze și inundați de ornamente din aur, platină, argint și pietre prețioase. Întreg orașul înnebunise de bucurie.

Fioroșii tharkieni pricinuiseră cel mai teribil interes și entuziasm. Niciodată mai înainte nu intrase pe porțile orașului o armată de războinici verzi și faptul că acum veneau ca prieteni și aliați, umplea inimile oamenilor roșii de bucurie.

Că umilele mele servicii pe lângă Dejah Thoris deveniseră deja cunoscute heliumiților, era evident și din strigătele asurzitoare ale numelui meu și din cantitatea de ornamente cu care nu încetaseră să mă împodobească, atât pe mine cât și pe thoat și nici chiar figura aparent firoasă a lui Whoola nu-i împiedicase să se înghesuie în jurul meu.

În timp ce ne apropiam de magnificul edificiu al palatului, fusesem întâmpinați de un grup de ofițeri care ne salutară cu căldură și ne ceruseră ca Tars Tarkas și jedii lui, împreună cu jeddakii și jedii aliaților săi, precum și cu mine, să descălecăm și să-i însoțim pentru a primi din partea lui Tardos Mors expresia gratitudinii sale.

La capătul impresionantelor trepte, ce duceau la intrarea principală a palatului, aștepta familia regală, iar când noi ajunseserăm pe primele trepte de jos, unul dintre ei coborâse să ne întâmpine. Era un specimen uman aproape perfect, înalt, drept ca o săgeată, superb acoperit de musculatură și cu

ținuta cuiva obișnuit să conducă oameni. Nu mai trebuia să-mi spună nimeni că era Tardos Mors, Jeddak de Helium.

Primul membru din grupul nostru pe care îl întâmpină fu Tars Tarkas și primele cuvinte pecetluiseră pe vecie noua prietenie dintre cele două rase.

— Faptul că Tardos Mors, spuse el pe un ton grav și serios, îl poate întâlni pe cel mai mare războinic în viață al Barsoomului este o onoare neprețuită, dar faptul că-și pune mâna pe umărul unui prieten și aliat este o favoare cu mult mai mare.

— Jeddak de Helium, răspunse Tars Tarkas, a fost nevoie de un om de pe altă lume pentru ca războinicii verzi ai Barsoomului să înțeleagă ce înseamnă prietenia; lui îi datorăm faptul că hoardele tharkienilor se pot înțelege, că pot aprecia și pot întoarce sentimentele atât de frumos exprimate aici.

Tardos Mors întâmpinase apoi fiecare jeddak și jed verde cu vorbe potrivite de prietenie și apreciere.

Apropiindu-se de mine, lăsase amândouă mâinile pe umerii mei.

— Bine ai venit, fiul meu, spuse el, pentru că suntem fericiți să te considerăm, fără nicio umbră de îndoială, cea mai prețioasă bijuterie din tot Heliumul și tot Barsoomul.

Am fost apoi prezentați lui Mors Kajak, jed al micului Helium și tată al lui Dejah Thoris. Urmase foarte aproape după Tardos Mors și părea chiar mai afectat de această întâlnire decât tatăl său.

Încercase de mai multe ori să-și exprime gratitudinea față de mine, dar vocea i se gătuise de emoție și nu reușise să scoată niciun cuvânt. Și cu toate acestea, aflasem acest lucru mai târziu, avea reputația unui luptător feroce și neînfricat, remarcabilă chiar și pentru o lume războinică, cum era cea de pe Barsoom. Alături de întreg Heliumul, își adora fiica și nu putea să nu se gândească profund, afectat, prin ce trecuse și din ce pericol scăpase.

DE LA BUCURIE LA MOARTE

Zece zile fuseseră sărbătoriți și întreținuți hoarda tharkienilor și aliații lor sălbatici, apoi, încărcăți cu daruri scumpe și escortați de zece mii de soldați din Helium, sub comanda lui Mors Kajak, porniseră pe drumul de întoarcere spre propriile lor ținuturi. Jedul secund de Helium, împreună cu o mică gardă, îi însoțise tot drumul până la Thark, pentru a cimenta și mai mult noile legături de pace și prietenie.

Sola, de asemenea, îl însoțise pe Tars Tarkas, tatăl său, care în fața căpeteniilor sale, făcuse cunoscut faptul că este fiica lui.

Trei săptămâni mai târziu, Mors Kajak și ofițerii săi, acompaniați de Tars Tarkas și Sola, reveniseră cu ajutorul unui crucișător aerian, ce fusese pus la dispoziție tharkianului, la ceremonia de unire a lui Dejah Thoris și John Carter.

Nouă ani am servit în consiliu și am luptat în armatele Heliumului ca Prinț al Casei Tardos Mors. Oamenii nu obosiseră să mă copleșească cu onoruri și nu trecea zi fără să aflu noi dovezi ale dragostei lor pentru Prințesa mea, inegalabila Dejah Thoris.

Într-un incubator de aur, pe acoperișul palatului nostru, aștepta un ou alb ca zăpada. Timp de aproape cinci ani, zece soldați din garda Jeddak-ului aveau să vegheze continuu asupra lui și nu trecuse o zi, când eram în oraș, să nu fi stat mână în mână cu Dejah Thoris în fața micului nostru altar, făcând planuri pentru viitorul când delicata carapace urma să crape.

Îmi este încă vie în minte imaginea ultimei nopți petrecute lângă el, depănând în șoaptă amintirile ciudatei iubiri ce ne unise destinele și minunea care urma să se nască pentru a ne spori bucuria și a ne împlini speranțele.

În depărtare, zărisem lumina alb-strălucitoare a unui crucișător aerian ce se apropia, dar nu dădusem atenție acestei priveliști obișnuite. Gonea spre Helium asemenea unui fulger și această viteză prevestea ceva neobișnuit.

Semnalând că are un mesaj important pentru Jeddak, dădea ocol nerăbdător în așteptarea navei pilot ce avea să-l dirijeze la docurile palatului.

Zece minute după ce aterizase, un mesager mă chemase urgent în camera de consiliu pe care o găsisem plină de membrii săi.

Pe platforma ridicată a tronului, pășea încolo și-ncoace, extrem de tensionat, Tardos Mors. Când toată lumea își ocupă locul, se întoarse spre mine.

— În dimineața aceasta, spuse el, mai multe guverne de pe Barsoom au aflat că paznicul uzinei de aer nu mai făcuse de două zile raportul prin radio, iar apelurile neîncetate din mai multe capitale, rămăseseră fără răspuns din partea lui. În această situație, ambasadorii celorlalte națiuni mi-au cerut să iau problema în mâinile mele și să trimit cât mai urgent asistentul la uzină. Toată ziua o mie de crucișătoare aeriene îl căutaseră și abia acum unul din ele s-a întors cu el mort; fusese găsit într-o groapă alături de casa lui, mutilat oribil de un asasin. Nu trebuie să vă mai spun ce înseamnă asta pentru Barsoom. E nevoie de luni pentru a pătrunde prin acele ziduri inexpugnabile - de fapt lucrul a și început și n-ar fi trebuit să ne temem, dacă pompele uzinei ar fi funcționat în continuare cum trebuie, așa cum, de altfel, au făcut-o de sute de ani. Mă tem, însă, că răul s-a produs. Instrumentele arată o descreștere rapidă a presiunii aerului în toate zonele de pe Barsoom. Pompele s-au oprit. Domnilor, conchise el, mai avem cel mult trei zile de trăit.

Pentru câteva minute se așternuse o liniște mormântală, apoi se ridicase un tânăr nobil și cu sabia scoasă și înălțată deasupra capului se adresase lui Tardos Mors.

— Poporul din Helium s-a mândrit întotdeauna cu faptul că a arătat întregului Barsoom cum trebuie să trăiască o comunitate de oameni roșii, acum avem șansa de a le arăta cum trebuie să moară. Să ne vedem de treburile noastre ca și cum ne-ar aștepta încă o mie de ani liniștiți de aici înainte.

Camera răsună de aplauze și cum nu era altceva mai bun de făcut decât să înlăturăm teama poporului prin exemplul nostru personal, ne împrăstiasem fiecare la treburile lui cu zâmbetul pe buze, dar cu inima grea.

Când m-am întors la palat, am aflat că zvonul deja ajunsese la urechile lui Dejah Thoris, astfel că i-am povestit tot ce auzisem.

— Am fost foarte fericiți până acum, John Carter, spuse ea, așa că facă ce-o vrea soarta, dacă ne va permite să murim împreună.

Următoarele două zile nu aduseră schimbări sesizabile în cantitatea de aer, dar în dimineața celei de a treia zi, respirația devenise dificilă la înălțimea acoperișurilor înalte. Străzile și piețele din Helium erau înțesate de oameni. Toate activitățile încetaseră. În majoritatea cazurilor, oamenii își priveau curajos soarta nemiloasă, doar ici și colo unii mai erau cuprinși de o furie resemnată.

Spre mijlocul zilei, mulți din cei mai slabi începuseră să moară, iar peste o oră, locuitorii Barsoomului cădeau cu miile în coma ce preceda moartea prin asfixie.

Dejah Thoris și cu mine, împreună cu alți membri ai familiei regale, ne strânsesem într-o grădină subterană din curtea interioară a palatului.

Atunci când conversam, o făceam în șoaptă, terorizați de umbra neagră a morții ce se așternea peste noi. Chiar și Woola părea să simtă această calamitate inevitabilă, pentru că se strânsese tot mai mult în Dejah Thoris și în mine, scâncind tânguitor. Micul incubator fusese adus de pe acoperișul palatului, la cererea lui Dejah Thoris, și acum îl

privea melancolică, gândindu-se la micuța viață necunoscută pe care n-avea s-o vadă niciodată.

De cum devenise dificil de respirat, Tardos Mors se ridicase în picioare.

— Să ne luăm rămas bun unii de la alții, spuse el. Zilele mărețe ale Barsoomului au luat sfârșit. Mâine dimineață soarele va răsări peste o lume moartă ce se va învârti etern în spațiu, nelocuită nici măcar de amintiri. A venit sfârșitul.

După aceste cuvinte, sărutase femeile din familie și își așezase mâinile pe umerii bărbaților.

În timp ce mă întorceam întristat la locul meu, privirea mi se opri pe Dejah Thoris. Capul îi căzuse în piept și după toate aparențele, murise. Cu un țipăt sălbatic, am sărit la ea și am ridicat-o în brațe.

Ochii i se deschiseră și priviră adânc în ai mei.

— Sărută-mă, John Carter, murmură ea. Cât de mult te iubesc! Și ce cruzime să ne despărțim, acum când abia începusem o viață atât de fericită.

În timp ce-mi apăsam buzele pe ale ei, vechiul sentiment al puterii și autorității se ridică în mine. Sângele fierbinte de Virginia începuse să-mi clocotească din nou în vene.

— Asta nu se va-ntâmpla niciodată, prințesa mea, am strigat. Există, trebuie să existe o cale, iar John Carter, care a luptat cu o întreagă lume străină, din dragoste pentru tine, o va găsi.

Și, în timp ce rosteam aceste cuvinte, de dincolo de granița conștientului, îmi apărură în minte o serie de nouă sunete lungi, uitate de mult. Precum fulgerul în întuneric, înțelesul lor îmi luminează gândurile - formau cheia celor trei uși uriașe de la uzina de aer!

Întorcându-mă brusc spre Tardos Mors, în timp ce-mi mai țineau iubita pe moarte în brațe, am strigat.

— Am nevoie de un scuter! Urgent! Comandă cel mai rapid scuter pe acoperișul palatului. Încă mai pot salva Barsoomul.

Nu pierduse timpul cu întrebări, în aceeași clipă un gardian alerga spre cel mai apropiat hangar și, deși aerul era rarefiat acolo pe acoperiș, reușiră să pornească cel mai rapid aparat

aerian pentru o singură persoană pe care iscusința barsoomienilor îl produsese.

Am sărutat-o îndelung pe Dejah Thoris și, ordonându-i lui Woola, care voia să mă urmeze, să rămână să o păzească, am sărit cu agilitate și forța de odinioară pe meterezele palatului și nu după multă vreme mă îndreptam spre ținta speranțelor tuturor barsoomienilor.

A trebuit să zbor foarte jos, pentru a avea suficient aer de respirat, așa că am luat-o drept de-a lungul unui fund de mare, la aproape un metru de pământ.

Zburam cu o viteză amețitoare într-o cursă împotriva timpului și a morții. Purtam cu mine imaginea lui Dejah Thoris, așa cum o văzusem trecând peste grădina palatului, clătinându-se și prăbușindu-se lângă micuțul incubator. Îmi dădeam seama că era coma dinaintea morții, dacă atmosfera nu era îmborsită. Aruncasem peste bord totul, în afara motorului și compasului, chiar și ornamentele de pe mine. Întins pe burtă pe punte, țineam cu o mână manșa, iar cu cealaltă apăsam acceleratorul până la refuz. Străbăteam atmosfera rarefiată a unei planete muribunde cu viteza unui meteorit.

Cu o oră înainte de căderea în tunericului, uriașele ziduri ale uzinei de aer îmi apărură brusc în față. Amețit, am plonjat înaintea ușilor în spatele cărora pâlpâia flacăra vieții pentru o întreagă lume.

Alături de ușă, un echipaj numeros de oameni încercase să penetreze zidul, dar abia dacă reușiseră să zgârie suprafața ca de cremene, iar acum majoritatea dintre ei căzuseră într-un somn din care nu i-ar mai fi trezit nici măcar revenirea aerului.

Condițiile păreau aici mai rele decât la Helium, pentru că respiram cu foarte mare dificultate. Încă mai rămăseseră câțiva oameni conștienți și unuia dintre aceștia m-am adresat cu greu.

— Dacă reușesc să deschid aceste porți, există printre voi cineva care știe să pornească motoarele?

— Eu, dacă deschizi repede, îmi răspunse el. Nu cred să mai rezist mai mult de câteva clipe. E inutil, însă, au murit

amândoi și nimeni pe întregul Barsoom nu cunoaște secretul acestor încuietori înspăimântătoare. De trei zile, oamenii înnebuniți de frică, le-au luat cu asalt în încercarea vană de a le rezolva misterul.

— Nu mai e timp de vorbit. Eram foarte slăbit și cu mare dificultate reușeam să-mi controlez gândurile.

Cu un efort final, în timp ce mă prăbușeam în genunchi, am lansat cele nouă unde cerebrale spre bariera impenetrabilă din fața mea. Marțienii se adunaseră în spatele meu și rămăseseră pironiți cu privirea pe ușa din fața lor, într-o liniște de moarte.

Încet, masivele porți începuseră să se retragă înaintea noastră. Am încercat să mă ridic și să-i urmez, dar mă simțeam mult prea slăbit.

— Duceți-vă, am strigat după ei, și dacă ajungeți în camera pompelor, dați-le drumul la toate. E singura șansă ca Barsoomul să mai existe și mâine!

De unde eram, am deschis a doua ușă, apoi pe a treia și, când am văzut speranța Barsoomului târându-se slab în patru labe prin ultima ușă, m-am prăbușit inconștient la pământ.

PEȘTERA DIN ARIZONA

Când am deschis ochii din nou, era întuneric. Pe corp purtam veșminte ciudate și rigide care plesniseră și se scuturaseră de praf când mă ridicasem în capul oaselor.

Mă simțeam eu însămi din creștet până-n tălpi și tot din creștet până-n tălpi eram îmbrăcat, deși atunci când mă prăbușisem la ușile uzinei, fusesem complet gol. Înaintea mea, printr-o deschizătură neregulată, se zărea un petec de cer luminat de lună.

În timp ce-mi pipăiam corpul, dădusem de buzunare, iar în unul dintre ele găsisem câteva chibrituri învelite în hârtie cerată. Am aprins unul și la lumina lui plăpândă mi s-a părut că mă aflu într-un fel de peșteră imensă, în străfundul căreia descoperisem o figură ciudată și nemișcată, lungită pe un fel de bancă. Când m-am apropiat, am văzut că era cadavrul mumificat al unei bătrâne mici de statură, cu părul lung și negru, iar banca pe care era întinsă se dovedi a fi o sobă cu cărbuni pe care mai odihnea o farfurie rotundă de aramă pe fundul căreia se adunase un praf verzui.

În spatele ei, agățate de plafon prin curele din piele netăbăcită și întinzându-se de-a lungul întregii peșteri, se găsea un șir de schelete omenești. De aceste curele care-i țineau se întindea o altă curea până în mâna bătrânei moarte și când am atins-o, scheletele începuseră să se miște cu un zgomot de frunze uscate.

Era cel mai grotesc și oribil tablou și mă grăbisem afară, la aer curat, să scap de un loc atât de sinistru.

Priveliștea ce mi se deschise ochilor, după ce trecusem de colțul unei stânci, mă umpluse de consternare.

Un nou cer și un nou peisaj mi se oferă privirii. Munții argintii în depărtare, luna aproape împietrită pe cer, valea acoperită de cactuși ce se întindea sub mine, toate acestea, cu siguranță, nu erau de pe Marte. Nu-mi venea să-mi cred ochilor, deși adevărul își făcea treptat loc în mintea mea. Priveam peste ținutul Arizona de pe același promontoriu de pe care privisem planeta Marte, în urmă cu zece ani. Mi-am îngropat capul în mâini și am început să cobor abătut cărarea ce venea de la peșteră.

Deasupra mea strălucea ochiul roșu al planetei Marte, păstrându-și îngrozitoare secrete la aproape optzeci de milioane de kilometri depărtare.

Ajunseseră oare marțienii în camera pompelor? Ajunsese aerul vital până la oamenii acelei planete îndepărtate, la timp pentru a-i salva? Trăia Dejah Thoris a mea sau corpul ei minunat zăcea fără viață, alături de micul incubator din aur, în grădinile subterane din curtea interioară a palatului lui Tardos Mors, Jeddak-ul de Helium?

Zece ani am așteptat și m-am rugat pentru un răspuns la aceste întrebări. De zece ani aștept și mă rog să fiu dus înapoi în lumea dragostei pierdute. Aș fi preferat să zac mort lângă ea, decât să trăiesc pe Pământ la atâtea milioane de kilometri.

Vechea mină, pe care o găsisem neatinsă, mă făcuse fabulos de bogat, dar cui îi păsa de bogăție!

În vreme ce stau în această noapte, în biroul meu de pe malul Hudson-ului, îmi dau seama că au trecut exact douăzeci de ani de când am deschis pentru prima oară ochii pe planeta Marte.

O văd cum tremură pe cer, prin ferestrele biroului și pare ca mă cheamă din nou, așa cum n-a mai făcut-o de la acea noapte de mult uitată, și cred că zăresc peste acest teribil abis spațial, o minunată femeie cu părul negru, așteptând în grădina unui palat, iar alături de ea un mic băiețel ce o strânge în brațe când ea îi arată cerul în direcția planetei Pământ, în timp ce la picioarele lor veghează o creatură uriașă și hidoasă dar cu inimă de aur.

Cred că pe mine mă așteaptă acolo și ceva îmi spune că voi afla curând.

SFÂRȘIT

PRINTESA MARȚIANĂ

PRIMA FANTEZIE EROICĂ

Nu cred că Editura Olimp sau oricare altă editură, ar fi putut deschide mai fericit o colecție de carte dedicată unuia dintre cele mai populare subgenuri ale literaturii de science fiction fără să se fi oprit mai întâi la unul dintre părinți săi incontestabili Edgar Rice Burroughs.

Pentru că opera sa de pionierat și de dimensiuni impresionante, în această perioadă de început, când fantezia eroică se desprindea treptat de science fiction, a devenit astăzi un adevărat model pentru o pleiadă de scriitori cunoscuți precum M.Z.Bradley L.Brackett, M.Moorcock, Ph.J. Farmer, R. Bradbury. Ea cuprinde, așa cum sublinia și Florin Manolescu în *Literatura SF*, toate elementele tipice acestui gen: eroul infailibil, prințesa cosmică, monstrul extraterestru, amestecul delirant de civilizații, concomitența tehnologiilor avansate și a barbariei, luptele cu gladiatori, vestimentația incoerentă, toaletele superficiale ale femeilor, zalele, pantalonii scurți și sandalele romane ale bărbaților, insecte uriașe și cai hexapozi, dezintegratoare atomice, sulite, săbii sau arcul cu săgeți.

Burroughs este, poate, pentru majoritatea cititorilor săi, în primul rând creatorul lui Tarzan, un personaj pe care celebritatea l-a ridicat la rangul de mit universal, eclipsând în bună măsură atât autorul cât și restul operei sale. Chiar dacă în această saga monumentală (24 volume) a introdus și unele elemente de science fiction, pentru noi el rămâne, înainte de toate, părintele literaturii de Heroic Fantasy prin cele trei serii de romane ale sale, marțiană, venusiană și subterană.

Viața sa este un șir neîntrerupt de false începuturi și tot atâtea eșecuri. La vârsta când se hotărâse să încerce și meseria scrisului, avea 36 de ani și se ocupa cu vânzarea

ascuțitorilor de creioane. Dar imboldul straniu de a crea lumi fantastice, pare a se fi acumulat cu o asemenea presiune în spiritul său, încât în numai doi ani inițiază cele trei serii ce puneau bazele literaturii de Heroic Fantasy.

Prințesa Marțiană este primul volum din ciclul marțian și apărea pentru prima oară serializat în revista „All-Story Magazine”, în 1912, sub titlul *Under the Moons of Mars*, iar sub formă de carte sub titlul *A Princess of Mars*. În 1917 ea avea să angajeze imaginația autorului dar și a milioanele de cititori ai săi pentru o perioadă de aproape 40 de ani și pe parcursul a 11 romane. Subiectul este de acum foarte cunoscut datorită zecilor de ediții pe care le-a cunoscut cartea în mai toate țările occidentale.

Din nefericire, marele scriitor american nu este cunoscut la noi decât prin primele opt volume din seria Tarzan, publicate înainte de război și prin *Tărâmul uitat de timp* apărut în colecția *Fantastic Club* în 1973.

John Carter, eroul romanului, fost ofițer în armata sudistă, se refugiază într-o peștera din Arizona pentru a scăpa de indienii Apași. Aici îl cuprinde o stranie toropeală, apoi se simte fascinat și atras inexplicabil de planeta Marte „precum magnetul atrage un firicel de fier” și în aceeași clipă se trezește pe Planeta Roșie.

Nu ne este propusă nici o explicație științifică de tipul jules-vernian, nici nu se dezvoltă o idee filozofică în maniera wellsiană. Este numai aventura în stare pură iar din momentul în care ajunge pe Marte, aventurile lui John Carter se derulează într-un ritm debordant. Mai întâi, capturat de oamenii verzi uriași, le învață limba și devine căpetenie după ce reușește să omoare doi dintre ei, grație supleții musculaturii sale terestre ce-i permite salturi spectaculoase pe o planetă cu o gravitație redusă. Tot aici întâlnește o tânără marțiană cu pielea arămie, de o frumusețe tulburătoare, Dejah Thoris, de care nu întârzie să se îndrăgostească. Aventura se înlanțuie în continuare într-un ritm alert pentru a se termina brusc cu o pană la uzina de aer ce amenință să ucidă prin asfixie toți locuitorii planetei. John

Carter încearcă să salveze situația și, înainte de a ști care este rezultatul, se trezește din nou pe Pământ.

Romanul înglobează, într-o formă literară foarte antrenantă, cvasitotalitatea cunoștințelor și speculațiilor despre Planeta Roșie, la sfârșitul secolului trecut și începutul celui actual, perioadă dominată de "Canalele Marțiene" și Sir Percival Lowel. Imaginația nedisciplinată științific a lui Burroughs prezintă, însă, un Marte ciudat și improbabil. Sălbatici verzi de 5 metri înălțime având patru brațe, echipați cu săbii și arme de foc, călărind animale cu opt picioare și trei metri înălțime, locuiesc în magnifice orașe în ruină pe țărmurile unor foste mări de mult secate. De-a lungul canalelor marțiene, irigate cu apa dătătoare de viață, întâlnim o altă rasă de marțieni, mai civilizați, dar tot războinici (suntem, evident, pe planeta zeului războiului), au statura și înfățișarea indienilor americani (pielea roșie), se folosesc de mașini de zbor, întrețin uzina de atmosferă ce asigură întregii planete aerul de respirat și, în general, trăiesc în umbra măreției a ceea ce a reprezentat odinioară civilizația marțiană.

Milioanele de cititori, de atunci și de astăzi, au trecut, însă, ușor peste aceste „inadvertențe științifice” pentru că li se oferea în schimb o poveste bine alcătuită, plină de invenții și aventuri. Devenea, astfel, tot mai evident faptul că imensa popularitate de care începea să se bucure Edgar Rice Burroughs nu se baza pe virtuțile acelui science-fiction clasic, de tip jules-vernian sau wellsian ci, mai degrabă, pe cele ale unui nou gen literar care tocmai sta să se nască.

Heroic Fantasy-
Fantezia Eroică

Mihai Bădescu

